

OĞLU MAHİRDƏN
XATİRƏ

QISA TƏRCÜMEYİ-HAL

ŞAİR QABİL – Qabil Allahverdi oğlu İmamverdiyev 12 avqust 1926-cı ildə Bakıda, dəmiryolçu ailəsində anadan olmuşdur. 1944-1948-ci illərdə V.İ.Lenin adına Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun filologiya fakültəsində ali təhsil almışdır. Moskvada M.Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutunun nəzdində iki illik ədəbiyyat kursunun müdavimi olmuşdur. Əmək fəaliyyətinə 1948-ci ildə, Yardımlı qəsəbə orta məktəbində Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi kimi başlamışdır. Sonrakı illərdə “Azərbaycan müəllimi”, “Ədəbiyyat və incəsənət”, “Kommunist” qəzetlərində, Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsində, “Azərbaycan” jurnalında müxtəlif vəzifələrdə çalışmışdır. Azərbaycan Yazıçılar Birliyi Ağsaqqallar Şurasının sədri olmuşdur. Qabil ədəbiyyata 4 aprel 1944-cü ildə, “Ədəbiyyat qəzeti”ndə çap olunan “Gəl, baharım” adlı şeiriylə gəlmişdir. “Qabil İmamverdiyev”, “Qabil Nikbin”, “Qabil” təxəllüsləri ilə yazıb-yaratmışdır. Yaradıcılığının şah əsəri sayılan “Nəsimi” mənzum romanı 1976-cı ildə Azərbaycan SSR Dövlət Mükafatına layiq görülmüşdür. “Azərbaycan SSR Əməkdar İncəsənət xadimi”, “Azərbaycan Respublikasının Xalq şairi” fəxri adlarını almışdır. “Şöhrət” və “İstiqlal” ordenləri ilə təltif olunmuşdur. Azərbaycan və rus dillərində 100-dən çox kitabı çap edilmişdir. Qabil 4 aprel 2007-ci ildə vəfat etmişdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, dövlət və hökumət rəsmilərinin iştirakı ilə Rəşid Behbudov adına Mahnı Teatrında vida mərasimi keçirilmişdir. 1-ci Fəxri Xiyabanda dəfn edilmişdir.

Tərtib edən:
Mahir Qabil oğlu İmamverdiyev

Redaktoru:
Mahir Qabil oğlu İmamverdiyev

Korrektoru:
Suğra Mahir qızı İmamverdiyeva

Bədii tərtibat:
Zaur Qafarzadə

Qabil. "Əsərlər". IV cild.
Bakı, "Adiloğlu" nəşriyyatı, 2017, 528 səh.

"ƏSƏRLƏR" yeddi cildliyinin 4-cü cildinə Xalq şairi Qabilin Rübailəri, Qoşayarpaqları, Dördlükləri və müxtəlif illərdə yazdığı şeirləri daxil edilmişdir. Redaktə və korrektə zamanı həmin dövrün qrammatik qaydaları nəzərə alınmışdır.

İSBN 978-9952-25-103-6

© M.Q.İmamverdiyev, 2017

QABİL

ƏSƏRLƏR

(YEDDİ CİLDDƏ)

IV

CİLD

BAKI - 2017

RÜBAİLƏR

İnci incə adamdan,
 Ürəyincə adamdan...
 Məhəbbətdir küsü də...
 Küsmə becə adamdan!

Təşəkkürün həddi var,
 Nazikcə sər həddi var.
 Yaltaqlığın qəddi yox,
 Kişiliyin qəddi var!

Dalğalar da dəli dağdır,
 Bir yaxşı bax, bəli, dağdır.
 İş budur ki, külək yatdı...
 İtəcəkdir, batacaqdır.

Gəl sədaqət umma zərdən,
 Salar səni o, nəzərdən.
 Altı üzü aşikardır,
 Çəkin ikiüzlülərdən.

Baba kimi dostum getdi,
 Üstündə çox əsdim, getdi....
 Ondan sonra Şamaxıya
 Havalanmaq şəstim getdi.

Adım Vətən, sanım Vətən!
Sənə fəda canım, Vətən!
Ancaq qiymə tez kül olum,
Qoy hələ çox yanım, Vətən!

Şair yalnız şe`r yazmaz,
Yazmaq üçün yazıb-pozmaz.
Haqsızlığa kim dözsə də,
Şair ölər, şair dözməz.

Günahkaram, qəsdimə dur!
Boynum qıldan nazikdi, vur!
Qara yaxsan... vicdanında
Həmişəlik sönəcək nur.

Saatı qur yatmamışdan,
Səsə səs ver, batmamışdan.
Qaytar borcu, ödə haqqı,
Son mənzilə çatmamışdan.

Hər şey keçib, qanıram mən,
Ancaq səni anıram mən.
Xatirəsiz ömür ki var,
Ömür deyil, danıram mən.

Hər nə gəldi yemək olmaz,
Hər nə gəldi demək olmaz.
Çapalasan, peşmanlasan,
Kömək umma, kömək olmaz.

Çörək də qələmimdə,
Ürək də qələmimdə.
Qəbrimə səpiləsi
Çiçək də qələmimdə...

Dağ yerə sinməz heç vaxt,
Ağırdı... dinməz heç vaxt.
Dağ dağa söykənəcək!..
Dağ dağı yenməz heç vaxt.

Baxmadın, bağ dağ oldu,
Bir yığın torpaq oldu.
Özündən küs, demə ki,
Dağ oldu, nahaq oldu.

Hər suya dəniz demə,
Hər kəsə əziz demə.
Hər təmiz görsənənə
Vicdanı təmiz demə!

Öz gözündə axtar tükü,
Gəzdirməyək artıq yükü.
Yük altında sınısın belim,
El yolunda bilim təki.

Sabunlu su zay elədi bir ağacı,
Daha yoxdu bir çarəsi, bir əlacı.
Ağla, bağban, gözlərinin yağışına
Bəlkə vardır o nakamın ehtiyacı!

Əzablı yol qət elədin,
Yamanca cürət elədin.
Zirvələr fəthedilməzdir,
İradənlə fəth elədin!

Sədəf bəzəkdir saza,
Varın var, çəkdir saza.
Sədəfli, ya sədəfsiz –
Çalan gərəkdir saza.

Çox da son nöqtəmiz, məkanımız bir,
 Çox da axırınıcı ünvanımız bir.
 Ancaq bu məkana, bu son mənzilə
 Hər kəs öz tutduğu yoluyla gəlir.

Hüzurunda hansı üzlə dayanıram, Ömər Xəyyam,
 Bu rübai sevdasından utanıram, Ömər Xəyyam.
 Ey min ilin söz sərrafı, sinəm dolub daşır, neynim,
 Yəqin məni bağışlarsan, inanıram, Ömər Xəyyam.

Boynuma haqq qoyma boş yerə, qardaş,
 Haqqı nahaq qoyma boş yerə, qardaş!
 Bu boyda minnəti necə gəzdirim,
 Boynumu sındırdın, düş yerə, qardaş!

“Vətən” sözü müqəddəs,
 Əs bu söz üstündə, əs!
 Eşit, ey bu kəlməni
 Saqqıza döndərən kəs!

Acam... toxam... bu dünya var,
 Kiminə gen... kiminə dar...
 Dünyanın nə vecinədir -
 Varam... yoxam... bu dünya var!

Bir də, bir də xəbərdar:
 – Nəfsdən yaxa qurtar!
 – Nəfs də elə bir növ
 İntihardı, intihar.

Vətənim sülhün dayağı –
 Dalğalanır al bayrağı.
 Elə sülhün naminə də
 Ayaqdadır yar-yarağı.

Canım sənə fəda, xanım,
Nədir bu naz, əda, xanım?!
Gündə küsüb-barışmaqla
Verdik ömrü bada, xanım.

Neapolda dəniz gördüm,
Mavi gördüm, təmiz gördüm.
Paxılıqdan məndə, inan,
Qalmaq bət-bəniz, gördüm...

Hec nə əli yalın gəlmir cahana,
Silahı – rəngidir, baxın dovşana!
Hər nəyə nə verib, verib təbiət,
Əqli-kamalısa – yalnız insana!

Qədim dostum, Mürsəl qağa
Xoş gəlmisən bu ocağa.
Qədimlikdən kövrəlmişik,
Şükr olsun bu aqlamağa.

Ömər Xəyyam! Ulu ustad!
Gəl, piyaləm dolu, ustad!
Bambaşqadır müdriklərlə
Sərxoşların yolu, ustad!

Nizamidir söz allahı,
Kəlamında gəz Allahı.
Öz dilində yazmayıbsa,
Zamin olsun öz Allahı.

Murovun qaşına duman-çən gələr,
İgidin başına nə desən, gələr.
Kişi adam ilə əzəmətli dağ,
Əslini axtarsan, elə tən gələr.

Neft qara qızıl, pambıq ağ qızıl,
Yoxdur təbiətdə bu sayaq qızıl.
Əsl adamı da axı nə üçün
Gətirib qızıla oxşadaq, qızıl?

Kövrəlləm ətrindən ot tayasının,
Kölgəli çətrindən ot tayasının.
Yamyaşıl xatirə düşər yadıma,
Sapsarı sətrindən ot tayasının.

Sürüş bu dünyadan, ey zət-qırıq,
Dünya sənin deyil, nə qədər varıq.
Yaxşı kişiləri dünya axtarır,
Gəl, ay dəmir əsa, ay dəmir çarıq!

Bir “qiymət” sözü var, bir “tərif” sözü,
Tərif – sözcülüyə aparır bizi.
Hər şeyin adıyla ver qiymətini,
Ayır bir-birindən astarı, üzü.

Gəlləm uça-uça dost sədasına,
Dost ərki, dost əmri, dost nidasına.
Sevinnəm dostluğun ibtidasına...
Ağlaram dostluğun intəhasına...

Misi qalayladın – özünncə... küs!
Qalay istəmişdi sənnən, səncə, mis?!
O silir üzündən ənnik-kirşanı,
Açıb paxırını görsənir xalis.

Misin paxırına səbəbkar bizik,
Par-par parlayırdı, günahkar bizik.
Yersiz ört-basdırın axırı budur,
Yoldaş “qalayçılar”, çəkin car! – bizik.

Küylədin... tutaq ki, mən də inandım –
 Hərini-görünü... həqiqət sandım.
 Axı öz-özünü aldadırdın sən,
 Özündən bixəbər! Halına yandım.

Kövrəlirdim hər görəndə Nazim Hikməti,
 Nə olsun ki, zirvədəydi şanı-şöhrəti.
 Onun gömgöy gözlərində işıldayırdı
 Gömgöy Bosfor sularının dərin həsrəti.

Neçin sən deyən düz, mən deyən yalan?!
 Səninki yüz faiz, mənimki güman?!
 Mənimki qarqara qurum, duda, his,
 Səninki dağların başında duman?

Yelkəni al-qırmızı ağ gəmiyə dolaq biz,
 Tanınmaz bir adanın sakinləri olaq biz.
 Bu qarışıq, bulaşmış, bu dolaşmış dünyadan
 Dumduru sabahlara bir yadigar qalaq biz...

İnsanın əcdadı insandı, bildin?!
 Meymun ehtimalı yalandı, bildin?!
 Ancaq, həqiqətdir sehri zəhmətin...
 Tənbəl meymundan da yamandı, bildin?!

Kin qəlbin xərcəngidir,
 Üzün xəstə rəngidir.
 Yoxuş heç... enişdə də
 Kin nəfəsi təngidir.

Qisas alırsansa nahaqdan alma,
 Qurtula bilməzsən günahdan, alma!
 İllah da böyüyün gedib qanını
 Əli oyuncaqlı uşaqdan alma!

Qatığa qara demə,
Bütövə para demə!
Axırda da – başıma
Qılım nə çara! – demə!

Nə dünya, nə ömür vəfasız deyil,
Nə dünya, nə ömür cəfasız deyil.
Qurban zövq əhlinə, kamal əhlinə,
Nə dünya, nə ömür səfasız deyil.

Taleyin işinə qarışmaq olmaz!
Möhləti ömürdən soruşmaq olmaz!
Bir məslək uğrunda dönəlim külə,
Məsləksiz həyatla barışmaq olmaz!

Vahidlik Allaha yaraşır demə,
Can yerə, ruh göyə qarışır demə.
İnsan hər ehkamla barışsa belə,
Zülm ilə, zalımla barışır demə.

Xırdalıq nə boyda, nə buxundadır,
Şəxsin nə acında, nə toxundadır.
Nə işdə, peşədə, nə də savadda,
O, hüceyrədedir, o, toxumdadır.

Bir bax, Ömər Xəyyam! Səhər mehlidir,
Çiçəklər şəhlidir, güllər şəhlidir.
Dünən toy çaldırıb bir qız, bir oğlan,
Yerlər məsti-xumar, göylər keflidir.

Dostluqda hər qayğılı bölünməlidir,
Dost yaxşı gündə də bilinməlidir.
Gəndən sərini-sərin baxanın adı
Toydan da, vaydan da silinməlidir.

Cəmi bir mərtəbə ayırır bizi,
Qonşu, ayrı sözdür “mərtəbə” sözü.
Məgər pilləkənlər təyin eyləyir
Bizim insaniyyət mərtəbəmizi?!

Zülüm də, zalim də vardı həmişə,
Dərgözə bu dünya dardı həmişə.
Bir dəmir iradə... bir daş ürək var,
Daş ürək bumbuzdu, qardı həmişə.

Bu axşam nə yaxşı axşamdı, Əmir¹!
Əcəb əsəbimiz aramdı, Əmir!
Onsuz da tələsik bir işimiz yox,
Ömrün hər xoş anı aləmdi, Əmir!

Qiyamət qurulub – qiyamət aləm,
Gündüzdən-gecədən ibarət aləm.
Gözün qarası da, ağı da vacib,
Etməz heç birindən şikayət aləm.

Xasiyyət sirkəylə deyil bərabər,
Sirkə tünd olmasa saxlama hədər.
Sirkənin tündlüyü sirkəyə xeyir...
Adamın tündlüyü adama zərər.

Ay buluddan baxa bilməz,
Çay sükutla axa bilməz.
İldırım da götür-qoyla
Ürəyində çaxa bilməz.

Yerə baxdı: “lal” dedilər,
Dik dayandı: “kal” dedilər,
Coşdu: “qızmış dəvə” oldu,
Susub durdu: “mal” dedilər.

¹ Qonşum, yazıçı Əmir Mustafayev

Dalda söyüş... üzdə tərif,
Nifrət təhrif... rəğbət təhrif...
İkiüzlü həriflərə
Hərif olub uyma, hərif!

Qırmızı paltarda yuxuma girdin,
Yamyaşıl baharda yuxuma girdin.
Haçansa gözümün kökü saralan
Dayanacaqlarda yuxuma girdin.

Allah yaxşılara rəhmət eləsin,
Allah gorbagora lənət eləsin.
Allah cənnəti də, cəhənnəmi də
Bizə bu dünyada qismət eləsin.

Həşərat olsa da pərvanə əslən,
Heç ona həşərat deyərsənmi sən?!
Divanə başqadır, ipləmə başqa,
Amandır, qorunaq ipləmələrdən.

Zireh içindəydi orta istedad,
Ha əlləşirdilər... batmırdı ox-zad.
Elə ki şairlik eşqinə düşdü –
Zireh parçalandı, ey dadi-bidad!

Dərdi-sərlə keçdi ruzgarın, Baba!¹
Ruzgardan ağardı saçların, Baba!
Baxdım, köks ötürdüm... saçların kimi
Qırova bürünüb məzarın, Baba!

Qədir Rüstəmov qulaq asıram,
Zorla ürəyimə mən daş basıram...
Təsəlli budur ki, sənsiz, əziz dost,
Oğul-uşağınla çörək kəsirəm.

¹ Tələbəlik illərindən dostu. Şamaxılı Baba Xəlilov.

Bir ton qum içində bir qırıq almaz,
 Qum nə qədər desən... ləl-cəvahir az...
 Hər çox da gərəksiz deyildir ancaq,
 Hər az da almazla eyni tutulmaz.

Taleyə inanın, deyərdim... sizə,
 Eyni sənətkarıq, baxınız bizə!
 Birimiz gözləri qamaşdırırıq,
 Birimiz neynirik... görünmür gözə.

Dağ seli daşla gəlir,
 Dava-dalaşla gəlir.
 Şıdırğıya güvənir,
 Havalı başla gəlir.

Dağ çayı büllurdu, bax!
 Ağ köpüklü nurdu, bax!
 Döşündən süd əmdiyyə
 Dağ kimi məğrurdu, bax!

El gücü həmişə sel gücü olmur,
 Sel gücü həmişə el gücü olmur.
 Selə cilov gərək... elə başbilən!
 Yoxsa eldə, seldə fil gücü olmur.

Vətəndaş adı – çox şərəfli ad,
 Əsil vətəndaş – xalqa qol-qanad.
 Mübarək olsun pasportun, oğlum!
 Ellərdən əvvəl atan-anan şad...

Ay Elbrus adlı tərəcik adam,
 Ay Dərya isimli lərəcik adam!
 Ay Laçın, ay Tərən, ay nə bilim nə,
 Əsil həqiqətdə kiçik adam.

Bilsə dəlidir dəli,
 Dəli deyil deməli.
 İdrak xaricindədir
 Ağılsızın əməli.

Çarxı hərləməkdən yorulmadın bəs,
 Adamı adamçün itiləyən kəs?!
 Deyirsən: – Düzlüyün tərəfdarıyam, –
 Heç düz də fitvaya göstərər həvəs?

Hörümçək toruna düşən bir ürək
 Ürəkbulandıran milçəkdi, milçək!
 Çıx bu zirzəmidən, ey evi bərbad,
 Kifdən, kəsafətdən, zülmətdən əl çək!

Sıfırın sıfıra nisbəti – sıfır!
 Halalın harama qisməti – sıfır!
 Qara kölgəsində təmənnə yatan...
 Hörmətin dəyəri, qiyməti – sıfır!

Yaxına buraxmaz səni boş adam,
 Uzaqdan-uzağa: – Salam! Vəssalam.
 Qorxar ki, görəsən qabındakını
 Qayıdıb gedəsən: – Hə də, şüttamam!

Xeyir-şər
 Dişli təkər...
 Diş dişə ilişməyə
 Dünya necə hərlənər?

“Xoş gəldin” – demək asan,
 Üzlər-gözlər mehriban.
“Xoş getdin!” məqamını
 Özün anlamalısan!

Qadasın aldığım nə aldı getdi?
 Bazara-dükana od saldı getdi.
 Ay Allah, belə də müştəri olar?
 Müştəri deyildi, maraldı, getdi.

Sümükləri bu torpağa gəlməsə də, gəlsə də,
 Füzulilər qürbət eldə doğulsa da, ölsə də.
 Doğmalığı öz xalqının dilindədir, rahat ol!..
 Bizimkidir! Bunu çoxu bilməsə də, bilsə də.

Yastı balabanın pəsi yanıqlı,
 Qədir Rüstəmovun səsi yanıqlı.
 Bilmirəm nə sirr... nə kimyadı bu?
 Yaxşıya döndərir pisi yanıqlı.

Qız ar soyuq saray, bumbuz aş-xörək,
 Əl-ayaq isinər oda tutantək.
 İstisi-tüstüsü yoxsa özünün,
 Qızıl günəşdən də isinməz ürək.

Dammayan damı qırrama!
 Məni həriyyəib-fırrama!
 Minnətin də bir təhri var,
 Get öyrən də, ay zırrama!

Ürəyimdə qüssə-qəm,
 Başa düşə bilmirəm:
 Axı, böyük rütbəyə
 Nə cür çatar ağıl kəm?!

Damcı bulaqdır – hörmət, etibar,
 Ovuc boyda qab qırx ilə dolar.
 Ömür paklığı – bu bir ovuc su
 Bir an içində qorx ki, dağılar.

Bənövşə güllərin naləsi, ahı,
Qızılgül güllərin sultanı, şahı.
Daşdələ, qırdeşən nərgiz topası
Bütün çiçəklərin ətir allahı.

Bir bax Mendelejev cədvəlinə sən,
Daş kömür almazla tən tutulur, tən!
Cövhər və mahiyyət güzgüsüdür bu,
Zahiri qohumluq burda görməzsən.

Adlar da dəb olur zamana görə,
Bir ülvi, işıqlı vicdana görə.
"Nizami", "Spartak", "Babək", "Füzuli"
Münasib seçilsin insana görə.

Tapdama qarışqa yuvasını sən!
Dağıtma qarışqa sırasını sən!
Öyrən heç olmasa qarışqalardan
Zəhmətin, vəhdətin mənasını sən!

Qulam Məmmədlinin¹ başına əhsən,
Yaddaşına əhsən, yaşına əhsən!
Bəlkə adi yazmış ömrünün yazı,
Bu gün qeyri-adi qışına əhsən!

Badam gül açan gündü bu,
Balam dil açan gündü bu.
Mən dünyaya, dünya mənə
Xoşbəxtlik saçan gündü bu!

Şərik olma əhvalıma,
Hicranıma, vüsalıma.
Nə ayaq bas viranəmə,
Nə yaxın gəl cəlalıma!

¹ Böyük və qocaman salnaməçi Qulam Məmmədli

Valideyn dünyaya övlad gətirir,
Fikrində... Şirinlə Fərhad gətirir.
Tərbiyə də vacib, məktəb də vacib,
Ancaq ki, insanı həyat yetirir.

Dünya beş gün deyil, beşi də qara,
Gəzib-dolanmasaq boş-boş, avara.
O başqa sözdür ki, ömür çatmayı
Nurlu əməllərlə yaşayanlara.

Nə qədər bağlıydı küncdəki sandıq,
Onu misilsiz bir xəzinə sandıq.
Günlərin bir günü gəlib açdılar,
Kaş bağlı qalaydı... məyus dayandıq...

Aranız olsa da hər nə qədər saz,
Çalış, aralı qal dostundan bir az...
Sürtünmədən qorpan qəfil yanğını
Qiyamətə kimi söndürmək olmaz.

Fağırlaşır, acizləşir qəbristanda adamlar,
Kövrəkləşir, təmizləşir qəbristanda adamlar.
Sanki qəflət yuxusundan başılovlu ayılır,
Doğmalaşır, əzizləşir qəbristanda adamlar.

Ömər Xəyyam! Gəzintidə deyəsən hərdən
Öz-özümümlə danışırım qəmdən-kədərdən.
Ömrüm keçdi, günüm keçdi, heç nə dolmadı
Boş-boşuna boşaltdığım piyalələrdən.

Allah bir balamı min budaq etsin,
Bir yaşıl pöhrəmi bağça-bağ etsin.
Çiçəyi çırtlayan tumurcuqları
Dəlisov xəzridən qoy uzaq etsin.

Naşı əldə dəf olma,
Boş yerə hədəf olma.
Pərdələri pozulmuş
Bir saza sədəf olma!

Doluya tapıntı gözüylə baxma,
Dolunu dəryanın başına çaxma.
Halal mayəsidir dəryanın dolu,
Özünü həsəddən yandırıb-yaxma.

Oraqılı-çəkicli bayrağım qızıl,
Barlı-bərəkətli torpağım qızıl.
Ağsaqqalım müdrik, cavanım mətin,
Körpəm ay parçası, uşağım qızıl.

Bü gün lap əllərin qoynunda dayan,
Eybi yox, arzuna sabah çatarsan.
Qəlbin geniş olsun, hər şey düzələr,
Paxıllıqdan yanıb-qovrulma, aman!

Bir nəfər – bir xalqı göyə qaldırar,
Bir nəfər – bir xalqı göydən endirər.
Məşələr çaqqalla dolur da, dolsun,
Çaqqallı olmasın heç xalq, heç bəşər!

Kaş mərdimazara tuş olmayaydıq,
Namərd sapandına daş olmayaydıq,
Asudə çöllərdə böcək olaydıq,
Qızıl qəfəslərdə quş olmayaydıq.

Yox! Piyalə dibi öpmədi Xəyyam,
Sərxoşluq toxumu səpmədi Xəyyam.
Tapdı dühasını rübailərdə,
Şərab kuzəsində tapmadı Xəyyam.

Düz yerdə kötüyə ilişməyəydik,
Sırtığa, ütüyə ilişməyəydik.
Buzlu dolaylarda sürüşmədiksə,
Qupquru düz yolda sürüşməyəydik.

“Qismət” dedikləri, demə xülyadır,
Vergi başqa aləm, başqa dünyadır,
Gözü ulduzlarda qaldı Xəyyamın,
Bilmədi dühası ayrı dühadır.

Sözüm ürəyimdə qalmayacaqdır!..
Olmayıb!.. Olmur bu! Olmayacaqdır!..
Əzrayıl canımı almağa gəlsə,
Ürək ağrısından almayacaqdır.

Vətənə sədaqət insana xasdır,
Vətənə xəyanət insana xasdır.
Qaranquş vəfasız... sərçə vəfalı,
Burax bu söhbəti, ay kişi, bəsdir!

Başı qarlı uca dağdır Səməd Vurğun,
Həm bayraqdar, həm bayraqdır Səməd Vurğun.
“Xalq şairi” – böyük addır, bu adsız da...
Bu xalq, bu yurd, bu torpaqdır Səməd Vurğun.

Aciz qəflətdədir, ayıla bilməz,
Acizlik təvazö sayıla bilməz.
Həddi-hüdudunu aşsa təvazö,
Ona abır-həyə deyilə bilməz.

Yalançı təvazö qorxulu işdir,
Gözdən yayınan göz... ağaran dişdir....
Qalıb, qalıb, qalıb, bir də görürsən
Ağrısı axırda bilinən şişdir.

Dostdan incimə hər şeyə görə,
Ya mehə görə, ya meyə görə.
Dəvə kininə qalmasın lüzum,
Bir ərkiyanə gileyə görə.

Siz ey, axır payı "... və başqaları...",
Siz ey, adı-soyu "... və başqaları...".
Talemi qoymadı boy göstərəsiz?
Siz ey, ömrü boyu "... və başqaları".

Ləkən xal olsun,
Sirkən bal olsun,
Bazarın bazar,
Malın mal olsun.

İlk uzaq yolum Yardımlı oldu,
Dağları ulum Yardımlı oldu.
Bəxtin falına çıxmışdım demə,
Uğurlu falım Yardımlı oldu.

Tayfundan, tufandan, yellərdən betər,
Oddan, zəlzələdən, sellərdən betər
Paxıllıq, paxıllıq, aman, paxıllıq,
Qızıb vəhşiləşmiş fillərdən betər.

Aqibəti xeyir Ömər Xəyyamın
Tilsiminə düşüb mey dolu camın?!
Fikrin-düşüncənin ayıq sərrafı
Sərxoşdur gözündə naşının, xamın.

Cavanın qocayla ülfəti tutmaz,
Məsləhəti tutur... söhbəti tutmaz,
Cavan pünhanını xəlvəti saxlar,
Qoca pünhanını xəlvəti tutmaz.

Hər şeyin öz ləzzəti var,
Ovçu qovar, ceyran qaçar.
Ceyran dönüb toğlu olsa,
Nəyə lazım, apar qaytar.

Ceyranı qırmaq olmaz,
Maşınla yormağ olmaz,
Ancaq Bəhram Gur kimi
Kim deyir vurmağ olmaz?

Həmyerlimin adı yazıldı Marsa,
Bu ad var – nə qədər kainat varsa.
Azərbaycanımdır qalaktikada
Nadir İbrahimov, mənə qalarsa.

İnamın var isə, Fərhadсан, könül,
Uçuşda gərilmiş qanadsan, könül.
Yoxsa yalan-doğru heç bir inamın,
Viranəsən, könül, bərbadsan, könül.

Pisliyi əksən də bitəsi deyil,
Yaxşılıq əvəzsiz ötəsi deyil.
Heç kimin tikəsi, hələ heç kimin
Boğazında qalıb itəsi deyil.

Ay kimi, gün kimi bir həqiqəti
Heç cürə... dərk edə bilmirəm qəti.
Qaş-göz arasında nələr yaratdı
Lermontov sənəti, Cəfər sənəti.

Hara fırlanıram, hörmət görürəm,
Özümə-sözümə qiymət görürəm.
Kaş... layiq olaydım bu ehtirama,
Boynumda çox böyük minnət görürəm.

Şirvanşah İbrahim qorxaq deyildi,
Uzaqgörən idi, uşaq deyildi.
Xalqının xətrinə Teymurləngə o
– Qulunam! – söylədi, yaltaq deyildi.

Başımın üstündə Günəşim əlvan,
Günəşli havada kölgəm də meydana.
Vəfasız dost kimi buludlu gündə
Kölgəm sürüşərək çıxdı aradan.

Qəbir daşlarında şəkillər, adlar,
Əvvəlsiz-axırsız ahlar, fəryadlar.
Uyuyur tülküdən qorxan Əhmədlər,
Uyuyur Bisütun çapan Fərhadlar.

Nisbidir insanın bərabərliyi,
Nisbidir vicdanın bərabərliyi,
Mütləqdir, mütləqdir, mütləqdir ancaq!
Bu lal qəbristanın bərabərliyi.

Sən biləni nədir ən böyük itki?
Ləldir, dürdanədir ən böyük itki?
Etibar, etibar, bir də etibar!
Qafil! Bir dənədir ən böyük itki.

Kişi görüşünə çiçəklə getmə!
Açıq danışmağa kələklə getmə!
Həm də öz ağınlı, ayağınla get,
Miyançıyla getmə, yedəklə getmə!

Qadın görüşünə qəzəblə getmə!
Özünü zorlayıb əzabla getmə!
Qadın görüşünə bir səbəblə get!
İkinci... üçüncü... səbəblə getmə.

Demirəm: şikəstin halına yanma!
 Amma bir "amma" var, bir böyük "amma".
 Tramvay altına düşən adamlar
 Cəbhəçi oğulu bərabər sanma.

Ay qələm yoldaşım, bilirsən nə var?
 Gəl, bir az özünü sən sadə apar!
 Burax lovgalığı! Ağzına kimi
 Kitablara doludur kitabxanalar...

İnkarnın tez çıxır səsi-sorağı,
 İnkarnı tez alır xalqın qulağı.
 Təsdiq – müqavimət, qəlpə, qılgıncım,
 O – Fərhad külüngü, Bisütun dağı.

O qədər meyl etdi Xəyyam şəraba,
 Boş vaxtı qalmadı dərdə-əzaba.
 Ancaq ayıq gəldi, ayıq da getdi,
 Bir sözü çevrildi min bir kitaba.

– İtlə yoldaşlıq elə, çomaq əlində olsun! –
 – İnsan çiy süd əmibdir, yaraq əlində olsun! –
 İkincini söyləyən qara tikan koludur,
 Kökündən qoparmağa orağ əlində olsun.

– Şair də çoxalıbdır, şe`r də çoxalıbdır! –
 Ağzıgöyçək sözüdür – deyir də: "çoxalıbdır".
 Çoxalan ayrı şeydir, cəhənnəmə çoxalsın,
 Şair, şe`r hər zaman qiymətində qalıbdır.

Kişi adam vurur, adam dolamaz!
 Kişi təslim olar, quyruq bulamaz!
 Arvad qabağında boşqab sındırır,
 Kişi qabağında boşqab yalamaz!

Nəzərə al mühiti,
Nə küt ol, nə də müt`i!
Dəyirmantək üyüdür
Mühit müt`ini, kütü.

İnsaniyyət nə ordendir, nə medal,
Nə qol gücü, nə var-dövlət, nə mülk-mal,
Nə alimlik, nə mərtəbə, nə rütbə...
Bəs o nədir? Asan-çətin bir sual!..

Hərdən ilk xoruzbanı oyanmaq istəyirəm,
Gəlib yolunun üstə dayanmaq istəyirəm.
Zaman on il nə geri, nə irəli gedibdir,
İnanılmaz bir şeyə inanmaq istəyirəm.

Sabir köhnəliyin vəlvələsiydi,
Milli idrakımın zəlzələsiydi.
Vətən fəxr etsə də şairləriylə,
Sabir təkbaşına xalqın bəsiydi.

Özgənin təhrikiylə heç kimi inkar etmə!
Özgənin sözlərini dilində şüar etmə!
Özgənin qərarına qol qoyma gözyumulu,
Özgənin ölçüsünü özünçün meyar etmə!

Nəyi danırınsansa dan,
Ancaq, dandığını qan!
İnkar etmək asandır,
Dalında dayanasan.

Ayı pəncəsini yalar, dolanar,
Qışı mağarada qalar, dolanar.
Canı başqasından borc almaq olmaz,
Canını canından alar, dolanar.

Qorxaq şərab içdi, cür`ətə gəldi,
Alçaq şərab içdi, qeyrətə gəldi.
Xəyyam tərək eylədi bu meyxañanı,
Tükləri ürpəşdi, dəhşətə gəldi.

Dərmanın adında işin olmasın!
Dərmanın dadında işin olmasın!
Dərmanın xeyrini axtar canında,
Rəngində-zadında işin olmasın.

İldırım parlayır zülmətdə bir an,
Yenə qaranlığa qərğ olur hər yan...
Axırınıcı dəfə parlayan gözə...
Şimşək parıltısı oxşayır, inan.

Rüşvət ağır fəsad, olmazın bəla,
Bəşər zaman-zaman ona mübtəla.
Neçə Spartaka, neçə Babəkə
Rüşvət qurasıdır hələ çox tələ.

Ağıldır insanın dövləti-varı,
Ağlın çox qapıya düşər açarı.
Ağıl – xeyirxahlıq, yüksəliş, işıq,
Dopdolu bir ömrün axar-baxarı.

Xəzəl də sarı,
Qızıl da sarı.
Pisdir, hər şeyin
İtsə meyarı.

Vüs`ətə meydan göylər istərəm,
Müjdələr dolu səhər istərəm.
Astaca çıxıb qulaq falına,
Ruha qol-qanad xəbər istərəm.

Qanadlı sözləri qoy bir yana sən,
 Qoy qalıb, əl vurma kəhkəşana sən.
 Bir dəstə şehli gül, bir təmiz ürək
 Bəsdir – bağıqlasan o ceyrana sən.

Dalğa yalında yatmayır günəş,
 Dağın dalında batmayır günəş.
 Biz uydurmuşuq bu uydurmanı,
 Heç kimə yalan satmayır günəş.

Nə özü dəyişir, nə də məkanı,
 İşıqdır, atəşdir cövhəri-canı.
 Nə yaxın buraxır, nə uzaqlaşır,
 Bir dəmdə saxlayır günəş cahanı.

Möhtərəm ədibimiz, dostum Bayram var olsun!
 Qarıbir qonşuluqda haqqı-salam var olsun!
 Adamlığın, dostluğun, ilhamın su içdiyi
 Bu dirilik çeşməsi, büllur inam var olsun!

Dayanma, gecəni gündüzə qat, gəl!
 Eybi yox, köpüklən, qan-tərə bat, gəl.
 Bəs axı görmürsən, ömür tələsir...
 Kinin-küdurətin daşını at, gəl.

Ovçu nişan alanda baxsa ceyran gözünə,
 Hökmən əli-ayağı baxmayacaq sözünə.
 Kövrək pərvanə kimi uçub çıxıb gedəcək,
 Ömründə qiyməyacaq xilqətin bu qızına.

Eyni meridianda – Astara, Qaraqalpaq,
 Biri bir ayrı torpaq, biri bir ayrı torpaq...
 Adamları heç zaman eyniləşdirə bilməz
 Eyni mötəbər yerdə yan-yanaşı oturmaq.

İxtiyar nadana qaldısa, heç nə,
Hökm sapand daşı oldusa, heç nə.
Etibar edilmiş səlahiyyəti
Adam etibardan saldısa, heç nə.

Nə bilim ki, xatirəm... nə bilim ki, məzarım...
Guya yaşadacaqdır ruhumu yazılarım.
Qulağıma girməyir, girməyəcək bu sözlər,
Gözlərim baxa-baxa xoş keçsin ruzigarım.

Xoş ruzgar, yaxşı gün bayağı söhbət deyil,
Xoş ruzgar yox isə, həyat həqiqət deyil.
Gəl tamarzı qalmayaq, gəl kam alağ ömürdən,
Kam almaqdan savayı heç nə qənimət deyil.

Gözü toxla qarnı toxun təfəvütü bir aləm,
Qarnı toxlar qarınqulu, gözü toxlar möhtərəm.
Kaş gözlər də, könüllər də, qarınlar da tox olsun,
Gözü toxla qarnı toxu onda ayırd eylərəm.

Rolda aktyora hörmətim çoxdur,
Alqışım şıdırğı, rəğbətim çoxdur.
Həyatda artistlik eyləyənlərə
Qəzəbim, ikrahım, nifrətim çoxdur.

Yaranan öləsi, gələn gedəsi,
Yetişir hər şeyin vaxtı-vədəsi.
Kimi vəzifəli doğub anası?
Kimi vəzifəli əkib dədəsi?

Məqsədlə, intizarla gözləyək səhərləri,
Şəfəqli arzularla gözləyək səhərləri.
Bir-birindən xoş keçən, bir-birindən xoş gələn
Güzəranla, ruzgarla gözləyək səhərləri.

Bütün insanlarda var yaxşı toxum, pis toxum,
Bütün insanlarda var cins toxum, nacins toxum.
Hər kəsin öz vicdanı, xasiyyəti göstərir..
Kimdə çox naqış toxum, kimdə çox xalis toxum...

Xalqıma, millətimə eşq olsun!
Ən`ənəm, adətimə eşq olsun!
Elə tək bir bu mənə bəsdı, könül,
Qonağa hörmətimə eşq olsun!

Haqq işlə, nahaq qan yerdə qalarmı?
Doğruluq ömründə batıl olarmı?
İnam bulağından su içən arzu,
Söylə, saralarmı, söylə, solarmı?!

On il bir nəfərlə bir yerdə yaşa,
Bütün illəri də sühlə vur başa.
Tanıya bilməzsən yenə o şəxsi,
Bir yol çıxmasanız səfərə qoşa.

Yanına düşməsin əl-qolun, Qabil,
Sən ki yolçususan düz yolun, Qabil.
Özün bilirsənsə öz qiymətini,
Birə-beş biləcək sağ-solun, Qabil.

Pislər də adamdır, pislər də ölür,
Nəfəsi qarqara hislər də ölür.
Nanəcib getsə də cavan yaşında,
Çox uzun görünür şərəfsiz ömür.

Ölüb gedəsidir yaxşı-yaman da,
Ölüb gedəsidir mələk-şeytan da.
Yaxşı adamların yüzillik ömrü
Neçin qısa gəlir bizə cahanda?!

Qaxınca döndərmə yaxşılığını!
 Əl atıb tez dərmə yaxşılığını!
 Burax dəryaların dərinliyində...
 Səhilə gəl sərmə yaxşılığını!

Ehtiyacım qızmar ocaq,
 Qazancım bir damcı ancaq.
 Bir belə od... bir gilə su
 Sayğac! Nədir bu çaqqaçaqq?!

Qulağıma inanmıram, son zəng, salam!
 Onilliyi başa vurdu Mahir balam.
 Oyuncaqlar aləmindən Son Zəngədək...
 Vaxt qalmadı Vaxtdan bir şey xəbər alam.

Vaxtın vaxtı yoxdur sual-cavaba...
 Yaz qoy söz-sovunu dəftər-kitaba.
 Hər güldən-çiçəkdən şəhdi-şəkər çək,
 Hüzürdə ovuc tut damcı gülaba.

Pələng nə`rə çəkdi, meşələr əsdi.
 Pişiyə "pişt" dedin, səsini kəsdi.
 Eyni törəmədir pələnglə pişik?!
 Sözdü deyirsən də, sən Allah, bəsd!

Sadəlik – taleyin vurduğu zinət,
 Lovğalıq – taleyin verdiyi zillət.
 Əfsus, xasiyyəti dəyişmək olmur,
 Bülluru büllurdu, illəti illət.

Lovğa ol – özü də ixtiyarlısı,
 Lovğa ol – özü də zorlu-karlısı,
 Lovğa ol – özü də ürəyi qurdlu,
 Bir budağın belə qalmaz barlısı...

Əhməd Cavad “Göy göl” şe`ri yazdı getdi,
Söz tacına mavi inci düzdü getdi.
“Göy göl” yazan şairlərin hamısını
Bir şahanə əda ilə süzdü getdi.

Həsənoğlu qəzəlinin itirmə sapın!
Nəsimiyə, Füzuliyə, Vaqifə tapın!
Allah olsun – özgədirsə, içəri salma!
Geci-tezi döyüləcək bir dəfə qapın.

Qayğılar selində axdı ruzgarın,
İnsana yaxşılıq oldu şüarın.
Sənin ki ürəyin nur çeşməsiydi,
Qəlbinin nuruyla dolsun məzarın.

Şair Hüseyn Arif özündə deyil,
Söhbət pərakəndə sözündə deyil.
Arif balasından ayrı düşəli...
Vallah, dünya-aləm gözündə deyil.

Axşamın xeyrindən səhərin şəri!
Təsdiq eləmirəm mən bu sözləri.
Rəmzi mənada da kölgələməsin
Şər heç bir axşamı, heç bir səhəri.

Poqonda ulduzlar rütbə nişanı,
Bir andın, bir yolun gur kəhkəşanı.
Ulduzun böyüyü-kiciyi yoxdur,
Eyni sayrışlarla bəzər səmanı.

Kəsərlər, atarlar dilçəksiz dili,
Boş yerə havada yellənən əli.
Şüar yox, şeir yox, ordu qoruyur
Şüarı, şeiri, Vətəni, eli.

Sözün qüdrətinə baş əyirəm mən,
Kəsərsiz nə qüdrət, söyləyirəm mən.
Nəyimə lazımdır qılıncsız qələm,
Qələmsiz qılınçı neyləyirəm mən?

Düyn vurma, vurdun, açmağı düşün!
Qurğu qurma, qurdun, qaçmağı düşün!
Körpü qırma, qırdın, birini saxla,
Üstündən adlayıb keçməyi düşün!

Mən düzlyün carçısı, haqqın səsiyəm,
Əsil-nəcabətimin pak nəfəsiyəm.
Bütün vicdansızların – doğma-yad olsun,
Prokuroru, hakimi, məhkəməsiyəm!

Dan yeri qönçətək açılır, baxın!
Şəfəq ətir kimi saçılır, baxın!
Xal boyda qızartı ümmana dönür,
Ümman qaranlıqlar kiçilir, baxın!

Burnunu tutsan – çıxacaq canı,
Qaşığa sıxsan – bir qaşığı qanı.
Qəlbinə dalsan – boy verməyəcək
Ləyaqətinin dərin ümmanı.

Əbədi məş`əl minnət nişanı!
Yanğısı getməz həsrət nişanı!
Cəbhədən geri dönməyənlərin
Şəhid ruhuna hörmət nişanı!

Əbədi məş`əl – ana ürəyi,
Ananın gərək yana ürəyi.
İtkinlərini, igidlərini
Şö`lə çəkərək ana ürəyi.

Ağlamaq – həmişə uşaqlıq deyil,
 Həmişə zəiflik – qorxaqlıq deyil.
 Ruhun da, hissini də yağmuru olur,
 Ürək ömür-billah quraqlıq deyil.

Kaftarlaşmaq ayrı, pır olmaq ayrı,
 Cırmaqlaşmaq ayrı, şir olmaq ayrı.
 Sifətdən silinər qazan qarası,
 Qəlbin aynasında kir olmaq ayrı.

Dostluq elə xalis ilə, xas ilə,
 Yaxşı adam, varlı kişi, as ilə.
 İtməyəcək, batmayacaq ad-sanın,
 Qərq olasan dəryada qəvvas ilə.

Alına yazılan yazı var, inan!
 İnamsız yaşamır insanlar, inan!
 Hər kəsin alınına yazılan yazı
 Ömür kitabında oxunar, inan!

Özü öldü, qaldı tarı tarzənin,
 Həm "Segah"ı, həm "Qatar"ı tarzənin.
 Bircə ovuc torpaq oldu cismi-canı,
 Dipdiridir barmaqları tarzənin.

Xəzana çevrildi bahar gözümdə,
 Saraldı bağçalar, bağlar gözümdə.
 Dolandıqca sənsiz, gəzdikcə sənsiz,
 Həsrət bulaqları çağlar gözümdə.

Qoynun cənnət bağı – bağına qurban,
 Qaşın mehrab tağı – tağına qurban.
 Gözlərin lap ağı-qaralı aləm,
 Qarasına qurban, ağına qurban.

Nə sirk maneşində, nə də həyatda,
Nə yerdə, nə göydə, nə kainatda
Mənim təlxəklərdən xoşum gəlməyir,
Dünyacan şöhrəti olsa da həтта.

Hər adam öldürən qatil deyildir,
Çox da bəraətə nail deyildir.
Qaçıb gizlənmir ki, hər əli qanlı,
Namus-qeyrət qanı batil deyildir.

Gedimsiz-gəlimsiz olsaydı əgər,
Dünya deyilərdi dünyaya məgər?
Boşalıb-dolmasa, aşıb-daşmasa,
Ölü axmazlara dönər dənizlər.

Vəzifədən gedən yaxşı adamı
Hər yerdə barmaqla göstərir hamı.
Ona yer verilir xeyirdə-şərdə, –
Halal qazancıdır xalq ehtiramı.

Yaxşı da var, yaman da var,
Qanmaz da var, qanan da var.
Tamam xalis gəzmə əbəs,
İnsan varsa, nöqsan da var.

Gülmü ətir saçır, çölmü, çəmənmi?
Ya bağdan-bağçadan nazla ötənmi?
Belə yırğalanma, zəlzələ qopar!
İnsaf et, can evi buna dözənmi?

Su vermə, su versən ölər yaralı,
Suyu yaralıdan saxla aralı.
Yanıram, bir içim vüsal ver, içim,
Ölərəm, yanarsan, dağlar maralı.

Bu ceyran saçını nahaq boyayır,
Gah sarı, qırmızı, gah ağ boyayır.
Bilmir ki, ilahi gözəlliyini
İpliyə döndərib yumaq boyayır?!

Hərdən öz-özünə qalmağa vaxt tap,
Dərin bir xəyala dalmağa vaxt tap.
Acılı-şirinli xatiratından
Könlündə bir hava çalmağa vaxt tap.

Mehrin qol-budağı sındı – vəssalam,
Sədaqət çırağı söndü – vəssalam.
Böyük müsibətdir, ağır bəladır –
Köhnə dost düşməyə döndü – vəssalam.

Rüşvətlə vəzifə alanlar ki, var,
Hökmən camaatı çapar-talayar.
Halal qazancıyla gözü toxları
Buyur, irəli çək, yuxarı apar.

İgidlik ölçülmür yerlə, məkanla,
Yaylaqla, qışlaqla, dağla-aranla.
Nə bilim mən dağlar, sən bağlar oğlu,
Oğullar ölçülür büllur vicdanla.

Mən haqqı nahaqdan seçə bilirəm,
İş düşür – günahdan keçə bilirəm.
Baxmaq var... baxmaq var... ana-bacıya
Baxmağı... baxmaqdan seçə bilirəm.

Qazan qaynatmaq asan,
Qılinc oynatmaq asan.
Kişilik ondadır ki,
Sülhü imzalayasan.

Nə istidi, nə soyuqdu – ilıqdı,
Adam deyil, bir tikansız balıqdı.
Hey üstə gəl, hey vur, hey çıx, hey də böl,
Nə tək, nə cüt... qalıqdı ki, qalıqdı.

Hərbi and içiləndə dönür dağa ürəyim,
Çırpınır, qanadlanır ucalmağa ürəyim.
Əsgər paltarı geymiş qartal balalarıyla
Daha möhkəm bağlanır bu torpağa ürəyim.

Qibtə mənə dolu həyata qibtə,
Uçuşda bərkiyən qanada qibtə.
Haqq işi uğrunda qranit əzmə,
Məsləkdən tökülmüş inada qibtə!

Bağban ol, bəhrəli bostan qoyub get!
Şair ol, şaxəli dastan qoyub get!
Əlindən iş gəlmir – canın sağ olsun,
Onda adam kimi vicdan qoyub get!

“Aşırıq Ələsgərin sazından olmaz”.
Naşının bu naşısı sözündən olmaz.
Aşırıq Ələsgərin sazı sazdı da,
Aşırıq Ələsgərin özündən olmaz.

Palıd kölgəsində bir pöhrə qaldı,
Günəşə həsrətlə soldu-saraldı.
Olmazdı bu fidan heç bitməyəydi?
Belə hamiləkdən nə fayda aldı?

Uzaq planetlərdən Yərə siqnallar gəlir,
Gah uçan boşqab gəlir, gah sirli İkar gəlir.
Uzaq planetlərdə boşluq olsaydı əgər,
Boşluqdan nə gələrdi – yəqin bir şey var, gəlir.

Su keçmirdi xanəndənin boğazından,
Camaatı məlul-məlul süzüb bu an,
Yaxasını açıb dedi: – Süzün suyu,
Heç olmasa sinəm üstən axsın rəvan.

Söz qoyarsan, sözün qalar,
Üz qoyarsan, üzün qalar.
Yaxşı yeriş yeriyərsən –
Yaxşı-yaxşı izin qalar.

Qurban olum gözlərinin qarasına,
Əlac eylə ürəyimin yarasına.
Səndən savay təbibim yox, dərmanım yox,
Varıb getsəm yer üzünün harasına.

Hər ürək qırılmaz, qırsan da belə,
Hər quş tora düşməz, qursan da belə.
Hər dostun-aşnanın arası dəyməz,
Arasına girib vursan da belə.

Pul – ayrı söhbətdir, pul – ayrı sözdür,
Kim nə eşidibsə pul haqda, düzdür.
Bazarda bilinmir halal-haramı,
Bilinir – bu manat, bu da ki, yüzdür...

Dalğın görünürsən gözümə, qardaş,
Nə üçün baxmadın sözümə, qardaş?
Bilmədin sənə də rəva bilərdim
Rəva bildiyimi özümə, qardaş?!

Nahaqdan səsə düşən ya bir olar, ya iki,
Nahaqdan nəhsə düşən, ya bir olar, ya iki.
Dindirən çox məhbusu – “günahım yoxdu” deyər,
Nahaqdan həbsə düşən ya bir olar, ya iki.

Sınama zərdə məni,
Təsadüflərdə məni.
Keçici hisslə bölmə
Namərdə, mərdə məni!

Qiyətdə gövhərdi atalar sözü,
Kəsərdə xəncərdi atalar sözü.
Ulu babaların müdrək kəlamı –
Gərdişə mehvərdi atalar sözü.

“Kişinin düşməni olar” deyərək,
Düşmən “düzəldəsən” özünə gərək?!
Get, öz işində ol, öz peşəndə ol,
Sənə dost-düşməni həyat verəcək.

Gör necə zərifdi, gəşəngdi lalə,
Əl vurma, tökülər, kövrəkdi lalə.
Sonsuz gəlin kimi köksü dağlıdır,
Neyləsin, ətirsiz çiçəkdi lalə.

Məşhur igidlərin adını az çək,
Öz “igidliyindən” bir danış görək.
Söylə, nə şəkildə, nə qədər, necə
İgid adamlara qurmusan kələk.

Xəyanət olmasa da qorxaqların niyyəti,
Xəyanətə gətirib çıxarır xasiyyəti.
Tir-tir əsib titrəyən zavallıya qələm çək!
Dovşan özü nədir ki, nə olsun sədaqəti?!

Öküz əkinçidir kotanda, xışda,
Dartıb çıxarandır qarda-yağışda.
Öküz adam başqa... öküz başqadır,
Allahın heyvanı, məni bağışla!

Tikən çöllərdə qalmasın,
 Sirrin dillərdə qalmasın.
 Yüz dəfə ölç, bir dəfə biç,
 Yaxan əllərdə qalmasın.

Təzə bayram çıxıb – Gülüş bayramı,
 Axışıb tökülür Şəkiyə hamı.
 Ruhun təbibidir mənalı gülüş,
 Hırıltı olmasın şəxsın məramı.

Ölməyə tələsmə, ölmək çox asan:
 Dərkənarsız-zadsız, xahişsiz-filan...
 Fəqət, kişi kimi yaşamaq üçün
 Döyüşmək, vuruşmaq çətindir, inan.

Sün`i mirvariylə sün`i göz yaşı,
 Ona da, buna da inanır naşı.
 Ancaq sərraf gözü gəndən tanıyır
 Bulanıq damcını, sönük qaş-daşı.

Qızılbalıq tora düşdü – sular qan olur,
 Balıqçı var, sevinməyir, peşiman olur.
 Qızılbalıq əsarətə tab gətirməyir,
 Bəxtəvərin dustaqlığı bircə an olur.

Qoltuq görməyincə havalı başlar,
 Yetənə sataşar, ötəni daşlar.
 Elə ki, bir dəfə basıldı küncə,
 Tökəcək gözündən sel kimi yaşlar.

Bulaq! Hanı sənin gəlinin-qızın?
 Tənha qarı kimi kor qaldı gözün.
 Suyun kranlarla axır evlərə,
 Daldalardan baxan olmusan özün.

Mən qurban kəsirəm bir niyyətimçin...
 Bir arzum, məqsədim, bir zəhmətimçin.
 Bunun dəxli yoxdur kor etiqada,
 Kəsirəm insani qənaətimçin.

Düşmə bilə-bilə daşa kəsəyə,
 Boş yerə yollanma üzü küləyə.
 Fələk kələk qursa, bu başqa söhbət,
 Başını heç nədən salma kələyə.

Hər xeyir-bərəkət zəhmətə bağlı,
 Tərəqqi-hərəkət zəhmətə bağlı.
 Oturub gözləmə xoş təsadüfə,
 Qanuni səadət zəhmətə bağlı.

Kim istəməz xoş təsadüf ona yar olsun,
 Qarlı qışı birdən dönüb ilk bahar olsun?
 Uşaq kimi nağıllara ağzın açılınsın,
 Həyatdasa əllərinlə başın var olsun!

Turist səfərində Vətəni anan,
 Bir əla kayutda cüt xoşallanan.
 Cibi baltakəsməz haramla dolu
 "Oğul" Vətən üçün kövrəlib, ay can...

Cumdu zibilçiyə bir gün bir adam,
 Dedi: – Dayan, səni yoxlatdıraram!
 Zibilçi söylədi: – Əskiyim çıxsa,
 Malımın üstünə səni qoyaram.

Gəlmək istəmirsən karıma, gəlmə,
 Bilmək istəmirsən dərdimi, bilmə.
 Razıyam, qov məni kabinetindən,
 Saxta nəzakətlə üzümə gülmə.

Qızıl saat sınsa belə, qiyməti var,
Nə bazarda, nə dükanda minnəti var.
Bəli, işdən götürülmüş sənətkarın
Vəzifəli-vəzifəsiz hörməti var.

İnsan əzabından zövq alan kəsin
Kəsin, Yer üzündən nəslini kəsin!
Yoxsa insanpərvər deyilməz sizə,
İnsanpərvərliyə daim tələsin!

Qorxu hissi insanlara xas olan şeydir,
Məqamında azca qorxu... bəs olan şeydir.
Ehtiyatın mahiyyəti əslində nədir?
Qorxu-hürkü anlamamaq pis olan şeydir.

Öz fikri, öz rəyi olmayan kəsdən
Pislik görməsən də qərəzdən-qəsdən.
Qərəzli-qərəzsiz ziyan ziyandır,
Belə adamlarla aranı kəs sən.

Özünü sulara atar üzgüçü,
Batanın dadına çatar üzgüçü.
Özünün xilasını qalar Allaha,
Batanda dərinə batır üzgüçü.

"Ay mənim şöhrətim, ay mənim şanımla,
Ürəyim, böyrəyim Azərbaycanım" ...
– Tüpür ağzındakı saqqızı yerə!
Ətimiz töküldü, ayıbdır, canım!

Vətən məhəbbəti əməllərdədir,
Dərin zəkalarla, mərd əllərdədir.
O – alın təriylə, ürək qanıyla
Yoğrulub bərkiyə təməllərdədir.

Ürpəşir adamın əti...
Neyləyirəm bu cürəti?!
Nə şüşə əz ayaqyalın,
Nə tapdala həqiqəti!

Hər nə söylədisə, etdilər təsdiq,
Başının altına qoydular yastıq.
Axırda kənardan gülümsəyərək,
Dedilər: – Hərifin başını kəsdik.

Qara tikan, qara çuxa, qara pişik,
Üçü də bəd əlamətdir – öyrəşmişik.
Heç birinin heç bir şeyə dəxli yoxdur,
Biz özümüz təlqin dolu uzun işik.

Təsdiq-inkar düşmən deyil,
Bu güman düz güman deyil.
Təsdiq – hər vaxt səhər mehi,
İnkar hər vaxt tufan deyil.

Yüz səksən dərəcə hərlənir boynum,
Küçədə düz gedə bilmirəm, neynim.
Gözəllər şəhrinin sakiniyəm mən,
Ruhum cavanlaşır, açılır eynim.

Bir qaynaqdır iki dost,
İki dağdır iki dost.
Hər kim araya girsə,
Sıxacaqdır iki dost.

Özümüzü ora-bura vurmayaq,
Suyu bulandırıb ara vurmayaq.
Məkrin fitvasına uyub heç nədən,
Sağlam ürəklərə yara vurmayaq!

İlyas Əfəndiyevin şərəfinə söz dedim,
 Öz fikrimi, rəyimi, hasilimi düz dedim.
 Səhnə əsərləriylə Cəfərdən sonra İlyas
 Birinci şəxsiyyətdir bu saat şəksiz, dedim.

Qoca şair sahil boyu gəzir tənha,
 Heç bir şeydə çoxdan yoxdur gözü daha.
 Fikirləşir yarıhuşsuz... gözüyumulu,
 Qələmini batırmışmı o, günaha?!

Tam ateist idi Mirzə Fətəli,
 Ələkbər Sabirsə dindardı. Bəli!
 Elə dinsiz ilə belə dindarın
 Milli fəxrimizdir eşqi, əməli.

Qeybətçiyə üzləşirəm: canında can qalmayıb,
 Qorxusundan sifətində bir gilə qan qalmayıb.
 Əmr edirəm: – Vicdanını gətir, çəkim dara mən,
 Nə gətirsin... görürəm ki, onda vicdan qalmayıb.

Müvazi xətləri uzat ki, uzat,
 Uzat – lap dünyanın axırına çat.
 Yanaşı getsə də kəsişməz onlar,
 Bütün yanaşılar dost deyil, heyhat.

Münasibət məsafəylə ölçülsə əgər,
 Bir həyətdə ev arası nə lazım çəpər?
 Hardan-hara yol gedirsən dost görüşünə,
 Uzaq-yaxın bilən deyil yaxın ürəklər.

Həm qonşu ol, həm can-ciyər – bu lap qiyamət,
 Can bir qəlbdə axşam-səhər – bu lap qiyamət.
 Təki olsun – daha şirin halvaçı qızı,
 Sən də şəkər, o da şəkər, bu lap qiyamət!

Dəniz səviyyəsiylə ölçülür səviyyələr,
Yüksəlir səviyyələr, alçalır səviyyələr.
Adamlara gələndə – ağzını açan kimi
Bircə anın içində seçilir səviyyələr.

Bir sərxoş nərildəyib kəllə vurdu hasara,
Lap əntiqə sıçradı hədəv qanı daşlara.
Xəstəxanaya gəldi Xəyyam bir çəngə otlar,
Dedi: – Ay uzunqulaq, sən hara, şərab hara?!

Çıxdım lap zirvəyə, əsdi dizlərim,
Baxdım lap zirvədən, axdı gözlərim.
Lap ucal zirvənin zirvəsinə də,
Bacar, gicəllənmə, haqdı sözlərim.

Yaxşılığın, yamanlığın sonu yoxdur,
Donu növ-növ, donu rəng-rəng, donu çoxdur.
Yaxşılığın yüzü, mini, milyonu az,
Yamanlığın biri, beşi, onu çoxdur.

Şərt ki, aralığa düşdü – qurtardı,
Deməli, əmmalı işdi – qurtardı...
Poladdan qasığın, poladdan dişin,
Vəssalam! Aşın ki, daşdı – qurtardı.

Şərt var – qoz qabığı, şərt var – qol-qanad,
Şərt var – əlacsızlıq, şərt var – etiqad,
Şərt var – nakışilik, şərt var – kişilik,
Şərt var – təslimçilik, şərt var – haqq-inad.

Bəxtəvər başına, ay Ömər Xəyyam!
Ömrü kainata tay, Ömər Xəyyam!
Səni meyخانədə öz arşınıyla
Ölçənin halına vay, Ömər Xəyyam!

Bir gün çox sataşdı birinə biri,
Biri o birinə dedi ki, yeri!
Sən qurşun tökülmüş maçasan, bir gün
Qurşunun qopanda gələrsən bəri.

Marten sobalarının cəhənnəm istisində,
Sement zavodlarının boğucu tüstüsündə
Dilinə "Vətən" sözü gətirməyə nə qurban,
Hamı ana yurdunu qoy belə istəsin də!

Yox-yox, hara qoysan getməz ağıllı,
Bacarmadığını etməz ağıllı.
"Mənəm"lik deyilən bir bataqlığa
Öz əl-ayağıyla getməz ağıllı.

Mənim müəllimliyim üst-üstə lap az oldu,
Həm çox uzaqda qaldı, həm yadda qalmaz oldu.
Xoş gördük, Yardımlıda yadigar şagirdlərim,
Könlüm sizinlə kövrək.. həm də sərəfraz oldu.

Yaxşını pisə qatma,
Qızılı misə qatma.
Ayrıdı hər qara da,
Sürməni hisə qatma!

Sözümü kəsə dedim,
Anlayan kəsə dedim –
Açıq danışdım, demə,
Mızımızla nə sə dedim.

Uşaq evi görəndə heyrət götürür səni:
– Ola bilməz! Bu saat yetimxana var yəni?
Vətənimiz atsa da yetimliyin daşını,
Talelər var... eşitmir nə mən, nə sən deyəni.

Ey uzun adamlar, gödək adamlar,
Boyla ölçülməyir əzəmət-vüqar.
Çünki kişiliyin, qürurun, əzmin
Xasiyyət deyilən bir meyarı var.

Təngiyəndə nəyi varsa atır alpinist,
Yenə müdhiş bir qan-tərə batır alpinist.
Bircə şeyi tullamayır bədəbəddə o,
Son zirvəyə cəsarətlə çatır alpinist.

Külək yatdı – deyindin, külək əsdi – deyindin,
– Bu nə sükut? – deyindin. – Bu nə səsdİ? – deyindin.
Toydan da narazısan, vaydan da narazısan...
Ömrünü dəng eləyib, kişi, bəsdİ deyindin.

Çox danışmaq, deyilmək – qocalıq əlaməti,
Heçdən qəzəb geyilmək – qocalıq əlaməti.
Ötəri bir səbəbdən balaca uşaq kimi
Doluxsunmaq, sevinmək – qocalıq əlaməti.

Dalğalar bir-birini künc-bucağa sıxmayır...
Dalğalar bir-birini badalaqla yıxmayır.
Ümmanlar buna görə əzəli, əbədidir,
Dalğalar bir-birinin axırına çıxmayır.

Axına qoşulma – öz rəyin olsun!
Təhriklə iş görmə – öz səyin olsun!
Öz gözün, öz aqlın, öz hissiyyatın,
Qoy özünün olsun hər nəyin olsun.

Bu gün kimdir ac, bilmirəm,
Çörəyə möhtac, bilmirəm.
Kövrəklik çatışmır bir az,
Başqa ehtiyac bilmirəm.

Bir məzarın üstünə işıq çəkilmiş idi,
Dövrəsində ətirli güllər əkilmiş idi.
Görəsən bu mərhumun taleyinə, ömrünə
İşıq süzülmüş idi? Ətir səpilmiş idi?

Qəbirlər yerlə-yeksandır...
Qəbirlər dəsgah... əlvandır...
Eynən-eynən qəbristan da
Varlı-yoxsul bir cahandır.

Aşdım uca dağı duman içində,
Aydınlığı gəzdim güman içində.
Yanıma düşmədi qolum-qanadım,
Çırpına-çırpına hicran içində.

Dənizin səsi gəlir, onun neçə yaşı var?
Təzə, köhnə dalğanı necə ayırmaq olar?
Yoxdur əbədiyyətin qocası və cavanı,
Təbiət əbədidir, vaxtsız, zamansız yaşar.

Ürəyimdə kaman ağlar tarla birgə,
Hanı xoşbəxt günlərimiz yarla birgə?
Vüsəlımız qarla gəldi bir qış günü,
Yoxa çıxdı bir yaz günü qarla birgə...

Dünya da, ömür də vəfasız deyil,
Kefsiz, əyləncəsiz, səfasız deyil.
Bir şərtlə – yatmasın başın, əllərin,
Heç bir şey zəhmətsiz, cəfasız deyil.

Mələ, ay balaban, mələ, ağlayım,
Ürəyim doludur, hələ ağlayım.
Kaş ki, cavanlığım dolu olaydı,
Mən nə xeyir verdim elə, ağlayım.

Nə qədər istəyir daşsın ilhamım,
 Qaynasın, kükrəsin, coşsun ilhamım.
 Ancaq söz axtarıb söz düşünəndə,
 Daşmağın görməyim səbir kasamın.

Ehtiyacdən doğur bəzən cinayət,
 Ehtiyacdən doğur tamah, xəyanət.
 Ehtiyacdən doğur, bəzən də inan,
 İradə, cəsarət, dözüm, dəyanət.

Daşda ləpir kimidir uşaq ürəyində kin,
 Kin sütülün köksündə yuva salır çox dərin.
 Böyüklərlə özün bil, o böyüklər, o da sən –
 Çəkin! Uşaq qəlbini yaralamaqdan çəkin!

Dənizə yağış yağır, dəniz demişdi yağsın?
 Bu həm xeyirsiz, həm də minnətsiz işdi, yağsın.
 Quraq yerlərə döndər buludları, ay külək,
 Çöllərin, səhraların ürəyi bişdi, yağsın...

Övlad qeyrətindən yarandı Vətən,
 Övladsız qupquru məkandı Vətən.
 Həm öz övladının təbəssümünə,
 Həm də ki, qanına boyandı Vətən.

“Səadət sarayı” məfhumu düzdür?
 Mənə elə gəlir qondarma sözdür.
 Bütün uğurların, xoşbəxtliklərin
 İsticə yuvası ürəyimizdir.

Evin bünövrəsinə süzülən sudu pıç-pıç,
 Evin bünövrəsini oğrunca yudu pıç-pıç.
 Bir gün də... elə yıxdı, elə yıxdı ki, evi,
 Pıçiltıyla söylədim: seyr elə, budu pıç-pıç.

Düşmənini ürəyində alıb-verib söyməkdənsə,
Düşmənini xəyalında əzişdirib döyməkdənsə,
Buz gün altda əriyəntək əri onun qabağında,
Ondan bir az aralıda alovdan don geyməkdənsə.

Cibimdə ki... pul oldu... iştahım küsür bu dəm,
Ona görə küsür ki, arxayınam, bilirəm:
Acanda yeyəcəyəm, susayanda içəcəm,
Gedirəm, fit çalırım, mənimdir sanki aləm.

Yoxdur tamam ə`la, yoxdur tamam pis,
Yoxdur təbiətdə ilahi xalis.
Ə`lada bir nöqsan, pisdə yaxşı şey
Görə bilməyənlər naqısdı, naqıs.

Həyat sağdış, ölüm soldış.
Həyat yaz-gül, ölüm qar-qış.
Bu ziddiyyət, bu vəhdətdən
Doğan idraka min alqış!

Həsretin qəlbimdə yanıq lələdir,
Göz yaşım ləbaləb bir piyalədir.
Piyaləyə görə Xəyyam deyir ki,
Qabilə bir baxın, Xəyyamlıq edir.

Bir daha bildim ki, kişi adamlar
Azsa da, çoxsa da bu dünyada var.
Övlad qabağında... çətin ayaqda
Məni xəcalətli qoymadı onlar.

Üz qoy, xoş əhval qoy insanlarda sən,
Olsan nə məqamda, olsan harda sən.
Səmimiyyətinlə, şirinliyidlə
Qalmazsan çətində, bərkdə, darda sən.

Ey rütbəm, vəzifəm, allahım qələm,
 Ey arxam, köməyim, pənahım qələm!
 Əlimdən tutanı, şanı-şöhrətim,
 Dünənim, bu günüm, sabahım qələm!

Qəzəbli adamı xoş dillə dindir,
 Çalış həlim-həlim odunu söndür.
 Yoxsa ki, üstünə düşüb üstəlik –
 Onu cin atına dübarə mindir?!

Qaranlıqdan işığa, işıqdan qaranlığa
 Çıxan kimi tutulur gözümüz bir anlığa.
 Elə bil rast gəlirik bir vaxtda, eyni yerdə –
 Həm qəfil yaxşılığa, həm qəfil yamanlığa.

Dil taparsa dövlətlər,
 Qardaş olar millətlər.
 Səadətə çevrilər
 Fəlakətlər, zillətlər.

Dəli bir dəfə keçər çayı fikirləşməmiş,
 Bir dəfə avand olar düşünülməyən bir iş.
 Ağilla, haqq-hesabla addım atmağı öyrən,
 Ən xoş təsadüfə də şirnikib etmə vərdis.

Rəqəmlərin solunda hədərdi sıfır,
 Arabaya beşinci təkərdi sıfır.
 Rəqəmlərin sağında – bu başqa söhbət –
 Kəmiyyətə, miqdardır, qədərdir sıfır.

Dəniz dərin yerdə yaşıla çalır,
 Dərin düşünənlər sükuta dalır...
 Dayaz dəniz ilə dayaz adamı
 Kim eyninə alır, kim saya salır?

Trəddüd – beyində nazikcə teldi,
Dörd yol ayrıcında rıqqətə gəldi.
Gec tapdı, düz tapdı lazımlı yolu,
Alnının tərini qürurla sildi.

Dini inkar etdi Mirzə Fətəli,
Bu – qəhrəmanlıqdı dövrüyçün, bəli!
Bu gün çıx ortaya, qışqır: – Puçdu din!
Özün də, sözün də olar gülməli.

İçmək – səviyyədi, zövqdü, ləzzətədi,
Özünə, özgəyə qədir-qiymətədi.
Sərxoşluq müsibət, müdhiş bir azar,
Başı yerə soxan bir xəcalətədi.

Möcüzə baş versə – dirilsə əgər,
Min il bundan əvvəl ölən xəbislər.
Yenə görəcəksən həməh-həməndir,
Xasiyyət qəbirdə dəyişir məgər?!

Bazarın da olsun, malın da olsun,
Üzməyi də bacar, salın da olsun.
Həm ağlın, tədbirin, həm istedadın,
Həm bəxtin, naxışın, xalın da olsun.

Böyük adamlar səxavətlidir,
Sadədir – uşaq təbiətlidir,
Onlardan tərif qoparanlara
Sən də deyirsən məharətlidir?!

Həyat al-əlvandır, min butası var,
Düzü-əyrisi var, toyu-yası var.
Həm yaşıl bağları, qarlı dağları,
Həm də çirkab dolu min çalası var.

Yaxşı kişi, yaxşı arvad, yaxşı at –
 Qılınc qeyrət, büllur ismət, qüdsi ad
 Vardı... vardır... var olacaq həmişə,
 Olur-olsun yaman qəmli, yaxşı şad!

Dünya evi dözümlüdür küləyə,
 Bir kərpic də təslim etməz fələyə.
 Bir dənədir – yer verməsin neynəsin,
 Qapısında ifritəyə, mələyə?!

Vəfasız bizlərik, dünya neynəsin?
 Minlərik, yüzlərik, dünya neynəsin?
 Əgər bəd ayaqda, çətində, darda
 Eh, dönük üzlərik, dünya neynəsin?!

Sağlığında heykəlinə yer gəzirdi bir nəfər,
 Dövrəsində sırtıq-sırtıq şırvanırdı həriflər...
 Hey gəzdilər, tapmadılar təəssüf ki, yaxşı yer,
 Təəssüf ki, yaxşı yeri doldurmuşdu təriflər.

Sən həyat eşqisən, baharsan, Xəyyam!
 Solmayan mənəvi ruzgarsan, Xəyyam!
 Meyxanə gəzirsən, meyxanə yoxdur,
 Qəlyanaltılarda azarsan, Xəyyam!

Sel – leysanın işidir,
 Sel – bir anın işidir.
 Çaysa yerli-yataqlı
 Nam-nişanın işidir.

Bayraqsız dövlət olmaz,
 Torpaqsız millət olmaz.
 Dünya! Fələstinə bax,
 Heç belə zillət olmaz.

Sözünə bax ədalətin,
 Daşını at ədavətin!
 Güzəşt – təslimçilik deyil,
 Nişanıdır mətanətin.

İndi nə o mey var, nə o meyخانə.
 Nə o qaş, o kirpik, o zülf, o şanə.
 Nə saqi, nə sağər, nə gül, nə bülbül,
 Xəyyam, nə ud səsi od salır canə.

Şərəflə, ləyaqətlə təqaüdə çıxsaq da biz,
 Çırpıntıdan, döyüntüdən o gün düşür ürəyimiz.
 Yerimizi yavaş-yavaş bulvarlarda axtarıq,
 Başımız dinc... qayğımız yox... dəniz sakit, hava təmiz.

Təqaüdə yola salan! Ehtiyatlı ol,
 Xəyalında özün qocal, özün yaşa dol.
 Bu təbii, bu qanuni istirahətdən
 Əbədiyyət dincliyinə bir qarışdı yol.

Təriflə susdurdu rəqibini o,
 Yedirdi... qusdurdu rəqibini o.
 Təriflə qazdırdı məzarını da,
 Təriflə basdırdı rəqibini o!

Özündən ağıllı-kamallıyla gəz,
 Mötəbər, siqlətli, sanballıyla gəz.
 Əgər istəmirsən bir boy atasan –
 Onda əfəllə gəz, zavallıyla gəz.

Bu gör-götür dünyasında nə gördün, nə götürdün?!
 Bu ömür-gün tarlasında nə əkdin, nə bitirdin?!
 Bu güzəran oyununda nə uddun, nə uduzdun?!
 Bu düzgünlük sorağında nə tapdın, nə itirdin?!

Qəlbin hərarəti özündə gərək,
 Ürək özgə odla isinməyəcək.
 Günəş soyuyarsa, ölər kainat,
 İsti qal, ey könül, sən də günəştək!

Tər də cürbəcürdür – var zəhmət təri,
 Var qanmazlıq təri, qəbahət təri.
 Tərləsən, yorğunluq çıxar canından,
 Yuyar qəbahəti xəcalət təri.

Zəhmətə arxalan, zəhmətə tapın,
 Bir qapı döyməzsən, döyülməz qapın.
 Qapılar açarsan, qapın açılar,
 Zəhmətsiz faydası yoxdur hap-gopun.

Çətini bir dəfə dil desin yalan,
 Bir dəfə əl açıb dilənsin insan,
 Çətini bir dəfə sürüşsün qadın,
 Rədd et hər üçünü tez, yubanmadan!

Ucaya qibtə et – ucalacaqsan,
 Qocaya hörmət et – qocalacaqsan.
 Dərs götür mərdanə bacarıqlıdan –
 Hər əngəl-üngəldən bac alacaqsan.

Vətənin daşının üstünə daş qoy,
 Bir az təvazöylə, bir az yavaş qoy.
 Daş qoyub, daş qoyur, daş qoyacaqlar,
 Növbə səninkidir, buyur, qardaş, qoy.

Kazbekə, Elbrusa, Şahdağa tən kişilər,
 Dilinə “Vətən” sözü gətirməyən kişilər.
 Nə bayatı çağırıb, nə də şüar çağırıb,
 Həm geydirib, həm geyib qanlı kəfən kişilər.

Quyu var ki, uzatsan, suyuna çatar əlin,
 Quyu var ki, dibinə bir günorta yol gəlin...
 Quyunun dayazlığı, quyunun dərinliyi
 Suyunun ölçüsüylə təyin edilir, bilin!

Adamın da dərini-dayazı var quyutək,
 Adam səviyyəsini ağıl-kamalla ölçək.
 Şübhədən çıxmaq üçün quyuya bir daş ataq,
 Şübhədən çıxmaq üçün adama üz göstərək...

Gözlərini yaşlı gördüm mən bugünkü səhərin,
 Bir cəbhəçi vəfat etdi sahilində Xəzərin.
 Elə bil ki, darıxmışdı o pak ruhu Rəşidin,
 Uçub getdi, pak ruhuna qovuşdu şəhidlərin.

Bir həmpiyalə var cümlə bəşərlə
 Doldurur camını gülgün səhərlə.
 Min ildir aləmin dilini tapıb,
 Ulu Ömər Xəyyam rübailərlə.

Torpaqda açılmamış cinayətlər də yatır,
 Torpaqda ağlasığmaz xəyanətlər də yatır.
 Xəsis qızıllarının vəsiyyətsiz ünvanı...
 Sələmçi tabutunda əmanətlər də yatır.

Sabun köpükləri al-əlvan şardı,
 Uşaqlar üfürdü... külək apardı...
 Məyus olan oldu... əl çalan oldu...
 Bəli, uşaq da var, uşaq da vardı.

Hər şey öz yoluyla getsəydi əgər,
 Qoşalaşmasaydı sevinclə kədər.
 İşimiz-peşəmiz gülmək olardı –
 Həsələ yetsəydi bütün diləklər.

Ərk etmək hər kəsin işi deyildir,
 Ərk başa düşməyən kişi deyildir.
 Ayrı şey dayanır əркиn dalında –
 Hər şəxsın xörəyi, aşı deyildir.

Bir bazarda, bir hamamda, bir dəlləkdə
 Pərt olarsan... kara gəlməz heç fələk də.
 Bu üç yerdə xırdaçılıq eləmə ha...
 Qəsdim budur bu sözləri söyləməkdə.

Cırtqoz adamlardan kənar gəz, könül!
 Kitab-dəftər açıb etmə və`z, könül!
 Ağıl ki, yerləşdi qoz qabığına –
 Qabığı sındırmaq gərəkməz, könül!

Rəqabət – yaxşı işdir,
 İnkişaf, yüksəlişdir.
 Rəqabətin meydanı
 Dünya qədər genişdir.

Kimi tədbirə quş qoydu,
 Kimi can qoydu, baş qoydu.
 Bünövrəyə kimi hay-küy...
 Kimi tər tökdü, daş qoydu.

Üç yol buzlu suya bas qudurmuşu,
 Apar, yeldöyəndə as qudurmuşu.
 Yoxsa adamlığa qaytarmayacaq
 Nə bir toy, nə də ki, yas qudurmuşu.

Səndən ayrı nə gecəm var, nə gündüzüm,
 Göz yaşları kirpiyimdə düzüm-düzüm.
 Bu incilər sonsuz hicran bahasıdır,
 Xərclədikcə... yeri dolur incimizin.

Köynəyim dalğalı ümmandı mənim,
Ruhum hay-haraylı tufandı mənim.
Sizləri bilmirəm, xırda sevincdən
Dünya gözlərimdə əlvandı mənim.

Bozbaş bir gün sizdə yaxşı, bozbaş bir gün bizdə yaxşı,
Tərif onda tərifdi ki, dalda yaxşı, üzdə yaxşı.
Çıx həyatın yollarına sınadığıın müsafirlə,
Yol yoldaşı dik yoxuşda, sərt enişdə, düzdə yaxşı.

Mətahın misli itməsin,
Kişinin nəslə itməsin.
Külək aparsın surəti,
Surətin əslə itməsin.

Bir böyük ustadın bir xoş sözündən
O qanadlanmadı... çıxdı özündən.
Təbi yelə verdi, ilhamı selə,
Sənət aləminin düşdü gözündən.

Dəniz dərinlikdə yaşıla çalar,
Baxanda adamı vahimə alar.
Dərin adamın da eynən beləcə
Mənə elə gəlir ağır zəhmi var.

Qayalar qumsalda sıralanıbdır –
Qırılıb-yarılib, paralanıbdır.
Vəfasız dənizin ayrılığından
Qranit sinələr yaralanıbdır.

Tənhalıqdan qaçanlara baş əyirəm,
Ərklə qapı açanlara baş əyirəm.
Qaynamağın-qarışmağın həvəsiylə
Qanadlanıb uçanlara baş əyirəm.

Xərçəngin nə abrı, nə həyası var,
Gözün giləsindən təmənnası var.
Ürəyə girişmir, bilir, ürəyin
Onsuz da min dərdi, min bəlası var.

Giley-güzarlılar, gəliniz yaxın,
Vəfalı-vəfasız dünyaya baxın.
Vəfalı da bizik, vəfasız da biz,
Dünya demək deyil bu iki axın?!

Dünya nə boydadır? – Qollarını aç.
Dünya haradadır? – Arxasınca qaç.
Günəş işıq salır kürreyi-ərzə,
İnsan! Dünya sənsən, dünyaya nur saç.

Səhər tezdən yoluma çıxdı bir qara pişik,
Məgər bildi gedirəm nə üçün, hara, pişik?
Köz kimi gözlərini zilləyib gözlərimə,
– Keç get, uyma, – söylədi – uydurmalara, – pişik.

Dahilər fitrətən uşaq olublar,
Gün kimi, Ay kimi parlaq olublar.
Xırdalanmayıblar kibrit çöpütək,
Çünki adilikdən uzaq olublar.

– Tale sizə güldü, bizə gülmədi,
– Tale sizə gəldi, bizə gəlmədi.
– Bəsdir fala baxdın, bədbəxt, bir iş gör,
Tale haray saldı, dözə bilmədi.

Ələkbər Sabirlə Məhəmməd Hadi
Bir cövhər, mahiyyət, abi-havadi.
Millətin gözünü açmaq olubdur
Yanar ürəklərin qəsd-i inadı.

Dalğın baxışların, dalğın gözlərin
Fikir-xəyalının ümmanı dərin.
Dalğınlar neçinsə həsrətindədir
Qırmızı yelkənli ağ gəmilərin.

Yoxdur bu dünyada əvəzedilməz,
Xalqa minnət qoyma, təvazülə gəz.
Yalnız xoş günlərə, şirin çağlara,
Əlvan xatirata tapılmaz əvəz.

Mənə quzu kəsmə, quzu yemirəm,
Boğazdan yuxarı sözü yemirəm.
Ağzımı bağlayan, dilimi kəsən
Çörəyi yemirəm, duzu yemirəm.

Çayır həyasızdır, basır düzləri,
Örtür cığırları, örtür izləri.
Əvvəl biz saymırıq o ziyankarı,
Sonra o qayıdıb saymır bizləri.

Gördük ki, şah lütdür, dinmədik fəqət,
Dinmədik – utanıb çəkdik xəcalət.
O, haram şöhrətlə zirvəyə qalxdı,
Göstərdi hamıya saxta nəzakət.

Arı qanı bahasına sancır adamı,
Öz vicdanı bahasına sancır adamı.
Sancıb, sonra deməyir ki, zarafat etdim,
Şirin canı bahasına sancır adamı.

Ürək – fikir verin, eynən Yer şarı,
Öz qışı, payızı, yayı, baharı.
Vulkanlar ürəyin həyəcanıdır,
Zəlzələlər də ki, çırpıntıları.

Payız yığışdırdı əli-ayağı,
Boşaltdı sahili, bağı, yaylağı.
Yetişdi ürəyin kövrək məqamı,
Fikrin-düşüncənin kamillik çağı.

Yaxşı kişi də var, yaxşı at da var,
Yaxşısız bu dünya necə dolanar?
Yaxşılar təbərrük, yaxşılar az-az –
Qədir-qiyətini bilin, adamlar!

Hər qara pisliyin dəlalətimi,
Hər bəyaz yaxşılıq əlamətimi?
Gecə yerin-göyün dönük üzümü,
Səhər xoş sifəti, sədaqətimi?

Daşdan çıxır çörək, daşdan çıxır su,
Dönür həqiqətə sehlə arzu.
Yalnız ayaqdamı, əldəmi qabar? –
Beyin də qabardı, gözün də nuru.

Adı məsləhətdir, özü xəyanət,
Astarı xəyanət, üzü xəyanət.
Tilsimdi – darsa da, gensə də bu don...
Toruna salmasın bizi xəyanət.

Adam qızışdırdılar – aralıqda qan oldu,
Həqiqətə od qoyan şər oldu, böhtan oldu.
İblisin fitvasıyla, nakəsin zurnasıyla
Səbirsiz sadələvhlər axırda peşman oldu.

Arı yuvasına gəl çöp uzatma!
İlan yuvasının ağzında yatma!
Qəsdən, bilə-bilə qurquru yoldan
Çıxıb, xirtdəyəcən palçığa batma!

Dönuq təbəssümə bənzər kağız gül,
Yalandan göz oxşar, güldürməz könül.
Qoy tikan iynəsi batsın əlinə,
Canında canlının təmasını bil.

Əlbət! Olmasa da bir-birinə yad,
Savad ağıl deyil, ağıl da savad.
Ağlı bəxş eləyir qanın mayəsi,
Savadı bəxş edir iradə, inad.

Ağıl dediyinə necə qıyırsan?!
Ağıllı adamdan gör heç doyursan?
Ağıllı adamı gözüyumulu,
Mən zamin! Apar qoy hara qoyursan.

Üzmək bacaranı dərinə çək də,
Götür, cücərəni torpaqda ək də.
Məni bilmədiyim işə qurşayıb,
Adımı yarıtmaq qoyma görək də.

İnsan təbiəti, insan xisləti!
Dərək edə bilmirəm bu həqiqəti:
Nətəhər yaşadır öz varlığında
O həm alçaqlığı, həm ülviyyəti?!

Əsil ömür coşub-daşan bulaqdır,
Bu bulaqdan su içməmək günahdır.
Nə qədər ki, sən həyata yaxınsan,
Bir o qədər ölüm səndən uzaqdır.

Gözlərimi qamaşdıran gur işığı istəmirəm,
Xata-bala dağarcığı, yaraşığı istəmirəm...
Adi olsun, şirin olsun, yaxın olsun, isti olsun,
Canımda... eyvanımda da sarmaşığı istəmirəm.

Şimşək qaranlığı oxladı keçdi,
Od saçdı, göyləri yoxladı keçdi.
Gəlir, ya gəlməyir barıt qoxusu,
Bir-bir ulduzları qoxladı keçdi.

Misilsiz kəşflər gəlməyir sayə,
Zəka yollar açır ulduza, Aya.
Əsrlər ötdükcə bəs bəşər neyçin
İkinci Rafael vermir dünyaya?!

Fili bir alma ilə dırmaşdırma divara!
Rəhm et dilsiz-ağızsız əzəmətə, vüqara!
Sirk olanda nə olar, sirkin özündə belə
Bir insaf, bir mürüvvət dərsi ver uşaqlara.

Zalımın rəhminə inanma!
Cahilin fəhminə inanma!
Ağıllı səhv etsə – bu başqa,
Səfehlin səhvinə inanma!

Böyük adam hər söz üstə pozmaz şəstini,
Tutulsa da, pərt olsa da vurmaz üstünü.
Ya unudar, ya ağartmaz, ya da, ya da ki,
Başqa yerə, başqa vaxta saxlar qəsdini.

Qan yerdə qalmırsa – intiqam da var,
Ürək soyutmağa bir məqam da var.
Hər adam öldürən qatil deyildir,
Əksinə, bəraət, ehtiram da var.

Sərraf üçün gövhərdi söz!
Bədxah üçün neştərdi söz!
Eşşək üçün bir çəngə ot,
Müdrək üçün kəsərdi söz!

Ay kişilər, ay oğlanlar, yüngüllük bizə yaraşmır,
Tutaq, bizə yaraşsa da, gəlinə, qıza yaraşmır.
Abır-ismət gövhərdisə, dərinlikdə qalsın gərək,
Sədəf çıxıb yosun kimi sahildə üzə – yaraşmır.

Qurban ver dostuna şan-şöhrətini,
Malını, mülkünü, var-dövlətini.
Gözünü qırpmayıb canından da keç,
Ancaq... qurban vermə heysiyyətini!

Nə şəkli, nə çəkisi, nə rəngi var vicdanın,
Ömrümüzün nəbzində ahəngi var vicdanın.
Qəlbimizdə əzabı, gözlərimizdə nuru,
Başımızda kişilik çələngi var vicdanın.

Özünü öldürməyin böhranı bircə andır,
Bu böhrandan qurtulan zavalı qəhrəmandır.
Ölməyə tələsməyin, ədəbiyyətdə nə var?
Yaşamaqdan savayı, vallah, hər şey yalandır.

Sənə qurban olum, təmkin yiyəsi;
Səbirsiz etməsin Allah heç kəsi.
Əlüstü özündən çıxan kəslərin
Boğazında qalar halal tikəsi.

Bu körpü heyif... nasazdı,
Asta... etibarım azdı.
Dayaqlarını özümüz laxlatdıq,
Yoxsa ona heç nə olmazdı.

Gəzib-dolanıram, nə isə çatmır,
Yediyim-içdiyim canıma yatmır.
Yaş keçib, gün batıb, hava qaralıb,
Ürək məhəbbətin daşını atmır.

Baxırsan, qaməti çinar kimidir,
Kürəyi qranit divar kimidir.
Bir dənə səmimi hüceyrəsi yox,
Hər qıfıla düşən açar kimidir.

Bir qaş-göz, bir him-cim, bir də ki, eyham...
İnam lövbərini qırdı, vəssalam.
Sualtı daşlara çırpıldı ürək,
Nə xeyri?.. İnamsız ha üzsün adam.

Qorxaqlıq – xasiyyət, qorxu – ehtiyat,
Sağına-soluna baxıb addım at!
Ehtiyatsızların, dəlibaşların
Başa düş, başını tez yeyir həyat.

Sən öz ümmanından ümmanlara çıx!
Sən öz meydanından meydanlara çıx!
Sən öz zəmanənin görən gözü ol,
Sən öz dövrənindən dövrənlərə çıx!

Səsin lap indi də qulağımdadır,
Ətrin bu saat da otağımdadır.
Yuyub aparsa da hər şeyi illər,
Uzaq busələrin dodağımdadır.

Bəxtəvər başına həməən kəslərin –
Şuxluğu da şirin, ağı da dərin.
Belə oğullara haradan-hara
Əlini uzatsan, çatar əllərin.

Adama yovuşmaz adamlar ki var,
Muzeydə bir parça qızıla oxşar.
Sən gəndən eləcə baxa-baxa qal...
O da ki, özüyçün parləsın par-par.

İnsan xırdalandı – hörmətdən düşər,
 Qaş-daş xırdalandı – qiymətdən düşər.
 Hatəm səxavətli ziyafətini
 Sayğaca çəkdinsə, minnətdən düşər.

Sənə də, mənə də qalib bu dünya,
 Bir az da bizimlə dolub bu dünya.
 Baxma... pisimizi-yaxşımızı da
 Hardasa vecinə alıb bu dünya.

Səviyyə bir kəlmə sözdən bilinir,
 Bir az diqqətlə bax, gözdən bilinir.
 Qızıl külçəsi var, lap üzdə olur,
 Dərinə lüzum yox, üzdən bilinir.

Ustadlarda xırda-xuruş axtarmayaq!
 Təsəvvürü başqa səmtə aparmayaq!
 Ürəklərə qətrə-qətrə dolan eşqi
 Ürəklərdən cırmaq-cırmaq qoparmayaq!

Təmizlik kişi sözündə,
 Təmizlik qadın gözündə,
 Təmizlik şəh damlasında,
 Körpələrin gül üzündə.

Ağız marçıldatma, barmaq yalama!
 Nəfsinlə süfrəni çapıb-talama!
 Bacar məclisə qoy qabındakını,
 Məclisdə qabına sümük qalama!

Zəncir də satılır qab-qacaq kimi,
 Qıfıl-açar kimi, rəng-boyaq kimi.
 Ancaq heç zəncirə baxa bilmirəm,
 Lap o satılsa da oyuncaq kimi.

Şe`r su içməyə ürəkdən əgər,
Boşqabda cücərən buğdaya bənzər.
Bayram süfrəsində, qəzet küncündə
Elə yaşıl-yaşıl bürüşüb gedər.

Şair peyğəmbərdir, şe`r möcüzə,
Kiminlə gəlirəm bəs mən üz-üzə?
Küçədə, bazarda tutub adamı
Deyir: – Şe`r oxuyum, mən ölüm, sizə!

Qadın var doğduğunu boğur xəlvəti,
Nə bir izi qalır, nə əlaməti.
“Ana” başqa sözdür, “qadın” başqa söz,
Analar törətməz bu cinayəti.

Ana nəfəsində qar-boran yoxdur,
Dünyada anatək nigaran yoxdur.
Ananın əzabkeş qayğılarının
Hələ ki, borcunu qaytaran yoxdur.

Bütün ümmanların adası vardır,
Bütün ormanların talası vardır.
Heysiyyət özüllü, mənlik hörgülü
Bütün insanların qalası vardır.

Qum dənəsindən dağ! Damladan ümman!
Lap bir hüceyrədən bu boyda cahan?!
Barı pələngisə pişik cinsinə,
Pişik quyruğuna bağlama, insan.

Bu gecə ölüm mənə deyəsən göz ağartdı,
Şimşək çaxdı bir anlıq, gördüm necə də qartdı.
Ancaq xeyli mülayim: – Hələ yaşa, – söylədi, –
– Aman verdiklərinin, şükür, biri də artdı.

Bir də ona tərəf dolanma daha,
 Bu sənə çox baha oturur, baha.
 Zay etmə gül kimi xatiratını,
 Gözüm! And verirəm səni Allaha!

Əsilsiz-filansız zarafat olmaz,
 Məqamsız-məkansız zarafat olmaz.
 Qəzetə bükülmüş iti bıçaqdır,
 Örtülü-amansız zarafat olmaz.

Böyük əl uzatmamış əl uzatma böyüyə,
 Özünü özbaşına fövrən qatma böyüyə!
 Səbrinlə-qərarınla, dərrakənlə çalış, çat!
 Qan-tərə bata-bata qaçıb çatma böyüyə!

Cüədi – toxunmayın!
 Beçədi– toxunmayın!
 Qartıyb– bəri gəlin,
 Qocadı– toxunmayın!

Qəlbimizdə qoy qalmasın bir düyün, bir dağ,
 Qoy dostla da, düşmənlə də açıq danışaq.
 Açıq gələk öpüşməyə, kəllələşməyə,
 Soyuq, sönük təbəssümdən, riyadan uzaq!

Əlacsız xəstələrin gözünə baxmaq olmur,
 Təsəlli vermək olmur, laqeyd buraxmaq olmur.
 Təlxək kimi yalandan nə gülmək bacarırsan,
 Nə nohəylə ələmi yandırıb-yaxmaq olur.

Axmaqlıqdan maymaqlığa,
 Maymaqlıqdan sarsaqlığa
 Gedən yolu bağlayın ki,
 Aparacaq alçaqlığa.

Ey yeyib-içənlər, deyib-gülənlər,
 Belədən-beləyə gedib-gələnlər.
 Salın yolunuzu xəstəxanadan, –
 Ey can sağlığını halva bilənlər.

Sağlamlıq eşqiylə qol-qanad açır,
 Uşaq, cavan, qoca sahildə qaçır.
 – Mənəvi idman da olaydı kaş ki...
 – Düzdür! – təsdiq edib Günəş, nur saçır.

Öz qədrini əvvəl-əvvəl özün bil,
 Nəyin əla, nəyin əngəl – özün bil.
 Öz-özünə bir kənardan baxmağı
 Özün bacar, qardaş, sən gəl özün bil.

Qar – ruzudur, təmizlikdir, tərəvətdir,
 Qar – sınaqdır, imtahandır, dəyanətdir.
 Qarlı gündə kövrək olur adam bir az...
 Qar – qayğıdır, nəvazişdir, xoş ülfətdir.

Gül kimi adamlara mətinlik demə yaddır,
 Gül kimi adamların iradəsi poladdır.
 Zəriflik zəifliyin eyni olmayıb heç vaxt,
 Pəhləvanın qolları bir cüt kövrək qanaddır.

Ömrümüz mirvaridir, ölüm onun sapıdır,
 Heç zaman qırılmayan bir sap harda tapılır?
 Ölüm amansız deyil, ölüm zamansız deyil.
 Adicə şeydən ötrü məxluq xofa qapılır.

İstedad at kimi bəslənməlidir,
 Böyük cıdırlara səslənməlidir.
 Qamçı da, cilov da, tumar da görüb,
 Şıdırğı alqışla süslənməlidir.

Tapança lüləsi, bıçaq tiyəsi!
Qorxub-üşənməyin yoxdur “niyə”si.
Danlamaq asandır: “Qorxaq!”, “Ağciyər!”
Mən danlayan olum, sən can yiyəsi.

Qırır bir-birini İraqla İran,
Qırır bir-birini eyni müsəlman.
Əslində bu qırğın haradan gəlir?
Haradan gələcək? – Lap Kərbəladan.

Mümkündü çox şeyi salıb itirmək,
Mümkündü axtarıb, tapıb gətirmək.
Müşküldü – itirib etibarını,
Ömrü etibarsız başa yetirmək.

Başda ağıl ola, cibdə pul ola,
Ömrün də məqamı qönçə gül ola.
Düşmənlər itilə bu Yer üzündən,
Ancaq dostlar ola... və Qabil ola...

Bütün dövrlərdə kişilik çətin,
Sən həm tox olasan, həm də ki, mətin.
Həm sənin baş-gözün salamat qala,
Həm maska yırtmağa çata cürətin.

Zorlusa da hər nə qədər,
Əldən düşür güləşçilər.
Hey güləşir, hey vuruşur,
Əldən düşmür xeyirlə şər.

Keçmiş keçib-gedib, gələcək sual,
Deməli, bu günlə sən baş-başa qal.
İxtiyarındadır indiki zaman,
Keçmiş xatirədir, gələcək xəyal.

Böhtançı demir ki, qatıq qaradır,
 Böhtançı demir ki, bütöv paradır.
 Sapsağlam adama deyir "xəstəsən",
 Deyir: yoluxarıq, bir az geri dur.

Çətin həzm olunar könülsüz tikə,
 Rentgenə gedərsən, göstərə ləkə.
 Könüllü – çiyinə dağı al apar –
 Könülsüz – kəpənək çevrilər yükə.

Açıb-ağartma hər şeyi,
 Xırda-xuruş, hədər şeyi.
 Söz de – söz olsun, iş gör – iş,
 Boşla gəldi-gedər şeyi.

Baxıram küknara, baxıram şama,
 Həmişə yamyaşıl bu ehtişama.
 İlin hər çağında bənzəyir onlar
 Ömrün hər çağında xoşbəxt adama.

Qoyma ki ətalət üstünü alsın,
 Əlini-qolunu yanına salsın.
 Süslük, laqeydlik cavan ruhuna
 Belə tez qoyma ki, qələbə çalsın.

Dağdan göz ağardır əvvəlinci qar,
 Qorxudan saralır çiçəklər, otlar.
 Bütün canlıların və cansızların
 Bir insandan başqa öz qənimi var.

İnsanın qənimi insandır ancaq,
 Ona özgə qənim axtarma nahaq!
 Çünki, heç məxluqun vergisi deyil
 İnsan idrakında, aqlında olmaq.

Taxta hamar rəndələnib,
Lap o ki var rəndələnib.
Düyün-damar kəsilmir ki...
Düyün-damar rəndələnib...

İkibaşlı söz-söhbətin
Sonu yaxşı ola çətin.
Dinmə, açıq danışmağa
Əgər yoxsa cəsarətin.

Bu karvanın yükü qəmdir,
Saribanın gözü nəmdir.
Hansı yaşda köçürsən köç,
İnsan ömrü yenə kəmdir.

“Mənəm-mənəm” deyənləri sal yada,
Kaş olmasın heç kim bu puç xülyada.
“Mənəm-mənəm” deyənlərin mənliyi
Olmayıbdır, olmayacaq dünyada.

Bir zamanlar dəmirçilər qılınc döyərdi,
Körük basıb, çəkcic vurub: – Yahu! – deyərdi.
Kəlləpaça, dırnaq ütür bu gün dəmirçi,
Ay maşallah... sifarişçi gör nə qədərdi.

Yaxşını o saat alır gözümüz,
Yaxşının dalınca qalır gözümüz.
Min yaxşı içində bircə yamanı
İldırım oduyla çalır gözümüz.

Xatirələr ömrə bəzək,
İnci-inci, çiçək-çiçək.
Yellər əsər, can üşüyər,
Xatirəsiz qalsa ürək.

Dünya kimə qalmayıbsa qoy bizə qalsın,
 Ömrümüz də qoy doxsana, qoy yüzə qalsın.
 Şırım-şırım qırıışsa da sir-sifətimiz,
 Ürəyimiz təravətli, qoy təzə qalsın.

Gedək bağçalara, gedək bağlara,
 Çıxaq yamaclara, qalxaq dağlara.
 Bit tikə pendirlə bir parça çörək,
 Şükür bu asudə, bu xoş çağlara.

Kəmfürsət adamdan nə desən çıxar,
 Qaş-göz arasında evini yıxar.
 Yaxası keçdimi sənin əlinə,
 Yalvarıb gözünün qorasın sıxar.

Həyatdan inamla yapış hər saat,
 Yaşamaq eşqiylə alış hər saat.
 İstin ürəklərə, tüstün havaya,
 Faydalı olmağa çalış hər saat.

Gecənin zülmətinə bürünmək istəmirəm,
 Yalandan vahiməli görünmək istəmirəm.
 Günəş kimi üfüqdən boylanmaq istəyirəm,
 Qorxunc qaraltı kimi sürünmək istəmirəm.

Gəl dünyanı yarı bölək – yarı sizin, yarı bizim,
 Siz də, biz də darı əkək – darı sizin, darı bizim.
 Yer şumlayaq, toxum səpək, bağça salaq, bağ becərək,
 Bu bağların, bağçaların barı sizin, barı bizim.

Hər əsən küləyin səmtinə dönmə!
 Hər yoxuşu qalxma, enişi enmə!
 Qol açıb oynama hər diringəyə,
 Hər məclisdə dinmə, hər atı minmə!

– Səbr et! – deyə mütilik təlqin etmə heç kimə!
 “Öz xoşuna düzəlmək...” batmır mənim beynimə.
 Düzlüyü nadürstün boğazından çək çıxart,
 Səhra məhkəməsində çevril hərbi hakimə.

Qəlbimiz sirr dolu cürbəcür insanlarıq,
 Gəzən hekayətlərik, danışan romanlarıq.
 Özümüz-özümüzü anlasaq nə dərdimiz,
 Di gəl külli-aləmi astarından anlarıq.

Üfüqdə qızartı görünür, gedək,
 Ürəyim ümidə bürünür, gedək.
 Biz aydın yollarla addımladıqca
 Kölgələr kənara sürünür, gedək.

Sən mənim gözümdə həmə-n-həmənsən,
 Sən mənim gözümdə yenə də sənsən.
 Xəzan yarpağıdı tökülüb gedən,
 Yamyaşıl sərvsən, gömgöy çəmənsən.

Dostlar arasında sərinlik ki var,
 Qala-qala dönüb soyuqluq olar.
 Soyuğun üstündən bəs nə gələsi?
 İliyə işləyən şaxta, boran, qar.

Ağzın isti yerdə, əlin çənədə,
 – İstedad batmayı, – deyirsən sən də.
 Bəs azmı gül-çiçək əzilib gedir,
 Ayaqlar altında, çöldə-çəməndə?!

Çoxdan yeyib qurtarıb öz ürəyini,
 Çoxdan tərək edib gedib söz ürəyini.
 Şişirtmə şöhrətini o necə qorusun bəs –
 Öskürür... çap etdirir öskürəyini.

Altı mıxlı çəkmələr
Sürüşsən, kara gələr.
Əxlaqın sürüşdümü,
İlişik gəzmə hədə.

Güzgü qırılsa da, qəlpələnsə də,
Qəlpə hara gəldi səpələnsə də,
Bütövlüyü itər... güzgülyü yox,
Lap zərrə-zərrəsə, lap dən-dənsə də...

Yalan danış onda ki, hülqumundadır bıçaq,
Kəmfürsət zalim ilə bəhsə girişmək nahaq.
Elə mərdlik sayılsın namərdin pəncəsindən
Hər nə cür mümkündür isə o cür yaxa qurtarmaq.

Hər şey öz yoluyla getsəydi əgər,
Hasilə yetsəydi bütün diləklər,
Onda yaşamağın, ömrün, həyatın
Bu boyda mənası olardı məgər?

Mənim dayaq nöqtəm – mənim inamım,
Sənətkar vicdanım, aydın məramım.
Yurduma, xalqıma mehri ülfətim,
Bu mehri-ülfətdən doğan ilhamım.

Qanı qanla yudular, ümman döndü qan oldu,
Qanı qanla yudular, cahan qəbristan oldu.
Qanı suyla yudular – ədavətin yerində
Solmayan-saralmayan əlvan gülüstan oldu.

Ulduzlar parıl-parıl göydə sayrışır necə,
Ulduzların bərqini boğa bilməyir gecə.
Sənin də cövhərində, canında varsa şəfəq,
Bərq vur ulduzlar kimi, zülməti alma vecə.

Çatar hər ağrıya insanın tabı,
Yanıb külə dönsə, çıxsə kababı.
Ancaq bir zülümə dözməyir insan,
Adamı öldürür vicdan əzabı.

Fərəhdən uçuram yeddinci qatda,
Soruş səbəbini və saxla yadda:
Könül şad etmişəm, könlüm şad olub,
Şam yandır, ocaq çat, nur saç həyatda.

Əl çək yaxasından dəli şeytanın,
Yox başı-ayağı, əli şeytanın.
Şeytan uydurmadır, insan həqiqət,
Bizdədir fitnəsi-fe`li şeytanın.

Bütün paxılların köksünü yarın,
Yarın, ürəyini dartıb çıxarın.
Qapqara kömürlə qapqara qəlbin
Təfavütü varmı – fərqi nə varın.

Bir yarpaq məhəbbət xatirən varsa,
O yarpaq qəlbində yaşıl qalarsa,
Üşüyən, büzüşən, donan deyilsən,
Hər yanı qar örtüb boran alarsa.

Sərkərdə zirehə bürünməlidir,
Havayı güllədən qorunmalıdır.
Qoşun qabağında qanlı kəfən yox,
Qızıl bayraq kimi görünməlidir.

Gözümün qarası ağ içindədir...
Sinəm çalın-çarpaz dağ içindədir...
Ürəyim əriyir ayrılığından,
Piltəm şölə çəkir – yağ içindədir.

Vur özünü oda-közə,
Çək tətii nahaq sözə.
Ucal haqqın zirvəsinə
Dözə-dözə, dözə-dözə.

İnanmıram sən deyənə,
Qüssəliyə şən deyənə.
Quş tələsindəki dənə
Dən olsa da... dən deyənə.

Lovğayla qürurlu durdu yanaşı,
Baxdılar, hamının çatıldı qaşı.
Dedilər: – Zahirən biri-birinə
Necə də oxşayır saxsıyla kaşı.

Asimana yaraşıqdır kəhkəşan,
Gur parıltı, gur işıqdır kəhkəşan.
Ulduzların hamısından ayırıdır,
Hamısına qarışıqdır kəhkəşan.

Sənə qar gətirmişəm Baba dağından,
Sənə nar gətirmişəm Bıgır bağından.
Dan yerindən dərmişəm qızıl qərənfil,
Kövrəlib ağ buludum... çıx otağından!

Silahsız döyüşçüdür – vəzifəsiz istedad,
Müqavimət qırdıqca axı sınır da polad.
İstedad boy göstərir qanadının gücünə,
Cövlan edərdi, ona verilsəydi qol-qanad.

Adamın düşməni adamın özüdür,
Sağını-solunu görməyən gözüdür.
Adamı adamlıq taxtından saldıran
Qədirsiz-qiymətsiz, lüzumsuz sözüdür.

Yoxuşa dirəndi yolumuz bizim,
Yarğandı sağımız-solumuz bizim.
Dizimiz əssə də, qırılmasın qoy,
Təki qanadımız-qolumuz bizim.

İynə ucu bir işığa həsrətəm,
Bir qönçəlik yaraşığa həsrətəm.
Ayrılıqdan elə yaman bezmişəm,
Lap o sırtıq sarmaşığa həsrətəm.

Əlçatmaz bir meyvəni asanlıqla qopardı –
Asanlıqla qopardı, ləzzətini apardı.
Beləcə, ucuzlaşdı ən müqəddəs ideal,
Əzabın-əziyyətin qədir-qiyməti vardı.

Daşdan ürək, ürəkdən daş – hədəv söz!
Saxta gülüş, saxta təlaş – hədəv söz!
İnsaniyyət – ən birinci fəxri ad...
Başqa şeyçin dava-dalaş – hədəv söz!

Bayrağın şərəfi bayraqdardadır.
Zəhmətin ləzzəti bəhrə-bardadır.
Naşının verdiyi qiymət sayılmır, –
Qiymətin qiyməti xiridardadır.

İnsana dünyada iki şey gərək,
Biri məhəbbətdir, biri də çörək.
Sonrakı söhbətdir yerdə qalanı...
– Düzdür! – təsdiq edib çirpindi ürək.

Fillər harda gəldi yıxılıb ölməz,
Qurbanlıq quzutək bıçağa gəlməz.
Bənzəyər lal axan dolğun çaylara,
Coşdusa – vəssalam! Bənd-bərə bilməz.

Hər baş əymək itaətmi – ayıq ol!
 Hər qızartı xəcalətmi – ayıq ol!
 Hər “başüstə”, hər “gözüstə” söyləmək
 Nəzakətmi, sədaqətmi – ayıq ol!

Kölgələr bürüyür dərəni-dağı,
 Kölgələr bürüyür bağçanı-bağı.
 Məhəbbət bir dəfə qüruba gedir,
 Günəş qürub edir hər axşamçağı.

Nəyə bənzədirsən bənzət gözləri,
 Necə bəzədirsən bəzət gözləri –
 Adicə muncuqdur – sehləməsə
 Təbəssüm, dalğınlıq, həsrət gözləri.

Həqiqi məhəbbət gül kimi uşaq,
 Götür-qoy etməkdən, filandan... uzaq...
 Leyli-Məcnunların sevdalı könlü
 Dünya yaşadıqca qocalmayacaq.

Hardadır son nöqtə... hardadır son hədd?!
 Nədən ibarətdir aramızda sədd?!
 Axı, kim cızıbdır sonsuz fəzada
 Hər quşçun... uçuşçun... ayrıca sərhəd?!

Allahsız bir şey var – o da zülümdür,
 Minnətsiz bir şey var – o da ölümdür.
 Xatası-bəlası özgəsindən yox –
 Özümdən asılı – o da dilimdir.

Həqiqi adamın sözü keçməz bir yol, iki yol.
 Üçüncüdə keçəcəkdir, buna əmin ol.
 Sığınacaq ola bilər çöl quşlarına,
 Sığınacaq ola bilməz qartallara kol.

Dağ boyda kişini yumaq eylədin,
 Qürrəli adamı yaltaq eylədin.
 Şöhrət ehtirası, vəzifə nəfsi,
 Şəxsi – dəyyus, satqın, qorxaq eylədin.

Nə vulkanam, nə ümmanam, nə dağam,
 Nə meşəyəm, nə bağçayam, nə bağam, –
 Fəqət yaşım gəlib yüzə çatsa da,
 Vətənimin qucağında uşağam.

Nə sən bu gün o sənsən,
 Nə mən bu gün o mənəm.
 Ancaq, sən yenə ilk yaz,
 Mən ilk yaşıl çəmənəm.

Hüzdə bir-birinə qarışıbdır camaat,
 Hüzdə düşmən də gəlir ürəyində toy-büsat.
 Nədən kam alırsan al... ölümdən kam almağı
 Heç kimsəyə məsləhət bilmir vəfasız həyat...

Dostluğun pərdəsi zərifdi güldən,
 Dostluğun pərdəsi nazikdi tüldən.
 Əvvəl görərsən ki, qaçdı bir sapı,
 Sonra lap süzüldü bir acı dildən.

Ömrün hər anında min arzu-dilək,
 Anın da qədrini anbaan bilək.
 Axı müqavilə bağlamayıbdır
 Möhlət bərəsində heç kəslə ürək.

Xoş qılıq içində yalandan uzaq!
 Boşala bilməyib dolandan uzaq!
 Oğrun paxıllıqdan bağı çatlayan,
 Buynuzu qarnında olandan uzaq!

Ayrılıq içində vüsal görünür,
Tək-tənha qalanda xəyal görünür.
Qürbətdən qürbətə Vətəndən ötrü
Darıxan ürəkdə məlal görünür.

Ey dövrən, qıtlıqla sınama bizi,
Bolluğa düşmüşük, qınama bizi.
Bir də qəribliklə imtahan etmə,
Çox görmə Vətənə-Anama bizi.

Qəfəsdə pələnglə etmə zarafat,
Qəfəsdə pələngin qeyzi ikiqat.
Bir tikə kolbasla cıratma onu,
Get qotur itlərə, pişiklərə at!

Valideynə oğulsansa – Anar ol!¹
Sən ədəbi məş`əl kimi yanar ol.
Ata-ana məzarının üstündə
Bir gül olma, gülüstan ol, gülzar ol.

Can sağlığından özgə hər şey əfsanə, könül!
Şan üçün, şöhrət üçün gəlmə əfqanə, könül!
Ağıl-kamal verməsə – buğa sağlamlığı da
Lazım deyil, verməsin Allah insana, könül.

Cəllad qatil deyil, qatildən pisdür –
Qərəzsiz, qəzəbsiz muzdlu nacinsdir.
Lənət baş kəsməkdən çıxan çörəyə,
Daha nə söyləyim, nə deyim, bəsdür!

Həyatın sığalı, şilləsi də var,
Həyatın gülü də, gülləsi də var.
Çör-çöplə örtülmüş quyusu da var,
Apaşkar ucalmaq pilləsi də var.

¹ Xalq yazıçısı Anara işarədir

Baltanı dibindən mən də vurmuşam,
Sözümün üstündə mən də durmuşam.
Bəyəndiyimi də qoruduğumçun –
Özümə etibar, inam görmüşəm.

Qəbirlər yerlə-yeksandır,
Bu çox köhnə qəbristandır.
Hey bir ucdan dən üyüdür,
Cahan köhnə dəyirmandır.

Cilovsuz at ilə cilovsuz şəhvət
Bilməz abır-həya, ehtiyat, xəlvət.
Düşər elə yola, elə izə ki,
Sağı da uçurum, solu da dəhşət.

Daz adamda daraq olmaz,
Süst adamda maraq olmaz.
Silahlı da olsa qorxaq,
Əlindəki yaraq olmaz.

Tez tərpən, çalınır axırını zəng,
Qatardan qalacaq kim tərpənsə ləng.
Həyat ümmanın dalgalarıyla
Gecəli-gündüzlü cəng eləyək, cəng.

Dostluq – qranit dağı,
Dostluq – qönçə yarpağı.
Dostluq – dözümdə dəvə,
Dostluq – ürəyin yağı.

Dəriləni vaxtında dər,
Veriləni vaxtında ver.
Səxavətin süfrəsini
Sərirənsə vaxtında sər.

Düyün taxta, kənək adam, kənək qoz! –
 Hər üçünü bir mənada götür yoz.
 Rəndə yonmaz... çəkiç qırmaz... söz batmaz...
 Damarı qart, gönü qalın, üzü boz!

Kölə bu gün də var.. bu gün də, bəli.
 Çox da zəncirsizdir ayağı, əli.
 Mənliyin, idrakın buxovlanıbsa –
 Şahlıq taxtında da qulsan deməli.

Qəvvası sahilə atdı ləpələr,
 Səpildi ətrafa bir tabaq gövhər.
 Yığıb o gövhəri qaytar dənizə,
 Qəvvasın nəfəsi gəlmirsə əgər.

Qızıl alma şaqqıldadı dişimdə,
 Kabab çəkdim, qaldı dadı dişimdə.
 Bu sən, bu da əbədiyyət, özün bil,
 Mən qalırım özcə adi işimdə.

Birinci birincidir! Atılıb-düşmə əbəs!
 Birincinin dalınca danışma, səsini kəs!
 İlk çələng də onundur... onundur ilk yara da...
 Gəndən birinciliyə şirin görünür həvəs.

Sorma barmağını, həyatı öyrən!
 Bu xalqı, bu eli-elatı öyrən!
 Köhnə bayatını bəsdə çağırıdın –
 Get, eşidilməmiş bayatı öyrən!

Özünü öldürmək – günahdır, bəli!
 Fəqət varmaz buna hər kəsin əli.
 Acizlik, dəlilik hesab etməyəək
 Həmişə bu qorxunc, müdhiş əməli.

Döqqüz may səhəri – zəfər səhəri!
Böyük Vətənimin hünər səhəri!
Həm sonsuz çal-çağır, müqəddəs sevinc,
Həm sonsuz, müqəddəs kədər səhəri.

Elə bilirsən ki, hər yerdə başsan?!
Millət çaşıb qalar sən əgər çaşsan?!
Görünür çox sıxıb qurutmaq gərək,
Suyun şoruldayır – sən hələ yaşsan.

Çox şirinlik bir şey deyil,
Çox sərinlik bir şey deyil.
Təki quyu sulu olsun,
Çox dərinlik bir şey deyil.

Rezin kameraya bel bağlamayın,
Sinənizə basıb qucaqlamayın.
Neylərsiz, dərində bəs yeli çıxsax?
Dənizi saymazca... daraqlamayın.

Sən həm ağılsız ol, həm istedadsız,
Həm də müqəvvə ol, qılıqsız-zadsız.
Böyük müsibətdi – adın quş olsun,
Özün yoluq bir şey – qolsuz-qanadsız.

Qaya olmalısən – döyüşdə, qaya!
Əsəbi adamı salmırlar sayax.
Üstəlik dalınca deyənlər olur:
– Qoy nə qədər hürür-hürsün havaya.

Çaşdırmasın başqasının şöhrəti səni,
Çaşdırmasın cah-cəlalı, dövləti səni.
Çıx dənizə, yelkənini aç küləklərə,
Qoy aparsın öz bəxtininin qisməti səni.

Ey üstünə dağ boyda cavabdehlik götürən,
 Bir xalqın salamını başqa xalqa yetirən,
 Xitabət kürsüsündə ağzını açınca sən,
 Sənə baxıb bilirlər necədir bizim Vətən.

Kəmənd at zülmətin boynuna nurdan,
 Zülməti boğdunmu – ucal qürurdan!
 Şərə, qaranlığa zəfər çalanın
 Qüruru üstündür min bir qürurdan.

“Daimi vəzifə” sözü hədərdi,
 O da hər şey kimi gəldi-gedərdi,
 Ancaq vəzifədən əvvəl və sonra
 Bir say, dost-düşmənin gör nə qədərdi.

Sarı sim tarda olur,
 Bəs daha harda olur?
 O, incə mətləblərdə,
 Nazik damarda olur.

Mənim öz zövqüm var, öz qənaətim,
 Mənim öz fəhmim var, öz həqiqətim.
 Qəbul etmirəmsə bir sənətkarı,
 Demə ki, o şəxsə yoxdur hörmətim.

Dəvənin dözümünü hər dözümə qatmayın,
 Əbəs söz güləşdirib, əbəs söz oynatmayın.
 Gözdən, qiymətdən salıb iradəni, səbatı,
 Heç bir şeydən, heç nədən siz günaha batmayın!

Yoxdur başdan-başa sinəsi dağlı,
 Yoxdur ilahidən qapısı bağlı.
 Ağıl-qaralıdır dünya həmişə,
 Yoxdur ömrü boyu kefli-damaqlı.

Ağla qara deyil yaxşıyla yaman.
 Bəzən yaxşı sanır yamanı insan.
 Yaxşıca bürünür yaxşıya pislər,
 Vaz keç ağ paltarda qara yamaqdan.

Qoy sərinlik düşsün arana-dağa,
 Qoy sərinlik düşsün bağçaya-bağa.
 Sərinlik düşməsin dost arasına –
 Səbəbkar olmasın gen dolanmağa.

Çörək nemətlər neməti,
 Alın təri, can möhnəti.
 Əlin müqəddəs qabarı –
 Elin namusu, qeyrəti!

Baxırıq, gözümüzdə Ay elə Aydı yenə,
 Gecə göydən süzülən bir gümüş çaydı yenə.
 İnsan Aydan heç nə yox, kül gətirdi bir ovuc,
 Təsəvvürümüz üçün bu sübut zaydı yenə.

Bələd deyilsənsə işə, əmələ,
 Tanışlıq tanımaq deyildir hələ.
 Yaxınlıq odur ki, insan insanın
 Uzaqdan-uzağa ruhunu bilə.

Haram – başa bəla, ömrə ləkədir,
 Haram – it ətindən murdar tikədir.
 Qorxudur, ürkdür hər saat, hər an,
 Haram – qəbrə kimi bir səksəkədir.

Qırıldı könlümdə nazikcə bir tel,
 Bu teli nə qırdı? – Nazikcə bir dil.
 Axdı yanağımdan nazikcə bir su...
 Üzümə ağ çəkdi... nazikcə bir əl.

Qəfəs bülbülünü aç burax çölə,
Aç burax, boş sözdü, qorxma ki, ölə.
Vəhşi azadlıqdan, asudəlikdən
Bir məxluq şikayət etməyib hələ...

Zibili də zibilliyə atanda belə
Bir əl saxla, ayaq saxla, tələsmə hələ!
Bir başqası ilk baxışda rast gələ bilər
Tullantılar arasında gövhərə, ləl`ə.

Çörəyi bütöv yemək,
Kəlməni bütöv demək,
Bütövlük deyil hələ –
Bütöv deyilsə ürək.

Quşların səsiylə açılır səhər,
Həyat həvəsiylə açılır səhər.
Təkcə dan yerinin şəfəqiylə yox,
Ruhun şöləsiylə açılır səhər.

Məni sənə satan satqın,
Səni mənə satan satqın,
Heç bir kəsə sədaqətli
Ola bilməz inan satqın.

El-el gəzən ozanam mən,
Yuxunu xeyrə yozanam mən.
Harda, kimdə, nədə görsəm,
Yamanlığı pozanam mən.

Alt-üst olub getdi hər şey,
Yoxa çıxdı, itdi hər şey.
Qırıldı etibar, inam,
Bitdi hər şey, bitdi hər şey.

Zirvəsində qarı qalan dağa bax!
Ağacında barı qalan bağa bax!
El içində, eldən uzaq eldə də
Alnıaçıq, daim üzüağa bax!

Əzəmətin, vüqarın polada dəxli yoxdur,
Tərs damara, hikkəyə, inada dəxli yoxdur.
Qayədən yoğrulmalı əzəmət də, vüqar da,
Zorbalığın Babəkə, Fərhadə dəxli yoxdur.

Bəli, arxayınlıq itirir sülhü,
Ayıqlıq-sayıqlıq yetirir sülhü.
Bəzən bir-birinə meydan oxuyan
Bərabər qüvvələr gətirir sülhü.

Barsızlığı qaxınc etmə söyüdə,
Qaxınc etdin – yaxın getmə söyüdə.
Od ələyər göylər sənin başına,
Dodaq büzsən bir övladsız igidə.

Cavab almadınsa sən sualına,
Səbr elə, inciklik qatma halına.
Bəlkə sualına cavab verilsə,
Soğan doğranacaq xoş əhvalına?!

Qapımı tanıyır tanısın kədər...
Fəsillər bahardan ibarət məgər?
Yalançı ah-ufla saxta göz yaşı
Bilməsin ürəklər, bilməsin gözlər.

Əyri əyri baxar düzə həmişə,
Əyri kül üfürər gözə həmişə.
Minnət yükləməyə boyun axtarar,
Hazırdı borc verə bizə həmişə.

Əslində heç nəyin nöqtəsi yoxdur,
Yağışın, küləyin nöqtəsi yoxdur.
Qarısaq min ilin ölüsünə də,
Döyünən ürəyin nöqtəsi yoxdur.

İstedadsız adamda mən görmürəm bir günah,
Hər kəs öz aləmində ola bilər vəzir, şah.
Təqsir danabəzlərə tac qoyan əllərdədir,
Dəhşətdir laqeydlik, qorxaqlıq, kütlük, tamah...

Könüllü ehtiram, könüllü rəğbət
Tərtəmiz, gül kimi bulaqdır əlbət.
Ehtiyatlı olun, zəhər qatılmış
Şərbət kimi şeydir məcburi hörmət.

Sinəm çalın-çarpaz düyündü-dağdı,
Əhvalım saralan bağçadı-bağdı.
Nə nigaranlığım... nə gedən yerim...
Qabil, bu nə gündü, nə yaşamaqdı?!

Hər yaşın özünün bir aləmi var,
Durğunluq məqamı, sevda dəmi var.
Hər kəsin yaşına görədir həyat,
Ölüm! Hamımızın bir matəmi var.

Acıya şirin demə,
Dayaza dərin demə.
Aramıza girmə sən,
Aramız sərin demə.

Ölçüdür qızıl, qiymətdir qızıl,
Qıza-gəlinə zinətdir qızıl.
Yığıb... üstündə otursan əgər –
Olmazın bəla, zillətdir qızıl.

Təhqiri kütləvi, üzrü xəlvəti...
Baxanda ürpəşir adamın əti.
Bəh-bəh, ikilikdə "üzürə" bir bax!..
Allah göstərməsin belə sifəti.

Dağ üzüm... aran üzüm...
Hər tərəf, hər yan üzüm.
Bu çaxır çəlləyindən
Heç su içməyir gözüm.

Vəzifəli adamın daşsa səbir kasası,
El ona, ellər ona çətin qulaq asası.
Vəzifənin dünyada min bir üstünlüyü var,
Udmaq, hövsələ etmək... cəmi bircə cəfası.

Sənətkar sənətkara paxıllıqdan çəkib ah,
Sənətkar sənətkarı bəyənməsə də hərgah,
Sənətkar sənətkarı inkar eyləməz fəqət,
Çünki, cahil aqlının işidir böylə günah...

Min ildir ki, Xəyyam ayıq sayılır,
Min ildir ki, içir... ancaq, ayılır.
Heç min il də adam sərxoş gəzərmi?
Ayıqlıqdan o, sərxoşdur, ayılır.

Dəvət etsələr, buyur,
Buyur, təkliflə otur.
Gözləmə "dur!" desinlər,
Duranda təklifsiz dur.

Xanəndənin səsi batdı,
Səsi batdı, bəxti yatdı.
El ah çəkdi, qan ağladı,
Paxıl qonşu kama çatdı.

Mən nə müstəntiqəm, nə də hakiməm,
 Düşdüyün bələdan gərilməmiş siməm.
 Məndən də danırsan törətdiyini?!
 Daha bundan sonra sən kim, mən kiməm?!

Bu saray möhtəşəm saraydı, bəh-bəh!
 Cəlali bir aləm saraydı, bəh-bəh!
 Birdən divarına dəydi dirsəyim...
 Gördüm başdan-başa kartonmuş ki... əh!

Gücün rəqibinə çatmır – girişmə!
 Dışın düşməninə batmır – girişmə!
 Təslim ol... məqam güd... bu öz işindir,
 Ancaq, üzəvari zorla irişmə!..

Çöhrəsi çıraqtək alışan qadın,
 Açıq deyib-gülən, danışan qadın,
 Neçin fikrimizi hökmən azdırır?
 Məclisə qaynayıb-qarışan qadın.

Vəzifədə şir kimi də qala bilərsən,
 Bir ağsaqqal pir kimi də qala bilərsən.
 Silgilərin, sabunların aparmadığı
 Ləkə kimi, kir kimi də qala bilərsən.

Yoxdur yer üzündə dalğasız ümman,
 Dalğasız dənizi neynir kapitan?
 Həyat sınağıdır hər dənizçinin
 Nər-nər nərildəyən hər dəli tufan.

Dolu deyil Allah payı,
 Dəryaya yağmır havayı.
 Göydən gələn noğullarla
 Zərrələrin birdi sayı.

Ağıl-da-kamalda nə bərabərlik?!
Fikirdə-xəyalda nə bərabərlik?!
Hüquqda elliklə bərabərlik biz,
Ruhi cah-cələlda nə bərabərlik?!

Açıq dəniz... dəli tufan...
Coşdu tufan... daşdı ümman...
Dalda yerdə təvazönü
Təriflədi körfəz bu an.

Dəvə kini olsa olar səbirlidə,
Əzmlidə, dözümlüdə, tədbirlidə.
Cırtqozların ürəyində heç nə yoxdur,
Nə varsa var qədərbilən qədirlidə.

Bu gün ədavət də ucuzlaşmışdır,
Bu gün rəqabət də ucuzlaşmışdır.
Elə buna görə Yer kürəmizdə
Bu gün sədaqət də ucuzlaşmışdır.

Atalar sözündə – xalqın hikməti,
Min sınaqdan çıxmış son qənaəti.
Xalqın ayağına gəlin yazmayaq,
Uydurma-qondarma hədər söhbəti.

Duz yığılır dizlərinə ceyranın,
Tor ələdir gözlərinə ceyranın.
Qoruqlarda şil olursa, nə xeyri –
Azərbaycan düzlərinə ceyranın!

Orta bir artistin fontandır adı,
Böyük bir alimin pünhandır adı.
Bir gün aralıqda itəcək artist,
Alimin aləmdə qalandır adı.

Qurğuyla, filanla yanaşı duran,
Rəngbərəng yalanla yanaşı duran
Vicdan müsibəti – bir yalan da var –
Qara haşiyəli müqəddəs yalan.

Gəzməkdənsə təzə-təzə məcəllələr sorağında,
Tut canini, ver cəzasın camaatın qabağında.
Bu mənzərə ömür-billah qalacaqdır sırğa kimi
İlk cinayət törətməyə gedənlərin qulağında.

İnamsızlıq bir müsibət, bir bəla,
Yalquzaq eləyər səni az qala.
Şəfa versin sənə mehri-məhəbbət,
Mən nə deyim... ey bu dərdə mütbəla!

Zəhmətlə istedad qoşa qanaddır,
Qırılmaz qətiyyət, dönməz inaddır.
Kərgədan adamlar, kənək adamlar
İstedaddan uzaq, zəhmətə yaddır.

Məndən xoşun gəlmir, açıq rədd elə!
Buyur, aramızı lap sərhəd elə!
Bəs məni aldadıb süründürürsən
Hansı ixtiyarla, hansı hədd ilə?!

Qırılmaz qanaddır ağılla kamal,
Yorulmaz qanaddır fikirlə xəyal.
İnsan təxəyyülü, insan zəkası
Uca zirvələri fəth edən qartal.

Hər qürbətdə olana Vətən xaini demə,
Ömrü ahu-fəğana Vətən xaini demə.
Vətəninin, xalqının, yurdunun həsrətiylə
Yad ellərdə ölənə Vətən xaini demə.

Dəllək nəzakəti ülgücə bənzər,
 Üzündə-başında yağ kimi gəzər.
 Ülgücü çevrilər paslı dəhrəyə,
 Gözü su içməyə cibindən əgər.

Allah da bezardı kasıbdan, lütdən,
 Allah da bezardı səfehdən, kütdən.
 Allah da bezardı ağızında sümük,
 Cumub sahibini dişləyənin itdən.

Kaş pis babat olsun, babat da yaxşı,
 Əla kişi də ki, yaxşının naxşı.
 Ev dağıdanların, ev yıxanların
 Evinin qalmasını daş üstə daşı.

Kapitanın hünəri bircə anda bilinir,
 Gəmi gəlib körpüyə yan alanda bilinir.
 Səbrin tükənməzliyi, dözümün möhkəmliyi
 Səbr, qərar və dözüm daralanda bilinir.

Liberallıq hər sifətdən yamandır,
 Cəmiyyətə başdan-başa ziyandır.
 Cəhənnəmə... kim olursan ol, qurtar,
 Mızı olma, mıqqı olma, amandır!

Hər dövrün, zamanın öz bütü olub,
 Öz varlısı olub, öz lütü olub.
 Yalnız küt dəyişib başqalaşmayıb,
 Demə hər əyyamın öz kütü olub.

Hamımız bilirik, lap naxələfsən,
 Sıqlətsiz bir şeydən – otsan, ələfsən.
 Yad yerdə adımız-sanımız üçün
 Səndən söhbət düşsə, "dürsən-sədəfsən".

Öz pisinini belə pisləmə yada,
Pisləsən – yaxşın da gedəcək bada.
Qurban et ayrını-üyrünü, qafil,
Səni tanıtdıran ünvana, ada.

Düşmən qazanmaqdan nə var ki asan,
Bir altı-beş ağıl, bir də bircə an.
Onda görəsən ki, dörd tərəfini
Heç nədən bürüdü havayı düşmən.

Bəli, ağıllı düşmən axmaq dostdan yaxşıdır.
Atalar bilib bunu, deyib qəsdən, yaxşıdır.
Ağıllı-əqidəli, qəzəbli-kinli bir kəs...
Tanış-yaxın, quşbeyin filankəsdən yaxşıdır.

Haqsızlıq labüddür... aləmə bəlli...
Bu bəlli söhbətdən tapma təsəlli...
Şəxsən sənə qarşı haqsızlıq olub?!
Fikirləş insafla, ölç-biç əməlli!

Xeyr! Əl çirki yox, əl qabarı pul,
Zəhmətin bərq vuran sal vüqarı pul.
Görüb-götürmüşün bəsirət gözü,
Görməmişin də ki, bihuşdarı pul.

Dil ağıl deyəni söyləsə əgər,
Dilə güvənəndə nə olar məgər?
El əlbir olarsa, dilbir olarsa,
Bu birlik yenilməz orduya dəyər.

İçki ovqatıyla kövrəlmə, keçməz,
Sərxoş həqiqini saxtadan seçməz.
Heç vədə, heç zaman öz arşınıyla
Qayıdıb ölçməsin heç kəsi heç kəs.

Ağzıma təpirəm – yanır barmağım,
Qoynuma dürtürəm – donur barmağım.
Niyə yaxşı dedim bir layiqsizə,
Qırılır barmağım, sınır barmağım.

Çox adam bir dərddə bərk mübtəladır,
Dərd olmur canından tərək, mübtəladır.
Yazmaq xəstəliyi gülünc bir bəla,
Etmir qrafoman dərək, mübtəladır.

Amandı, qoyma ki, boşala qəlbin,
Susuz quyu kimi boş qala qəlbin.
Boşluğa dolunca ilan-qurbağa,
Arzuyla dopdolu kaş qala qəlbin.

Qızarır dan yeri, açılır səhər,
Axşam eyləməyək səhəri hədət.
İnsanın ən böyük təqsiri varmı,
Qızıl kimi vaxtı öldürmək qədər?

Sərkərdə görmüşəm sadədən-sadə,
Qarıçı görmüşəm qəhrə amadə.
Səlahiyyətsiz loğğalıqına
Göz qoy vahiməylə, gülmə məbadə.

– Bu güllərin yaraşığı aləmdi, – dedi,
Ətri-zadı ya heç yoxdu, ya kəmdi, – dedi.
Sərf eləmir qızılgülün nazını çəkim,
Ətirsiz gül dözümlüdü, möhkəmdi, – dedi.

Giley, danlaq, məzəmmət –
Məhəbbətdir, məhəbbət!
Dinməmək – düşmənçilik,
Dinmək – dostluq, sədaqət!

Deyingənlik gözdən salar adamı,
Gicitkəntək didər, dalar adamı.
Zəhləmizi aparandan qaçmasaq,
Öz düşdüyü dərdə calar adamı.

Hər nə qədər xırdalansa, bir o qədər ucuzdu daş,
Daş deyəndə – brilyantı hər daş ilə salma çaşbaş.
Şəxsiyyət də gövhər kimi ucuzlaşır, kiçildikcə,
Suya qarq ol, su üzündə çör-çöp kimi üzmə, dadaş!

Artıq yük alpinisti uçuruma çəkəcək,
Ağırılıq eləyirsə, tük də deyildir gərək.
Bəli, söz sənəti də alpinizmə bənzəyir,
Artıq sözdən qaçmağa sə`y edək alpinisttək.

– Vicdan təmiz olsun gərək! – deyirik,
– Təmizlik! – deyəndə, – ürək deyirik.
Ancaq şəhəri də, ancaq kəndi də
Təmizlik içində görək! – deyirik.

Şəkər xastəliyinin səbəbi şəkər deyil!
Zəhər tuluqlarının səbəbi – zəhər deyil!
Göz yaşıyla o saat heç bir şeyin üstündə
Ovcunu doldurmağın səbəbi – kədər deyil.

Ərənlər ucaldıb xalqın başını,
Hər kişi bir əzmin qoyub daşını.
Böyük adamların adını az say,
Minnətlə yükləmə el yaddaşını!

Düşmən dosta çevrildi – oddan çıxan poladdır,
Düşmən dosta çevrildi – xəyanət ona yaddır.
Çəkişib-bərkişənlər, vuruşub-öpüşənlər –
Həyat burulğanında əzm, dözüm, səbatdır!

Qollu-möhürlü nigah kağızı
 Tilsimləməsin dili-ağızı.
 Çətinliklərlə tilsimqırana
 Döndərsin nigah oğlanı-qızı!

Seyfaçanlar adi mıxla seyfi açar,
 Qıfılbəndlər tilsimində qalmaz naçar.
 Aqlımızın açarını itirdiksə –
 Xudahafiz... xəyal etmə çarəsi var!

Əgər səhhətini pozursa qazanc...
 Əgər məzarını qazırsa qazanc...
 Lap ana südündən halal da olsa...
 Qaç! Səni axtarıb gəzirsə qazanc!

Sil tozunu gecə-gündüz büllur qabın,
 Bu bahalı, bu naxışlı, bu nur qabın.
 Büllur qabdan “yemək olar, içmək olar?!”
 Sürt, parıldat, “keşiyində” bərk dur qabın!

Kobuddan-köntöydən seçməyin hakim,
 Kobudda-köntöydə yoxdu sarı sim.
 Öküz adamyeyən olmasa belə,
 Onu nəvazişlə oxşamaz heç kim.

Bir yol sual verdim Ömər Xəyyama:
 – Əhli-kef nə verib mey dolu cama?
 – Əhli-kef nə verib, nə alasıdır?
 Bu sövdə yaraşır müdrək adama.

Xəsislik duyduğun adamla, qurtar!
 Xəsisin hər cürü murdardı, murdar!
 Özgə cəhənnəmə... özü-özünə
 Qıymayan lap rəzil xəsislər də var.

Apardım Şirvana Ömər Xəyyamı,
Şamaxı Şirvanın mey dolu camı.
İçib iki qurtum, dedi: – Şərab yox,
Kükürd bihuş edir burda adamı.

Bağda ərik də var...
Tağda kəlik də var...
Bircə dostluq qalmayıb...
Salam-ələyk də var!

Nadürüstün zəhmi olmaz,
Nazikliyi, rəhmi olmaz.
Qırxaayaqdır beyni-başı,
Dərrakəsi, fəhmi olmaz.

Ütanmazın hər şey çıxar əlindən,
Bəri başdan çalış qurtar əlindən.
Öz oynamaq bilməməyi az imiş
Üstəlik də sənin dartar əlindən.

Dinc yanaşı yaşamaq – zəfərlərin zəfəri,
Dinc yanaşı yaşamaq – dünyamızın hünəri.
Dinc yanaşı yaşamaq məhv etsə edəcəkdir
Qanadlı raketləri, qanadsız raketləri.

Əvvəli-axırı insana inan,
Vidən qapısını kəsdirib dayan.
Hər cür etiqaadı, hər cür inamı
İnsan deyildirsə, kimdir yarıdan?

Kim ki nankor çıxdı valideyninə,
Başqa rəzalətlər gəlməz eyninə.
Qaradan o yana nə rəng olacaq?
Qara qurd pərçimlə girib beyninə.

Günü-günə satma, sabahı düşün,
Mürgüləmə, yatma, sabahı düşün.
Tərpən! Ətalətin, arxayınlığın
Girdabına batma, sabahı düşün.

Güzgünü tərlədən son nəfəsədək
Təzə sabahlara qanadlan, ürək!
Ömürdən qızılquş vüs`əti istə,
Zirvədən-zirvəyə cövlan edərək.

Mərdimazar olma ortağ arasında,
Nifaq salma oğul-uşaq arasında.
Qaralarsan, çürüyərsən tikan kimi,
Girib qalma ətlə dırnaq arasında.

Yaltaqlıq pis sifətdir,
Lap iyrənc rəzalətdir.
Lap da iyrənc onda ki,
Elə-belə adətdir.

Neynəyirəm sözdə olan hörməti,
Üzəvari – üzdə olan hörməti.
Bir düyün aç, bir müşkül aç, hiss edim
Mənə qarşı sizdə olan hörməti.

Xoş niyyətlə deyilən söz düşməyəndə yerinə,
Çevriləcək qırxayağın, əqrəbin neştərinə.
Kor-peşman olacaqdır həm deyən, həm eşidən,
Köntöy çıxan yersiz sözə bal bələnsin, xeyri nə?!

Qırmızı işıqda keç get ki, – nə var,
– Yazıya pozu yox, – demiş atalar.
Kor ol, kortək sığın kor taleyinə
Çıxsın axırına labüd xatalar?!

Əhvali-ruhiyyə deyilən şey var,
Boş damar, tərs damar, küsü, giley var.
Kiminin dilində bülbül cəh-cəhi,
Kiminin könlündə yanıqlı ney var.

Qəbirlərə pul qoyulur, xərc çəkilir ətək-ətək,
Portretli qranitlər, mərmər hovuz, söyüd, çiçək...
Bir insanlıq göstərməyib, bir insanlıq görməyənin
Ölüsünün yiyəsinə şöhrət üçün bunlar gərək.

Yanğıyla da, həsrətlə də bəzədilmiş məzarlar var,
Son qayğı, son hörmətlə də bəzədilmiş məzarlar var.
Ömür-billah qurumayan, öləncən çəkilməyən
Göz yaşıyla, möhnətlə də bəzədilmiş məzarlar var.

Yer dəm çalır, göy dəm çalır,
Günəş qızmar təndir salır.
Çörək, polad bişirənlər,
Yanınızda fikrim qalır...

Həmfikirsə həmpiyalə – nəyi pisdir?
Şərikdirsə dərd-mələlə... nəyi pisdir?
Deyirəm ki, əgər çaxır tökülmürsə
Düz ilqara, pak amala – nəyi pisdir?!

Təklükəli olsa belə namərdin toru,
Gözügərəsi abırsızdan özünü qoru!
Namərd ilə haqq-hesabın xəlvəti olar,
Eldə səni rüsvay edər qanmazın biri.

Göz gözü görməməkçin salma tozanaq,
Tozanaq dirənsə də ərşə, yatacaq.
Doğru yolun yolçusu mənzilbaşına,
Dostun da dosta əli hökmən çatacaq.

Həqiqi şairə Vətən möhtacdır,
Şair öz xalqının başında tacdır.
Şe`r igidlərə, qəhrəmanlara
Bərkdə ürək-dirək, darda əlacdır.

Rəng verib, rəng alır göylərin tağı,
Rənglər ovsunlayır ana torpağı.
Günəşli səhərlər, əlvan səhərlər
Yerdə, göydə, ruhda sülhün növrəği.

Adam var ki, nə göstərsən deyər: – Əla!
Bir ala-kal meyvə dərsən, deyər: – Əla!
Bir şapalaq ilişdirib elə-belə,
Elə-belə yerə sərsən, deyər: – Əla!

Qağayılar ehtirasla qəhqəhə çəkir,
Gah sahilə, gah dənizə şığıyır, səkir.
Yaşamağın, sevinməyin, qanadlanmağın –
Toxumunu ürəklərə gör necə səpir.

Xəzər qumlu sahillərdə qiyamətdir,
Qayalarla döşbədöşdə əzəmətdir.
Bulvar boyu addımlayıb düşünürəm,
Dəniz burda ölüvaydır, ətalətdir.

Məcəzi mənada zurnaçı ki, var –
Qulaq dəng eləyib, zəhlə aparar...
Sağ olsun ciyəri körüyə dönüb
Toyda dəm-dəsgahla zurna çalanlar.

Dəbdəbəli ehsan verib, nanəcib aram olmasın,
Ölülərə üzəvari saxta ehtiram olmasın.
Sağlığında atasını-anasını incidənə
Ata yası, ana yası şöhrətçin reklam olmasın.

Tərəfgirlik birimizə xəyanətdir,
Tərəfdarlıq hamımıza sədaqətdir.
Tərəfgirlər tərəfsizdir gec-tezi,
Tərəfdarlar sıx birliyə zəmanətdir.

Riyayi-söhbətin yoxdu axırı,
Ha sürt, ha qalayla, çıxar paxırını.
Çaxır əvəzinə gəzdirmə sirkə,
Sirkə əvəzinə süzmə çaxırını.

İşi avand olur səbrli kəsin,
Yüz ölçüb, bir biçən tədbirli kəsin.
Fəqət qorxaqları, vasvasıları
Heç kəs səbrlitək təqdir etməsin.

Çalış müt'iliyə vərmiş eləmə,
Çalış dikbaşlıqla şər iş eləmə.
Çalış hər qıfılın açarını tap,
Çalış bir üsula vərmiş eləmə.

Ulduzların, ayın-günün hüdudu var,
Okean, göl və güzgünün hüdudu var.
Hüdudu yox bir arzunun, bir də nəfsin,
Yer altının, yer üstünün hüdudu var.

Pıçılığını pıç-pıça qatmayın!
Pıç-pıç olan evdə gedib yatmayın!
Yarpaqların, suların pıçılısından
Zövq alın, dincəlin, şübhəyə batmayın.

Uşaq suallarından tükənir hövsələmiz,
Əsnəməkdən lap çıxır, lap laxlayır çənəmiz.
Baxdıqca heyrət dolu gözlərinə uşağın,
Mininci sualı da cavabsız qoymuruq biz.

Sırtıqların sifətini bənzətməyin çay daşına,
Çay daşı ki, su dibində qalıb yaşına-yaşına.
Sırtıqların, ütöklərin siqləti yox, ona görə –
Yüngüllüklə məclislərin keçir yuxarı başına.

Haqlı-haqsız şöhrətlərə tamarzı!
Halal-haram sərvətlərə tamarzı!
Çək gözünü, sil ağzının suyunu!
Qal zəhmətə, qal qan-tərə tamarzı!

Söz eşit, kara gəl, varsa imkanın,
Neçin ki, uzundur ipi dünyanın...
Gərdiş qapısına aparar səni
Sənə işi düşüb ağız açanın.

Məzəmmət həddini aşmasın gərək,
Məzəmmətçi coşub-daşmasın gərək.
Kim ki başqasına ağıl öyrədir,
Öz ağı, öz huşu çaşmasın gərək.

Görünsün gözünə səhrada ilğım,
Əllərin qoynunda dayanma dalğın.
Səraba çevrilməz həmişə arzun,
Var isə məsləkin, Vətənin, xalqın.

Yenə minarəyə qalxır müəzzin,
Kilsə zəngləri də səslənir həzin.
Buyur, kilsə açıq, məscid asudə...
Ancaq ki, başqadır ruhumuz bizim.

Şe`r xalq işidir, millət işidir,
Demə asan, ucuz şöhrət işidir.
Qafiyəpərdədən şairi seçmək –
Vətəndaşlıq işi, dövlət işidir.

Raket göyə millənir dəhşətli od gücünə,
 Böyük kəllə, böyük kəşf, böyük inad gücünə.
 Öz iradə, əzminlə bacar yüksəl orbitə,
 Çıxma minnəti aşkar tanınmış ad gücünə.

Dünya – üstü örtülü yer deyil, məkan deyil,
 Dünya – qarı-pəncərə, döşəmə-tavan deyil.
 Dünya – bəşəriyyətin mənəvi aləmidir,
 Cahan idrakımızda coğrafi cahan deyil.

Qoşuna ürək-dirək, cəsərətdi sərkərdə,
 Yeni qələbələrə zəmanətdi sərkərdə.
 Köksünüzə qoruyun komandiri döyüşdə,
 Başcıdı, başbiləndi, əmanətdi sərkərdə.

İməcilik elan edib bütün bəşər –
 Bir nəfərtək çölə çıxsın bir gün səhər,
 Bir-bir alağ otlarını qoparsa da,
 Mümkün deyil – həməşə şeydi həməşə çöllər.

Solmasın heç yerin yaşıl çölləri,
 Solmasın heç yerin əlvan gülləri.
 Göygöllə bərabər Günəşə, Aya
 Toy güzgülü tutsun dünya gölləri.

Qızıl qönçə də var, tikan da daim,
 Ümitsizlik də var, güman da daim.
 İstər rübai yaz, istər zurna çal,
 Vicdansızlıq da var, vicdan da daim.

Vüsalmız cavan qaldı xatirəmizdə,
 Hicranımız bir sir-sifət qoymadı bizdə.
 Bir an vüsəl – min il hicran kefə baxmışıq,
 Yellər əsər keçdiyimiz cığırda-izdə.

Meydanı gen – atı yoxdu minməyə,
 Meydanı dar – atı çoxdu minməyə.
 Naxışına bax – piyadanın, atlının,
 Lüzum varmı danışmağa, dinməyə?!

Səni tərifləyənin bax gözünün içinə,
 Tut fikrinin nəbzini, bax sözünün içinə.
 Təriflər yağmurundan çəkil bir dalda yerə,
 Şübhələən öz-özündən, bax özünün içinə.

Ey özündən bədgüman! Sən də bir cür dəlisən,
 Bir üzdə ağlamalı, bir üzdə gülməlisən.
 Bir ayıl, bir silkələ, kənardan bax özünə,
 Həqiqəti özündən soruşub bilməlisən.

Namusla, qeyrətlə qorunur Vətən,
 Ərlərdən ibrətlə qorunur Vətən.
 Var olsun şair də, şe`r də, fəqət,
 Silahla, qüdrətlə qorunur Vətən.

Qüdrətli istedad, qüdrətli qələm –
 Bütün dövrlərçin möcüzə, aləm...
 Zaman nisbətində daldalanmasın –
 Səviyyəsi dayaz, istedadı kəm.

Hər şeyin yaxşısını keçmişdə axtarmayaq,
 Ağzımızın dadını keçmişə aparmayaq.
 Keçmişin həsrətiylə, dünənin xəyalıyla
 Gəliniz, özümüzü bu gündən qoparmayaq.

Tez-tez qonaq gələnin evin üzə gülər daş-divarı,
 Yer üzünün hər yerindən tez-tez çağır qonaqları.
 Nə qoyursan qoy adını – olimpiya, sərgi... filan...
 Bu tədbirlər rəvac versin abadlığa tez-tez barı.

Adama təkən ver – təkən gərəksə.
Lap yaxşı – adama adam köməksə.
Adamın adamı – bir şərtlə – əgər
Adam adam kimi yüksələcəksə.

Qardan-qara zirvələrdə qar qalır,
Yaprısa da tala-tala xar qalır.
Qurd salsa da görürsən ki, qardı bu,
Bax beləcə, namus, qeyrət, ar qalır.

Səndən gerisə də indi bu adam –
Müəllimin olub, göstər ehtiram.
Yazıb-oxumağı öyrədib sənə,
Bugünkü gününə qəlbində inam.

Yoxdur klassikin şərti-filanı –
Nə bilim “mühiti”, “dövrü”, “zamanı”.
Tərpədib, tərpədir, tərpədəcəkdir
Bütün dövrlərdə qəlbi, zəkanı.

Qurdluca gözüünün yağını yedirt,
Adına tərif de, təriflər dedirt.
Süfrənin başında gətir otuzdur,
Halına təfavüt edəcək de bir?!

Utanıb-eləməsən oynamağa nə var ki,
Od-ocaqsız paqqapaq qaynamağa nə var ki?!
Üzün ətdən olmasa – yedilər, yemədilər,
Çal gətir – yumurtasız qayğanağa nə var ki?!

Yarsız-yoldaşsız adam nə şəkil yaşayır bəs?
Eşitmirsə qulağı bir tanış, bir doğma səs.
Qapı açmayanların, dada yetməyənlərin
Qapısın açmaz heç kim, dadına çatmaz heç kəs.

Çörək zibil qutusuna girdi – vəssalam!
 Bu ən ağır fəlakətlə birdi – vəssalam!
 İnsan elə doğrudan da naşükür olur,
 Şükr içində ola-ola, sirdi – vəssalam.

Adam var dağ boyda azmandı, azman,
 Yaxşı bax, əslində cırtdandı, cırtdan.
 Qəlbiylə, ağılıyla, istedadıyla
 Ya nəhəng, ya da ki, xırdadır insan.

İradəsizliklə ehtiyac ki var,
 İkisi birləşdi, çox xata çıxar.
 Dışın-dırnağınla, dəyanətinlə
 Tezkən cinayətdən yaxanı qurtar.

Nə gözdən-nəzərdən düşmək yaxşıdır,
 Nə də üfürülüb şişmək yaxşıdır.
 Nə harda aş oldu orda baş olmaq,
 Nə də öz içində bişmək yaxşıdır.

Nisbidir bəşərin dəbi, adəti,
 Zövqü, etiqadı, eşqi, nifrəti.
 İki şey mütləqdir idrakımızda –
 Sülhün səadəti! Hərbin dəhşəti!

Qız verib qız almağa yoxdu mütləq zəmanət,
 Mütləq cavabdehliyə kimsə etməz cəsarət.
 Bu sehirlə calağa həyat bağbanı zamin,
 Tutaq ki, lap hər kəsin əlindədir səadət.

Ziddiyyət – qarayla ağda deyildir,
 Ziddiyyət – dərəylə dağda deyildir.
 Ziddiyyət zəruri ayrı-seçkilik,
 O hətta ölüylə-sağda deyildir.

İnadkarlıq, kərgədanlıq qürur deyil,
Oxlov udub dimdik gəzən məğrur deyil.
Eləsinin ürəyində qalır dərdi...
Xalq ovcunu iyləməyə məcbur deyil.

Təqvimlə ömürdə bir oxşayış var,
Ötüb-keçir illər, qopur varaqlar.
İş budur, təqvimdən bir kötük qalır
İnsandan xatirə, əməl, yadigar.

Səhv etmə! Tabelik – əsarət deyil,
Müdiri saymamaq cəsarət deyil.
Qanun çəvrəsində dolanırıq biz,
Qanuna baş əymək xəcalət deyil.

Can çıxdı – mahiyyət eynidi, dərk et!
Apar daşı basdır, ya ölü dəfn et.
İnsan sağlığında zaydısı əgər,
Öldüsü-qaldısı bir şeydi, əfv et.

Nə haray salaydın,
Nə təbil çalaydın.
Və`d verməkdənsə
Fikrə dalaydın.

– **E**v – döşəmə-tavan, dörd divar deyil,
– **M**ebel, yorğan-döşək, xalçalar deyil.
Xoşbəxtlik, anlaşıma, ünsiyyətdir ev,
Ailən yoxdursa, evin var deyil.

Kim inkar eləyir dəbi?
Dəb də dövrün bir tələbi.
Meymunluğa hər dövrdə
Tutur məxlun qəzəbi.

Safliq mayasıyla yoğruluruq biz,
Anadan gül kimi doğuluruq biz.
Sonradan düşürük bəla bəhrinə,
Sonradan çirkabda boğuluruq biz.

Çatıb şana-şöhrətə, çəkilib bir qırağa,
Haqqını istəyəni erk ilə qoyur lağa.
Pah atonnan! Qabıqdan çıxan heç bu deyilmiş,
Səni, məni çağırır ad-sana uymamağa.

İlk bahar həmişə olub – olacaq,
Boran-qar həmişə olub – olacaq.
Dünya xarabazar olmayacaqdır,
Yaxşılar-yamanlar olub – olacaq.

Qəmərilər aylı gecə oyanır, gəzir,
Pişik keçməz bir rədd ilə dolanır, gəzir.
Səsləməyin, diksindimi, məhv olasıdır,
Kəndirbazsa yerişinə, inanır, gəzir.

Yara naqqal dodağında – qoy olsun!
Milçək sözbaz qulağında – qoy olsun!
Eybi yoxdur – bir lal məzar sükutu
Hay-küyçünün otağında – qoy olsun!

Cinayətkar sanır ki, açılmaz cinayəti
O başa düşməyir ki, belə deyildir qət'i.
Açılmaz əlbəttə ki, öz-özünə bir düyün,
Sussa, dözsə, tapdansa müstəntiq heysiyyəti.

Ölgünlükdür saxta qılıq,
Mürgədir arxayınçılıq.
İstisi yox, soyuğu yox,
Həvəs ilıq, ürək ilıq.

İnsan ya pəhləvan, ya kamil olur,
Hər şeyi yaşadan bir amil olur.
Gül var, güllüyünə yaraşığıyla,
Gül də var, ətriylə bəs nail olur.

Ağac barsız olmasın,
Qış qarsız olmasın.
İllah ki, zorba adam
Vüqarsız olmasın.

Başısoyuqluqla can rahat olmaz,
Hər şeyin daşını götür at, olmaz.
Xatalar-bəlalar törənib ondan,
Başısoyuqluqla zarafat olmaz.

Xahiş məktubunu tez cırıb atma,
Ümidin sapını tez qırıb atma.
Hay-həşir qopanda gecə qonşuda,
Oyanıb təzədən yıxılıb yatma.

Dostluq tərəzisinin çəki daşı ürəkdir,
Ürəyin düz oldusa, pərsəng nəyə gərəkdir?
Dostluq qayğılarının ilki var, sonu yoxdur,
O, nəsil-dən-nəsilə keçdikcə keçəcəkdir.

Az-çox hamımızın təmənnası var,
Ancaq təmənnanın bir əmması var.
Qoymayandan sonra daşı daş üstə,
Nisyə umacağın nə mənası var?

Daşdan çıxan çörək! Daşdan keçən söz!
Oddan kirpiyiylə od götürən göz!
Haram, yalan, riya ilişsə sənə,
Axırncı zəfər səninkidir, döz!

Adamı birinci gözündən tanı,
 İkinci, qulaq as, sözündən tanı.
 Üçüncü, özündən basıb-bağlasa,
 Özgədən soruşma, özündən tanı.

Gəl, səhvi səhvədən seçək biz,
 Səhv var üstündən keçək biz.
 Səhv var cücərdi – vəssalam!
 Onu kökündən biçək biz.

Şərəflə-şanla yaşa,
 Ömrü təmiz vur başa.
 Ad qəlbə yazılmasa,
 Nə faydası – yaz daşa.

Nə çığır-bağır sal,
 Nə büzüşüb qal.
 Həmişə haqqını
 Ləyaqətlə al.

Paxılın ölüsünü cərrah bıçağı yarsa,
 Paxılın ölüsünün ürəyini qoparsa.
 Qaradan da o yana rəng olurmuş görəcək,
 Cərrah alıb ürəyi kömürçüyə aparsa.

Ömrümüz gəlirsiz-çıxarsız olmur,
 Hardasa yalvarsız-yaxarsız olmur.
 Günü-güzəranı talesizin də...
 Kökündən axarsız-baxarsız olmur.

Səhv danış, yalan de – öz sözün olsun,
 Qara yax, böhtan de – öz sözün olsun.
 Zurna çalırınsansa, öz zurnanı çal,
 Yaxşıya yaman de – öz sözün olsun.

Görsən hamı bir nöqtəyə vurub gedir,
Görsən hamı bir qüsuru görüb gedir,
Ola bilməz ümumi rə'y yanlış ola,
Sən də tərən... görsən hamı durub gedir.

Vəzifə başında sün`i zarafat,
Yalançı nəzakət, saxta iltifat
Adamı açıqca rədd eləməkdən,
Bozarmış sifətdən yamandı qat-qat.

Bütün dövrlərdə kişilik çətin,
Sən həm tox olasan, həm də ki, mətin.
Həm sənin baş-gözün salamat qala,
Həm maska yırtmağa çata cürətin.

Bizim cəmiyyətə çox da ki, yaddır,
İnan, ya inanma – din etiqaddır.
Şəxsiyyətə hörmət şüarımızdır,
Deyirik, buyurun, din də azaddır.

Dön nə sola bax, nə də ki, sağa,
Su tök xəlbirə, sirr aç uşağa.
Sonra da başla canı hövüllü
Su qurutmağa, ağız yığmağa.

Məgər dözümsüzdür palıdın özü,
Ocaqda o saat kül olsun közü.
Bənzər hənirtili palıd közünə
Şairin ürəyə od salan sözü.

Ömrün hər anında bir arzu-dilək,
Yaşamaq əzmiylə çırpınır ürək.
Gəzək, yeyib-içək, yaradaq, quraq.
Nisyə əbədiyyət nəyimə gərək?

Daş-kəsək yığımı deyil qəbristan,
 O bir vahiməli, müqəddəs məkan.
 Ona ixtiyarsız ehtiram edir,
 Ondan ixtiyarsız xoflanır insan.

İnanmıram hər baxanda bu qəbirlərə,
 Fikrimizə skeletlər gəlsin bir kərə.
 Lap əksinə – gözümüzün önündən keçir
 Canlı adam, canlı tale, canlı mənzərə.

Tapsanız siz əgər, göstərin mənə,
 Tarixdə bir nəfər göstərin mənə,
 Özgə qoltuğunda – mühacirətdə
 Bir nəfər bəxtəvər göstərin mənə.

Zəhmət insanların mayəsindədir,
 Hər bir şey zəhmətin sayəsindədir.
 Daş üstə daş qoyub qurmaq-yaratmaq
 Xalqın məramında, qayəsindədir.

Hər tikandan çəpər olmaz,
 Hər məftildən sipər olmaz.
 Hər şirindən-şəkərdən bal,
 Hər acıdan zəhər olmaz.

Arsız adam məgər şəndir?
 Məgər bəxtəvərlə təndir?
 Nə qayğısı, nə duyğusu,
 Bir boğazdır, bir gödəndir.

Sevinci başından aşan adamı
 Bir də sevindirir üstəlik hamı.
 Biri də qərq olub dərdə-kədəre,
 Çətindir sevinmək arzusu-kamı.

Vaxt qatıb qabağına, ömrümüzü aparır,
Ruzgarın ağacından hər an yarpaq qoparır.
Faydalı işlərimdən könlüm fərəhlə dolur,
Hədər keçən günlərin dərdi qəlbimi sarır.

Xəstə intizarla qapıya baxır,
Onu vəfasızlar yandırır-yaxır.
Yadına saldıqca dönük üzləri,
Huşunda-başında ildırım çaxır.

Uşaq bağçasından qəbr evinədək
Tərbiyə həmişə hamıya gərək.
Yeniyetməni də, ağsaqqalı da
İsmətli, abırlı, tədbirli görək.

Şərtdir şərait də, şərtidir məqam da,
Şəraitdən doğur məqsəd, məram da.
Qırılıb tökülür köhnə etiqad,
Yaranıb doğulur təzə inam da.

Belə olub, belədir, belə də olacaqdır,
Həqiqət əvvəl-axır qələbə çalacaqdır.
Görə-görə gəlmişik – günlərin bir günündə
Pislik haqqı boğanın özünə qalacaqdır.

Geriyə bax hardan-hara,
O ruzgardan bu ruzgara.
Əmanətdir xatirələr
Dostdan-dosta, yardım-yara.

Hər şey var hamımızda, ancaq ya çox, ya azdır,
Kiminin ağı dərin, kimininki dayazdır.
Xəsislik, xəbislik də mütləq deyil, nisbidir,
Təkcə qanmaz arşınsız, tərəzisiz qanmazdır.

Səni riya yıxdı, yalan sürüdü,
Daim ətrafını duman bürüdü.
Kimdən ki həqiqət eşitdin, o dəm
Elə bil üstünə ilan yeridi.

Tərpədə bilməzsən yerindən dağı,
Yerin təkindədir onun dayağı.
Yaşa! İradənin, duyğunun, aqlın
Tutuşan calağı, odlu qaynağı.

Var-dövlətlə bağlisa da səxavət,
Ən birinci səbəb deyil bu əlbət.
Vallah-billah, səxavətin cövhəri
Xasiyyətdir, xasiyyətdir, xasiyyət.

Adamın başına nə desən gələr,
Ömür-gün gah qəmli, gah da şən gələr.
İnsan taleyi də abü-havadır,
Qar yağar... gün çıxar, duman-çən gələr.

Lüt adam tənbel olar,
Get-gedə cəncəl olar.
Füsrət düşsə, arxadan
Bıçaq vuran əl olar.

Tək sənəmi vəfasız bu dünya, bu ömür-gün?
Guya ki, başqasıyçın əbədiyymiş, bir düşün.
Gəl bəhanə gətirmə, fit çala-çala gəzib,
Veyl dolanmağının üstünü örtmək üçün.

Adam var ki, süd gölündə çimizdir,
Sonra apar huri döşü əmizdir.
Apar burax Beytül-Qüdsə, Kəbəyə
Evinə yox! Ev müqəddəs, təmizdir.

Adam var, ömründə sevinir bir yol,
 Bu bir yol sevincə min yol şərik ol.
 Qızıl nura çevril, əlvən şafəqə,
 Fərəhlə çırpınan ürəklərə dol.

Tənqidə yox cəsarətin,
 Həqiqəti demək çətin.
 Yalan təriflə söyləmə,
 Ətin tökülməsin, ətin.

Yarpaqların xışıltısı zövqü-səfadır,
 Musiqidir, hissə, qəlbə, ruha qidadır.
 İlan-çayan xışıltısı otlar içində
 Üstümüzə oğrun-oğrun gələn bələdir.

Bütün xəbəslərin sifəti eyni,
 Bütün xəbəslərin xisləti eyni.
 Sancmaq, yaralamaq, qol-qanad qırmaq –
 Bütün xəbəslərin niyyəti eyni.

Döndərmə qəfəsdə quşa nifrəti,
 Döndərmə qəlbində daşa nifrəti.
 Əgər sübutlusan, dəlillisənsə,
 Vur üzə, çırp getsin başa nifrəti.

Hazır yuva, hazır ev, hazır məkanı göstər,
 Hazırca göydən düşən şöhrəti, şanı göstər.
 Qəfəs bülbülləritək... əl üstündə hər şeyi,
 Qartalı, qızılquşu, tülək tərlanı göstər.

Kədəri-sevinci bilmə səbəbsiz,
 Ağlama səbəbsiz, gülmə səbəbsiz.
 Dünyadan səbəbsiz gedərisənsə,
 Heç onda dünyaya gəlmə səbəbsiz.

Dünyaya gəlmişik ucalmaq üçün,
Ömürdən kam alıb qocalmaq üçün.
Sısqadan, xəsisdən, qəlbiqaradan
Əməllərimizlə bac almaq üçün.

Gözəl yaxşı, göyçək yaxşı, maral yaxşı,
Ayla-günlə bəhsə girən camal yaxşı.
Üstəlik də abır-həya, xəfif ismət,
Bir də bir az ağıl yaxşı, kamal yaxşı.

Bir pinəçi Məhəmməd var, bir peyğəmbər Məhəmməd,
Yerdəyişik salındısa bir gün əgər Məhəmməd.
Yaxşının da, yamanın da bir gəldisə qiyməti,
Ən qiyamət möcüzə də... bil ki, hədər, Məhəmməd!

Yaxşı ruh, xoş əhval – azadə bir quş,
Ayıqlıq-sayıqlıq – kişiliklə tuş.
Özündən-özgədən xəbəri yoxlar –
Yuxulu-yuxulu dolanan bihuş.

Demə: – Nə faydası çox yaşamağın...
Az... çox... təfavütü yox yaşamağın.
Misli yox həm uzun, həm gözəl ömrün,
Həm də gözü-könlü tox yaşamağın.

Qalxan döyüşçüyə gərəkdirsə də,
Salamat qalmağa köməkdirsə də,
Qalxanlı-qalxansız igid – igiddir,
Əgər ki, ürəyi ürəkdirsə də.

Salamat qalmağın özü də hünər,
Ehtiyat adama ziyandır məgər?
Tədbirli, təmkinli, ayıq olublar
Dörd bir tərəfini görən igidlər.

İnam müqəddəsdir, toxunma ona,
İnam sahibləri girməz min dona.
Hər kəs inamında qalır da qalsın,
Vuraq ömrümüzü inamla sona.

Hər nə cür hərlənir hərlənsin cahan,
Dünyanın məhvəri insandır, insan.
Cilovla dəlibaş ehtirasları,
Yoxsa kürreyi-ərz qopar oxundan.

Deyərlər ki, dəvəyə Allah versəydi qanad,
Bir salamat daş-divar qalmazdı, dadi-bidad!
İnsanın ən dözümlü, sadıq sirdaşı dəvə,
Qanadlı, ya qanadsız, fitrən fənalığa yad.

İlhamdır insanın qolu-qanadı,
İnamdır insanın qolu-qanadı.
Ömrün yollarında çırağa dönən
Məramdır insanın qolu-qanadı.

Fərəhsiz günlərim yetim uşaqtək
Büzüşüb, boynunu məlul bükərək,
Fərəhli günlərim qollu-qanadlı,
Ruhunda təntənə, əlində çiçək.

Ada nə var? Özünə istəyirsən "Babək" de,
"Tufan" de, "Qartal" söylə, "Koroğlu" de, "Şimşək" de.
Təzək zər içində də, büllur qabda da təzək,
Mahiyyətin heç nəyə – hay-küy nəyə gərək? De!

Ağıllıdan, böyükdən qəbul elə buyruğu,
Harda gəldi, kim gəldi, olma buyruq quyruğu.
O boyda ağıl verən verməzdimi insana
Lazım bilsəydi əgər bir az quyruq qırığı?!

Əgər haqlısansa, danış, çəkinmə!
 Əgər közəirsən – alış, çəkinmə!
 Bir şey çıxacaqsa tər tökməyindən,
 Onda əlləş, vuruş, çalış, çəkinmə!

İşin kökünə çat! Pisdır intiqam,
 Sübutsuz – ikiqat pisdır intiqam.
 Çətini azacıq od tutdu beynin,
 Yanacaq çat-a-çat... pisdır intiqam.

Bacarmaq da bir ayrıca istedaddır,
 Bu söhbətə abır-həya, filan yaddır.
 Yox, bir başa iki qapaz vurmur Allah,
 Kiminə qəlb, kiminə qəlp qol-qanaddır.

Yaxşı bəyan elə yaxşı niyyəti,
 Yersiz davranışa yol vermə qəti.
 Xeyirxahlığın da təhri-tövrü var,
 Yoxsa ki, heç kəsə xeyri yox qəti.

Yaşamaq çətindir, vuruş çətindir,
 Bəhsəbəhs çətindir, yarış çətindir.
 Asandır kin, qəzəb, küsü, küdurət,
 Mehri-ülfət çətin, barış çətindir.

Allah aşiq olmayıb heç kimin göz-qaşına,
 Səadət göydən düşmür havayı, özbaşına.
 Əzabdır, əziyyətdir hər tilsimin açarı,
 Salamat çıxa bilmir hər keçi yaz başına.

Yalançıyla tamahkarın ülfəti olmaz,
 Talançıyla ziyankarın ülfəti olmaz.
 Bu qanundur – inkar edər mənfini mənfi,
 Böhtançıyla riyakarın ülfəti olmaz.

Bayquş – Bəy quşdur, inanın,
Daşa basmayın, dayanın!
Adın pisliliyə çıxınca,
Birdəfəlik çıxsın canın!

Qorxaq qorxusundan xəyanət eylər,
Gümana sığmayan cinayət eylər.
Bəs necə?! Ağzında “qorxaq” deyirsən,
Heç o, açıq-aşkar ədavət eylər?

Dodaqaltı əzab vermə özünə hədə,
Ürəyində söyüş söymə – özünə gedər.
Ünvanını səhv yazdığın bir məktub kimi
Öz üstünə qayıdacaq nifrət, kin, kədər...

Yersiz bir hərəkət, köntöy bir əda,
Yaxşı nəyin varsa verəcək bada.
Sənin bu sifətin ikrahdan özgə
Heç nə bəxş eləməz doğmaya-yada.

Nə üçün deyiblər: Ağillı düşmən
Min dəfə yaxşıdır bir səfeh dostdan?
Çünki biri sınaq, çək-çevir, bərk-boş,
Biri arxayınlıq, ətalət, filan.

Fiziki zəhmətlə zehni zəhmətin
Vəhdətin istərəm, möhkəm vəhdətin.
İşıqlı kəllələr, qabarlı əllər
Vəhdətdə fəxrindir xalqın, millətin.

Doğma anam, diyarımdır o mənim,
Xəzan görməz gülzarımdır o mənim.
İlk məskənim, son məskənim Vətəndir,
Beşiyimdir, məzarımdır o mənim.

Öz doğmanı istəmirsən əgər ki,
Yada mehrin yalançı ki, hədədər ki...
Özünküyçün qızıl-qızıl yanmayan
Özgəsiyçin yaş kösövə dəyər ki...

Valeh olma, dayan görək,
Üstü bəzək, altı təzək.
Çölü belə, içi elə,
Kimə lazım, nəyə gərək?!

Şahanə dolanaq, şahanə gəzək,
Fəqət yeriməyək oxlov udantək.
Müdrük sadəlik də şahanəlikdir,
Giclik ömrə xələl, sadəlik bəzək.

Adam var ki, öləndə bilinir ki, o varmış,
Bu işin yiyəsiymiş... bu ünvanı yaşarmış...
Qəzətlərdə yazılar adı ilk və son kərə,
Şəklinə heyrət dolu nə qədər göz baxarmış.

Qorxusuzdur açıq hədə,
Amadəsən sən hər vədə.
Vay onda ki, tin dalından
Gizli əllə... qanın gedə.

Sənətkaram! Sənətkarı bəyənmirəm,
Paxılıqdan ona xoş söz deyəmmirəm.
Özlüyündə elə bu da bir təsdiqdür,
Bir də var ki, yeyilməzdi... yeyəmmirəm...

Sən məni dandıqca mən ucalıram,
Xılta bulandıqca mən ucalıram.
Qeyzindən, hirsindən, paxılığından
Alışb yandıqca mən ucalıram.

Raket göyə qalxır alov gücünə,
Sələmçi varlanır girov gücünə.
Olmaz mərhumunsa ruhuna hörmət
Yalnız, yalnız ehsan, plov gücünə.

Bir yarpaq da Vətəndir,
Bir budaq da Vətəndir.
Kəsilsə incidəcəkdir,
Bir dırnaq da bədəndir.

Hər üzü küləyə gedən şəxsə siz
"Müqavimətqıran" söyləməyiniz.
Həyatın nəbzini tutmaqdadır şərt.
Sayıq oturmalı, durmalıyıq biz.

Şeh istəsən – qanlı yaşıdır kəmfürsətinki,
Meh istəsən – qarlı qışdır kəmfürsətinki.
Bir nəfərin papağına işarə etsən,
Papaqla bir kəsik başdır kəmfürsətinki.

Ölür – zorla çəkir əl-ayağını,
Güc-bəla tərpadir dil-dodağını.
Yenə camaatın gözünə soxur
Bu hay-hayı getmiş axır çağını.

Sən evə eləcə dörd divar demə,
Pəncərələr demə, qapılar demə.
Yoxsa adam kimi günün-ruzgarın
Sarayın olsa da – evim var! – demə.

Dəliyə verilmir cəza,
Umsunma bu "imtiyaza".
Həsərət çəkmə ağılıkəmə,
Qibtə et ağılı taraza.

Bu meyvə ağacı gözdən uzaqdır,
Dərilib yeyilmir barı haçaqdır.
Yetişir, bir ucdan tökülüb gedir,
Bu da bir özgə cür nalədir-ahdır.

Özgə yerdə yaxşı otur, yaxşı dur,
Yad fikrində yaxşı qalmaq yaxşıdır.
Bir ağızdan qoy dalınca desinlər,
Bax, bu elçi öz xalqının naxşıdır.

Həyatdan kam alaq, nə qədər varıq,
Eldən ilham alaq, nə qədər varıq.
Xalqa salam verək, xalqa baş əyək,
Xalqdan salam alaq, nə qədər varıq.

Dostluğun dünyası dastan olmalı,
Dostluğun mənası ümman olmalı.
Dostluq daş-tərəzi, alver deyildir,
Dostluğun sevdası vicdan olmalı.

Rəqs meydanına dönsün bu aləm,
Olmasın nə əzab, nə qüسسə, nə qəm.
Nə döyüş?! Nə vuruş?! Nə mübarizə?!
Sən də özün üçün dəm al dəmadəm.

Şair təmizlikdə uşaqdır,
Yağışdan sonrakı yarpaqdır.
Ürəyin qanına boyanmış
Vicdan adlı bayraqdır.

Qızılı məhək daşında,
Şəxsi vəzifə başında
Sınadınsa, sınamısan,
Sınamadın, öz işindi.

Sevincin-kədərin yuvası – gözlər,
 Bütün ürəklərin aynası – gözlər.
 Göstərən də odur, görən də odur,
 Ruhun min cilvəli sevdası – gözlər.

Oyundan çıxmağın da öz məqamı-vaxtı var,
 Yalamaqla doymayıb yeməklə doymayanlar.
 Əlinlə ərizə yaz, ayaqlarınla çıx get,
 Deməsinlər: – Mətli götür xərəkdə apar.

Dedilər: – Daha bəsdir, böyük aktyor, dayan!
 Qocanın bu haqq sözə acığı tutdu yaman.
 Başından tacı düşdü, əlindən də qılını,
 Bir axşam tamaşadan qayıtdıq kor-peşiman.

Ağlını başına cəm elə bir yol,
 Qayıt, kəmliyini kəm elə bir yol.
 Bir yol ya nala vur, ya da ki, mıxa,
 Gəl olma həm elə, həm belə bir yol.

Qurunun oduna yaş,
 Həmişə yanıb, qardaş.
 Mərdiməzar əlindən
 Bəşər qurtulaydı kaş.

Həqiqət sorağında gəzənə lağ etdilər,
 Haqsızlığa göz yumub dözənə lağ etdilər.
 Axırda heydən düşüb kənara çəkilənə,
 Öz-özündən beləcə bezənə lağ etdilər.

Əl əli yuyar,
 Qəlb qəlbi duyar.
 Necə ki insan
 Şəxsiyyəti var.

Dörd il müharibə, qırx il əzabı,
Dörd vərəq qan-qada, qırx cild kitabı.
Dörd il isti-isti qövr edən yara,
Qırx il bu yaraya xalqımın tabı.

Günahını danandır o,
Haqsızlı haqq sanandır o.
Həm bədbəxt, həm həyasızdır,
Üstəlik də nadandır o.

Göynədi sinəmin düyünü-dağı,
Qarıxdı gözümün qarası-ağı.
Ahım həsrətinlə ərşə dirəndi,
Od tutub alışdı göylərin tağı.

Gen olsa da məsləhətli don əgər,
Məsləhətdir aşpaz olsun bir nəfər.
Dadı olmaz, tamı olmaz xörəyin,
Qoy qazana uzanmasın çox əllər.

Başa düşə bilmirəm ki, necə olur bu əhvalat,
Necə səpir toxumunu mətbuata bir bəşərat?!
Bəs naşirlər necə dözür şe`r-sənət mürgəsinə?!
Bir yarasa yarasalar doğa-doğa açır qanad.

Necə yəni "Yaşamağın qədrini bilək",
Necə yəni "Ağlamayaq, sevinək-gülək",
Ay pir olmuş, axı bizdən icazə almır
Kefi gəldi əsməyəndə, əsəndə külək.

Qorxu-hürkü nədir, bilməz sərxoşlar,
Qan tökər, insafa gəlməz sərxoşlar.
Soyundur, lüt elə, burax küçəyə,
Utanıb-qızarıb ölməz sərxoşlar.

Coşanda dəniztək təlatümə gəl,
 Çırpınıb yoruldu, dəniztək dincəl.
 Əgər miyanəysə rəhminlə qeyzin,
 Hər yerdə, hər şeydə əngəlsən, əngəl.

Lənət bu dünyanın etibarına,
 Qışın günəşinə, yayın qarına.
 Bir qoca ömürdən zinhara gəlib,
 Bir cavan göz açmır bir az barına.

Olanını-qalanını qranitə-mərmərə ver,
 Hələ bir az borca da gir, başdasıyçın sözlərə ver.
 Nədi-nədi desinlər ki, bax, haqq-say belə olar,
 Vacib-vacib işlərdən öt, əbəs-əbəs işlərə ver.

Kimini şöhrətə-şana yetirdi,
 Kimini bezdirib cana gətirdi.
 Sonu görünməyən bu sonsuz həyat
 Hərəni bir cürə sona ötürdü.

Yaşa zər içində, ziba içində,
 Arzular qoynunda, sevda içində.
 Döz canlı həyatın acısına da,
 Yaşama şipşirin xülya içində.

Az qala hər şeyə "əla" deyirik,
 Su qatılmış meyə "əla" deyirik.
 Qanmaza, dəyyusa, ikiüzlüyə,
 Qoyun kimi keyə "əla" deyirik.

Yara qaysaqlanar, közü tökülər,
 Paxılın hiddətdən gözü tökülər.
 Tüpür abırsızın üzünə, silsin,
 Kəc bax, həyalının üzü tökülər.

Xəzinə üstündə oturan oğul
 Olmasın qızıla qolubağlı qul.
 Ən çətin iradə imtahanıdır,
 Bəli, birdən-birə başdan aşan pul.

Doğrudur, sağalar yüngül yaramız,
 Düzələr, sərinsə bir az aramız.
 Yüngül ağır olsa... sərinlik soyuq...
 İndidən düşünək nədir çaramız.

Zülmət məzara yaraşır,
 Cənnət bahara yaraşır.
 Bir şey deyil boş zorbalıq.
 Qamət vüqara yaraşır.

Acın gözlərində hər şey yeməkdir,
 Günəş qıpqırmızı isti çörəkdir,
 Bütün meşələri ocağa döndər,
 Bütün bülbülləri tut, şişə çəkdir.

Dəyişir həm adət, həm libas, həm dəb,
 Dəyişir yaşayış, ehtiyac, tələb.
 Şəkildən-şəkilə düşür bu aləm,
 Dəyişmir insanlıq, qanacaq, ədəb.

Səksəkəli həyat nəyimə gərək,
 Qarı taqqıldadı, üzülsün ürək.
 Az aşım, ağrımaz başım, min yaşa!
 Sənə qurban olum, ay halal çörək!

Min naz-nemət də var, buna nə sözün?!
 Zövqü ləzzət də var, buna nə sözün?!
 Adam şor-çörəklə doysa da fəqət,
 Bir ayrı şərt də var, buna nə sözün?!

Çox “yar-yar” deyəni yarsız görmüşəm,
 Çox biğiburmanı karsız görmüşəm.
 Namusdan-qeyrətdən çox dəm vuranı
 Xoşqeyrət görmüşəm, arsız görmüşəm.

Adamlar bir-birini aldadır addımbaşı,
 Yalan satır təbəssüm, yalan satır göz yaşı.
 Büllur piyalələrin cingiltisi aldadır,
 Aldadır daş-tərəzi, qadınların göz yaşı.

Aza qane olan bolluqda çaşar,
 Qəfil tərif görən süd kimi daşar.
 Doğru danışmağa adət edən dil
 Yalana keçdimi, hökmən dolaşar.

Xeyr, hara qoysan getməz ağıllı,
 Bacarmadığını etməz ağıllı.
 “Mənəm”lik deyilən bir bataqlığa
 Öz əl-ayağıyla getməz ağıllı.

Dünya! Bərabərlikdə soraqlaş səadəti,
 Yoxsa – gündüzdə gəzmə çiraqla səadəti.
 Vətənim tarixinə birdəfəlik yazıbdır,
 Yazıb Qızıl Çəkiclə-Oraqla səadəti.

Qibtə – paxılıqdır hörmət içində,
 Qibtə – paxılıqdır şərbət içində.
 Paxıllıq – aşikar yırtıcılıqdır,
 Qibtə – canavardır zülmət içində.

1980-1985

QOŞAYARPAQLAR

Şam işığı qiyamətdir hərdənbir ancaq,
Elə hər şey kifayətdir hərdənbir ancaq.

– O gün olsun, o gün olsun! – söyləyir millət,
Yox, yox, o gün olmayacaq, yoxdursa qeyrət.

Ləl-cəvahir bazarında gərəkdi sərraf,
Başdan-başa çürük içrə axtarmayın saf.

Aşib-daşır kitab seli, kitab ümmanı,
Can, oxucu! Qızıl ilə xəzəli tanı!

Yaşa görə ölmür insan, azardan ölür,
Yaman gündən, güzərandan, qubardan ölür.

Kitab arasında xatiratdı gül,
Elə bir kitablıq məhəbbətədi gül.

Millətin ah-naləsindən elə göydə əriyir qar,
Od-ocaqsız məmləkətin harasına qış yaraşar?

Məzar daşı kağız güllə bəzəndi,
Bəs tər çiçək soyuq daşa dözəndi?

Bir ev vardı – xatirəmin yuvası,
Ev söküldü, getdi abü havası.

Cəfəngiyyat zər-zibaya büründü,
Üstü bəzək, altı təzək göründü.

Biri vardı – kimlərə daş atmadı,
Daşı gedib Əzrailə çatmadı.

Mavi ekran... maç-maç, quc-quc, lüt qadın,
Bu pəstahın mədəniyyət qoy adın.

Qanı suyla yusalar da su aparmaz hər qanı,
Qana-qanla geri alsın gərək millət Şuşanı!

Sürüşkəndən arvad olmaz, qeyrətsizdən ər,
Tarix boyu özgə söhbət hədərdi, hədər.

Mən də türkəm – öz-özümə qurban olum mən,
Ancaq xeyli fərqlənir də bu türk o türkdən.

Allah bizə nə veribsə – verdiyini bir-bir alır,
Xasiyyətdə işi olmur – necə verib, elə qalır.

Deyinmək kişiyə heç yaraşmayır,
Həm də deyinməklə kar da aşmayır.

Quşlara dən səpirəm, qonşunun xoşu gəlmir,
Qonşunu qnamıram – o, quş dilini bilmir.

Dəb düşübdü, hamı xan-bəy soydu bu gün,
Çal, oynasın Əjdər əmi, toydu bu gün.

Şüşə qırıntısından üzük qaşı olmayır,
Arsızın, qeyrətsizin qan yaddaşı olmayır.

Vaxtı ilə tək-tək idi hacı əmi, hacı dayı,
Bu gün yoxdu hacıların hesabı-sayı.

Vaxt var idi, qarışırdı halal harama,
İndi haram içindəyik, halal arama.

Xəsislər ömrü boyu hər nemətə həsrətdi,
Allah, bu nə zülümdü, Allah, bu nə xislətdi.

Gəndən işıq düşməsə şüşənin bərqi olmaz,
Öz içindən bərq vurur, nur saçır fəqət almaz.

Sübhün azan səsləri oyadır daş-divarı,
Oyatmır divar kimi daş qəlbli insanları.

Yaş özünü göstərir – sən özünü ha göstər,
Mətahın ucuzlaşıb, ha göstər, baha göstər.

Qara – böyük deməkdir, Qarabağ böyük bağdır,
Qarabağın itkisi sinəmdə böyük dağdır.

Ocaqda, manqalda yanır yaş kömür,
Yaş kömür kimi şeydir elə qupquru ömür.

Əlilləri təhqir edən dillər kəsilsin gərək,
Əlillərə qaldırılan əllər kəsilsin gərək.

Əlilləri saya sal ki – Vətən qurban istəsə,
Min can versin vətəndaşlar, Vətən bir can istəsə.

Dağınıqlıq ayrı söhbət, dalğınlıq ayrı söhbət,
Dəlisovluq ayrı söhbət, çılğınlıq ayrı söhbət.

Sevda içində qocalmaz insan,
Riya içində ucalmaz insan.

Hamıdan gileyli, hamıdan narazı –
Ay Allah, göstərmə mənə bu mərəzi.

Mən bilmirəm nə deməkdir böyük şe`ri, uşaq şe`ri, sevgi şe`ri,
Var zorakı cızma-qara, bir də ki, var vergi şe`ri.

Yaltaqlıq da, lovğalıq da eyni şeydir, sözün düzü,
Yaltaqlıq da, lovğalıq da bir medalın iki üzü.

Neçə düz danışanın dilindədir Əzrail,
Hər düz əyri qılındır – boynun gicişir, ayıl!

Böyük kürsülərdən söz deyəndə sən,
Ölç-biç, camaatın düşmə gözündən.

Müqəddəs yalana söz demirəm mən,
Yerində güclüdür o, həqiqətdən.

Gəzdim Azərbaycanı, hardadır dəli ceyran?
Yoxdu ismət, yarılüt dəli şəhvət hökmran.

Evlərdə öz dilində dil açmayan körpələr,
Vaxt gələcək, başımıza gətirəcək gör nələr.

Altındakı tarixlə ölçülə biməz əsər,
Füzuli, Sabir şe`ri köhnə şe`rdi məgər?

Çox yazsan, əla yazsan, sənə deyərlər dahi,
Çoxlu cızma-qaradan məni qoru, İlahi!

Yüzünü cərgəyə düz, birini bəyən, bəsdı,
Heç kəsi bəyənməyən, vallah, özü heç kəsdı.

Bir göz qırpımı vüsəl – bu nə ani vüsəldı?
Vüsəl doyumluq deyıl, vüsəl bir qətrə baldı.

Girmək üçün qapı var – girirsən qapıdan gir,
Deşik kişi işi yox, filan-filan... işıdır.

Okeanın yanında Xəzər bir çarhovuz su,
Ancaq bu bir çarhovuz neçə ölkə ruzusu.

Müharibə iki cürdü – ədalətli, ədalətsiz,
Ədalətli döyüşlərdən qaçan olur şərəfətsiz.

Bir ovuc qızıl gəlir yüz xərək qum içində,
Şe`rim damcı bulaqdır hissım, ruhum içində.

Peyğəmbər ərəb oğlusa – onda bəs budu ərəb?!
Bu gün hanı bu ərəbdə vəhdət, hümmət və qəzəb?!

Açılmayan düyünə ağıl yiyəsi gərək,
Ağıl bir şey kəsməsə, xəncər tiyəsi gərək.

Millət dırnaq ütdürür dəmirçixanalarda,
Qızarmış qılnc döyən çəkiç və zindan harda?

Hanı adətimizcə o toy-düyünlərimiz,
Abır-həya içində səfalı günlərimiz?

Atılmış uşaqları bürü min naz-nemətə,
Baxma gözlərindəki sən o... dilsiz həsrətə.

Əzəldən əcəlin tezi nə, gecə nə,
Heç nəyi, heç kimi almır o vecinə.

Səngər nə marıqdır, nə də bərədir,
Nə güllü, nə də ki, uzun dərədir.

Kafelərdə vurnuxur çayxana aşıqları,
Əsl aşıq saymayın sürtülmüş qaşıqları.

Səngərə sinə gərir oğul Vətən eşqinə,
Şanlı bayraq eşqinə, qanlı kəfən eşqinə.

Ucuz ətin şorbası – uzunçunun söhbəti,
Rədd elə ucuz sözü, rədd elə ucuz əti.

Oruc-namaz düzlüyə, saflığa meyar deyil,
Allah adil Allahdır, nə kor, nə də kar deyil.

Deyən var: – Muzdlu əsgər yığaq Qarabağ üçün,
Bu ləkədir, təhqirdir bu xalq, bu torpaq üçün.

Sevgi yaşa yaraşmalı, sevda başa yaraşmalı,
Naz-qəmzə də, işarə də gözə-qaşa yaraşmalı.

Körpülərin dəmir-beton dayaqlarından
Ünsiyyəti daha artıq etibarlı san.

Kim kiminçün darıxırsa, darıxmağın adı bir,
Darıxmağın bu adına, dostum, dostluq deyilir.

Hovuzda su oynayır, bələkdə körpə uşaq,
Biri tufandan uzaq, biri dövrədən uzaq.

Allah haqqı, əl açmaqdan çətin işdir ağız açmaq,
Onun-bunun xahişindən, minnətindən hara qaçaq?

Ərəbcə mikroskopun adı zərrəbin,
Qəlbi geniş adamda tapılmaz zərrəcə kin.

Bağla diskotekanı, yığışdır barı,
Tapdalanır millətin namusu-arı.

Kim deyir ki, yaxşıdır müharibə – ölüm, qan?
Kiş-kişlə də çıxmıyır axı donuz darıdan.

Ay kişi! Dolanma deyinə-deyinə,
Şikayət paltarı geyinə-geyinə.

Tale də düz, yazı da düz, qismət də düz,
Havakabab gözləmək də olmaz sözsüz.

Bir səbəblə dünyaya gəlir insan,
Min səbəblə gedir fəqət dünayadan.

Qırxıncı otağın qapısı taybatay!
Açarı itibsə itsin də, salma hay.

Uzun başqa, gödək başqa, uca başqa,
Kaftar başqa, dünyagörmüş qoca başqa.

“Şeytan” sözü yozulur çox mənaya, çalara,
Ərklə şeytan deyirik biz şirin adamlara.

Sən elə hey de: – Gün o gün olsun...
“Gün o gün olsun”la nə mümkün olsun?

Şüar yaxşıdır, dua yaxşıdır, nida yaxşıdır,
Boş-boş danışıklara vida yaxşıdır.

Hamımız səhv içində, kimi çox, kimi də az,
Qadir Allahdan başqa heç kəs səhvsiz olmaz.

Şığıyanda amansızdır zəhmi qartalın,
Ov üstündə yoxa çıxır rəhmi qartalın.

Ən böyük dilşunas xalqın özüdür,
Söz də ki... qulaq as, xalqın sözüdür.

Oyun gedir, azalır stolda bilyard şarı,
Azaldıqca çoxalır azarkeş intizarı.

Yaşamaq imkanın var, yaşa istədiyintək,
Bədi! Yeddi yaylıqla ağlamağından əl çək!

Bunu çoxdan deyiblər – içə bilmirsən, içmə,
Xərc cəhənnəmə olsun, sən Allah, həddi keçmə.

Boş-boşuna başına vurma hər addımbaşı,
Söz batmırsa, başına yerdən götür vur daşı.

Qanınla yaz, qələmlə yaz, lələklə yaz,
Ancaq, ancaq bir şərtlə ki, ürəklə yaz.

İnnən belə min bir il gəlib keçsə də əgər,
Eh... nə yeri səhv düşən, nə rüşvətxor əksilər.

Birinciyə qibtə etmə, birincinin bəlası çox,
“Bir” sözünün müsibətə dönə bilən xətası çox.

Kəsməmişdən dəvəni gəzdirir diri-diri,
Leysan olur heyvanın gözlərinin gildiri.

İldırımlar, tufanlar, vulkanlar, zəlzələlər –
Təbiətin acığı, qəzəbi deyil məgər?

Başdaşında yazılıb: “Ürəyimdə sözüm var”,
Birində də yazılıb: “Bu dünyada gözüm var”.

Təbəssüm dodaqda güldü, çiçəkdi,
Güləndə kifir də, vallah, qəşəngdi.

Hər nə var, bu dünyada var, nisyəni at, nağda tapın,
Mümkünlüyü həqiqətdə, haqda tapın.

Kürəyini dağa söykə, üzünü dəryaya tut,
Deyinməyi, pıç-pıçı, ara söhbəti unut.

Bir vəhabi toyundan heç su içmədi gözüm,
Mənə dəxli yoxsa da, ürəyimdədir sözüm.

Müəllimin şilləsi çox sifətdən ötməyib yan,
Küdurət yox, xatirətdir uzaq şillə uşaqlıqdan.

Qanda şəkərin dərmanı çoxdur,
Dildə zəhərin dərmanı yoxdur.

“Milçək bir şey deyil” deyə öyrənib adamın dili,
Milçək girib qulağına öldürür dağ boyda fili.

Kişinin başına nə desən gələr,
Təki can sağ olsun, hər şey düzələr.

Fevral-mart, 2001

DÖRDLÜKLƏR

ALUDƏ OLMA

Deyirlər ki: – Çox istəyir filənkəs səni,
 Ürəyinin qurdu da var – aludə olma.
 Deyirəm ki, bu vaxtacan bilmirlər yəni,
 Ayrı cürə şirin olur bəs qurdlu alma?!

TAMAH

Nəyə gəldi tamah salsan, zövqün yox sənin,
 Tamah ki var – düşsə düşsün mində birinə.
 Üzündə üz, gözündə də şövqün yox sənin,
 Hayıl-mayıl sarmaşırsan gündə birinə.

İKİÜZLÜ

İkiüzlü alardılar parçanı bir dəm,
 Köhnələndə üzdən-üzə çevirək – deyə.
 İndi ikiüzlülərlə doludur aləm.
 İkiüzlü parçalarsa çəkilib göyə.

CANINDAYMIŞ

Bal yaxdılar acıdilin dodağına, dilinə,
 Qənd əzdilər ocağının oduna, həm külünə.
 Damarına qətrə-qətrə yeritdilər şərbəti.
 Bilmədilər cövhərində, canındaymış illəti.

QİSAS

Qisas alınmayınca odu, alovu sönməz,
Qisasçı tutduğundan heç bir vəch ilə dönməz.
Ancaq qisas sübutsuz, ünvensiz olsa, eyvah!
Qisasçıdan qisası alacaq adil Allah.

ZƏLZƏLƏ

Zəlzələ yer üzünü xarabaya döndərdi,
Düşməni də düşməninin hətta oldu həmdərdi.
Yer göyə, göy yerə qarışdı o gün,
Küsülü qardaşlar barışdı o gün.

YARAŞIQ

Bir-birinə yaraşmırsa adamlığın, sənətin,
Sərraf gözlü bu millətə yaraşasan sən çətin.
Yaraşıqsa – cəvahir ki, nə ləkəsi, nə xalı,
Hər pillədə, mərtəbədə adam adam olmalı.

GİLEY-GÜZAR

Xata olur rastalaşırsan – giley-güzar – vəssalam,
Təlx sir-sifət, umu-küsü, min ahu-zar – vəssalam.
Hamı onun qayğısına qalsın gərək hər saat,
O heç kimə... ona isə borcludur bu camaat.

AXİRƏTDƏ

Dünyanın çoxu su, azı qurudur,
Dünyanın çoxu xılt, azı durudur.
Dünyanın mərdi az, namərdi çoxdur,
Axirətdə birdi, heç fərqi yoxdur.

YAŞ KÖMÜR

Gur işıqda da seçməz paxılın gözü heç nə,
 Topuq çalan dilinin kəlməsi, sözü heç nə.
 Qadir Allah versə də paxıla uzun ömür,
 Yellə ki, yelləyəsen, közərəcək yaş kömür?

FİTRƏT Kİ, VAR

Mehrü-ülfət toxumunu Allah salsın qəlbə gərək,
 Özgə toxum ürəyində öz-özünə cücərəcək?
 Fitrət ki var – məktəb, təlim-tərbiyə də ona yaddı,
 Hər bir insan özlüyündə sirr dolu kainatdır.

ARŞIN GÖTÜR

Deyirlər ki, uzun adam gic olur,
 Deyirlər ki, gödək adam bic olur.
 Qəddar adam nə uzundur, nə gödək,
 Arşın götür, qəddarlığı ölç görək.

QAFİL OLMA

Hədər sözdü: – Necə yəni yaşın fərqi yox?
 Fərqi yoxsa, solğun gözün niyə bərqi yox?
 Yorğa ayrı, yortaq ayrı, çox da atdır at,
 Qafil olma! Nə özünü, nə məni aldat.

VƏTƏN XAINİ

Toxundunsa Füzuliyə, Mirzə Cəlilə,
 Sən nadansan, ehtiyacım yoxdu dəlilə.
 Sən ki Vətən xainisən, Vətən casusu,
 Millətimin, sənətimin qara kabusu.

YARAŞIQCIN

Şairləri məclisə yaraşıqçın çağırma,
Gözləri qamaşdıran gur işıqçın çağırma.
Çağır xalq arasında əsl qiyməti üçün,
Mənəvi dünyamıza əsl xidməti üçün.

SULU QAR

Xoşum gəlmir sulu qardan – nə yağışdı, nə də qar,
Ha islansın könülsüz öpüşlərdən dodaqlar.
Aydın olaq, xalis olaq, bütöv olaq həyatda,
Yasda dərdə şərək olaq, sevinək toy-büsatda.

ŞƏKƏR... ZƏHƏR

Qanında şəkər çox, dilində zəhər,
Necə yola gedir zəhərlə şəkər?
Dərmanı varsa da şəkərin – həkim,
Çarə qıla bilməz zəhərə heç kim.

SEHRLİ GÜZGÜ

Yaxında birləşir üfüqlə ümman,
Çatacaq, əlini uzatsa insan.
Sehrlı güzgüdə əksə baxın bir,
O sehrlı güzgü – gözlərimizdir.

ÖLÜNÜN DƏ YİYƏSİ

Köhnə-köhnə ölüyə təzə-təzə ehsanlar,
İtirib axtarılmır dirigözlü insanlar.
Atalar burda deyib: “Ölünün də yiyəsi”,
Yoxdu bu haqq-hesabın “nə üçün”ü, “niyə”si.

DAHİSİNİN ŞÖHRƏTİYLƏ

Sənətkarın məzarı da, heykəli də müqəddəsdir,
Türbəsinin bircə ovuc torpağı da xalqa bəsdir.
Yaşamır o, nə yeraltı, nə yerüstü sərvətiylə,
Yaşayıb o, tarix boyu dahisinin şöhrətiylə.

XƏSİS VƏ KASIB

Xəsis adam qadına yaxın durmaz, yan gedər,
Qadına maya qoysa, ürəyindən qan gedər.
Kasıbdə işim yoxdur, kasıb başqa söhbətdir,
O hər şeyə tamarzı, o hər şeyə həsrətdir.

TƏLQİN VƏ SINAQ

Tək göz ilə tək övlad Allah amanındadır,
Çöpsüz, zaysız, uğurlu tale həyanındadır.
Bu sözlərə qol qoyub, möhür basan yox ancaq,
Ancaq bu da bir təlqin, ancaq bu da bir sınaq.

MİNNƏT

Böyük yaxşılıqların mükafatıdı minnət,
Əvəzi, müqabili, tələbatıdı minnət.
Hədər minnəti kim ki götürüb də daşıyır,
Minnət onun boynunda bir dəyirman daşındır.

ƏSƏB

Əsəbləşmək alt-üst edir vücudumuzu,
Başımızda, beynimizdə zəlzələdir bu.
Qanımızı fəvvarəyə döndərir əsəb,
O dünyaya bizi vaxtsız göndərir əsəb.

ZİRVƏ QARI

Ağ saç insan ömrünün zirvə qarıdır – ancaq,
Ancaq zirvə qarıtək görməyibsə də tapdaq.
Ağ saç yaş həddi deyil, ucalıqdır, ucalıq,
Bir var qəddi əyilmiş, bir var uca qocalıq.

HƏYAT HƏSRƏTİ

Məzar daşı nə adi daş, nə adi mərmər,
Qəbristanın məchul xofu deyil də hədər.
Göz önünə dirilərin gəlir surəti,
Surətlərin həyat eşqi, həyat həsrəti.

O QIZIL DAN DEYİL

Gündə bir təyyarə alışıb-yanır,
Od-alov içində göylər çalxanır.
Qızarır dan yeri, üfüqlər əlvan,
Əlvan üfüqlərə qan sıçrayır, qan.

NANƏCİB

Kimə gəldi çirkab atır bir dəstə müzür,
Müzür üçün bu deməkmi azadəlik, hürr?!
Nə istəyir cızma-qara yaxan nanəcib,
İstedada yana-yana baxan nanəcib.

MƏNASI NƏ OLARDI

Asan yolla getsəydi dünyada hər şey əgər,
Həqiqətə dönsəydi cəmi arzu-diləklər.
Eh... bəşər övladının onda nə dərdi vardı?
Onda bəs yaşamağın mənası nə olardı?

ŞEYTAN TÜKÜ

Deyirlər ki, filankəsin üzündə şeytan tükü var,
Bic-bic pəstah törətsə də adam onu arzulayar.
Tüklü, tüksüz – ürəklərdə gizlənməsin tək şeytan,
Allah sındırsın belini, şeytana verməsin aman!

ATMACA

Atmaca – gözə qonan xırdaca toz danəsi,
Gül kimi büllur qaba çat salmaq bahənəsi.
Çırtmayla başımıza vurulan noxuddur o,
Atmaca atan ki var – qorxaq bir kobuddur o.

YAZIĞIM GƏLİR

Sənə yazığım gəlir, ay filankəs, filankəs,
Adam da vicdanını böylə zorlayarmı bəs?
Udqunub belə tərif qusmaq darsa qan qus də!
Ey vəzifə köləsi, yum, kölə kimi sus də!

KAMİKADZELİK

Kamikadzelik adi intihar deyil, kişi,
Hər kişi görə bilməz bu təhər kişi işi.
Əqidə şəhidləri asan keçir canından,
Qorxmurlar nə bir qaşığı, nə bir ümman qanından.

QANAD

Xalq cəbhəsi qanad açıb, hər qanadın öz lələyi,
Vahid millət zirvəsinə şığımağa yox istəyi.
Ədavətin, küdurətin buynuzu var, qanadı yox,
Xalq birliyi alqışlayır, hikkəni yox, inadı yox.

UŞAQ

Uşaq düşmən qapısını heç kəsə döydürməsin,
Uşaq düşmən qabağında heç kəsi əydirməsin.
Uşaq çörək istəyəndə kəsilməsin əlacın,
Çünki ona dəxli yoxdur əlacın, ehtiyacın.

YAMAN ŞİŞ

Şair dostum şe`r oxuyur, dinlədikcə aludəyəm,
Aludəyəm – xoşbəxtəm ki, paxıllıqdan asudəyəm.
Paxıllıq bir yaman şiş ki, acizdi cərrah bıçağı,
Yaxşı ki yox yaman şişin başqasına yoluxmağı.

TƏRİF

Yaxşı ömrün, dolu ömrün mükafatıdı tərif,
Millətin əsirgənməz iltifatıdı tərif.
Üzəvari boş tərif – saxtadı, qəlp puldur o,
Uşaq başı aldadan bir ovuc noğuldur o.

EŞİT

Nə pərişan tellərdən iz, nə tuti dillərdən əsər,
Nə gül yanaqlar allanır, nə dodaqda qönçə güllər.
Hər şey boya içindədir, saç düzümü çeşid-çeşid,
Ay Vaqifim, Ələsgərim, Əliağa Vahidim, eşit.

NÖQTƏ

Çoxdanışan apardı adamın baş-beynini,
Əyləcli yaradaydı Yaradan kaş beynini.
Sözə başlayan kimi, qurtarmağı da bacar,
Bir nöqtədən tərپənir, birində durur qatar.

QORU ÖZÜNÜ

Dövlətlidən ziyan gəlməz, lütdən qoru özünü,
Ağıllıdan ziyan gəlməz, kütdən qoru özünü.
Kobudluq da, yaltaqlıq da eyni şeysə də – fəqət
Kobud adam heç vaxt etməz sənə qəfil xəyanət.

VAHİMƏ

Ölülərdən hamı qorxur, boynuna almasa da,
Qəbristandan hamı qorxur, qorxusu olmasa da.
Nə deməkdir görəsən xof, nə deməkdir vahimə?
Vahimənin, xofun sirri bəlli deyil bir elmə.

SƏBR ET

“Gecənin xeyrindən gündüzün şəri yaxşı”,
Ataların ağıllı, müdrək sözləri yaxşı.
Gecə gözbağlıcadır – kol-kosu küpəgirən,
Gəzməyi, işi-gücünü səbr et, səhərə qoy sən.

ƏLÜSTÜ

Kimi gördün, yaxasından yapış əlüstü,
Yapış, bir şey qoparmağa çalış əlüstü.
Kim balaca üz göstərdi təbəssümlərlə,
Borclu çıxart, üstəlik də bir az zəhərlə.

QƏMƏRİLƏR

Qəmərilər seyrə çıxır aylı gecədə,
Pişik keçməz yerlər ilə gəzir necə də.
Nəfəs dərsəz, qarışacaq bəlaya bəla,
Daha hansı dərdə olmur insan mübtəla?

DARIXIRAM

Canım yananda ocaq üçün darıxıram,
Qanım donanda bulaq üçün darıxıram.
Boğaza yığanda məni bir riyakar,
Keçir göz önümdən gül kimi uşaqlar.

SAATIN ƏQRƏBLƏRİ

Bizim əlimizdədir saatın əqrəbləri,
İstəsən çək irəli, istəsən də çək geri.
Fəqət ömrün vaxtına dəxli yox bu əməlin,
Saat əqrəbi deyil əqrəbləri əcəlin.

XƏZANGÜLÜ

Xəzangülü payızın sonuncu göz işığı,
Sonuncu tərəvəti, sonuncu yaraşığı.
Sonbeşik övladıdır o, payızın elə bil,
Nağılda da sonbeşik fərsiz, dözümsüz deyil.

UŞAQ VƏ DƏLİ

Niyə sözün düzünü xırda uşaq deməli?
Niyə doğru xəbəri dəlidən eşitməli?
Çünki onlara yaddır əslin, düzün xətası,
Nə bilsinlər ki, nədir dilin başa bəlası.

DƏLİLƏR-DAHİLƏR

Anadangəlmə dəli, anadangəlmə dahi,
Bətndəki rüşeymə özün də mat, ilahi.
Dəli-dahi arası olsa belə tük qədər,
Dahi olmur dəlilər, dəli olur dahilər.

“ŞAIR XALQ”

Bu xalqa “şair xalq” deyən xalası göyçək,
Ucdantutma şe`r yazsın “şair xalq” demək?!
Başqa işə, başqa gücə beyni varmasın,
Füzulilərdən... utanıb da qızarmasın?

YAĞIŞ

Damların dəmirində piano çalır yağış,
Keçir dəfə, dumbula, hay-həşir salır yağış.
Çalır pəncərələri ritm ilə, ahəng ilə,
Şirin yuxu gətirir təsnif ilə, rəng ilə.

QURBAN OLUM

“Qurban olum” söyləyir hamı biri-birinə,
Hamı biri-birinin şayəd keçsə girinə,
Məhək daşına onda qoy çəksin bu xitabı,
Baxıb tavakababdan seçsin havakababı.

GEDƏK, GEDƏK

Gedək, gedək, qəbirlərə çox da elə baxma belə,
Çox fırlansa qorxuram ki, başımıza hava gələ.
Hara çəkib aparmayır fikir bizi, xəyal bizi,
Əvvəli yox, axırı yox sadə, müdhiş sual bizi?

QAŞQABAQ

Yaxşı olar ki, qaşqabaq tökməyəsən heç bir zaman,
Düşməninin yanında da qaşqabaqlı olma bir an.
Lap evinin içində də qaşqabaqlı görünmə gəl,
Güzdə bax sifətinin zəqqumuna əvvəl-əvvəl.

ÇOBANALDADAN

Bir çobanaldadan quş var, koldan-kola uçar gedər,
Çoban da atıb sürünü arxasınca qaçar gedər.
Elə şöhrət azarı da çobanaldadan quşdu quş,
Qaç-a-qaça, qova-qova hansı tərif onu tutmuş.

BUYNUZ

Deyirlər: – Filankəsi zənn eləmə sən quzu,
“Quzu” söylədiyinin qarnındadır buynuzu.
Bəs o necə gəzdirir içində bu illəti?
Görmürsən nə gündədir bədbəxtin sir-sifəti?

QAPI ARASI

Dost da olmaq deyildir düşmən olmamaq hələ,
Hələm-hələm gəlməyir bu sürüşkən şey ələ.
Qapı ya bağlı gərək, ya da ki, açıq gərək,
Qapılar arasından nə eşidək, nə görək...

YAŞIN FƏRQİ

Müğənni oxuyur ki, “yaşın nə fərqi vardır”,
Necə yəni nə fərqi? Qış qış, bahar bahardır.
Şüşənin də bərqi var, var büllurun da bərqi,
Eləysə, bu bərqi ilə o bərqi yoxdu fərqi?

ARABA KÖLGƏSİNDƏ

Ay araba kölgəsində yatan qafil,
Bu kölgə öz kölgən deyil, oyan, qafil.
Oyan, həm də yığışdır əl-ayağını,
Get, qoyginən qabağına papağını.

HƏDD

Çox uzaqlaşdırarsan, münasibətlər itər,
 Çox yaxınlaşdırarsan, xətir-hörmətlər itər.
 Bu haqq-hesab arşına, daş-tərəziyə gəlmir,
 Biri həddi bilirsə, biri də həddi bilmir.

ƏZRAİL

Ölümün gəlişiyçün qaş-göz arası uzaq,
 Əcəlin qanadına çatmaz nə quş, nə uçaq.
 Əzrail oğrun-oğrun gəlsə bir gün yaxına,
 Xeyirxah əməllərə cürət etməz toxuna.

BALIQÇI

Dənizin sayğacı yox, dəftəri-kitabı yox,
 Allahın balığının sayı yox, hesabı yox.
 Anbar oğrusu deyil igid, şanlı balıqçı,
 Dalğalarla döyüşən dəliqanlı balıqçı.

QƏBİRQAZAN

Qəbirqazan son mənzilin daşlarını hörə-hörə,
 Əl saxlayıb fikrə gedir öz qəbrini görə-görə.
 Cavanlıqda qəfil xofa bürünmədi heç bir an da,
 Ölüm vəhmi göz ağardır, bəli, insan yaşlaşanda.

BİR GÜNDƏ

Bir gündə qohum yası, bir gündə qohum toyu,
 Demə, toyda-vaydaymış insan həyatı boyu.
 Bəs atalar deməyib “yarıyın xeyrə-şərə”,
 Yox, ziddiyyət deməyin siz bu zərurətlərə.

ELƏ BU DA KİFAYƏT

Yaşamağın yolu var, təhri var, qaydası var,
Düzgün yaşayışının xalqa da faydası var.
Faydan özünə qalsın, ziyanın yoxsa fəqət,
“Dəymə mənə” olmasın, elə bu da kifayət.

NARAZILIQ

Hansı ağıl dəryası dövründən razı qalıb?
Narazı qala-qala fələklərə ucalıb.
Dahi narazılığı deyirmək, küsmək deyil,
Qəzəbdən köpüklənib, kükrəyib əsmək deyil.

HANI

Məxluq doğub törəyir milçəkdən filə kimi,
Bitkilər tozlanırlar qanqaldan gülə kimi.
Bəs onda qar adamı, bəs onda qulyabanı,
Mövcudyyətsə onlar, törəmələri hanı?

YOXDU DAVA-DƏRMANI

Ayaqqabı sıxanda ya dəyiş, ya qəliblə,
Bəs ürək sıxılanda neynəyəsən qəlb ilə.
Eh, bu saat onun da çoxdu dava-dərmanı,
Əfsus... sının ürəyin yoxdu dava-dərmanı.

XALIS

Əti yeyilən də quş, ət yedirdilən də quş,
Əzəl binadan hamı bu nisbətdə doğulmuş.
Nə əti yeyilən pis, nə ət yedirdilən pis,
Vardı gərəkli xalis, vardı gərəksiz xalis.

ATA-OĞUL

Pərdələrin pərdəsində köklənibdir ata-bala,
 Ata-oğul bir-birinə qanad verir çala-çala.
 Bir-biriylə danışır tar, deyir tar, yarışır tar,
 Tar pərdəli qucaqlaşma, tar pərdəli bir iftixar.

HEÇ KİM

Dərrakə korşalmayıb, beyin kütləşməyibsə,
 Adam adamlığından çıxıb bütəşməyibsə,
 Adiliklə alilik vəhdətsə bir xislətdə,
 Heç kim gülünc görünməz işdə-gücdə, xidmətdə.

ZARAFAT

Sözünün yerini bilməyən kəslər,
 İnan, zarafata girişir hədə.
 Zarafat nazik tel, iti bıçaqdır,
 Qanmazlardan zəriflik, itilik çox uzaqdır.

BU EV

Bu ev bülbül yuvasıdır, dəyməyin!
 Qapısını bəd niyyətlə döyməyin!
 İmamverdi bir təvazö heykəli,
 Hüzurunda özünüzü öyməyin.

Oktyabr-noyabr, 2001

ŞEİRLƏR

KEÇMİŞ OLA

Hasarın ucadır,
Aşa bilmərəm,
Rəngi dəyişsə də
Çaşa bilmərəm,
Sənə güllü qoşma
Qoşa bilmərəm.
Keçmiş ola...
Keçmiş ola...

Hay-hayım getsə də,
Vay-vayım qalıb.
Rişxəndli, gülməli
“Ay-hay”ım qalıb.
Mən ahıl körpəyəm,
Laylayım qalıb.
Çalsan da çox sağ ol,
Çalmasan da həm.
Burda deyərlər ki:
Xanım, qəmin kəm...
Keçmiş ola...
Keçmiş ola...

Nə odu, nə közü
 Qalib sövdanın,
 Çoxdan bağça-bağı
 Solub sövdanın,
 Başıma havası
 Dolub sövdanın,
 Hava da nə hava;
 Qardı-yağışdı,
 Qapıda qışdı.
 Keçmiş ola...
 Keçmiş ola...

Darvazan önündə
 Silahlı soldat,
 Sənin keşiyində
 Dayanıb sərvaxt.
 Quş da müntəzirdi
 İcazənizə.
 Lap icazənizlə
 Gəlsəm də sizə.
 Keçmiş ola...
 Keçmiş ola...

15 oktyabr 2004

SƏKSƏN

Günəş od ələyir səmadan yerə,
Günəş od çiləyir havadan yerə,
Sinəmin üstündə tonqal qalanır,
Sümüyüm əriyir, nəfəsim yanır.
Fəqət üşüyürəm... əsirəm tir-tir,
Bəs bu nə titrətmə? Bu – səksənindir.

Geriyə baxmağın çatıb məqamı,
Göndər təqaüdə təbi-ilhamı,
Kəssin xoş sözlərin nabat yağmuru,
Kəssin təbriklərin gurşad yağmuru,
Əşşi, yaraşmayır səksənə təbrik,
Heç kimə, nəinki tək sənə təbrik.

Səksənin yuxadır ürəyi, yuxa,
Yatma, qaraçuxa, ay qaraçuxa.
Yatsan da vurmazlar üzə, kövrəlmə!
Yaxşısan... gəlməzsən gözə, kövrəlmə!
Sənin gözmuncuğun elə səksəndir,
Ömrün səksən yolu hörmətlə təndir.

Hay-hay yox olsa da, vay-vay hələ var,
Ay nə çox, gün nə çox, say, say! Hələ var.
Mənim də bazarım deyildir, kasad,
Necə ki, nəbzimdə çırpınır həyat,
Səksənimi batil eyləyənim var,
Məni əcəb qafil eyləyənim var.

Səksən innən belə: – Yüz yaşa, – deməz,
 Təzə-təzə əsər vur başa, – deməz.
 Yalan təsəlliylə yalan danışmaz,
 Dərrakəli olar, hədyan danışmaz,
 Görk olar, dərs olar gələn nəsilə,
 Səksənin qədrini bilən nəsilə.

Səksən külliyatdır... filmin sonudur,
 Açılmaz, əriməz şimal donudur.
 Geyimi olsa da yerli-yerində,
 Deyimi olsa da yerli-yerində
 Dəxli yox, xəlbiri asılıb mıxdan,
 Nöşün ki, bəs unu ələlib çoxdan.

Səksən adamına baxır – bəs necə?
 Onun qeydi düşmür qeydsiz bivecə.
 Zərsə də, dərdini biləcək zərgər,
 Fərsə də qədrini biləcək ellər.
 Pis adam səksənə çatmamış sönmür,
 Pis cavanlığında səksənə dönür.

Heç nəyə ümidi yoxdu səksənin,
 Üstünlükləri də çoxdu səksənin.
 Sözüünün üstünə söz qoyan olmur,
 Əyri-üyrüsünə göz qoyan olmur.
 Qiyməti səksənin hesabınadır,
 Hörməti səksənin hesabınadır.

Səksən getsə, gedər gözü dolusu,
 Matəmi yandırmaz eli-ulusu.
 Saç yolub, üz cırmaz ana-bacılar,
 Bəs səksən müddətli təsəllimiz var?!

Deyirik: – Yaşayaq torpağı sanı,
Səksəndə tərək edək biz də dünyanı.

Nə ağlamaq gərək, nə hırıldamaq,
Nə boş haray-həşir, nə zırıldamaq.
Kim necə bacarır çıxsın sabaha,
Sabahın qisməti qalıb Allaha.
İlahi töhfəsi gül kimi səksən,
Polad kimi səksən, tül kimi səksən.

Səksən damarlarda soyudur qanı,
Ancaq körügləyir şöhrəti, şanı.
Acı söz, köntöy söz qadağan olur,
Əti acılar da mehriban olur.
Səksəndə tənqidin kitabı bağlı,
Tərif səcdədədir əli çıraqlı.

Dünən keçib-gedib, gələcək sual:
– Bu saat necəsən, Qabil! Keyf-əhval?
Bu sulaı verən, sən qeydimə qal!
Qayğıya möhtacam, nə cahü-cəlal?
Ay açıq alınlı səksənim, salam!
Səksənə baxanda, yaxşısan, balam.

Əllər çarpazlanır səksənçinin o dəm,
Əllər sinələrdə, millət möhtərəm;
Ayağa qalxırlar toyda-nişanda,
Qabağa düşürlər çəndə-dumanda.
Qapılar səksənin üzünə açıq,
Qayğılar səksənin gözünə işıq.

Mənim səksənimlə vidam yetişib,
Xitabım yetişib, nidam yetişib.

Allah verdiyini halal eylesin,
Qoy iqbalımı da iqbal eylesin,
Keçsin günahımdan, varsa günahım,
Odur ümidgahım, odur pənahım.

Mənə göz ağardır səksən, qorxuram,
Mənə göz ağardır səksən, qorxmuram.

15 may 2006

UZAQLAŞIRAM

Uzaqlaşiram
Sabahkı dan yerindən,
Sabahkı güman yerindən,
Diyarın gül düzündən,
Qızların gül üzündən.

Uzaqlaşiram
Qələmdən-kağızdan,
Adım düşməyən
Dildən-ağızdan.
Dönürəm görünməz
Nöqtəyə...
Xala...

Eh,
Kim kimi axtara,
Kim kimi yada sala...

Uzaqlaşiram
Toya dövətdən,
Vaya dəhşətdən.
Dənizdən, çaydan,
Ulduzdan, aydan,
Qarlı dağlardan,
Barlı bağlardan,
Yazdan,
Yaydan,
Payızdan,
Qışdan.
Yaxın dostdan,
Uzaq tanışdan.

Qorxuram
Gecə qəzasından,

Vicdan əzabından,
 Vicdan cəzasından.
 Yaxşı ki
 Düşmənim yoxdu, uzaqlaşam.
 Yaxşı ki
 Yalanım yoxdu, uzaqlaşam.
 Uzaqlaşırım
 Dəymə-düşər qələm dostlarımdan
 Hərəsi bir aləm dostlarımdan.
 Uzaqlaşırım
 Cingiltili piyalələrdən.
 Lerik, Yardımlı yollarındaki
 Gümüş şəlalələrdən.
 Uzaqlaşırım
 Saqqallı uşaqlığımdan.
 Suallarımla adamı çaşdıran
 Ovqatlı, əhvallı suallarımdan.
 Uzaqlaşırım
 Az-çox
 Şöhrətimdən-şanımdan.

Ancaq
 Uzaqlaşmıram
 Bir ovuc külümü də
 Tərk etməyən
 Vicdanımdan.
 Axı nə olub?
 Gözüm niyə
 Bulud kimi dolub?
 Niyə pərişan olmuşam mən?
 Yox, yox peşiman olmuşam mən,
 Geri qayıdıram təqaüddən.

2006

ÜRƏKDƏN SU İÇİR

Ürəkdən su içir
Saçın qarası, ağı.
Üzün
Ağarmağı, qızarmağı, saralmağı...
Ürəkdən su içir
Ovqat.
Ürəkdən su içir
Ürəyə düşən çat...
Ürəkdən su içir
Vergi – istedad,
Yaxşı ad, yaman ad.
Ürəkdən su içir
Kin-küdurət,
Eşq-məhəbbət.
Ürəkdən su içir
Paxıllıq-xəbislik,
Nacinslik-xalislik.
Ürəkdən su içir
Qisas, intiqam, qərəz.
Əvəzə əvəz.
Ədavətə-ədavət
Dərmansız mərəz!
Ürəkdən su içir
Kədə-rə-sevincə şəriklik.
Bölünməz – bu incə şəriklik.
Ürəkdən su içir
Sifətin hamarı, qırışı,

Ananın övlada
Ürəkdən gəlməyən
Ötəri qarğıışı.
Ürəkdən su içir
Ruhumuz, duyğumuz,
Sevgimiz, sayğımız.
Ürəyin özü bəs
Su içir haradan?
Ey böyük Yaradan?!
Ey böyük Yaradan?!

2006

UTAN

Kişi! Bayram edərlər
Şanlı qalibiyyəti!
Yoxsa bayram edərlər
Qanlı məğlubiyyəti?!

Yoxsa ki, qeyd edilər
Laçının işğal günü?!
İşqalın tapdağında
Ağdamın pamal günü?!

Lentə alanlara bax
Bu müdhiş əhvalatı.
Yada salanlara bax
Didərgin el-elatı.

Şuşanın işğal günü
Dönür çənə-boğaza;
“Əli”, “Vəli”, “Pirvəli”
Verir ağız-ağıza.

Şuşanın işğalında
Günahkar yoxdu, kişi?!
Belə çıxır ki, bu iş
Cin işi, şeytan işi.

Çox "Türk, Türk" söyləyirik,
Nə olar, sözüm yoxdur.
Ancaq Türk qardaşımın
Yanında üzüm yoxdur...

Koroğlu nərəsiylə
Düşməyibdir küyə Türk.
Aldığını döndərib
Bayrama Türk, toya Türk.

Verdiyini deyingən,
Deyingən danışmayıb.
Susub. Məğlubiyyəti
Sübuta çalışmayıb.

İşğal günü... günləri
Təqvimdə qara yazı.
Az qalıb ki, yazılsın
Daşa-divara yazı.

Haçan gedib Qubadlı,
Haçan gedib Zəngilan?
Çox "türk-türk" söyləyirik,
Utan da... Türkdən utan!

24 may 2006

KÜRÜN NƏ GÜNAHI VAR?

Salyanı su aparır,
Kürün nə günahı var?
Sol yanı su aparır,
Sağ yanı su aparır,
Kürün nə günahı var?

Kürün nə günahı var,
Su aparır şəhəri:
Kür daşıb, daşır, daşar,
Hədər yerə düzməyin
Qum dolu kisələri.

İstər söylə "Ana Kür",
İstər söylə "Ata Kür"!
Nə vecinə, sel-suda
Yüz dirrik axıb gedə,
Yüz ev-eşik bata, Kür.

Su üstündəki şəhər,
Qala-qala yuyulur.
Kür istəyirsə əgər
Süpürrəmə yuyulur,
Bala-bala yuyulur.

İstər sözdə vəsf elə,
İstər sazda vəsf elə,

Kür öz kef-damağında.
 Əlli hay-həşir qopar,
 Onun nə qulağında...

Yenə Salyan kişidir
 Kür ilə əlbəyaxa.
 Köhnə bələdir bu hal,
 Bu yaşayış, bu minval.

Kür irmaqdı səninçin,
 Kür uşaqdı səninçin,
 Başını qatasan bəs?
 Su üstündə bir daha
 Məskən salmasın heç kəs.

Kür Xəzərə çatdıqca,
 Daha da dolğun olur.
 Qabağında bənd-bərə
 Oyuncağa çevrilir,
 Samantək solğun olur.

Nə fəvqəladə tədbir,
 Nə fəvqəladə nazir
 Öhdədən gələ bilmir.
 Heç qüvvə təbiətlə
 Heç vaxt tən gələ bilmir.

Kürə elə tamaşa,
 Kürdən aralı yaşa!
 Çalış getmə yaxına,
 Çalış düşmə axına,
 Düşmə, dalğıcılar çaşa...

Kür əbədiyyət demək,
Misilsiz nemət demək.
Öyrən onun dilini,
Boşalt tikintilərdən
Hər qarış sahilini!

Mənim kiçik ölkəmin
Böyük suyudur Kürüm.
Azərbaycan içində
Azərbaycan boydadır,
Vətən boyudur Kürüm.

Milləti hər ay, hər il
Peşiman eləməsin.
Hiddəti hər ay, hər il
Qurban aparmasın qoy,
Qana-qan eləməsin!

Qoy Kürün sahilləri,
Məşə olsun, bağ olsun.
Axarı müsibət yox,
Nəsillərə hədiyyə –
Qiyamət növrəğ olsun!

22 may 2006

HAÇAN İSTƏSƏN

– Haçan bir görüşək,
 Haçan oturaq?
 İstəsən lap elə
 Yüz-yüz də vuraq.
 Anaq neçə-neçə
 Xatirələri
 İllərdən bəri...
 – Haçan istəyirsən.

– Haçan məşinında
 Çıxaq seyrana?
 Yollanaq gah dağa,
 Gah da arana.
 Tamaşa eləyək
 Araza, Kürə.
 Göygölün eşqiylə
 Qalxaq hündürə
 – Haçan istəyirsən.

– Ay köhnə yoldaşım,
 Köhnə tanışım.
 Bəs haçan dərdimi
 Sənə danışım?
 Başıma gələnnən
 Xəbərdar ol bir.
 Axı özgənin yox,
 Sırrım sənindir.

Bir vaxtını bilim,
Bilim ki, gəlim.
– Haçan istəyirsən.

– Haçan bir isinək
Tonqalınızda?
Haçan kabab çəkək
Manqalınızda.
Haçan tutunuzun
Kölgəsində bəs,
Sinəmiz dolusu
Alaq bir nəfəs?
– Haçan istəyirsən.

– Haçan asudəcə
Edək həsbi-hal?
Yaxından-uzaqdan
Tutaq hal-əhval.
Dostları cəm edək
Bağça-bağına.
Tamaşaya duraq
Hər növrağına.
– Haçan istəyirsən.

“Haçan” hansı təqvim,
Hansı gün, aydır?
“Haçan” – heç haçandır,
Dalay-dalaydır.
Əslinə qalanda
O, rədd cavabı...
Hə... vaxtsız, saatsız
Müddət cavabı...

Nə Qrinvic vaxtı,
Nə Bakı vaxtı,
Zarafata qalsa,
Nə Şəki vaxtı.

- Haçan gəlim?
- Haçan istəsən.
- Vaxtını bilim?
- Haçan istəyirsən.

16 may 2006

BÖHTANÇI

Qatığa qara demir ki,
Bütövə para demir ki,
Bezə zərxara demir ki
Böhtançı.

Gəmiyə qayıq demir ki,
İynəyə qıyıq demir ki,
Qatıya sıyıq demir ki
Böhtançı.

Saf sağa xəstə demir ki,
Ucaya bəstə demir ki,
Yeyinə asta demir ki
Böhtançı.

Aşkar əfi ilan deyil,
Aşkar qara tikan deyil,
Aşkar tülkü-şeytan deyil
Böhtançı.

Üzbəsürətdən yayınar,
Açıq söhbətdən yayınar,
Sübut-isbatdan yayınar
Böhtançı.

Tərs-avand edər gərdişi,
Budur xisləti, vərdişi.
Xeyir işi bilər şər işi
Böhtançı.

O nə insan içindədir,
O nə heyvan içindədir,
Özü böhtan içindədir
Böhtançı.

Nakəslərin nakəsidir,
Naqislərin naqisidir,
Nacinslərin nacinsidir
Böhtançı.

Səni üfürüb yandırar,
Səni üfürüb söndürər,
Səni üfürüb dondurar
Böhtançı.

Haramızda yaşayır o?
Aramızda yaşayır o,
Sıramızda yaşayır o;
Böhtançı.

26 may 2006

MƏHƏBBƏT ŞEİRİM

Bugünkü məhəbbət şeirim,
Qışın qarpızı kimidir.
Vüsal, hicran, həsrət şeirim,
Yayın Qar qızı kimidir.

Zənciri yox divanənin,
Azadədir, asudədir.
Şamı sönüb pərvanənin
Atəş eşqi bihudədir.

Bağlanıb eşqin bazarı,
Satan satıb, alan alıb.
Yox şeyin nə xiridarı,
Doğru gedib, yalan qalıb.

Yum gözünü xəyala dal,
Ucuzu yox, bahası yox.
Simi boşalmış sazı çal,
Pərdəsi yox, havası yox.

Məhəbbət şeirim məhbus bülbül...
Zəngüləsi, cəh-cəhi heç...
Məhəbbət şeirim bir kağız gül
Rayihəsi, bəh-bəhi heç...

Sürütdəyib ayağını,
Macəra axtarma əbəs.
Bəri gətir qulağını,
Filankəs oğlu filankəs.

Hər sinnin–yaşın öz şeiri,
Azma, fikrim, bu yaşım da.
Çaşma-çaşma yoxdu xeyri,
Yersiz-yersiz tələşin da.

Varsa xatirən – dünənin –
İllərin ötməyib hədə.ər.
Yoxsa heç bir şeyin sənin
Sən də hədə.ər gəl.ədi-ged.ər.

Ey məhəbbət, sənə məxsus
Yaxşı ki, var nəğmələrim.
Önündə deyiləm məyus,
Bu yöndə yox dər.ədi-sərim.

Əlimə yalvarır qələm,
Eşqə yenə söz qoşub yaz.
Baş üstə, qələm möhtərəm!
Ancaq yazdığım o olmaz.

Kimə yalan satırsan-sat,
Özün olma yalan alan!
Kimi aldadırısan-aldat,
Özünü aldatma, aman!

23 may 2006

BU YUXU ÇİN OLAN DEYİL

Yuxuda gördüm ki,
Su yerinə qan
Tökülməyir daha,
Axmayır daha!
Toya tədarüklü
Bir qız, bir oğlan.
Təzə mənzillərə
Göz ucuyla da
Baxmayır daha.
Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
Qocalar evi,
Atılmışlar evi
Bağlanıb.
Adamlar qanmadığını
Qanıb.
Möhnətdən,
Həsrətdən hörülmüş
Bu ocağa
Axın gəlir,
Uzaqlaşanlar
Yaxın gəlir
Atılmış qocaya,
Atılmış uşağa.
Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
 Camaat ayıq.
 Sərxoşluq azarı
 Yoxa çıxıbdır.
 Xalq ağı başında,
 Xalq ayıq-sayıq,
 Fırıldaq bazarı
 Yoxa çıxıbdır.
 Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
 Veyil görünmür.
 Millət arı kimi,
 Qarışqa kimi,
 Tüfeyli vərdişə
 Meyil görünmür.
 Heç kim qudurmayır,
 Heç kim sürünmür.
 Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
 Körpə uşağa
 Şeir oxutmurlar
 Daha xor ilə,
 Məktəbli balalar
 Yaşına uymaz...
 Muğam oxumurlar
 Daha xor ilə.
 – Ay yar, ay yar! – deyib,
 Kəkkildəmirilər.
 Ətimizi töküüb,

Cükküldəmirilər.
Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
Danışıqların
Səhəri torpaqlar qaytarılıbdır,
Yad əllərdə nə var qaytarılıbdır.
Namusun, qeyrətin alınıb qanı,
Şərəfin, izzətin alınıb qanı.
Şuşa, Cıdır düzü bərli-bəzəkli,
Müzəffər Qarabağ əlvən fişəngli.
Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
Qardaş qardaşı
Əl boyda yer üstə
Öldürmür daha.
Çaşmayır ağı,
Qızmayır başı.
Özünü aləmə güldürmür daha.
Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
Oturub-durmaq,
Oturub-durmağın
Fərqinə varmaq
Yenə əvvəlkitək
Öz qaydasında.
Milləti düşünür
İş adamları.
Bəli, öz qazancı,
Öz faydasında.
Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
 Siyasət ki var,
 Milləti ağ günə
 Hökmən çıxardar.
 Əlli cür partiya
 Təbliğət, şüar,
 Güzəranımızda
 Əksini tapar.
 Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
 Həqiqət sözüm
 Elə söz olaraq
 Söz kimi qalmır.
 Alışib tonqala çevrilir.
 Közüm
 Köz kimi qalmır.
 Qoluma güc gəlir,
 Fikrimə qanad.
 Sevimlim!
 Sən Şirin,
 Mən də ki, Fərhad.
 Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
 Qucaqlaşırıq,
 Mən bir sütül oğlan
 Sən güli-rəna,
 Xəlvəti bir məkan
 Soraqlaşırıq.
 Təzədən gəlmişik
 Gülüm, cahana.
 Bu yuxu çin olan deyil.

Yuxuda gördüm ki,
Yenə mən o mən,
Yenə sən o sən.
Mən maşın sürürəm
Yollar boyunca,
Öpüb-oxşayıram
Səni doyunca.
Külək qarışdırır
Tellərimizi.
Yaşayırıq
Bəxtəvər illərimizi.
Bu yuxu çin olan deyil.

28 may 2006

AÇILDI, AÇILDI

Gedib hal-əhval tutmağa
 Yollar açıldı, açıldı.
 O hicranı unutmağa
 Qadağanı unutmağa
 Yollar açıldı, açıldı.
 Ehtiyac yükün atmağa
 Qəddi-qamətlər dikəldi
 Bellər açıldı, açıldı.
 Gəlib can ha can olmağa
 Vüsala qurban olmağa
 Qollar açıldı, açıldı.
 Bir-birinə həyan olub,
 Bir-birinə əl tutmağa
 Ələr açıldı, açıldı.
 Kəsafəti, ətaləti,
 Cümlə kini-küdurəti
 Süpürrəyib aparmağa
 Çaylar coşdu yatağında,
 Sellər açıldı, açıldı.
 Qızlara ərməğan üçün,
 Çal-çağır, toy-nişan üçün
 Tumurcuqlar qönçələndi,
 Güllər açıldı, açıldı.
 İlan mələyən Cəngidə,
 Qədim Şirvan yollarında
 Körpə – şitil meşələrçin
 Çöllər açıldı, açıldı.
 Göy gurladı, şimşək çaxdı

Düyün düşmüş qeyli-qallar
Məhzun, aşüftə–aşüftə
Hallar açıldı, açıldı.
Boyasız gül yanaqlarda
İlahinin qüdrətiylə
– Alışdım-yandım deyilən
Allar açıldı, açıldı.
Meh titrətdi yar zülfünü
Allahdan tumar zülfünü
Bir az da mənim əlimlə
Bir az da hamar zülfünü
Tellər açıldı, açıldı.
Gəlin köçdü ər evinə
Gözlər doldu Vağzalıdan...
Bəyin titrək əlləriylə
Tüllər açıldı, açıldı.
Lal baxışda əhdi-vəfa
Ürək döyüntülərində
Dillər açıldı, açıldı.
Yazı alın yazısıdır
Boş söhbətədi hədər yerə
Fallar açıldı, açıldı.
At muraddı – insaf elə
Dağa-daşa salma onu
Bir də gördün mıxı qopdu
Nallar açıldı, açıldı.
Xallar ömrün kodlarıdır
Qazanc xalı... itki xalı...
Sirri açıb-tökdü fələk
Xallar açıldı, açıldı.

2005

BƏY

Hər sözün cövhəri – canı.
 Ağ atlı qasid oğlanı,
 Ağ atlı elçi oğlanı,
 Ağ atlı şahid oğlanı.
 Əlində Allahdan möhürlü
 Əmri mahallı fərmanı:
 Kim bəydi
 Kim yox.
 Yoxsa Hadı nə çox,
 Bıdı nə çox
 Kirvə nə çox
 Qıdı nə çox.
 Bəy oldu olmadı
 Adam abırlı olar,
 Həyalı olar də...
 Ağıllı olar,
 Ziyalı olar də...
 Faydalı olar,
 Qanun-qaydalı olar də.
 Bəy başqa söhbət,
 Başqa işdir.
 Şabaş kimi başa,
 Xəzəl kimi yerə-yurda
 Səpilməmişdir.
 Mənə bəy deməyin
 Çatılar qaşu göylərin
 Tökülər göz yaşı göylərin

Əli bəylərin,
Fətəli bəylərin,
Əhməd bəylərin,
Səməd bəylərin,
Əlimərdan bəylərin,
Xudadat bəylərin,
Üzeyir bəylərin,
Ələkbər bəylərin,
Həsən bəylərin,
Lap sonuncu yarpaq
Vətən Məcnunu
Xəlil Rza Bəylərin
Məzarına,
İncik ruhuna,
Etirazına,
Ahu-zarına.
Veto – qadağan qoyulsun
Bəy sözünə.
Bəyliyin əsil, qədim şərəfəti
Qayıtsın özünə!
Mənə bəy deməyin
Ölləm xəcalətdən
Bu lağa qoyulmaqdan
Bu rəzalətdən.
Mən bəy?!
Ət tökərəm köynəy-köynəy.

2006

GÖRÜM

Yolum Şamaxıya... çıx yol üstünə!
Səni heç olmasa ötəri görüm...
Bu bomboz düzlərdə gül yox, çiçək yox,
Barı libasında gülləri görüm.

Qızılı saçında tək-tük gümüş dən,
Bəlkə səhv görmüşəm uzaqdan, gendən.
İndi yaxınına gəlirəm ki, mən
Qızıllı, gümüşlü zərləri görüm.

Nəştərin nəştərdi, məlhəmin məlhəm,
Haqqının yolunda ötkəmin aləm.
Sənə ümidinlə, qələmin həmdəm,
Həqiqət ünvanlı sözləri görüm.

Gedək, müsafir ol bizlərə, gedək!
Şirvanda bahara qovuşsun bahar.
Çəkilsin aləmdən tozanaq, külək,
Qoşa ləpirləri, izləri görüm.

Getmirsən? "Sağ ol"la yola sal, gedim,
Kövrək "yaxşı yol"la yola sal, gedim.
Lap qalxmayan qolla yola sal, gedim,
Təklüyə öyrəşən gözləri görüm.

23 sentyabr 2004

CANIN SAĞ OLSUN

Yaxşı sözdü bu söz
Xoş sözdü, düzdü bu söz.
Ancaq bir az çaları var.
Deyimi var
Don geyindirmək məcazında
Geyimi var,
Ahəngi var,
Rəngi var,
Vurğusu var,
Duyğusu var,
Kinayəsi,
İynəsi, sancağı var.
Lakini var,
Ancağı var.
Təşəkkürü,
Razılığı,
Dua – sənəsi var
Xoş xitabı,
Xoş nidası var.
– Canın sağ olsun!
– Canın sağ olsun!

23 sentyabr 2004

UNUT

Başına yığ ağlını!
 Unut məhəbbət nağlını!
 Dağların dalında qaldı
 Bir də xəyalında qaldı
 Görüş yeri... Ay işığı
 Yerin-göyün yaraşığı
 Titrək əllərdə hərarət...
 Əsən dillərdə sədaqət...
 Qaldı uzaq uzaqlarda
 Dağlar dalında dağlarda.
 Pıçıltılar... əhdə vəfa...
 Yar yolunda cövrü-cəfa
 Qaldı dənizlər dalında
 Ot basmış izlər dalında.
 Od sinələr indi buzdu
 Eşqə dair şeir yazsan
 Çox gülməli, çox ucuzdu.
 Ürək eşqin diyarıdır
 Hər diyarın hüdudu var.
 Bütün aşib-daşanların
 Süqutu var, sükutu var.

24 sentyabr 2004

ÖLÜM HİCRAN DEYİL

Ölüm hicran deyil,
 Hicranın vüsali var.
 Ölüm tufan deyil,
 Aləmi dağıtsa da,
 Yatmaq ehtimalı var.
 Nağıl – istək – arzunun,
 Gümanlı-gümansız ruzinin –
 Əlçatmaz xəyalı var,
 Ölümün xəyalı yoxdur.
 Bircə nöqtəsi var,
 İki nöqtəsi, sonrası,
 Mabədi, dalı yoxdur.
 Dustağın gedişi də var,
 Gəlişi də
 Beli bükülsə də,
 Başı əssə də,
 Tabü-təvanını
 Allah kəssə də.

Ölüm qayıtmazdır,
 Şeyx Nəsrullaha
 İnananların
 Əqli, huşu nasazdır.
 İnkir-minkir
 Hədər söhbət, boş fikir.
 Ölüm heç bir şey
 Eləmir vəd;
 Nə o dünya var,

Nə də mabəd.
Ölüm kişi sözüdür;
Bütöv, qəti.
Ölümün insafına qalib
Həkimin xilaskar zəhməti.
Yox, qardaş, ölümün insafı varmı,ş,
Yoxsa Qabil bu saata qalarmı,ş?!

23-29 dekabr 2005

RUH

“Dağlara çən düşəndə,
Sünbülə dən düşəndə,
Ruhum bədəndə oynar,
Yadıma sən düşəndə”.

Ruh döyünən ürəkdir.
Hissdən-həyəcandan
Tufanlı dəniz kimi
Ələk-vələkdir.
Ruh zövqdür
Şövqdür.
Sarı simdir
Pıçıltıdır,
Qaş-gözdür,
Him-cimdir.
Ruh zəriflikdir,
Həssaslıqdır
İnci sorağında
Qəvvaslıqdır.
Ruh həyatın
Nəbzidir.
Keyf-damağın
İcazəsi
Qəbzidir.
Deyirlər:
Kişinin ruhu var.
Çoxları
Ruhu
Toyda qol qaldırmaq sayar.
Ruh qol-qanaddır,
Mühərriki ürək.
Nifrət, kin-küdurət

Ruha yaddır.
 Eşq-məhəbbət
 Ruhun birinci mahiyyəti,
 Ruh Allah rəhmi
 Alim fəhmi,
 Rüstəmi-Zal zəhmi.

O dünya yoxdur.
 Ruh var!
 Ruhlar əziz günlərdə
 Ocağa yığışar.
 O dünya fanidir
 Ruh əyandır, əyanidir.

Ruh yuxuya gəlir
 Hissə, duyğuya gəlir,
 Qeybdən hal-əhvala gəlir,
 Şirin-acı xatiratda gəlir,
 Çıxaçıda, batabatda gəlir.
 Arzu-kama çatdığı gündə gəlir,
 Qızılgülə batdığı gündə gəlir.

Ruhun inciməyi də var,
 İncitmə, amandır.
 Sınmağı, küsməyi yamandır.
 Qoy desinlər həmişə
 Qabilin ruhu cavandır.

“Dağlara çən düşəndə,
 Sünbülə dən düşəndə,
 Ruhum bədəndə oynar,
 Yadıma sən düşəndə”.

2006

İLİĞ... QILIQ... HƏSRƏT...

İliğ
Qılığ.
İliq çay
İliq xörək
İliq ürək
İliq istək
İliq nəfəs
İliq həvəs.
İsti yaxşıdır
Ağ duman kimi
Ağ tüstü yaxşıdır.
Bəs qaynar?!
Bəs şaqqur-şuqqur?
Gəndə dur!
Ağzın yanar –
Qaynar
Xəbərdir!

Qışın ilığı
Qışın qılığı.
Qışda pəncərələr
Gərək buz bağlasın.
Ürəkdə bahara
Həsrət ağlasın.
Həsrətə iliq irişməz
Həsrətə qılıq girişməz.
Həsrətin öz dəmi
Öz aləmi.

Həsrət insanı saxlayır
 Bir hovda,
 Nə dondurur şaxtada,
 Nə yandırır alovda.
 Qır qazanında
 Ölməyənlər kimi,
 Ölüb qurtara
 Bilməyənlər kimi.
 Həsrət
 Tamah deyil
 İştah deyil,
 Həsrət
 Marağ deyil.

Tülkü üzümə
 Həsrətlə baxır
 Boylanaraq.
 Həsrət
 Əlçatmazlıq demək.
 Arzudan, istəkdən
 Uzaq demək.
 Eləcə boylana-boylana
 Qalmağ demək.
 Həsrət insanı
 Kövrək edir,
 Gül yarpağına döndərir
 Ləçək edir.

İnsanı qoyub
 Tülküdən yapışmaq olmaz.
 Həsrətlilərin qılığına girib
 Göz yaşlarının işinə qarışmaq olmaz.

Pəncərə şüşələri
Şaxtadan naxış-naxışdır.
Naxışlar baharın
Həsərət gülləri,
İntizar gülləri,
Xiffət gülləri.
Bayırda qışdır
İlıqsız.
Qılıqsız.

2006

BAĞLAMA

Nə duzluyursan duzla da,
 Ehtiyatını gözlə də
 Qısa azuqə bağla da
 Vüsalın yolun bağlama
 Qışda Bahar ayrı cəlal
 Cəlalın yolun bağlama.
 Həqiqətdən gözümlü çəkdim
 Xəyalın yolun bağlama.
 Ümidim bir xoş əhvəla
 Əhvəlin yolun bağlama.
 Ayrılıq məlalında xoş
 Məlalın yolun bağlama.
 Qafiyə düz gəlməsə də
 Bunu hər kəs bilməsə də
 Səvabdır, kövrəlt könlümü
 Səvabın yolun bağlama.
 Hicaba da şükr edirəm
 Hicabın yolun bağlama.
 Əzabın da xoşdu mənə
 Əzabın yolun bağlama.
 Rübabımda sarı simsən
 Rübabın yolun bağlama.

18 noyabr 2004

KİM İNANAR Kİ...

Göy gurlaya,
Şimşək çaxa
Yağış yağmaya –
Kim inanar ki...

Dan sökülə,
Üfüq yana
Günəş doğmaya –
Kim inanar ki...

Ürəyin yana
Bulaq başında,
Əllərin dona
Ocaq başında –
Kim inanar ki...

Xəlvət məkanda
Qabaq-qabağa...
Toxunmayıbsa
Dodaq-dodağa –
Kim inanar ki...

21 iyul 2006

DEYİL

Soyuyur təndirim... küt gedir sözüm.
Kösöv tüstüsündən yaşarır gözüm.
Zorla kül altında işarır közüm,
Fələk füləsə də yanası deyil.

Saralıb günəşim... solubdur ayım.
Tökülmür şələləm... çağlamır çayım.
Nə kəkliyim qaldı... nə torağayım
Çal daşa, lal daşa qonası deyil.

Həsərlə baxıram uzaq illərə,
Tər-tər, yaşıl-yaşıl, yarpaq illərə,
Ömrün baharına növraq illərə –
Ansan anmasan da dönəsi deyil.

Atım çoxdan yoxdu... piyadayam mən.
Şükür ki, hələ ki dünyadayam mən
Yoxsa yüzə mail xülyadayam mən,
Xülyanı bir kimsə danası deyil.

Taleyin enişi-yoxuşu əlvan,
Hər kəsin dünyaya baxışı əlvan.
Ömür bir xalıdır naxışı əlvan,
Yox, bu xalça-palaz xanası deyil.

Aşdı dalğa-dalğa il üstündən il,
Dəniz uzaqlaşdı, qurudu sahil.
Sabaha güman zad bağlama, Qabil.
Tarix hər yetənin anası deyil.

19 iyul 2006

TƏMİZLİK AŞIQI

Maşın yuyucusu İlham üçün

Açıbdır hamamını –
Tasını maşınların.
Yuyub tökür kirini
Pasını maşınların.

İlham maşına baxmır
Adi dəmir-dümürtək.
Suyu boş yerə axmır
Axır təmiz ömürtək.

Əlindən çıxan maşın
Gül kimi, çiçək kimi.
Gördüyü iş təmizdir
Köksündə ürək kimi.

Su kimi ləkəsiz, saf,
Lap elə su axarlı
Suyun sahibi İlham
Kimdi ki, səndən varlı?!

Təmizlik suya çəkir
Səhər-axşam İlhamı.
Qoy İlhama yudurtsun
Vicdanını da... hamı...

2004

BALABAN

Nə həzin mələyir
 Balaban.
 Üstümə göz yaşı çiləyir
 Balaban.
 Fikrimi – xəyalımı
 Aparır uzağa...
 Dönürəm anasız yetimə –
 Ögeylər əlində uşağa.
 Balaban mələyir,
 Odumu–közümü füləyir.
 Ürəyimi yandırır-baxır
 Yeddinci sinifdə
 Sevdiyim qız
 Mənə baxır.
 O yaşda məhəbbət
 Nə demək?!
 Balaban başa salır:
 Həsrət nə demək,
 Xiffət nə demək.
 Ürəyimdə deyə bilmədiyim
 Nə sözüm qalıbsa,
 Tamarzı qaldığım
 Nə olubsa
 Pıçıldayır qulağıma
 Balaban,
 Gözlərimin bulağına
 Balaban.

Ömrümün bağça-bağında
Nə solubsa
Xatırladır mənə
Balaban.
Həm od, həm su səpir
Çölə, çəmənə
Balaban.
Həzin naləsiylə
Dilləndirir dağı-daşı.
Balabana qol qaldırıb
Oynamazlar
Oynasa oynar naşı.
Balaban
Ürəkləri körükləyir
Asta-asta –
İllah da ki,
Zəminxarə, segah üstə
Balabana qulaq asan
Leyli olar, Məcnun olar
Balabanı dinləyənin
Göz yaşları
Ceyhun olar.

17 iyul 2006

NƏ YAZIM Kİ...

Bu yaşımda bu çağımda
 Bu saat
 Nə yazım ki, heyrət etsin
 Camaat?!
 Yazım köhnə heyrətləri
 Zay edim?!
 Köhnə hüsn-rəğbətləri
 Zay edim?!
 Nə yazım ki, muştuluğa
 Çevrilsin.
 Qəsbkarın təxti-tacı
 Devrilsin.
 Sən qoyulsun boş-boş hədəd
 Şüara.
 Sən qoyulsun
 qaçqın-köçkün
 Ruzgara.

Nə yazım ki, yaşllaşsın
 Xəzəllər.
 Mənə baxıb aşib-daşsın
 Gözəllər.
 Nə yazım ki, təzələnsin
 Əzəllər.
 Köhnə hörmət-ehtiramı
 Qaytarım.
 Nəsimilik bir ilhamı
 Qaytarım.

Nə yazım ki, Piri Muğan
Olum mən.
Həm sevilən, sevən
Cavan olum mən
Göydən düşən bir xanımın
Gözündə
Quyu dibindəki
Köynəyi əlvan,
Yusif dastan
Olum mən.

Nə yazım ki, ömür uzun,
Dil gödək.
O xanıma gül verməyə
Əl gödək.
Elə arzun ürəyində
Qal gödək.
Bəsdı yazdın,
Bəsdı pozdun
Gəl gedək.

Nə yazım ki, himə bəndəm
Çağır sən.
Bilən bilir kimə bəndəm
Çağır sən.
Vallah, sarı simə bəndəm.
Çağır sən.
Qırıq mizrab
Kökdən düşmüş tar yazım.
Üşüyürəm yay günündə
Qar yazım.
Nə yazım ki, yazılmayıb

Hələ ki.
İpə-sapa düzülməyib
Hələ ki.
Yuxular düz yozulmayıb
Hələ ki.
Nə yazım ki, qucaqlaşdıq
Röyada.
Nə yaxşı ki, yuxu varmış
Dünyada.

14 iyul 2006

AYSBERQ

Aysberqlər okeanda
Bir tamaşa
Seyr elə, ol
Hayıl-mayıl.
Aysberqlər okeanda
Gəmilərə bir Əzrayıl...
Səyyahlara sirri xuda...
Həyəcanlı qorxunc nida!
Aysberqlər okeanda
Billur, billur bir ehramdır.
Yolu azsan, çaşıb qalsan
Vahiməli ehtişamdır.
Aysberqin ölüm hökmü –
Titaniklər qərq eləyib.
Bəhriyyəli cəngavərlər
Bunu ağır dərd eləyib.
Aysberqin
Çoxu suda
Elə suda azı fəqət,
Bəziləri özlərini
Aysberqə tutur nisbət.
– Məni yaxşı tanımırsız.
Çoxum pünhan – deyənlər var,
Nadan-nadan öz-özünü
Öyənlər var.
Aysberqə nə dəxlimiz
Bu gün bizim?!

Astarı da üzdə üzür
 Cibimizin.
 Aysberqə nə dəxli var
 İki üzlü sifətlərin
 Bu qrimsiz,
 Bu maskasız,
 Bu səhnəsiz surətlərin!
 Əzəmətli buz dağının
 Çoxu dərində, azı üzdə.
 Gizli, pünhan
 Nə qalıb ki
 Bu gün bizdə.
 Mühitimiz okeansa
 Aysberqi zibil dağı
 Gizlət – necə gizlədəsən
 Cır-cındırı, çıl-çılpağı.
 Ərisə də əzəmətdir
 Aysberqin əzəməti
 Səhralara həyat verir
 Buz neməti.
 Çoxdan açmışıq sandığı
 Açıb tökmüşük pambığı.
 Aysberqlik nəyimiz var.
 Göz önündədir ruzigar.
 Bacarmırıq yalanı da
 Anlamırıq pünhanı da.
 Xanımlar üryan dolanır
 Bir açıq meydan sulanır.
 Lap küdurət, kin üzdədir,
 Qurdu ürəyin üzdədir,
 Fikir, xəyal da üzdədir
 Dərd, qəm, məlal da üzdədir.

Eyham vurğu da üzdədir
Tələ, qurğu da üzdədir.
Görünməz heç nəyimiz yox
Heç bir sirrə səyimiz yox.
Özünü aysberq sanma
Padşah lütdü – bax, aldanma!
Aysberqlər okeanın
Qalasıdır.
Həm okeanın yaraşığı,
Həm okeanın bəlasıdır.
Aysberqin saflığını
Sən insanda
Axtarma gəl.
Aysberqi
Bəşər adlı okeanda
Axtarma gəl!

23 oktyabr 2004

DAĞLARIN XINASINDA

“Müşfiq ocağı” önündə

Dilbəri qınamayın xınalı qaldı əli...
Müşfiqsiz yad əllərə düşdü Müşfiq gözəli.
Baxınız gözü nəmli, gəlin, gəlin yaxına
Xızının dağlarını əlvən edib bu xına.

Bu dağlar elə bil ki, Dilbərin toy otağı,
Bu dağlar elə bil ki, Müşfiqin bəy otağı...
Bu xına nakamların silinməz xinasıdır,
Yanıq arzu, kamların silinməz xinasıdır.

Deməyin ki, Mikayıl Müşfiqin qanı batdı,
Qanı, Xızı dağları xinasında yaşatdı.
Yaşatdıqca həmişə yaşadacaq əbədi,
Təsəlliylə gəl öpək bu xınalı məbədi.

– Müşfiqin məzarı yox! – deməyin ahu zarla,
Yan-yanaşı qoymayın məzarı bu dağlarla.
Bərbəzəkli qəbirlər bir gün yerlə-yeksandır,
Müşfiqə bu xınalı dağlar namü nişandır.

Gözünü açar-açmaz Dilbər sövdalı Müşfiq,
Dilbər gecə-gündüzlü, Dilbər dünyalı Müşfiq.
İlhamı gur şələlə, təbi çağlayan şair,
Xınalı ruzgarına ümid bağlayan şair.

Allah bəlkə qəzəbdən dağlarda qan eləyib,
Silsilə zəncirini qırıb, tufan eləyib.
Xınaya dönüb bu qan, dağda-daşda qalıbdır,
Xınalı dağ da elə Müşfiq yaşda qalıbdır.

Bu Müşfiq ocağı da ziyarətghadı bu gün.
Nakam ruhun sorağı xalqa agahdı bu gün.
Dağların xınasında gözəl günlər, şən günlər,
Arzuya bax, sevgilim! Bəxtəvər gələn günlər.

Dağların xınasında Cəfərin Gülüşü var,
Cəfər də bahar oğlu, Müşfiq də bahar oğlu.
Nəsillərin dünyaya bəxtəvər gəlişi var,
Cəfərimlə Müşfiqimlə iftixar dolu.

Xınalı saçlardan silinər xına,
Gedər əl-ayaqdan, yeri bilinməz.
Müşfiqin, Dilbərin o toy xınası
Xızı dağlarından heç vaxt silinməz.

2006

ÖLÜYUYAN...

(ərklə – zarafatla)

Bəsdi, ölü yudun, bəsdi!
 Ölü hər kimdi, hər kəsdi,
 Ruhü şad olsun, şad olsun.
 İnkir-Minkir sorğusundan
 İnkir-Minkir toppuzundan
 Can qurtarıb
 Azad olsun.
 Ölüləri yad eləmək
 Səvab – qardaş!
 Bu barədə başbilənlər
 Yazıb
 Neçə kitab, qardaş.
 Sən də dua içindəsən.
 Sən də səna içindəsən
 Ancaq fəna içindəsən...
 Qorx, yaxandan
 Yapışmasın mürdəşirlər.
 Doğrudan da əhli qələm,
 Mürdəşir sənmişən məyər?!
 Sağına bax, soluna bax
 Həyat axır axarıyla
 Diri istər fəxr eləsin
 Sənin kimi yazarıyla.
 İmzana hər rast gələndə
 Ah... bət-bəniz qalmır məndə.

Əhvalımı bürüyür qəm
Düşünürəm yəqin
Mən də növbədəyəm.
Qəzetinin bir sayında
Ən uzağı bir ilində
Ən yaxını bir ayında...
Dahilərin türbəsinə
Qurban olum.
Dühasının zirvəsinə
Qurban olum.
Qəzetinin səhifələri
Dönüb kəfən oldu, bəsdir.
Qələminlə dəfn etdiyim
Məzarıstan doldu, bəsdir.
Son yazın da
Son fatihən olsun, qurtar!
Qutar, səni dirilərin
Ahı tutar.
Dirilərə tut üzünü
Dirilərlə qur ülfəti
Uzaq getmə,
Lap Qabildən
Başla birinci söhbəti.

25 oktyabr 2004

KAMİLİN QABOYU

Kamilin qaboyu ahu-nalədir,
Həm göz yaşlarıdır... Həm şələlədir.

O, dərin düşüncə... O, fikir-xəyal,
O, həzin bir ovqat, xəfif bir məlal.

Kamilin qaboyu ağlar – güləyən –
Xalqa Sabir kimi qeyrət diləyən.

Damarlarda qanı qaynadır qaboy,
Dağları yerindən oynadır qaboy.

Qartala qıy verir, bülbülə cəh-cəh,
Nə böyük təlatüm, nə böyük fərəh?!

Xəzər sahilində boy atdı Kamil,
Milli qaboyumu yaratdı Kamil.

Kamil qaboyunun – Bakı ünvanı,
Yox Siz ünvan verin Azərbaycanı.

Qaboy musiqili idrak deməkdir,
Dəminə, qəminə varmaq gərəkdir.

Dodaqda danışan iynəycən qamış,
Onun yangısına düşüb yan, alış!

Həyatın fəlsəfi mənası qaboy!
Kamil Cəlilovun dünyası qaboy!

Bütün ifaların naxışı qaboy,
Musiqinin gurşad yağışı qaboy!

Bir Vətən xalısı salır, bu qaboy,
Vətənə laylalar çalır, bu qaboy.

Dərələr, təpələr, meşələr, dağlar,
Yamyaşıl çəmənlər, bağçalar-bağlar.

Yamacda görünən xal-xal quzular,
Ceyranlar-cüyürlər, qumral quzular.

Keçir göz önündən kino lentitək,
Bu ucsuz-bucaqsız ekran rəngbərəng.

Sapa mirvarilər düzdükcə xallar,
Sükuta qərq olub dinlər mahallar.

Kamil qaboy çalır kainat gözəl,
Vallahi daş-kəsək dönüb olur ləl.

Kamil qaboyunun təranələri
Gəzişmələriylə illərdən bəri.

Əlvan çələng hörür bəmi-ziliylə
Davud peyğəmbərin bəstə diliylə.

Qaboy ahənrüba, qaboy ecazdır,
Onun tərifinə yüz şeir azdır.

Qaboyun sədası bizə dərs verir,
Sədanın mənası bizə dərs verir.

Neçə xatirəni yada salır o,
Təqvim vərəqləyir, yaddaş çalır o.

Düşmən tapdağında Vətən torpağı,
Qaboy sinə dağı, qaboy göz dağı.

Qaboy mərsiyədir, biz mərsiyəxan,
Qaboy haray çəkir: – Millət, qana qan!

Ruha ümitsizlik saçmayır qaboy,
Fatihəylə kitab açmayır qaboy.

O, həm dərdi-sərdir, cövrü-cəfadır,
Həm hiss həyəcandır, zövqü-səfadır.

Bizi kamil edir Kamil qaboyu,
Belə vəsf eləyir Qabil qaboyu.

14 avqust 2006

PİS ADAM

O deməkdir ki, gərək
Başını yarsın pis adam?!
Təntidib, dilxor edib
Divara çıxarsın pis adam?!
O, deməkdir ki
Kobudluqla və köntöylüklə
Edib alt-üst əsəbin
Ruhunu qırsın pis adam?!
Mənəviyyat dediyin
Gül kimi bir aləm var
Oğrun-oğrun sən ora
Qoyma ki, varsın pis adam.
Cövhərində ara gəz
Pis adamın pisliliyini,
İynəsi, sancağı
Gizlindəki nacinsliliyini.
Pis adam atmacasın
Sərrast atar sözgəlişi
Göstərər səbrilə həm
Əqrəbə varisliliyini.
Pisliliyi pis adamın
Vallahi qəsdən də deyil
Həqqi təaladı yazan
Bəxtinə naqisliliyini
Elə isə a gözümlə,
Söylə də kim tərgizəcəkdir
Pis adamın
(Vəzni pozsam da bağışla,
Oxucum, can oxucum)
Bəli pis adamın
Südlə gələn
Sümüklə gedən
Nacinsliliyini?!

İntiqam ilə, qisas ilə
 Onun yoxdu işi.
 Döndərib adicə bir vərdişə
 Nakəsliyini.
 Pis adam kinli də olmur ki,
 Deyək kini soyuyar.
 Kim görüb pis adamın
 Qeyzə gəlib əsdiyini?!
 Kim görüb pis adamın
 Hərzövü hədyan deməyin,
 Qatığa qara deyib
 Qırmızı böhtan deməyin?!
 Asmayın, kəsməyin,
 Addım başı qan-qan deməyin.
 Əksinə, pis adamın
 Yaxşı nəzakət donu var.
 Bürüyüb yaxşı dona
 Yaxşıca da pisliyini.
 Pis adam
 Yaxşı adamlarla gəzib
 Dostluq elər
 Fərsət olcaq görəməzsən də
 Qulaq kəsməyini...
 Tülkünün, hiyləgərin
 Dəxli də yox pis adama.
 Tülkü də bilmir inan
 Pis adamın istəyini
 Elə məna da budur,
 İstəyi yox pis adamın
 Umma, Qabil,
 Dirənə ərşilə əflakə ahın
 Pis adamın dəstəyini!

18 aprel 2005

QAYITMAQ İSTƏYİRSƏN?!

Qayıtmaq istəyirsən,
Ay hissım, həyəcanım?!
Qayıtmaq istəyirsən
Ay Daş dövründə
Qaynayan qanım?!
Yollarda qalan gözüm?!
Ayrılıqdan – həsrətdən
Dolan gözüm?
Qayıtmaq istəyirsən,
Ay həzin nəğmələrim,
Ay hüzn nəğmələrim?!
Qayıtmaq istəyirsən
Odu sönmüş ocağa,
Qapısız-pəncərəsiz
Bumbuz, bomboş otağa?
Qayıtmaq istəyirsən
Boynumda – boğazımda
O sarmaşığı qollara?
O saralmış güllərə,
O susmuş bülbüllərə?!
Qayıtmaq istəyirsən
O qumlu sahillərə
O illərə... illərə?!
Qayıda bilərsən,
Dönə bilərsən.
Ancaq nə alışa bilərsən,
Nə söne bilərsən,
Dayan, ey qafil,
Dayan, ey Qabil!

Göyərtisiz,
Cücərtisiz
Göz qamaşdıran,
Xəyalı çaşdıran
Bəmbəyaz
Buz səhrasıyla,
Billur-billur
Sırsıra bağlamış
Sövdasıyla
Sənə tərəf gələn var.
Çıxmayan cana
Ümid çoxdu deyib atalar.

15 aprel 2005

SÖZÜN YOXDUSA...

Sözün yoxdusa yazma də! –
Yazma ki, zay olub gedər.
Dönər çürük qoz içinə, –
Heç-puça tay olub gedər.
Bəlli deyilsə fikrinin
Nə cövhəri, nə gövhəri
Yazmaqaran, cızmaqaran
Dalay-dalay olub gedər.
Barmağının kirin sorub
Zora ki, saldın qələmi
Qopar qiyamı tənqidin
Həşir-haray olub gedər.
Bostanıma daş atanın
Bəlkə də yox qəsd-qərəzi
Bəs qolayı batil edib?
Bəs naqolay olub gedər?
Hər nə gəldi yazmaq üçün
Dağ-daşa saldın qələmi –
Yazdığıının axıntısı
Lehməli çay olub gedər.
Dol quyutək, şirin suyun,
Sərin suyun qulac-qulac
Dönər yolüstü ehsana...
Karvana pay olub gedər.
Nə çox yerdə sapand daşı,
Sapanda qoyma şeirini –
Çatmaz əlin, qalar gözün –
Söz torağay olub gedər.
Dolan dolub, dolmayanın

Xiffətini çəkmə əbəs,
Yoxsa ki, nisgil, həsrətin
Lap Himalay olub gedər.
Vaxtını öldürmək üçün
Başqa bir əyləncə nə çox,
Gül kimi yazdıqlarının
Cəmi ay-hay olub gedər.
Ustadanə kəlamınla
Camaatın yadında qal!
Belə olsa şeirlərin
Əsil olay olub gedər.

2 oktyabr 2006

HÜSNÜNƏ-HÜSNÜNƏ

*İctimai Televiziyada məşhur "Ovqat"
verilişinin aparıcısı telejurnalist
Səyyarə xanım üçün*

Ovqat elə sən özünsən –
Heyran hüsnünə-hüsnünə!
Aya-günə tən özünsən –
Qurban hüsnünə-hüsnünə!

Təbiətin qucağında
Yayın yanhayan çağında
Şeir-musiqi məclisi –
Bir qiyamət zövqü-səfa
Açıbdı bir tamaşalı
Meydan hüsnünə-hüsnünə.

Yerli-yerində söhbətin,
Cana yatımlı ülfətin.
Qönçə kimi, gül kimsən,
Dan yerində tül kimsən.
Harda tapılsa, tapılmaz
Nöqsan hüsnünə-hüsnünə.

Yerli-yerində sualın,
Mühakimən də üstəlik;
Əsil ovqat – xoş əhvalın
Xəfif güləndə üstəlik –
İlahidən sehr oxuyub
Loğman hüsnünə-hüsnünə.

Camalın nur, suyun şirin,
Duyğun incə, zəhnin dərin;

Vaxtın yoxdur naz-qəmzəyə
 Xoş qılıqlar... işarələr,
 Təbəssümlü ibarələr
 Şayan hüsnünə-hüsnünə.

Samovarı zümzümədə,
 Çaynik başının tacıdır
 Belə cənnət qucağında
 Çayçı Səyyarə bacıdır –
 Büllur armudu iskanı,
 Qənd ilə dolu qənddanı
 Əcəb qiyamət yaraşır
 Sahman hüsnünə-hüsnünə.

Ehtiyacın yox boyağa,
 Yeddi rəng sənə sadağa
 Şeirsən başdan-ayağa.
 Lal da dinər huzurunda,
 Çıraq sönər huzurunda;
 Huşdan gedər huzurunda
 Baxan hüsnünə-hüsnünə.

Əlvanlıq ayrı qismətdir,
 O bir ilahi zinətdir;
 Gözəl bir ayrı söhbətdir,
 Tovuz bir ayrı söhbətdir;
 Camal kamalla vəhdətdir, –
 Məclis baxıb əlvanlaşır
 Əlvan hüsnünə-hüsnünə.

Ovqat quşu... əhval quşu,
 Tale quşu, iqbal quşu...
 Şahlıq quşu, humay quşu
 Ruhumuzun lay-lay quşu –

Sən ki ovqat ümmanında
İnci gəzən bir qəvvassan,
Açıb mavi qucağını
Ümman hüsnünə-hüsnünə.

Nüşabələr idrakısan,
Abır-həyanın pakısan;
Məhsətilər kəlamısan,
Natəvanlar ilhamısan –
Yaraşıqdır, bahar heç ey, –
Xəzan hüsnünə-hüsnünə.

Sən gəlincik deyilsən yox!
Tükü-tükdən seçən arif;
Elə arifliyin verir
Nişan hüsnünə-hüsnünə.

Səslənir tar, dinir kaman,
Dolu yağır nağaradan;
Şair olur cümlə yer də
Qalan hüsnünə-hüsnünə.

Boynunda nə həmayilin,
Nə mirvarin, nə hilin var, –
Bərbəzəkçin getməyir ki,
Güman hüsnünə-hüsnünə.

Yaraşığı Haqdan gəlib,
Azərbaycan gözəlinin;
Haqq aşığı haqdan gəlib
Azərbaycan gözəlinin.
Haqq aşığı qoşsun gərək
Dastan hüsnünə-hüsnünə.

3 oktyabr 2006

YAŞIN NƏ FƏRQİ

Sönməyibsə gözün bərqi,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Korşalmayıb əyər zövkün,
Sustalmayıb əyər şövkün,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Darı dəlirsə qulağın,
Sözə baxırsa ayağın,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Huşun quş olub uçmursa,
Zehnin küt... ağlın çaşmırsa,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Yazıqca бүрüşmürsənsə,
Düz yerdə sürüşmürsənsə,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Məclisdə gur bulaqsansa,
Ahıl yaşlı uşaqsansa,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Arxanda yoxdursa divar,
Qarşında çoxdursa yollar
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Başında sövda havası,
Qəlbin qaranquş yuvası.

Kötük deyil, çinarsansa,
Yaraşıqsan, vüqarsansa,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Məsləkin aşikardısa,
Saçın qara, ya qardısa,
Ya başın par-par dazdırsa,
İdrakın quşqonmazdısa,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Bilirsənsə söz yerini,
Toyda-vayda öz yerini,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Bilirsənsə siqlətinin,
Dəyərini-qiymətini,
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Can evindən çıxınca can,
Qorxmursansa Əzrayıldan
Dünyanı dərk edə-edə
gedirsənsə
Adam kimi gedə-gedə
gedirsənsə
Yaşın nə fərqi, nə fərqi.

Bu da bir növ təsəllidir
Yaşın fərqi də bəllidir.

2006

BOZ QRANİT

Yeddigümbəz qəbristanı
 Çatdı təzə şan-şöhrətə.
 Şükr Allaha biz qovuşduq
 Bu arzuya, bu niyyəətə.

Bu xoş çağı gözləyirdik
 İllər boyu həsrətlə biz.
 Bu gecikmiş təmtərağı
 Gözləyirdik möhnətlə biz.

Qədim-qədim məzarların
 Eyni açıldı elə bil.
 Ovqatına bu diyarın
 Günəş saçıldı elə bil.

Böyük şair vətəndaşım
 Məqbərən mübarək, ustad!
 Böyük Sabir vətəndaşım
 Daş yox, sən mübarək, ustad!

Bu qranit ehtişama
 Sən ruhani bəzək, şair!
 Bu qranit ehtirama
 Valeh çərxi-fələk, şair!

Hər mövsümdə, hər məkanda
 Hörmətin-izzətin qızıl.
 Cümlə mətləbi qananda
 Öyüd-nəsihətin qızıl.

Hər yönəmin, hər dönəmin
 Fövqündəsən, dahi Sabir!

Hər vacibin, hər önəmin
Nurlu intibahı, Sabir!

Müstəqildir Azərbaycan
Rəncəbəri, rəhbəriylə.
Gəldi bir ağ atlı oğlan
Kitabıyla, dəftəriylə.

Gəldi ki, var-dövlətiylə
Bir qranit dastan yaza.
Gəldi halal sərvətiylə
Görk ola neçə işbaza...

Demə özünü göstərib
Demə quş qoymağa gəldi.
Sabirlərin daş qoyduğu
Yerə baş qoymağa gəldi.

Yeddigümbəz qəbristanı
Çatdı təzə şan-şöhrətə.
Şükr Allaha, biz qovuşduq
Bu arzuya, bu niyyətə.

Boz qranit hədər deyil
Üzün bozu, sözün düzü.
Sabir gəldi-gedər deyil
Qabaqlayır dövrümüzü.

Fəxriyyə səslənir yenə
Göy gurlayır, şimşək çaxır.
Millət! Sabir baxır sənə
Nigaran-nigaran baxır.

SABİR RÜSTƏMXANLI DANIŞIR

Danışır altmış yaşının bayramında,
 Danışır altmış yaşının tamamında.
 Danışır Yardımlıdan, Hamarkənddən,
 Neçə ölkədən, qitədən, neçə sərhəddən,
 Danışır Türk dünyasının vəhdətindən,
 Bu vəhdətin Azərbaycan qismətindən.
 Danışır Səttar xandan,
 Bağır xandan, Şeyx Məhəmməddən.
 Deyir Təbriz, Zəncan əhli
 Çıxıbdır səddən.
 Danışır döyüşçü əsgər atasından,
 Yardımlıda əkinçi-rəncbər atasından.
 Danışır fil qulağında yatmağımızdan,
 Qüsur içində, kəsir içində batmağımızdan.
 Danışır namusdan, qeyrətdən, ardan,
 Danışır bəhsə-bəhs tikilən haram villalardan...
 Danışır yurda uzanan qara əllərdən,
 Nakişi işlərdən, bəd əməllərdən.
 Danışır qurğu ilə, fitva ilə
 Biri-birimizdən uzaqlaşib aralanmağımızdan,
 Parçalanıb paralanmağımızdan.
 Danışır birliyimizin pozulmasından.
 Ayağımızın altının qazılmasından,
 Danışır milli şüuru kütləşdirəndən,
 Lütü əyyan libasında bütəşdirəndən,
 Danışır bağlanan kitabxanalardan,
 Açılan kababxanalardan...
 Danışır Bakının əhli-kef camaatından,
 Qaçqının-köçkünün düşərgə həyatından.

Danışır torpağın döyüşsüz işğalından,
Pulgin, əlbirin, dilbirin pozulmayan halından.
Danışır millətin kütləvi rəqsindən,
Kitab yazmağın, şeir yazmağın
Gülünc bəhsə-bəhsindən.
Danışır Cavad xanın
Köməksiz hünərindən.
Məğlubiyyət sayılmayan zəfərindən.
Danışır dəyirman gödəndən, iştahdan,
Əttökən, həyasız tamahdan.
Danışır heç nədən gözləri doymayan,
Xalq üçün bir daşı daş üstə qoymayan,
Varidat sahibi, barigah sahibi harından.
Danışır çəkişməkdən, ilişməkdən,
Badalaqdan, didişməkdən.
Danışır hər gün ala-çiy kabab çeynəyən,
İçib, əlüstü soğan iyləyən,
Başqa heç nə bilməyən,
Əlindən heç nə gəlməyən həşəratları
Yuyub aparən seldən,
Can qurtaran seldən.
Danışır "Quran"dan, ayədən,
Məsləkdən, qayədən.
Danışır Nəsimidən,
Füzulidən, Sabirdən.
Başqa cür batindən,
Başqa cür zahirdən.
Danışır həqiqətin
Abü havasından,
Böyüyün-kiçiyin
"Mənəm-mənəm" iddiasından.
Danışır meydan dastanından.

Alnındakı sarğının
Hələ də qurumayan qanından.
Deyir ki, bu sarğı
Kiçicik cəsərət bayrağım;
Vətənin yolunda can qurban eyləyən,
Şəhidlər önündə xəcalət bayrağım.
Sabir üzünü tutur zala,
Danışa-danışa
Məş`ələ dönür az qala.
Az qala ehtirasdan,
Qəzəbdən,
Milləti silkələyən
Tələbdən lap
Vulkana dönür.
Dinlədikcə gedirəm xəyala;
Natiq nəzərimdə
Neçə məşhur natiqə,
Neçə məşhur insana dönür,
Danışır...
Danışır coşğun-coşğun,
Danışır daşqın-daşqın.
Ürəyi açıq,
Alnı açıq,
Üzü ağ,
Vətəndaş vicdanlı
Sabir Rüstəmxanlı!

27 may 2006

AĞA

Bizim bir ağamız var –
Böyük Ağa!
Mir Mövsüm Ağa!
İsmi də,
Cismi də
Tilsim, möcüzə, ecaz.
Pakdan pak ruhu
Sağlığında
Əflaka pərvaz.
Allahdan lal iltiması;
Əlinin yüngülcə,
Ahəstə təması;
Ona pənah gətirənə
Şəfa, ümid, dua-səna –
Bir Mir Mövsüm Ağa.
Bəsdir Azərbaycana
Mir Mövsüm Ağa!
Məzarı çoxdan dönüb
Ziyarətgaha.

İranda ağadır
Camaatın cümləsi.
Ağasız
Çağırılmazlar heç kəsi.
Ağa hörmət, ehtiram,
Sayıb-sayımaq, ikram.
Ali dini rəhbər də,
Süpürgəçilər də,
Kimi desən kimi;

Zindanbanı,
Filbanı,
Həkimi,
Hakimi,
Hamısı ağa.
İxtiyarımız yox
Özgə işinə qarışmağa.

2006

HƏDƏR İMİŞ...

Səndən nigaran qalmışdım,
Nigaranım hədər imiş...
Sənsiz pərişan olmuşdum,
Pərişanım hədər imiş.
Yuxusuz-hərasan olmuşdum,
Hərasanım hədər imiş.
Xəyalınla olub Məcnun,
Düşdüm bərrü biyabana,
Çıxdım hərbi şəhərçiyə...
Biyabanım hədər imiş.
Gördüm nağıl xiyabanda
Nağıl Leyladı Leyla da.
O Leyla ilə birlikdə
Xiyabanım hədər imiş.
Əcəl möhlət verər-verməz,
Gələn gəldi... gedən getdi...
Gələnlər içrə yoxdun sən,
Düz gümanım hədər imiş.
Son macərə sövdasıyla
Son sarı sim axtardım mən,
Qaldım axtara-axtara,
Tar-kamanım hədər imiş.
Bu toz-torpaq düzəngahı
Suvardım göz yaşımlla, ah...
Həqiqət heç, xəyalımda
Gülüstanım hədər imiş.

2 yanvar 2006

OĞLUM MAHİRLƏ OTUZ İLDƏN SONRA SÖHBƏT

Səksən yaşında mən, qırx yaşında sən,
Nə tez gəldi keçdi, illərə bir bax!
Laləzar salmışdım arzu-diləkdən,
Solub saralmayan güllərə bir bax!

Əlli yaşındaydım, on yaşındaydın,
Ona otuz gəldi, əlliyə otuz.
Ömür təqviminin yaddaşındaydın,
Aydındır yaxına... bəlliyyə otuz.

Hələ otuzlara, hələ bir il var
Bilirsən köhnənin səbirsiziyəm...
Maşallah, boy atır nəvə balalar,
Ürək də tələsir, tələsir, nə qəm.

Mən sənə demişdim şəkərim-qəndim,
Sən oldun şan balım, kəhrəba balım.
Hələ on yaşından sənə güvəndim,
Məni azdırmadı fikrim, xəyalım.

Mən səni minbudaq görmək istədim,
Kölgəsi bir xırman, barlı-bəhrəli.
Mən səni bağça-bağ görmək istədim,
Gördüm də... nöşün ki, bağbanı fərli...

Demişdim hər işim daşdan çıxıb, ah...
Adamdan daş olmaz, daşdan adam, yox!
Allah, qurban olum mən sənə, Allah,
İlahi qismətdən oğlum, şadam çox!

Atanın-ananın sözünə baxdın,
Sənə gəlin seçdik, etmədin inad.
Mahirim, gətirdi taleyin, baxtın,
Gör necə qovuşdu pak ada pak ad.

Suğranın, Bəyimin anası Sevinc!
Mahirin ömrünün mənası Sevinc!
Körpələr təbibi, loğmanı Sevinc!
Qabilin, Bəyimin həyanı Sevinc.

Sənin doğum günün toydu-düyündü,
Bir gün dayıların axır deyindi:
– Bəs ayaq üstündə nə qədər duraq,
Pilləkan üstündə nə qədər vuraq?

Gözümü yumuram, anıram bir-bir,
Fikir-xəyalıma gör kimlər gəlir;
Şair Məmməd Rahim, Salam, Əliağa,
Can-ciyər əzizim o, Baba qağa...

Töküldü yarpaqlar, torpaq doymadı,
Lüt qaldı budaqlar, torpaq doymadı,
Gedənlər ölməyib görəydilər, kaş
Biz həm ata-oğul, həm iki qardaş...

Dünyadan narazı bax, ən razılar,
Bax, ən razıların biri də bizik.
Hamıya qəlbimiz ağ gün arzular,
Həmən razılıqla safıq, təmizik.

Paxılın yelkəni sallanar qalar,
Açıq yelkənlərlə süzək, gəl süzək!
Paxılın dəymişi xallanar qalar,
Gəl halal dəymişi üzək, gəl üzək.

Ürəyin billurdu ana qəlbitək,
Tutur tərs damarın hərdən, zərər yox.
Ürəyin nazikdir ata qəlbitək,
Dilinin acısında acı zəhər yox.

Çatmır qulağıma şikayət səndən,
“Problem” dediyin söz-sova yadam.
Hamı görür mehrü-məhəbbət səndən,
Haqqım var öyünüb, deyəm ki, şadam.

Bəs nə?! Mühitin də mühit olubdur,
Heç tikan da bitməz daşda-kəsəkdə.
Suyun saf, torpağın münbit olubdur,
Papağın fırlanır çərxi-fələkdə.

Vaxt-bivaxt qarımı döyənlər oldu,
Deyənlər olmadı Mahir yamandı.
Övladla özünü öyənlər oldu,
Bu fərəhdən başqa fərəh yalandı.

Zəhmətə alışdın ilk gəncliyindən,
Bəli, daşdan çıxdı çörəyin sənin.
Bərk-boşda Qabil var bilsəydin də sən,
Minnətə yatmadı ürəyin sənin.

Ataya sığınsın oğul nə olar!
Sən ata adını qalxan etmədin.
Dedin, öz zehnim var, heysiyyətim var,
Ata şöhrətini talan etmədin.

Teleçəkilişlər bəsirət gözün,
Həyat məktəbindir o mavi ekran.
Məs`uldur ağzından çıxan hər sözün,
Hər gün zaman dərsi, hər gün imtahan.

Mən sənə bir şeyi öyrətdim, oğul,
Dedim ki, uzaq ol hər xırdalıqdan.
Bahadır kəllə qənd, ucuzdur noğul,
Toztək gözdən düşür zər xırdalıqdan.

Vəsiyyət halallıq olsa da, fəqət,
Ayrı cür görürəm halallığı mən.
Etibarnamədir – varsa məhəbbət,
Yoxsa diksinirəm boş vəsiyyətdən.

Vəsiyyət yüngüllük sayılır, dedim,
Onsuz da sənindir yüküm–siqlətim,
Özünü özünə vəsiyyət edim,
Özün deyilmisən varım-dövlətim?!

Əlli yaşında mən, on yaşında sən,
Sən yaşıl tutmurcuq, mən sarı yarpaq.
Əlimdən sürüşən ömürdən-gündən
Əlimdə, ovcumda bir sənsən ancaq.

Tərsinə fırlanmır heç bir şey, bala,
Hər şey öz yerində, öz gərdişində.
Çərxi-fələkdən də yox giley, bala,
Səma öz işində, yer öz işində.

İndi də sən mənim əlimdən yapış,
Apar bağçalara-bağlara, gedək!
Zamanın şahənşah hökmünə alqış!
Apar, hara desən, sən hara... gedək!

23 iyun 2005

ALLAH ADAMLARI XALQA GƏRƏKDİR

Həkim, ədib Ramiz Əkbərin 50 yaşı mübarək

Hər adam ürəyə yol tapa bilmir,
Hər adam adamlarla dil tapa bilmir.
Tanımır bu yolu, bilmir bu dili,
Oxumur gözdəki dərdi-nisgili.

Pünhan fərəhi də görən az olur,
Lap əli çatan da əlçatmaz olur.
Elə adamların həyəcanı lal,
Veclərinə deyil pis, yaxşı əhval.

Biganəlik yaddır Ramiz Əkbərə,
Adamlıq qanaddır Ramiz Əkbərə.
Hər şey qaydasında, hər şey həddində,
Durub tədbirinin qızıl xəttində.

Zərli paqonunda üç ulduz yanır,
Xalq onu həkimlər yavəri sanır.
Həkim yox, xəstələr yavəridir o,
Əlac ordusunun əsgəridir o.

Əlli müdrüklüyün yaş ucalığı,
Əlli yaşlı Ramiz – başucalığı.
Xasiyyəti həlim, qərarı qəti,
Cərrah bıçağıyla qələm vəhdəti;

Ədiblik–təbiblik ilahi vəhdət,
Yanaşı bəd şişlə, bədii həqiqət.
Biri yaşamağın, həyatın özü,
Biri göstərmədə ayrını, düzü.

Doğuldu Yardımlı torpağında o,
 Xalata göylərdə biçildi gəldi.
 Hələ gəncliyinin ilk çağında o,
 Taleyin əliylə seçildi gəldi.

Dolandı bir sövda sorağında o,
 Sövda dayıqızı qisməti oldu.
 Fərəhləndi övlad qabağında o,
 Sövdası ömürlük qisməti oldu.

Təmiz ürəyitək xalata təmiz,
 Yolların təmizi həkimlik yolu.
 Hippokrat andı – müqəddəs, əziz,
 Bu yol addım başı imtahan dolu.

Ustadlar əlindən su içib əli,
 Nərimanlar qanı – Ramizin qanı.
 Neçə kəfən yırtıb xalat geyəli
 Abbas Səhhətlərin şagird loğmanı.

Haramı rədd edir, halalı güdür,
 Ana südü kimi qisməti halal.
 Adət elədiyi münvalı güdür,
 Ölümlə döyüşən zəhməti halal.

Cərrahın bıçağı almas kəsərli,
 Özü həlim gərək, mülayim gərək.
 Həkimin ki dili oldu zəhərli,
 Xalata xışıldar əfi ilantək.

Sorub barmağını yazı yazmayır,
 Heç nə quraşdırmır yalan başdan o.
 Mövzu içindədir, mövzu gəzməyir,
 Söz açır gah "Qulaq", gah da "Xaş"-dan o.

Hələ təbabətin min bir sirri var,
Baş vurur sirrlər dəryasına o.
Ramiz Əkbər üçün palatalar dar,
Can atır "Xəmsə"lər dünyasına o.

Yoxsulun, kasıbın dava-dərmanı
Bu ədib təbibin səxavətində.
Həmişə xəstənin yanında canı,
Sabit qayğısında, lətafətində.

Bacıya, qardaşa hay verər o dəm,
Zarafatı aləm Qabil əmiylə.
Limonlu pürrengi çayı da aləm,
Xoş ovqatı aləm Qabil əmiylə.

Atası Fəzail qardaşım idi,
Qardaşlıq ölməyir ölsə də qardaş.
O, yarım əsrlik sirdaşım idi,
Bu gün şahid ona – xatirə – yaddaş.

Yaxşılar bölünmür qohuma, yada,
Mənim də yaxşımı Allah qorusun!
Nə qədər yaxşı var bütün dünyada,
Allah bu duamdan – agah, qorusun.

Nüsxəsində dərman, qələmində söz,
Ramiz hamımıza ürək-dirəkdir.
Qoy, Allah eşqinə yüz yaşasın, yüz,
Allah adamları xalqa gərəkdir.

13 sentyabr 2006

YAZDILAR

Nizami kəşf etdiyi
Beş qitəni,
Beş cahanı,
Beş ümmanı yazdı.

Nəsimi bütövlüyü,
Əqidəni, iradəni,
Qanlı
Sübutu yazdı.

Füzuli üfüqləri yandıran
Ahu naləmizi yazdı.

Sabir
Ağlaya-ağlaya,
Gülə-gülə
Yana-yana
Pasportumuzu möhürlədi,
Xasiyyətnaməmizi yazdı.

Dövrün, zamanın,
Güzəranın
Avarə qoyduğu
Biçarə Hadi,
Günü qarə Hadi,
Millətin diri ölüsünün,
Ölü dirisinin içində
Tənhalığını yazdı,
Dünyanın fənalığını yazdı.

Vahid

Eşqin – məhəbbətin
Lüğətsiz qəzəlini yazdı.
Təkrarsız –
İkinci surətsiz
Qəzəlini yazdı.

Müşfiq

Sövdalar ölkəsindəki
O bağı yazdı.
Doyunca-doyunca
Yaşamağı yazdı.

Əli Kərim

Şeirində
Öyüd – nəsihət, qəzəb,
Oğuldan,
Nankor oğuldan
Ana borcunu etdi tələb.
Susuzluğun od vurub,
Köz kimi yandırdığı
Məhəbbəti yazdı.
Bir otaq küncündəki
Nəmli sükunəti yazdı.

Bəxtiyar

Qocalar evinə
Atılmışları yazdı.
Yeddi arxa
Qohum-əqrəbası ola-ola,
Kimsəsizlərə
Qatılmışları yazdı.

Özgə qapısına,
Zibil qutusuna
Atılmış qundağı yazdı,
Uşağı yazdı.

Qabil də
Yeri səhv düşənləri yazdı,
Qızılgül satan
Qeyrətsiz yekəpəri yazdı.

2006

BİLƏ-BİLƏ

Bu gövhərin, bu ləlin
 Heç kəsə yox minnəti.
 Bu gövhərin, bu ləlin
 Üstündədir qiyməti.
 Bərq vurduqca,
 Sən niyə
 Zülmətə boyanırsan?
 O içindən nur saçır,
 Sən içində yanırsan.

Bir dinib danışsana,
 Desənə ki: – Bu ləldir!
 Desənə ki: – Gözəldir!
 Nə “yox” çıxır dilindən,
 Nə də ki, “hə”, a zalım!
 Yazıq sənə, a zalım!

Vicdanı ləkəsizdir,
 Ürəyi biriyadır.
 O qədər dərinə ki,
 Baş vurulmaz dəryadır.
 Hər yerdə uca edir
 Başını millətimin.
 Yeddi iqlimdən gəlir
 Sorağı şöhrətinin.

Bəs niyə bilə-bilə,
 İftixar təbəssümü
 Qonmayır dodağına?

İlan-qurbağa dolur
Yerinə-yatağına.
Niyə sancılanırsan?
Nə açıqca bəyədir,
Nə açıqca danırsan.

Bu nə zülümdür axı,
Çəkdirirsən özünə?!
Heç adamlıq yaraşır
Sənin bu baş-gözünə?!

Görürsən yer görməyir
Bu kitabın ayağı.
Əl-əl gəzməkdən olub
Süzüm-süzüm varağı...

Heç kitab oxumayan
Gəzir əli çıraqlı.
Hər evdən, hər ocaqdan
Qanadlanır sorağı.
Cildində yazılsa da,
İçindədir qiyməti.

Lap yaxşı bilə-bilə
Sən ki bu həqiqəti,
Bəs niyə, bəs nə üçün
Ağzına su alırsan?
Yazarını görəndə
Qapqara qaralırsan?

Tərifin cəhənnəmə,
Eyb etməz, heç olmasa
Ağzını aç pisliyə...

Allah! Necə dözürsən
Sən bu lal xəbisliyə?!

Eləsinə,
Düşünə döyəndə inanmayın.
Millət,
Torpaq,
Xalq,
Vətən
Deyəndə inanmayın!
Iap düşmənin özünü
Söyəndə inanmayın!
Belələri heç zaman
El-oba öyə bilməz,
Düşməni söyə bilməz.

2006

PALÇIQ VULKANI

*“Azərbaycanda 300 palçıq vulkanı var”
ANS – “Xəbərçi” programı*

Üç yüz palçıq vulkanı var
Diyarımızda.
Belə çıxır... palçıq axır
Ruzgarımızda...

Suyumuz lil,
Çörəyimiz, aşıımız lildir.
Dam-daşımız, torpağımız,
Başımız lildir,
Yaddaşımız-huşumuz lildir.

Təbiətin min işindən
Biridi vulkan.
Min il yatsa, bircə anda
Oyaqdı vulkan,
Ölü deyil,
Diridi vulkan.

Ölkələr var,
Od püskürür vulkanı;
Bəh-bəh.
Ölüm saçan mənzərənin
Özü də fərəh...
Ölüm saçan bu dəhşətin
Özünə qibtə!

Yoxsa palçıq vulkanının
 Üç yüzünə,
 Yüzünə qibtə?!

Yanar daşlar bülənd olur
 Ərşi-ələya.
 Püskürdükcə vulkan salır
 Fərşi bələya.

Qızıl-qızıl od selləri
 Yandır, ha yandır.
 İlahinin od əlləri
 Yandır, ha yandır.

Göyə qalxan od yağmuru
 Alır hər yeri.
 Közü, küllü qalmaz hala
 Salır hər yeri.

Cəhənnəmin sınağına
 Çəkir bəşəri
 Bu dünyada
 Vulkanların püskürtüləri.
 Ərş-fərş
 Göy-yer.

Bizim palçıq vulkanları
 Paqqapaqdadır...
 Bu lığ,
 Bu zığ
 Vulkanları paqqapaqdadır.

Basır yolu, basir izi
Palçıq xəmiri.
Paqqapaqdır sözü-sovu,
Səsi-səmiri.

Bizim palçıq vulkanları
Mitinqlərdə yaxa yırtan
Adam kimidir.
Yalançı vahiməylə
Özlərini gözə dürtən
Adam kimidir.

Bizim adam
Nə gizlədim
Palçıqsevərdir.
Yaxşılara palçıq atmaq,
Çirkab tullamaq
Xislətində, cövhərində
Köhnə hünərdir.
“Zülmətsevər insanlıq
Üç-dörd yaşımızdan,
Fitnə göyərir
Torpağımızdan-daşımızdan.”

Üç yüz palçıq vulkanından
Bircəsi, ey kaş!
Alov saçıb, od püskürüb,
Yağdıraydı daş.

Odlar yurdu od püskürən
Vulkana möhtac.

Üç yüz palıçiq vulkanından
Yurda nə əlac?!

Yol sürüşkən, iz sürüşkən,
Palçıq dizəcəm.
Bir Vezuvi püskürəydi
Bu üç yüzə tən...

Heç göldə də
Tufan olar?
Heç göldən də
Ümman olar?
Ağzında vulkan deyirsən,
Palçıqdan da vulkan olar?!

15 iyun 2006

SABİRANƏ

Zirzibil içində
Kəsir-satır əti;
Küçə ticarəti –
Ticarət cinayəti.
– Qaçqınam, çəkil!
– Köçkünəm, əkil!
Polis hərrənir,
Haq verməyənin
Üstünə yəhərlənir.

Yaraşılıq qutu...
Üstündə təzə tarix,
İçində köhnə dərman –
Dərman tabutu.
Vur bura, ay lotu,
Şeyxəna!
Elə o xınadır ki var
Bu xına.

Bu məmur lap
Şiri-jəyan idi,
Bəbri-bəyan idi,
Cüssəli dağ idi,
Dünən bu vaxtı sağ idi.
Səni yanasan məmur vuran,
Odlanasan məmur vuran.

Papaq qalıb ki, yerə soxula,
 On beş yaşlı bic küçükdən
 Bic küçük doğula?!
 Vətənin şəhərində, kəndində,
 Bərəsində, bəndində
 Dörd yaşlı körpəni
 Zorlamaq işi!..
 Sabira! Toya getməlidir
 "Ağzı dualı
 Qoca baqqal kişi".
 "Qırmızı saqqal kişi".
 Ölüm hökmü
 Bərqərar gərək, bərqərar!
 Cəhənnəm olsun
 Avropalı, Avropasız
 Şuralar.

Quşu quşnan tutarlar, bala.
 Əli rüşvət verə,
 Vəli rüşvət ala.
 Sən də yan-yaxıl,
 Qaxıl, çaxıl,
 Çox qışqırma:
 Riya... riyə
 Korrupsiya korrupsiya
 Qonaqsevər bir ölkənin
 Cənnət mahalı...
 Düşməyə orada
 Zorla dürtülür
 Tamaşalı bir xalı.
 Axı nə üçün, nədən?
 Ay Qurbanəli bəy,
 Sağsan hələ də sən?

Yolunla gedir
Nəvə-nəticən.

Millət şeir yazır,
Rəqs edir, öpüşür,
İllər, aylar ötüşür.
Atəşkəs, atəşkəs...
Bu barədə
Düşünmür, daşınmır heç kəs.
Əşşi, heç
Qaşınmır heç kəs.
Torpaqdan başqa,
Qarabağdan başqa,
Tapdaqdan başqa
Görülür hər tədbir,
Çəkilir hər əncam.
Hamının bir bəhanəsi
Sərəncam, sərəncam.

15 aprel 2005

GƏRƏK DEYİL

Hər gurultu
İldırım yox,
Hər parıltı
Şimşək deyil.

Hər yazı
Alın yazısı,
Hər əlçatmaz
Fələk deyil.

Hər əsən yel
Külək deyil,
Al şərabla
Dolan ürək,
Dolan göz də
Kövrək deyil.

Elektrik ocağında
Qıpqırmızı
Yalan köz də
Gərək deyil.

Şeir başqa,
Şüar başqa,
Söz tozanaq,
Gərək deyil.

Söz – boğanağ
Gərək deyil.

Yum gözünü,
Aç ağzını,
Şair səntək
Gərək deyil.

Saman sənin.
Samanlıq da
Səninkidir
Demək deyil.

Sabir şeiri –
Kişi şeiri
Top-tüfəngdir.
Böyük sənət
Cümlə rəzalətə
Cəngdir.

İştah dişin altındadır,
Söz çeynəmək
Yemək deyil.
Dənin yoxsa,
Dəyirmanda
Söz üyütmək
Gərək deyil.

Nifrətin
Öz tikanı var,
Məhəbbətin
Öz qonçəsi.

Cığırmaqla,
Bağırmaqla

Açılırmı
Söz qönçəsi!?

Dərin sular
Ləpəsizdir,
Uca dağlar
Təpəsizdir,
Sənət yolu –
Zirvə yolu!
Dərə-təpə
Gərək deyil!
Dalğalansın
Ümman təbin,
Şap-şap ləpə
Gərək deyil.

Şeir başqa,
Söyüş başqa...
Döyüş başqa...
Xoruzlanmaq
Sevmir sənət.
Acizlikdir
Böylə adət.

Ağzından
Dür tökülməli,
Daşan köpük
Gərək deyil.
Qiyməti də
Qara qəpik
Xalqa saxta ləl-cəvahir
Gərək deyil.

Saman dolu
Dağarcığı
Dən yerinə
Dəyirmanə aparma,
Gəl.

Şeir başqa şeydi,
Qardaş!
Haray-həşir qoparma,
Gəl!
Gərək deyil.

2006

VARSA DA...
YOXSА DA...

Mənə deməyin ki:
– Dünyadan əl çək:
Onda nəşədən çox
Qəm var, qüssə var.

Mən necə əl çəkim?
Ömür-gün gödək,
Başqa bir aləmsə
Yoxdu, a dostlar!

Var isə düşünün
Dərindən-dərin:
İkinci bir dünya
Mənə göstərin.

2006

QOYMAYIN

Elə hey deyirlər ki,
Elə hey yazırlar ki:
Filankəs,
Bəhmənkəs
Dünyasını dəyişdi,
Dünyasını dəyişdi.
Lənkəranlı demişkən,
Dədə, bəs bu nə işdi?!
Deməli insan ölmür
Qoyulsa da məzara,
Bəs onda gedir hara?
Dünyasını dəyişib,
Başqa dünyaya gedir?!
Mələklərə çevrilib,
Ulduza, aya gedir?!
Axı ulduzda, ayda
Nə su var, nə də hava.
Deyəcəyəm, vallahi:
Başqa bir dünya yoxdur.
Deyəcəklər, ay kişi,
Danışma yava-yava.
Yaxşı, tutaq ki elə
Başqa bir dünya da var,
Dünyasını dəyişib,
Gedir ora adamlar.
Bir şərtlə razıyam:
Bu dünyadan

O dünyaya buraxılmasın
 Alçaq,
 Cani,
 Muxənnət.
 İşim yox
 Yaxşılarda,
 Pakizələrdə.
 Yaxşılar
 Yaşar hafizələrdə.
 İşiyə, əməliyə,
 Yaxşı əhvalatlara
 Qoyduğu təməliyə.
 Yaxşı
 Yaxşı-yaman ruzgarda da
 Yaxşıdır.
 İmarətdə-məzarda da
 Yaxşıdır.
 Ticarətdə-bazarda da
 Yaxşıdır.
 Səhrada da,
 Ümmanda da
 Yaxşıdır.
 Vayda,
 Toyda-nişanda da
 Yaxşıdır.
 Yaxşıya
 Yaşıl işiq yansın,
 Ürəyi hara istəyir
 Qanadlansın.
 Pisi,
 Xəbisi,
 Şərəfsizi,

Sələfsizi,
Xələfsizi,
Yalançını,
Böhtançını
Buraxmayın
Lap bəlkə də
Mövcud olan
Nur dünyaya,
Büllur dünyaya...
Qoymayın
Cəhənnəm olub,
İtib getdiyi
Bu dünyanın
Gününə salsın.
Lap cəhənnəmi,
Lap cənnəti.
Qoymayın, qoymayın,
Qəti!
Nacinslərin,
Nakəslərin,
Naqislərin,
Gorbəgörlərin,
Görən korların,
Eşidən karların
Başqa dünyaya
Gedən yolunu bağlayın!
Varsa da, yoxsa da,
İkinci dünyaya
Gün ağlayın!

20 noyabr 2006

VƏRDİŞ, ADƏT, SƏNƏT

Yazmadığım bir şey qalmayıb,
Qələmdən giley qalmayıb.
Altmış ildir yaz, yaz, yaz!
Bəs hər şeyin axırı olar,
Sözün axırı olmaz?!
Fəqət
Sözüm olmayanda da,
Qıcıqlandırır məni vərdiş.
Vərdişlə bağlıdır
Hər peşə, hər iş.
Vərdişlə adət
Heç biri deyil sənət.
Vərdişin bəlkə də
Yaxşı bərəsi çoxdur.
Ancaq kəşfin, ixtiranın
Vərdişə dəxli yoxdur.

2005

FİL QULAĞI

Yatmısan fil qulağında,
Bu nə rüyadı, kişi?!
Sarıılır boynuna öz qatilinin
Qurbanı.
Dirənir ərşə
Susan vicdanının
Tüğyanı.
Qalmışam mat-məttəl
Bu nə sövdadı, kişi?!
Bir oyan!
Fil qulağı
Olsa da rahat nə qədər,
Bəs daraşmır canına
İynə-sancaq dolu,
Şəkk-şübhə dolu
Vicvicələr?!
Nə qədər olsa da, vallahi, dərin
Fil qulağı.
Eşidərsən bu rəzil,
Bu xəcalətli, xəcil
Göz görəsi
Qan bahası bağlamağı
Fil qulağı!
Timsahın, sən demə ki
Həzmi çətinləşdiyi vaxt...
Doğru imiş ağlamağı,
Fil qulağı!
Korşalıb olmaya

Huşun-guşun,
Sənə çatmır sorağı
Bu hava,
Bu məxşuşun?!
Xəbərin yox, gecə–gündüz qarışıb
Fil qulağı!
Düşmən öz düşməninin
Toruna düşüb,
Qorxusundan elə torda barışıb
Fil qulağı!

12 mart 2005

ŞİKAYƏT

Ölümdən şikayət çoxalır yaman,
Tinbaşı çadırlar gəlməyir saya.
Şəhərlə bəhsəbəhs edir qəbristan,
Lap bəzi hüzürlər çevrilir toya.

Gödəlib arası qaşla-gözün də,
Ağla sığar-sığmaz əlli cür səbəb.
Qoca qarının da, cavan qızın da
Başının üstündə əcəl dotələb.

Əşşi, xeyri yoxdur dövlətin, varın,
Ürək təmirinin, süni damarın,
Allahın işinə qarışmaq olmaz,
İlahi qismətlə yarışmaq olmaz.

QAĞAYILARTƏK

Sənin həsrətinin ümmanı dərin,
Bəs bu dərinlikdə batmıram nədən?
Çünki, ağır daşı ayağıma yox –
Zalım, ürəyimə bağlamısan sən.
Nə bata bilirəm canım qurtarsın,
Nə çıxə bilirəm canım qutarsın.
Üzürəm-üzürəm ürəyimdə daş.
Bəyaz xatirələr qağayılartək
Həsrət ümmanında qoparır tələş.

BU GÜN

Haqqın yoluna
Gəldin-gəlmədin –
Bir şeydi bu gün.
Qarışıbdı ağ
Qaraya, gedir.
Bu gün bu millət
Haraya gedir?!
Bu sual məchul,
Əbədi sual,
Öz işində ol!
Öz qeydinə qal!
Qayğıkeşliyin
Başından böyük,
Təki millətə
Özün olma yük.

2005

SAZ SƏSLƏRİ

Saz səsləri ruhuma
 Yaz yağışları çilər.
 Saz səsləri – həzinlik,
 Çılğınlıq, qüssə-kədər.
 Ancaq zəhlə aparır
 Bu zabit kəmərliyə,
 Sazı atıb-tutanlar.
 Aşığa böhtan olub –
 Malı mala qatanlar.
 Papaqları başından
 Yekə... utanmayanlar.
 Saza, sözə, papağa –
 Ləkə... utanmayanlar.
 Baxıram, ət tökürəm,
 Saraclının sazının
 Həsərətini çəkirəm.

2005

ƏNƏNƏVİ ŞEİR

Təmiz dil,
Rəvan axar,
Aydın, dərin
Mənalər.
Qəlbə yatan,
Xalqa çatan
Füzuli, Ələsgər,
Sabir əmanəti,
Sabir cəsarəti.
Səməd Vurğun
Şəriyyəti,
Rəsul Rza
Qətiyyəti.
Bu saatın
Son bahar –
Son Bəxtiyar
Vüsəti.
Əzəli, əbədi
Söz sənəti.
Belədir bəndeyi-həqirin
Fikir-düşüncəsi,
Qənaəti.

2005

SATQIN

Hər ölçüdə, əndazədə
 Satqındı ki, satqın.
 Hər köhnədə, hər tazədə
 Satqındı ki, satqın.

Həm əhd ilə peymanda da,
 Həm din ilə imanda da
 Satqındı ki, satqın.
 Həm arxada, həm cəbhədə
 Satqındı ki, satqın.

Yox müddəti, yox –
 Hər vədə
 Satqındı ki, satqın.
 Həm cüzi mənafedə də,
 Həm külli mənafedə də,
 Həm bir çəpər üstündə də,
 Həm milli mənafedə də
 Satqındı ki, satqın.

İş düşsə
 Lap öz rəyinə
 Satqındı ki, satqın.
 Göstərməyiniz etimad,
 Həmrəyinə
 Satqındı ki, satqın.

Yoldaşlığa
Qardaşlığa
Satqındı ki, satqın.
Bir sözlə
Vətəndaşlığa
Satqındı ki, satqın.

2005

İNANMAQ AZDIR

Mən də bir övladamsa –
Alışıb-yanmıram bəs?
Buna inanmıram bəs?
Bir qarış torpağım da,
Bir salxım üzümüm də,
Bir atlas yarpağım da,
Dərədəki moruğum,
Zirvədəki qarım da,
Oymaq obalarım da
Özgənin olmayacaq,
Düşməne qalmayacaq.
Fəqət, inanmaq azdır,
Alışıb-yanmaq azdır,
Deyingən qarılartək
Gəzib dolanmaq azdır...

2005

ŞƏHİD ANASI

Mavi ekranda şəhid anası minnətdarlıq edirdi.

Ay başına dönüm, şəhid anası!
Balası əlindən gedənim mənim.
Sənin ah-nalənə yer-göy yanası,
Sənə hüsr verir Vətənim mənim.

Sənə baş əydikcə bu el, bu diyar,
Sən kimə təşəkkür edirsən, kimə?!
Siz ey türkəsaya, əziz analar,
Borclu da çıxırsız hələ hakimə?

Sinəndə göynəyən çalın-çarpaz dağ
Sağalan deyildir qiyamətəcən.
Ay anam, ay bacım, bu lap oldu ağ,
Minnətdarlıq nitqi söyləyirsən sən.

De ki: – Oğul verdim Vətənə qurban!
Dilinə başqa söz gətirmə, Anam!
Müxbir qabağında sorğu-sualdan
Tutulub özünü itirmə, Anam!

Dumanlı dağa dön mavi ekranda,
Dumanlı dağa dön, qorxağa dönmə!
Boş-boş təsəlliyə uyma heç yanda,
Kül altda közərə-közərə sönmə!

Keçək canımızdan torpağa görə,
Müqəddəs borcun da heç minnəti var?
Bəs əlindən getmiş uşağa görə
Hələ təşəkkür də etsin analar?!

Sənə başsağlığı verdi komandır,
Bu gözükölgəli qan bahasıdır.
Bəlkə həlakının səbəbi də sirr,
Sirlilə ölümlərtək sirr qalasıdır.

Şəhid anasına iftixar halal,
Təsəllisi olsun qoy bu iftixar.
Özgə şey, özgə söz, özgə hal-əhval
Müqəddəs varlıqdan qoy olsun kənar.

Sənə dil verəndə de, hanı mürvət? –
Səni öyrədənin həyası hanı?
Belə danışmazdın xoşunla əlbət,
Saxtalıq götürmür Ana vicdanı.

...Su qatma Ananın göz yaşına, dur!
O müqəddəs yağmur durası deyil.
Sırıma anaya yalançı qürur, –
Yarası göbələk yarası deyil.

10.10.2002

ŞƏHİD SAYILMAYIR

Şəhid sayılmayır
Gün vuran əsgər,
Şəhid sayılmayır
Don vuran əsgər.
Şəhid sayılmayır –
Qoy hamı bilsin!
Qoy gül balaların
Anası ölsün!

Məgər kef-damaqda
Gün vurdu onu?
Məgər qarlı dağda
Don vurdu onu?
Məgər turist idi,
Nəydi bu uşaq, –
İşi dağı-daşı
Boş-boş dolanmaq?!

Şəhidlik zirvəsi
Qanlı döyüşdə –
Əlbəttə!
Vətən uğrundakı
Şanlı döyüşdə –
Əlbəttə!
Bəs bərkə, bəs boşa
Salan təlimlər
Çevrilib olmalı
Müdhiş zülümlər?

Dözümün həddi var –
İnsan-insandır;
Həddinsə səddini
Aşmaq yamandır.

Əsgər döyüslərə
Qanadlanmalı, –
Yoxsa gün altında
Bişib yanmalı?..

Əsgəri Vətənə
Verir əmanət
Ata-analar.
Vətən də əsgərə
Versin zəmanət,
Versin iqtidar.
Hər zabit cənab
Qoy versin cavab.

Əsgərə deməyin:
– Vəfat eylədi! –
Onu gün vuranda,
Dön vuranda da –
Öz şəhidliyini
İsbat eylədi.
Başında ildırım
Şaxıyanda da,
Üstünə quzğunlar
Şığıyanda da.

Şəhidlik qanunu
Nədən ibarət?

Torpağa, bayrağa,
 Xalqa sədaqət!
 Adı bir, şəkli min.
 Qəhrəmanlığın
 Daş-tərəzisimi,
 Arşınımı var? –
 Deyin! Axı deyin, –
 Qəhrəmanlığın?!

Şəhid sayılmayır
 Hər ölən əsgər,
 Şəhidlik meyarı –
 Döyüş və səngər.
 Səngərə, döyüşə
 Gedən yolları
 Əsgər tabutları
 Bağlayır axı;
 Nakam ömürlərin
 Nakam baharı
 Vallah, ürəkləri
 Dağlayır axı.

Əsgər çayda batır –
 Şəhid sayılmır.
 Qasırgada itir –
 Şəhid sayılmır.
 Əsgər özbaşına
 Batmayıb axı,
 Əsgər özbaşına
 İtməyib axı.

Bəs döyüş təlimi
 Döyüş deyilmi?

Düşmənin üstünə
 Yürüş deyilmi?
 Əsgər çimərlikdə
 Boğulmayıb ki...
 Hərami düzündə,
 Murov dağında
 Səngərsiz ölməkçin
 Doğulmayıb ki...

Əndazə verilir
 Köçkün-qaçqına
 Bir əsgər təlimdə
 Düşür uçquna.
 – Şəhid oldu! – demir,
 – Öldü! – deyirik.
 – Tabutu hörmətlə
 Gəldi – deyirik.
 Gəldi öz evinə,
 Öz ünvanına.
 Ananın cırılır
 Siri-sifəti,
 Atanın qolları
 Düşür yanına.
 Ay ananız ölsün,
 Adsız igidlər!
 Dad-ləzzət görməyən
 Sütülcə əsgər.

Hələ də titrəyir
 Daşkəsəndəki
 Əsgərlər gömülən
 Torpağın təki...

Bəlkə lap hələ də
Uşaqlar diri, –
Şəhid sayılmayır
Fəqət heç biri.
Şəhid sayılmayır
Hər ölən əsgər, –
Vətən çağırışına
Hər gələn əsgər.

28.07.2002

DƏNİZLƏR MAVİDİR, MEŞƏLƏR YAŞIL

Dənizlər mavidir,
 Meşələr yaşıl, –
 Hələ seçməyirsən
 Rəngdən rəngi sən –
 Yat mışıl-mışıl
 İdraka yetməyə
 Hələ ləngi sən,
 Çıxıb yol getməyə
 Hələ ləngi sən.

Nə dəxli,
 Oğlansan, qızsan, –
 Yat, quzum.
 Yat, yat, qızılgülə
 Hələ bat, quzum.
 Böyümə, böyümə, –
 Aman günüdür.
 İnsan ki, böyüdü –
 Yaman günüdür.

Nə qədər bilmirsən
 Məhəbbət nədir;
 Sədaqət,
 Xəyanət,
 Şücaət nədir –
 O qədər uyu.
 Dəxli yox
 Oğlansan, qızsan, –

Gec böyü.
Bilmirsən
Bu dərə,
Bu dağdı, quzum.
Bilmirsən
Bu qara,
Bu ağdı, quzum.
Bilmirsən
Şəhid kim,
Fərari kimdir;
Bilmirsən
Atlı kim,
Süvari kimdir.
Bilmirsən
Ölümün neçə rəngi var, –
Həm gorbagoru var,
Həm çələngi var...
Yox, yox, böyüməyə
Tələsmə, quzum!
Yellən yüyürükdə,
Yat, əsnə, quzum!
Bir beşik,
Bir məzar,
Bir əvvəl,
Bir axır.
İki nöqtə var.
Elə əvvəldə qal,
Axıra qaçma;
Ay təpiş-tüpişüm,
Üstünü açma...

Dənizlər mavidir,
Meşələr yaşıl;

Yat mışıl-mışıl.
 Ərə gedəcəksən;
 Qız alacaqsan,
 Alçalacaqsan,
 Ucalacaqsan,
 Atılacaqsan,
 Satılacaqsan,
 Qocalar evinə
 Qatılacaqsan.
 Eşqin atəşində
 Sönməyəcəksən.
 Əsgər gedəcəksən –
 Qayıdacaqsan,
 Əsgər gedəcəksən,
 Dönməyəcəksən...

Nacins olacaqsan,
 Ya da ki, salim;
 Nadan olacaqsan,
 Ya da ki, alim.
 Ya saymayacaqsan
 Zinəti-zəri,
 Ya da eşəcəksən
 Zibillikləri...

Mənim süd qoxulu
 Körpəm, a laylay!
 Mənim gül yuxulu
 Körpəm, a laylay!
 Göydə bulud əlvən,
 Zirvələrdə qar.
 Sənə qurban olsun
 Qoca qarılar.

Açım bələyini,
Əl-qol at, tərpan.
Vallah, böyüməyə
Tələsmə, körpəm!
Nə hicran bilirsən,
Nə də ki, vüsal;
Nə hələ naəhl,
Nə də əhli-hal.

Mən də söz danışdım;
Necə ki, necə?
Gündüzü doğmurmu
Qaranlıq gecə?!
Dahilər beşikdə
Dahi olurlar?!
Beşikdə dünyanın
Qara küləsi,
Beşikdə tacidar
Şahı olurlar?!
Böyü, hər dalğaya,
Dərdə sinə gər.
Sifətini mərdə,
Namərdə göstər.
Beşikdən qalxmayıb
Bəs bəşər mægər?!
Dənizlər mavidir,
Meşələr yaşıl.
Yuxun səmavidir, –
Yat mışıl-mışıl.

29.07. 2002

KÖHNƏ

Köhnə hamam, köhnə tas,
 Köhnə paxır, köhnə pas.
 Bax, əsnə!
 Bəs nə?
 Bəs nə bilmisən
 Kəsafəti,
 Axmaz suda
 Üfunəti?!

Köhnə-köhnəyə nisbət:
 Köhnəyə həsrət də var,
 Köhnəyə qiymət də var,
 Köhnəyə minnət də var,
 Köhnəyə rəğbət də var,
 Köhnəyə nifrət də var,
 Köhnəni qanan da var,
 Köhnəni danan da var.

“Məlikməmməd”
 Köhnə nağıl,
 Ortada
 Sıyrılmış qılınc
 Köhnə sədd,
 Köhnə qeyrət,
 Köhnə ağıl...
 Köhnəlməyən
 Köhnə adət.

Köhnə hasar,
Köhnə məzar,
Köhnə əsil,
Köhnə nəsil,
Köhnə əsr,
Köhnə qəsr,
Köhnə qala.
Əla!
Anam deyərdi:
– Qızılbaş köhnəsiyik
Biz.
Qızılla, qanla yazılıb
Köhnə tariximiz.

Köhnə şərab,
Köhnə kitab,
Köhnə tütün,
Köhnə dost –
Ürəyi bütün.
Naxışları solmayan,
Tamaşasından
Doymaq olmayan
Köhnə xalخالça.

Köhnəliyə mürgə düşür,
Köhnəyə xeyir!
Bu köhnə əl yazısı,
Oxu, gör ki, nə deyir.
Xəzinələr kəşf edir
Hələ bəşər köhnədə.
Köhnəlik axtarma sən
Axtarma hər köhnədə!

Köhnə ötən günlərin
 Həsreti göz yaşında...
 Köhnəməz, şən günlərin,
 Köhnə toy-düyünlərin
 Xiffəti yaddaşında.

Köhnə muzeyə zinət,
 Arxivə əmanətdir.
 Köhnə təzəyə vüsət,
 Gəncliyə şərəfətdir.
 Köhnə böyüyə hörmət,
 Qayğıdır, itaətdir.

Bir daşı tərpənməyir
 Köhnə imarətlərin,
 Dastanı tükənməyir
 Köhnə rəşadətlərin,
 Vulkanları sönməyir
 Köhnə cəsarətlərin,
 Olmur tarixi əfvi
 Köhnə cinayətlərin.

Köhnə kişi görəndə
 Vücudə siqlət gəlir.
 Ortaya ədəb-ərkan,
 Ehtiram-hörmət gəlir.
 Süfrəmizə bir az da
 Xeyir-bərəkət gəlir.
 Köhnə kişi bəlkə də
 Gedib cavan yaşında.
 Bircə dən də olmayıb
 Kirpiyində-qaşında.

Köhnə zaman müddəti,
Zaman kəsiyi deyil.
Köhnə – beli bükülmüş
Qoca çəliyi deyil!

Köhnəyə min afərin!
Köhnədir Xudafərin.
Tağları mamır-mamır.
Köhnə düşməninin də
Ürəyi çamır-çamır.
Bu körpü – ulu körpü
Düşmənin də köhnədir
Qeyzi, hiddəti, körpü...

El – köhnə yara! – deyir.
Demir “köhnəlmiş yara”.
Köhnəlməz qeyrətlə bax
Bu köhnə yaralara!
Sən gəl, köhnə yaranı
Tanı köhnə közündən.
Nə başını ağrıdım,
Qorxma köhnə sözündən.

08.12.2001

DUA

Peyğəmbərin duasıtək
 Müstəcəb şair duası.
 Duaların hamısından
 Çox əcəb şair duası.
 Allaha da elə göydə
 Yetəcək şair duası.

Qatarlansın durna səfi,
 Sülh aparsın Bağdada qoy.
 Eşidilsin haqqın səsi,
 Haqq yetişsin imdada qoy.
 Yer kürəmiz ot tayası,
 Nə dəxli var, aovlansa
 Nə səbəb, nə mənada qoy.
 Allah, sən qoru aləmi
 Qığılımdan, dəli başdan
 Bəri başdan... bəri başdan.

Xoşbəxt olsun
 Ər evinə köçən qızlar.
 Çevrilsin göz bəbəyinə
 Olan-qalan namusla ar.
 Nəslimizin sabahıdır,
 Yazısına pozu olmaz
 Xalis nikah.
 Nikahların özün geri
 Oxumaqdan qoru, Allah!
 Abır-həya pərdəsinə
 Özün bürü lütləri sən.

Özün götür bülövə çək
Beyni-başı kütləri sən!

Anaların sinəsinə
Çəkilməsin övlad dağı.
Allah, agah deyil sənə
Körpələrin, qocaların atılması?!
Yad ellərdə eloğlumuz
Olsun daha xoş soraqlı.
Qoyma gəlsin üstümüzə
Əli bağlı, qolu bağlı.

Taleyinə həmdəm seçən
Cavanca qız, cavan oğlan
Toydan üç gün, beş gün sonra
Olmasınlar qoy peşiman.
Zorən təbib, zorən şair
Olmasın qoy millətimiz.
Şöhrət özü tapar bizi,
Əgər varsa qismətimiz,
Əgər varsa yadda qalan
Zəhmətimiz, xidmətimiz.

Boşboğazlar az danışsın,
Gəlsin mətləb üstünə qoy.
Hər iş, hər güc, hər tərpaniş
Gəlsin məqsəd üstünə qoy.
İrad, eyham, hər sərzəniş
Gəlsin niyyət üstünə qoy.
Kimə lazım ötüb keçən
Karivana boş-boş hürmək.
Hər əməldə, Allah, bizə
Yerdə-göydə sənsən kömək!

Torpaqlarım qol gücünə,
El gücünə azad olsun!
Millətini dil gücünə
Qoyma şüarla şad olsun.

Rəhmsizi rəhmli et,
İlahim mənim!
Fəhmsizi fəhmli et,
İlahim mənim!
Kasıb ayrı, dövlətlini
Xəsis eyləmә.
Xəlq etdiyın bəndələri
Xəbis eyləmә.

Qucaqlaşmaq bıçaqlaşmaq
Gətirməsin qoy.
Ani qəzəb ömrü sona
Yetirməsin qoy!
Xalatıtək təmiz olsun
Həkim vicdanı.
Dərdlə birgə sən verirsən
Həm də dərmanı,
Həm də loğmanı.

Sahildəyəm, əlim göydə,
Gözüm Xəzərdə,
Əks-səda eşidirəm
Mələkələrdən.
Dəniz mavi, səma sonsuz,
Buludlar əlvan,
Eşit şair duasını,
Ulu Yaradan!

Dəryalar da, səmələr da
Sənin dərgahın!
Hələ məchul dünyalar da
Sənin dərgahın!
Azərbaycan torpağında
Bərqərarəm mən.
Ana yurdum, Vətənimlə
Bəxtiyaram mən.
Hər quşun da öz yuvası
Özüyçün əcəb...
Tanrım, sənə sidq ürəklə
İnanıram mən.
İnanıram: dərgahında
Duam müstəcəb.

05.09.2002

TƏK-TÜK

Tək-tük yaxşılar da var
 Yamanlar arasında.
 Tək-tük yaşlılar da var
 Cavanlar arasında.
 Tək-tük aydınlr da var
 Dumanlar arasında.
 Tək-tük köhlənlər də var
 Madyanlar arasında.
 Tək-tük həqiqət də var
 Gümanlar arasında.
 Tək-tük doğrular da var
 Yalanlar arasında.
 Tək-tük dastanlar da var
 Hədyanlar arasında.
 Tək-tük azmanlar da var
 Cırtanlar arasında.
 Tək-tük yorğalar da var
 Yortanlar arasında.
 Tək-tük oyaqlar da var
 Yatanlar arasında.
 Tək-tük çıxanlar da var,
 Batanlar arasında.
 Tək-tük Vətən yolunda
 Şəhid gedənlər də var –
 Mitinqdə yaxasını
 Yırtanlar arasında.
 Tək-tük gözütox da var
 Gödənlər arasında.
 Tək-tük eloğlu da var

“Əşşi, nə el?” – deyib
 Özün güdənlər arasında.
 Tək-tük cəsarətli var
 Qorxaqlar arasında.
 Tək-tük ləyaqətli var
 Yaltaqlar arasında.
 Tək-tük əhdə vəfa var
 Sadiqlər arasında.
 Bu saat... vəzifəsiz
 Sabiqlər arasında,
 Xalislər arasında
 Bir sürü qırdı-qaçdı
 Nacinslər arasında.
 Tək-tük əsl fərəh var
 Zorən fərəh içində,
 Tək-tük dolu qədəh var
 Zorən qədəh içində,
 Zorən qılığ içində,
 Zorən sağlıq içində.
 Tək-tük Bəhlul Danəndə
 Nadan-əbləh içində.
 Tək-tük əsl xanəndə
 Şit-şit bəh-bəh içində...
 Tək-tük ürəyi büllur
 Qurdlu-xəbis içində.
 Tək-tük əsli-nəsli nur
 Cümlə nacins içində.

Bəs təəssüf oyatmır
 Bu tək-tük səndə, şair?!
 Ürəyini qanatmır
 Tək gül çəməndə, şair?!

Qoy pislər tək-tük olsun,
 Yaxşılar çox-çox olsun.
 Xalçada göz oxşayan
 Naxışlar çox-çox olsun!
 Niyə tək-tük sözünü
 Fırlatmayaq tərsinə?
 Həyat müəlliminin
 Şuluq salma dərsinə.

Yaxşılar, ləyaqətlər
 Tək-tük olub, tək-tükdür,
 Tək-tük də olacaqdır.
 Yaxşılar, şərəflər
 Tarixdə qalacaqdır.
 Kürreyi-ərz tərsinə
 Fırlanmayıb nə qədər –
 Tək-tük bildiklərimin
 Başqa söhbəti hədəər!

02.01.2002

AYDINLIQ

Göz aydınlıq istəyir,
Dünyanı aydın görək.
Söz aydınlıq istəyir,
Mənası aydın gərək!

Dostluq da, düşmanlıq da
Aydın-aşikar gərək.
Yaxşılıq-yamanlıq da
Elə necə var – gərək.

Dupduru ümmanların
Dibi aydın görünür.
Ruzulu oğlanların
Cibi aydın görünür...

Aydınlıq – şərti şumda
Kəsməkdi, bəli-bəli.
Ərkyanə incimək,
Küsməkdi – bəli-bəli.

Aydınlıq – düyün düşən
Kələfin ucu demək.
Qapalıyla güləşdə
Açığın gücü demək.

Aydınlıq – etibarın,
Pənahın aydınlığı.
Həm bu günün, həm də ki,
Sabahın aydınlığı.

Aydınlıq – açıq fikrin,
Qətiyyətin qərarı.
Aydınlığın əlində
Ünsiyyətin açarı.

Aydınlıq – ən bahalı
Bir girov, bir əmanət.
Lap ən başı havalı
Etməz ona xəyanət.

Zəif görən gözlərə
Büllur düzən həkim çox...
Aydınlıqsız gözlərə
Büllur düzən həkim yox!

Aydınlıq aydın gəlir,
Gözü qamaşdırmayır.
Çaş-baş işlər düzəlir,
Fikri dolaşdırmayır.

Aydınlıq – bir qol-qanad –
Süz üfüqdən-üfüqə.
Fikrin-düşüncən azad –
Bürün əlvan şəfəqə.

Aydınlıq həqiqətə,
Haqqa salırsa işıq –
Məhbus bəraət alır...
Zindan qapısı açıq.

Kimin gözündə sönüb
Aydınlığın bülluru,

Allahın ondan dönüb
Həm üzü, həm də nuru.

Aydınlığın fərqiinə
Varmırıq o qədər də.
Aydınlıq əlac tapır
Pünhan azara-dərdə.

Aydınlığın dilinə
Mızımızin dili yatmaz.
Aydınlığın gülünə
Cənnətin gülü çatmaz.

Bəli, aydınlıq gərək
Hər cürə əmmalara.
Dözməyir idrak-ürək
Alt-üst müəmmalara.

– Aydındır – deyirik biz
Aydın olmayan şeyə.
Necə gəlir dilimiz
Aydınlıq deyə-deyə.

Aydınlıqsız muştuluq,
Göz aydınlığı hədə.
Aydınlıqsız iş şuluq,
Boş şey müqavilələr.

Aydınlıq yollarını
Bağlayır qaranlığın.
Aydınlıq qollarını
Bağlayır toranlığın.

Aydınlıq əhdi-vəfa,
Ömrə-günə zəmanət.
Həm aydın cövrü-cəfa,
Həm də aydın səadət.

Aydınlıq axı nə su,
Nə bizdən çörək istər.
Gül kimi incə duyğu,
Gül kimi ürək istər.

12.05.2002

ŞE`RİMİZİN ANA BÜLBÜLÜ

Qocalar, cavanlar, əziz balalar!
 Əsl müəllimdi şairə Nigar.
 Şahanə, ləyaqət müəllimiydi,
 Dürdanə, ziqiymət müəllimiydi;
 Dünyaca sədaqət müəllimiydi.
 Sınıf otaqları ona dar idi;
 Şagirdləri insan adamlar idi.
 Gözəllik dərşinin müəllimiydi,
 Millətin irşinin müəllimiydi.
 Hüsni düşmənini kəsdi qılıncək,
 Şairə önündə namərd gülüncək...
 Ana şe`rimizin ana bülbülü –
 Göy gözlü Göygölün sona bülbülü;
 Göy gözlü Rəsulun ipək Nigarı,
 Xanım-xatın yarı, qəşəng Nigarı.
 Zövqün, düşüncənin, aqlın, kamalın,
 Xanımlara şayan cahi-cəlalın
 Rəmzi ətir saçan çiçək dəstəsi,
 Eşqin, məhəbbətin kövrək bəstəsi...
 Nigar Rəfibəyli – bəy qızı Nigar,
 Bir aydın, lacivərd göy üzü Nigar –
 Əlvən mənərəli yer üzü Nigar.
 Məhsəti, Natəvan məbədi Nigar,
 Göy kimi, yer kimi əbədi Nigar.

Gəncə, 01.07.2003

HAYIF SƏNDƏN...

Hayıf səndən, hayıf, xanım,
 Sərvboylu mayıf xanım.
 Başımdan tüstü burulur –
 Baxan hüsnünə vurulur.
 Şe`rin sirayət bəlası
 Səni çaşdırdı-çaşdırdı,
 Ay şairlik mübtəlası,
 Odsuz ocağın üstündə
 Səni daşdırdı-daşdırdı.
 Surətin tovuz bəzəyi –
 Dərrakən tovuz ayağı.
 Bir söz tapıb söz deməyi –
 Sandım sənə tay olmağı...
 Bu nə vəba, bu nə bəla?!
 Bu nə zülüm, bu nə cəza?!
 Ay erkəyim, dişim mənim,
 Ay qadınım, kişim mənim!
 Süpürgəçi olaydın kaş
 Gül camallı ay qarabaş.
 Ağlın azca saz olaydı,
 Gilədən də az olaydı.
 Biləydin ki, bilməyirsən
 Bu sənəti.
 Dərk edəydin aldandığın
 Bu dəhşəti.
 Evin, ərin, oğlun-qızın
 Yoxmu, söylə!
 Torba-torba cızma-qaran
 Çoxmu, söylə?!

Sənə gülmək cinayətdir –
Sinə dağım!
Ağlamağım gəlir, vallah,
Ağlamağım...
Hayıf səndən, hayıf, xanım!
Sərvboylu mayıf xanım!
Qapılardan ayağını-əlini yığ!
Mən baxıram camalına yazıq-yazıq.
Kamal yoxsa, söz-söhbətsiz
Şeydi camal.
Qan sızılmış bir parça ət –
Keydi camal.
Nə hikmət var, nə ovsun var
Şe`rdə bəs?
Dərək etməyib şair olmaq
İstər hər kəs?..

2004

“QAYTAR ANA BORCUNU...”

Ay uzaqlarda qalan
Yaxın canım-ciyərim.
Sahilsiz ayrılığım,
Ümman qəmim-kədərim –
Şairim Əli Kərim!

– Qaytar Ana borcunu! –
Deyib haray salanım,
Nankor oğul başında
İldırımlar çalanım...

Borcu başına dəysin
Naxələfin, bikəsin,–
Kömür olardı rəngin,
Qaralardı nəfəsin
Anaya əl qaldıran
Bir qansızı görsəydin –
Amansızı görsəydin...

Sönüb gedərdi o dəm
Üzünün nuru, Əli!
Sönüb gedərdi o dəm
Gözünün nuru, Əli!

Sönmək nədir, ay canım,
Sən vulkana dönərdin.
Mənim sakit cavanım,–
Sən tufana dönərdin.

Həm də görərdin bu iş
Şe`r söhbəti deyil.
Dillər əzbəri olan,
Şe`r gövhəri olan
Şe`r töhməti deyil.

– Qaytar Ana borcunu!
Qaytar Ana borcunu!
“Bir gözəl, bir sevimli
Oğul böyütdü Ana...”
Bu saat, Əli!
Ruhu narahat Əli! –
Ana qatilləriylə
Doludur həbsxana.

Göyçayın cənnət bağı
Əcəb məkandır, Əli!
İsgəndər Coşğun orda
Sənə qulaq yoldaşı,
Sənə həyandır, Əli!

Hər ikiniz gül kimi,
Büllur kimi safsınız.
Xislətdə şəffafsınız,
Sənətdə sərrafsınız.

Şair Balasadıq da
Ruhən yanınızdadır.
“Balaca bir daxma”nın
Vəfadar keşikçisi.
Bir ocaqda kül olub,
Yananların şairi,
Ata-ananı ülvi
Sananların şairi.

Ay Əli!
 Sən gedəli
 Dünya dolub-boşalıb.
 Dolub-boşalmağı heç,–
 Dünya pis günə qalıb.
 Pis günün pis şairi,
 Ütük, nacins şairi
 Peyda olubdur, Əli!
 Müqəddəs hər nə varsa,
 Kömürnən pozanlar var.
 – Fahişəlik Anadan
 Başlanır – yazanlar var.

Bilirsən nə qiyamət
 Qoparardın gücünlə,
 Bu nalayiq sözləri
 Dilinə gətirənin
 Dilini doğrayardın
 Öz qələm ülgücünlə.
 Kəlləsini yarardın
 Kəllə vuran başınla.
 Qollarını qıradın
 İdmançı qollarınla
 Qaldırdığın daşınla.

– Qaytar Ana borcunu!
 Qalıbmı borc ödəyən?
 Borcunu qaytarmayan
 Oğula şükr elə sən.

10.06.2003

ÜZR İSTƏ

Televiziya kanalında aparıcının "İstirahət sizin üçün nə deməkdir" sualına müdrik, düşündürücü cavab verən səmimi insan, şair dostum Zəlimxan Yaqub, aparıcının ikinci – "Xəzərə münasibətiniz" – sualına cavab verib dedi (eynilə): – Mən dənizi sevmirəm, dəniz sudur, mən ona biganəyəm. Mənimki dağlar, meşələr, bulaqlardır. O yerlərdə göz açmışam, böyümüşəm.

Zəlimxan, dənizdən gəl üzr istə!
 Özün öz sözünə gül, üzr istə!
 Bilərəkdən deyil, bilməyərkədən
 Öz təbiətinə zidd gedirsən sən.
 Elə dəniz kimi qaynayıb daşan,
 Lap elə dənizə yaxşı yaraşan,
 Allahdan vergisi dəniz şairim!
 Ürəyi dəniztək təmiz şairim!
 Ana Xəzərimdən gəlməyir xoşun?
 Zümrüd sularına qonmayır quşun?!
 Dənizlə üfünün qovuşan yeri,
 Sulara od salan qızıl dan yeri.
 Ayın gümüş sərvə, ulduz şabaşı
 Yəni heç tərپətmir qağa-qardaşı?
 Ləpələr erk ilə sillələr səni,
 Dalğalar qeyz ilə silkələr səni.
 Sən bu sahillərdə mindin şöhrətə,
 Xəzər çevrəsində qazandın ad-san.
 Sözümü qətiyyənlə yozma minnətə
 Ay həm yaxşı şair, həm yaxşı insan!
 Xəzər gözişləməz əngin bir aləm.

Dünya sularının həsrət çəkdiyi –
 Üstü də, altı da zəngin bir aləm.
 Xəzəri ilk dəfə görən Nəsimi
 Elə söyləyib də Nəsimi kimi:
 Mən cahana sığmazam,
 Bəh-bəh, iddiaya bax,
 Sonra da əynimdəki
 Üç arşın əbaya bax.
 Cahanın bir küncünə
 Sığışıb cahan dəniz,
 Tufan toxunmayınca
 Sakit dayanan dəniz.
 Ənəlhəqq, bu ümmanın
 Görən neçə yaşı var?
 Təzə-köhnə dalğanı
 Necə ayırmaq olar?!
 Olmaz sərin baxmaq sərin Xəzərə,
 Nizamilər kimi dərin Xəzərə.
 Xəzər su olsa da su deyil, şair!
 Xəzərin qiyməti bu deyil, şair!
 İlin dörd fəslində onun hər anı
 Valeh etməyirmi ruhu olanı?!
 Başa düşürəm ki, mətləb uzanır,
 Neynəyim səhvinə ürəyim yanır.
 Adamın dilindən yapışmaq da pis,
 Ancaq söhbətimiz, sözümüz xalis.
 Xəzər sənə möhtac, ya sən Xəzərə?
 Dönsən Borçalıya – doğma mahala,
 Zəlimxan bala,
 Vallahi danlayar səni dağ-dərə,
 Bir ovuc su verməz bulaqlar sənə,
 Kəm baxıb büzülər dodaqlar sənə.

Səndən üz döndərər yaşıl meşələr,
Axı qol-boyundur meşəylə Xəzər.
İlişib qalsaydın o meşələrdə,
Tilsimə düşsəydin o dağlarda sən –
Bax, bu mühitindən uzaqlarda sən...
Çörək ağacına döndərüb sazı,
Çayxana aşığı olardın azı,
Aralıq şairi olardın çoxu.
Üstünə pul atıb bazar qanmazı,
Deyərdi: – Dınqıldat! – Deyərdi: – Oxu!
Zəlimxan elədi bu ümman səni,
Bəxtinə yazılmış bu məkan səni.
Mirvari qumların hər danəsi dürr,
Qızıl sahilləri vəsf et, ömür sür.
Qanın qaralanda Xəzərə tapın,
Qəlbin daralanda Xəzərə tapın.
Fərəhdən uçanda qağayıya dön,
Aç qanadlarını, göy sulara en!
Yaşıl da, mavi də, göy də olur su,
Əlvanlıqda uçsun şairin ruhu.
Dağlara qayıtsan –
Deyər ki, dağlar,
Deyər ki, ormanlar,
Büllur bulaqlar:
Zəlimxan, dənizdən gəl, üzr istə!
Özün öz sözünə gül, üzr istə!

11.08.2002

ŞAİR ZƏLİMXAN YAQUBDAN QABİLƏ CAVAB:

Oxudum şeirini, Qabil müəllim,
 Sözümdə danlaq var, hökm var, ərək var.
 Ustad bir şairin təfəkküründə
 Sulara sevgi var, dənizi dərk var.
 “Zəlimxan, üzr istə Xəzərdən”, – dedin,
 “Salma dənizləri nəzərdən”, – dedin.
 Bu dağla, bu daşla, torpaqla bağlı
 Ruhumda minlərlə şərq var, ustad!
 Mənim istəyimdə, məhəbbətimdə
 Dağ ilə dənizin fərqi var, ustad!
 Dəniz görməmişdim dağı görəndə,
 Dəniz heç yuxuma girməzdi mənim
 Dağın ətəyində alı, yaşılı,
 Dağın zirvəsində ağı görəndə.
 Dənizi sevməyə bilərəmmi mən,
 Mənim o kütlüyüm, o keyliyim yox.
 Bu dağlar ən doğma duyğularımdı,
 Dənizə heç zaman ögeyliyim yox!
 Axdım Borçalıdan bir bulaq kimi,
 Xəzər sahilində Xəzərə döndüm.
 Sazımla, sözümlə, şeiriyyətimlə,
 Şəhərdə təzə bir şəhərə döndüm.
 Baxdıqca çırpınan qağayılara,
 Ruhum da çırpındı ağ qanad kimi,
 İçim genişləndi Kainat kimi.
 Dünyada hamının Xəzəri yoxdu,
 Bu, şair qisməti, şair baxtıdı.

Xəzərin sahili, Xəzərin özü
Təkcə dövlətimin, millətimin yox,
Həm də ürəyimin nur paytaxtıdı.
Gözümün odudu, kənarındakı
Nurlu sahillərdə Bakı var, Bakı!
Bakı! Gəncliyimin sevən çağları,
İşıq dalğaları, nur qaynaqları.
Bakı! Yurdum-yuvam, evim-eşiyim!
Müqəddəs ocağım, isti beşiyim!
Mənim söhbətimin doğma anası,
Mənim taleyimin böyük mənası.
Necə qucaqlaşıb sevgililərtək,
Dəniz şəhərdədi, şəhər dənizdə.
Səpələ ömrünə xoşbəxtlik kimi,
Gör necə açılır səhər dənizdə.
Yaz deyir, gördüyün lövhələri yaz,
Dalğa köpük-köpük, ləpə bəmbəyaz.
Oynadar insanı, atar, yırğalar,
İmtahan yeridir sərt qasırgılar.
Qumlar sıgallanar qız əlləritək,
Sular qırçın-qırçın yanar zər kimi.
Hər dalğa söz deyər, şeir oxuyar,
Müşfiqin tarında pərdələr kimi.
İnsan təbiəti dənizə bənzər,
Qabarar, çəkilər, qalxar, uyuyar.
Dəniz təbiəti insana bənzər,
Coşar, sakitləşər, qızar, soyuyar.
Sulara diz çöküb, baş əyməyi var,
Gəzsə də min yolda, min izdə insan.
“Dənizi sevmirəm” – deyən şairə
Bulaq qənim olar, çay qənim olar.
İnciyər göylərin qızıl Günəşi,
Sularla öpüşən Ay qənim olar.

Bir günah dalğası axdı dilimdən,
 Qəfil bir xatadı, çıxdı dilimdən.
 Dənizi çağırram öz köməyimə,
 Yusun, təmizləsin su günahımı.
 Səbrin də böyükdü, qəlbin də böyük,
 Ey dəniz, ey dalğa, yu günahımı.
 Adilsən, qadirsən, ey qadir Allah,
 Sən özün bağışla bu günahımı.
 Bir qum dənəsi də məndən incisə,
 Dağlardan, düzlərdən üzr istərəm!
 Xəzərin qəlbinə toxunmuşamsa,
 Bütün dənizlərdən üzr istərəm!
 Şairim, Qabilim, dostum, qardaşım,
 Xəzərə baxanda dolan, kövrələn,
 Yaşaran gözlərdən üzr istərəm!
 Tanrı çox görməsin mənim ömrümə,
 Nə dəniz sevgimi, nə dağ eşqimi.
 Bir ovuc torpağa dönənə qədər
 Qorusun bir dünya dəniz sevgimi,
 Qorusun bir dünya torpaq eşqimi!

20 sentyabr 2002

GİLAS

1970-ci ilin lap bugünkü günlərində – söz vaxtına çəkər – iyun ayının ortasında köhnə dostum, xalq yazıçımız, “Ədəbiyyat” qəzetinin o zamankı baş redaktoru Hüseyn Abbaszadəylə Masallıda idik. Bir görüşdə ortaya bir dolu boşqab xırda, yarı kal sarı gilasa gəldi. Dostum him-cimlə işarə etdi ki, bu gilasa çox girişmə. Mən isə... Axı həm də Masallı gilasa yeri deyildir.

Bu gilasa yetişmiş,
O gilasa kaldı.
Hayıf Masallının
Kal gilasından...
Hüseyn! Kalın dadı
Ağzımda qaldı...
Ömrün otuz üçü –
Söylə hardasan?!

Bu gilasa şirindi,
O gilasa turşdu.
O turş bu şirindən
Şirindi, Hüseyn.
Çölümdə bahardı,
İçimdə qışdı.
Cavanlıq həsrəti
Dərindi, Hüseyn.

O gilasa xırdaydı,
Bu gilasa iri.

Ancaq onda
 Xırdalanmamışdı
 Ömrün yarısı.
 Cavan nasir ilə
 Cavan şairi
 Hələ qoruyurdu
 Dərgah barısı...

O giləs sarıydı,
 Bu giləs ala.
 Giləs sarıydısa
 Ömür yaşıldı.
 Bu giləs dönsə də
 Şəkərə-bala...
 Gəl, ey Masallının
 Sarı giləsi.
 Yaşıl xatirəylə
 Ruhum üşüdü.

O giləs qurtardı,
 Getdi, ya Hüseyn!
 Masallı nağlı
 Bitdi, ya Hüseyn!
 Bu giləs doludur
 Dükən-bazarda,
 Ancaq sarı giləs
 Yoxdu heç harda.

Onu axtarmayaq,
 Onu gəzməyək,
 Üzüntülərlə də
 Könül üzməyək.

Hər şeyin sarısı
Olub, olacaq.
Hər şeyin yaşılı
Solub, solacaq.

Sənə bu gilasdən
Bu saat, bu dəm
Pay göndərirəm.
Ye səhər-səhər,
Canına can gəlsin,
Ey köhnə əsgər,
Ey köhnə soldat!
Kövrəl, ya kövrəlmə...
Belədir həyat...
Şükr edək bugünkü
Bu nemətə də.
Şükr edək bugünkü
Bu qismətə də.

12.06.2003

NÖKƏR

Qəşəng toyda səninlə
Görüşdük dünən axşam.
İçindən yox... çölündən
Necə dəyişir adam...

Nə yaman ağarıbdır
Saçın-başın, ay nökər!
Məəttələm, nökər də
Heç qocalarmış məgər?

İnsan qocalır ancaq
Öz dərdindən-sərindən.
Öz götür-qoyu, özcə
Qəmindən-kədərinədən.

Axı sənin olmayıb
Öz aləmin – öz için.
Ağa pilləkənində
Töyşüyürsən bəs neçin?!
Toyda nökər,
Vayda nökər.
Dənizdə nökər,
Çayda nökər.
Bu tayda nökər,
O tayda nökər.
Ağanla
Kosmosa uçsan –
Ulduzda nökər,
Ayda nökər.

Nə buynuzun,
Nə neştərin.
Nə acı dilin,
Nə yaman şəkərin;
Təmənnalı da deyil
İnsafən bir xidmətin.
Sadəcə:
Nökərisən
Allah verən xislətin.

2003

QAMIŞ AYRI... QƏMİŞ AYRI...

Qamış da bir bitkidir,–
Qayğuya möhtac deyil.
Nə ot-alaq, nə çayır,
Nə sərvdə tac deyil.

Qamışdan qarğı olur,
Qarğıdan ney və tütək.
Tütəyi ki, çalırsan –
Tel-tel titrəyir ürək.

Nəmiş, sucaq yerlərin
Sevimlisidir qamış.
Qamışdır da – özüyçün
Xışıldayır da yaz-qış.

Əl-ayağa dolaşdı,–
Dartırlar, qoparırlar.
Doğrayıb, qurtarırlar...
Dil də axı suludur...
Dil də axı nəmişdir.
Dildə bitən bitkisə
Qamış deyil... qəmişdir...

Dilçəyindən qoparıb
Atardım bu qəmişi.
Cızhacızla ocağa
Çatardım bu qəmişi.

Toy plovuna qonan
Qara milçəkdi qəmiş.
İlan-əqrəb yuvası,–
Qara ürəkdi qəmiş.

2003

YAZA BİLMİRƏM

Mən daha heç bir şey yaza bilmirəm,
Daha çimçəşirəm qələmdən, sözdən.
Bu hərc-mərcliyə dözə bilmirəm –
Sənət və sənətkar düşübdü gözdən.

Dünyada nə qədər söz bilməyən var,
Qələmə qurşanır, sözə qurşanır.
Cızma-qaraçıya qapı açanlar
Ziyankar işini yaxşı iş sanır.

Yeməli, zəhərli göbələk qoşa,
Yeməli tək birdi, zəhərli yüz-yüz.
Gözümüz, zövqümüz az qalır çaşa,
Hər şey tərəzisiz, hər şey ölçsüz.

Zəhərli göbələk həyatın sonu,
Şe`r xəstəliyi – şe`rin süqutu.
Zəhərli! Yeməli! Ayırın onu,
Göz önündədir ki, dəlil-sübutu.

Vallah, gözdən düşüb mavi ekran da,
Ucuzluq bazarı: Gəl, ay müştəri.
Hər nə yox idisə Azərbaycanda,
Düzüm-düzüm idi şe`r gövhəri.

Oynamağa nə var – utanmırsansa,
Yaza bilmirsənsə – əksinə, yaz də!
Allah sevgisinə inanmırsansa,
Suyu neynəyirsən, quruda üz də.

Mavi ekranların kanallarında
Gündə üzə çıxır nə qədər “dahi”.
Sovet – müstəmləkə ruzigarında
Hansı deşikdəymiş bunlar, ilahi?!

Dərisiz pendirdi, ərsiz arvaddı,
Sözün ki, sərrafı, meyarı yoxsa.
Xalqın söz sənəti gözündən batdı –
Sözün ki, qiyməti, miqdarı yoxsa.

...Tanınmış... görkəmli... sevimli... parlaq...
Dümbələk “şair” də dartır özünü.
Bir dəstə zövqsüz, bir dəstə sarsaq
Çəpik çala-çala yırtır özünü.

Ədəbi görüşlər... musiqi-filan...
Nemət dolu süfrə, təbrik, gül-çiçək.
Bu yerdə sarsılır, dözməyir vicdan,
Deyir: Sən şairsən? Xalası göyçək!

Qotazlı, bəzəkli dəvətnamələr,
Təqdimat dalınca təqdimat gəlir.
Güləb bihuşusan, ya müşki-ənbər?!
Umsunma, görmürsən suraqat gəlir?!

Söz tüfeyliləri, söz həşəratı
Qonur qəzetlərə, dalayır bizi.
Hələ kor atın da kor nəşriyyatı,
Qazanc güdə-güdə dolayır bizi.

Ölkəmiz senzuru niyə bağladı?
Bu ölüm hökmünün ləğvitək bir şey!

Guya sərbəstliyə ağ gün ağladı,
Bu "ağ gün" ağdan da ağ oldu, ehey!..

Dərmanla, loğmanla qalxar aradan
Baş versə səhiyyə fəlakətimiz.
Millətə ağıl ver, ulu Yaradan!
Dəhşətdir səviyyə fəlakətimiz.

Saman bizimkidir, samanlıq ki, yox,
Bu – müdrik, ibrətli bir zərbi məsəl.
Dövran bizimkidir, nadanlıq ki, yox,
İstedada qurban hər iş, hər əməl.

Mən daha heç bir şey yaza bilmirəm, –
Daha çimçəşirəm qələmdən, sözdən.
Bu hərc-mərcliyə dözə bilmirəm –
Sənət və sənətkar düşübdü gözdən.

2003

SONA

Ağlı topuğundadır
Saçı uzun olanın.
Mın yol zati-pakına
Lənət bu ağ yalanın.
Camal ilə kamalın vəhdəti –
Sona Xəyal.
Həqiqətlə xəyalın vəhdəti –
Sona Xəyal.
Qədim divan, dibaçə,
Neçə saralmış varaq.
Sərraf gözləri verir
Bu varaqlardan soraq.
Qədim əl yazıları
Sirr dolu, hikmət dolu
Gözü zərrəbin edən
Bir xətt min möhnət dolu...
Bu, Sona taleyidir,
Bu, Allah vergisidir.
Hər kəslə danışmayan
Şifrələr sərgisidir –
Sonanın dindirdiyi,
Danışdırdığı aləm.
Elmin bu ağır yolu –
Yolu Sona Xəyalın.
Ümman səbriylə köksü
Dolu – Sona Xəyalın.
Hörükləri şələlə –
Bizim gözəl qızımız.
Söz şamı, pərvanəsi,
Şe`r-qəzəl qızımız.
Yazdığı hər kitabda
Ağıl-iradə təndir,

Sona xanım işini
 Təmənnəsiz görəndir.
 Vücutuna hopmayıb
 Qazan-quzan buxarı.
 Ona açıb sirrini
 Qədim əl yazıları.
 Mirzə Ələkbər Sabir,
 Əbdülxalıq Cənnəti,
 Heyran xanım,
 Məhsəti.
 Füzuli öz yerində,
 İrs kökləri dərinədə.
 Rəsul Rza sənəti
 Hacı Mail qiyməti.
 Əziz-yaxın xələflər,
 Uzaq-uzaq sələflər
 Sonanın qələmində,
 Sonanın kitabında.
 Bu zərif qızımızın
 Dözümində – tabında.
 Nə biləyində qolbaq,
 Nə boynunda həmail.
 Sona Xəyal Allahın
 Verdiyini hüsnə qail.
 Kaş ki bütün xeyallar
 Belə həqiqət olsun,
 Cəmi qızlarımıza
 Sonalıq qismət olsun.
 Bir gün kitabələrin
 Sona çırsın tozunu –
 Bir qız bir oğlanındır –
 Tapsın baxt ulduzunu.

2003

QORXURAM

Gəzib dolanıram
Pərişan-pərişan,
Nigaran-nigaran.
Səksəkə içində
Qaçılmaz
Təhlükə içində.
Yaş ötür,
Ömür tükənir,
Üzümü qarşıyır
Müdhiş hənirti,
Əzrail həniri...
Məlum şey – getməlidir
Gələnlərin hər biri.

Mənim pərişanlığım,
Mənim nigaranlığım
Bu deyil qəti.
Qorxuram gözlərimdə
Qala torpaq həsrəti,
Qələbədən, zəfərdən
Müjdə-soraq həsrəti...

Qaçqının yer-yurduna
Qayıtmaq intizarı,
İntizar ruzgarına
Çox deyilmiş şüarı.
Qorxuram ürəyimdə
Qala nağıl həsrəti,

Yarasına duz basan
 Məlikməmməd qeyrəti.
 Ağıl-zəka həsrəti,
 Mirzə Cəlil yangısı,
 Təzə düha həsrəti.
 Salınmış təzə yurdun
 Hər daşı başqa söhbət...
 Doğma ocağa həsrət
 Göz yaşı – başqa söhbət.

Qatillik hökm sürür,
 Ölüm hökmü sıfırda.
 Qrosslar razı deyə,
 Avropanın pərsəngi
 Oluruq xırda-xırda.

Kitablar ümmanında
 Bir cəhalət qayığı.
 Nəzakətsiz,
 Nəcabətsiz,
 Ləyaqətsiz,
 Xəcalətsiz
 Yazılardan qorxuram,
 Özbaşına özündən
 Razılardan qorxuram.

Axı belə deyildi
 Vallah, millətim mənim.
 Gözümdəmi qalacaq
 Ağlar həsrətim mənim?!
 Ədəbsizlik gül açır,
 Dilənçilik dil açır.

Böyük-küçük pərdəsi
Sərhəddi yox, səddi yox.
Haqsızlığa etiraz
Bir kimsənin həddi yox.
Qulaqlarım partlayır
Toyda haray-həşirdən.
Dözmür, bağrım çatlayır,
Yarımqıq çıxıram mən.
Axtarıram Rəşidi,
Rübabəni, Şövkəti,
Qəbrə aparacaqdır
Məni Bülbül həsrəti.
Retro mahnı deyirlər
Ölməz mahnılarıma.
Çəyirtkə müğənnilər
Daraşıb, ay camaat,
Nəğməkar diyarıma.

Rüşvətin hesabı yox,
"Mercedes" in sayı yox.
Milli şəərəfsizimin
Bərabəri-tayı yox.
Axı heç vaxt olmayıb
Lap belə də millətim,
Belə günə qalmayıb
Lap belə də millətim.
Riyakarlıq toxumu,
Saxtakarlıq toxumu
İçimizdə cücərir,
İçimizdə göyərir,
Kim olsa da bağbanı.
Elə bil bihuşdarı
Udub dövrün vicdanı...

Bizim də yaxşımız var,
 Necə ki, var dünyada.
 O qədər çox yaman ki,
 Yaxşılar düşmür yada.
 Hüceyrə sağlam gərək,
 Təmiz olmalı toxum.
 Dərd məni öldürəcək,
 Ərşə çəkilir yuxum.
 Sabir! Böyük Sabirim!
 Sabir! Böyük şairim!
 Dünyasını dəyişmək
 Fikriylə ölən çoxdur.
 Dəyişdiyi dünyadan
 Bir nəfər gələn yoxdur.

Bir dünya tanıyıram
 Nəzərimdə-gözümdə,
 Söhbətimdə, sözümdə.
 Dünyaların ülgüsü
 Azərbaycan dünyası,
 Bu dünyanın güzgüsü
 Ulu Sabir dühası!
 Bu güzgüdə gördüyüm
 Göz dağım, sinə dağım.
 Bu səbəbdəndir belə
 Pərişan dolanmağım,
 Nigaran dolanmağım.

08.09.2002

DÜNYA

Dünya məndən doyub durub,
Mən dünyadan doymamışam.
Mənsiz mənim kəfənim
Geyib durub,
Özüm hələ geyməmişəm.

Dünya məni elə sıxıb,
İnanmır ki, giləm qala.
Axırıma elə çıxıb,
Yer yox heç bir ehtimala.
Yox, nə qədər hələ varam,
Mən halalam, halal dünya!
Ömrü mənə qılma haram.

Dünyanın karvan yolunda,
Dünyanın ümman yolunda
Dəvəm yorğun, gədim salxaq,
Dünya qayıt deyir: qafil,
Dünya qayıt deyir: Qabil!
Deyir desin, deyir nahaq
Qadir Allah olan yerdə,
Fərman haqdan gələn yerdə.
Dünya özü də yaranıb,
Haqdan yuyunub-daranıb.
Dünya özbaşınadırmı?
Dünya özxoşunadırmı?
Məndən doysun, ya doymasın,
Məni saysın, ya saymasın!
Dünya təkcə dağ-dərəmi,

Xoş, ya na xoş mənzərəmi,
 Kürreyi-ərzin bizik əsli,
 Dünya Adəm-Həvva nəsli.
 Cilovu var, yüyəni var,
 – Yoxdan var ol! – deyəni var.

Bu dünyada mən də zərrə,
 Dünya, gəl məni az hərrə!
 Deyilməmiş sözüm qalıb,
 Deməliyəm.
 Meyvələrdə gözüm qalıb,
 Yeməliyəm.
 Sinəm yanır,
 Bulaqlardan içməliyəm.
 İçə-içə
 Gözəllərdən seçməliyəm.
 Dünya məndən doyur – deyə
 Mən sevdadan doymalıyam?
 – Daha yığış, buyur deyə,
 Mən dünyadan doymalıyam?

Qönçə-qönçə təbəssümlər,
 Pərdə-pərdə musiqilər,
 Cingiltili piyalələr –
 Dünya məndən doyub, doysun,
 Özü bilər.
 Mən dünyadan doymamışam,
 Əşşi, doyan olub məgər?!

Üç, yeddi, qırx,
 Bir də ki il...
 Yas məclisində gülabın
 Ətri mənə lazım deyil!

Toy-təmtəraq
Qismət olsun hamımıza,
Bircə qədər zəməm araq
Qismət olsun hamımıza...

Dünya məndən çoxdan doyub,
Dünya acdır, haçan doyub?
Nə yeyibsə, halal xoşu,
Yerindəsə ağlı-huşu,
Qoysun biz də yeyib-içək,
Son nəfəsəcən gün görək.

Dünyadan doymur kəpənək,
Doymur qanqalla gül-çiçək,
Doymur ağıllı-divanə,
Doymur mükəmməl-miyanə,
Doymur Hatəm, Hacı Qara,
Baxın ala qarğalara,
Üç yüz yaşı olsa belə,
Qiyamətə qalsa belə,
Dünyadan doymayıf gözü.
Vallah, inanın, doymayıf
Dünyadan dünyanın özü.

04.05.2003

USTADINA KƏC BAXANIN...

Ustadına kəc baxanın gözlərinə qan damar.
 Ay-hay... toya getməlidir ustada kəc baxanlar.
 Kəc baxışda bir lal qəzəb, pərdəli kin-küdurət,
 Ehtiyatlı naşükürlük, bəlkə ötəri hiddət...
 Kəc baxışda körpülərin biri qalır ehtiyat...
 Birdən çıxdı geri dönmək... qəribədir bu həyat...
 Kəc baxışda nəsə qalır toxunulmaz, səlamət.
 Xətir-hörmətdən, yaxşılıqdan böyüklükdən əmanət...

İndi hər şey alt-üst olub, tozanağa bürünüb.
 Ağ qaraya bürünübdür, qara ağa bürünüb.
 Ustadına kəc baxanın bir gözündə qara su.
 Bir gözündə xəcalətin, peşmanlığın bülluru.
 Xoş hisslər, xoş duyğular, xoş baxışlar kor indi.
 Hökmrandır ədəbsizlik, hədə qorxu, zor indi.
 Ustadına asi kimdir? Ustadını tanıyan.
 Danırsansa heç olmasa dandığını tanı, dan!
 Bu gün əxlaq arşınıdır – nənəm dedi, kor dedi,
 Qabağına hər kim çıxdı, nalla dedi, vur dedi.
 Nə əxlaq var, nə tərbiyə, nə insaf var, nə mürvət,
 Nə böyüyə, nə kiçiyə çox adicə bir hörmət.
 Ustadına kəc baxanlar kəc baxmazlar xəstəyə,
 Xəstələrin ehtiyacı təsəlliyyə, dəstəyə...
 Ustadına kəc baxanlar bilirlər ki, bu şahdır,
 Haqq kəlamı ərz edir ki, şahı söymək günahdır.
 Lap günahdır böyük adam ali xəstə olarsa,
 Lap balaca vilayətdə vali xəstə olarsa.
 Söyüş dolu, təhqir dolu, hərzə dolu yazılar.
 Neşlər dolu, əqrəb dolu, gürzə dolu yazılar.

Zərdabinin məzarına su çiləyin, yanmasın.
Mirzə Ələkbər Sabir bəs bu dərdi qanmasın?!
Ustadına kəc baxanın əli varmaz bəd işə.
Gennən baxar, kinnən baxar, baş aparmaz bəd işə.
Heç bir şeyin əndazəsi, ölçüsü yox, həddi yox.
Məmləkətin sərhəddi var, vicdanın sərhəddi yox.

05.05.2003

GEDƏK... GEDƏK...

Qırx çəlləyin şərabını
İçək, xumar olub gedək.
Gümüş nallı, qızıl yallı
Ata süvar olub gedək.

Çox olduq ixtiyar qulu,
Dükən qulu, bazar qulu,
Qayda qulu, qərar qulu.
Gəl biqərar olub gedək,
Biixtiyar olub gedək.

Gəl dağıdıb səddi gedək,
Addayıb sərhəddi gedək,
Gedək, gedək, gedək, gedək.
Bu zırxananı tərək edək,
Bu zorxananı tərək edək.

Xəyala qərq olub gedək,
İstəməm bu həqiqəti.
Xoş hala qərq olub gedək,
İstəməm bu rəzaləti.

Taxtaların-tuxtaların
Rənginə gəl bulaşmayaq.
Saxtaların-suxtaların
Arasında dolaşmayaq.
Gedək buludu tac edək,
Başımıza əlac edək!

İçək selləri-suları,
 Xalqı aparmasın, gedək!
 Zəlzələlər rişəsindən
 Türkü qoparmasın, gedək!
 Gedək-gedək: Xalqım, sən
 Niyə Türkü hifz etmirsən?!

Vida deyək bu cahana,
 Uçaq, qonaq kəhkəşana.
 Ərzimizi bəyan edək,
 Əflaka and-aman edək,
 Xilas etsin bu milləti,
 Döşünə döyən məmləkəti,
 Özünü öyən məmləkəti,
 Söyüş söyən məmləkəti,
 Şüar deyən məmləkəti,
 Şe`r deyən məmləkəti,
 Bir də məni lap yandıran,
 Lap yandırıb, usandıran,
 Rəqs eləyən məmləkəti.
 “Şuşa” adlı restoranda
 Kefi kök – şən məmləkəti...

Dönək körpə mələklərə,
 Uçub qonaq fələklərə.
 Fələklərlə birgə baxaq göydən yerə:
 Təravətli axın olub,
 Birgə axaq göydən yerə.
 Yox, yox, yağış istəmirəm.
 Dayan, Allah!
 Su altında çapalayır
 Muğan, Allah!

Sahibi-əz-Zəman kimi
Zühurun həsrətindəyəm.
Şüura sığmayan təzə
Şüurun həsrətindəyəm.

Bu həsrətlə uçub gedək
Sirli-soraqlı aləmə.
Bu niyyətlə uçub gedək
Sirli-soraqlı aləmə:
Gedək, gedək, mühitimi
Bənzədirəm zirzəmiyə.
Dönüb bəyaz qağayıya,
Uçub qonaq ağ gəmiyə.

Dalğalar da ağ gəmini
Atıb-tutsun oyuncaqtək.
– Gedək, gedək! – söyləyirəm.
Söylə görüm, kimnən gedək,
Göstər mənə saf ürəkli,
Ruhu təmiz bir insanı.
– Gedək, gedək! – söyləyirəm,
Bəs mənimlə gedən hanı?
Gedək sirli boşqablarda
Dövrə vurub, dönək yerə.
Bir olmazın möcüzəylə,
Bir sehr ilə enək yerə.

05.05.2003

BAL GƏTİR

Şair Maarif Soltana

Kəndin dağlar ətəyində,
Ətəkləri meşə-meşə.
Balın arı pətəyində,
Pətəkləri guşə-guşə.

Ürəyim şan-şandı, Maarif,
Gətir şan balı, şan balı.
Dərdimə dərmandı, Maarif,
Gətir şan balı, şan balı.

Arı əmir al günəşi,
Günəş balında-balında.
Gülçin işi, gülgün işi
Cəlalında-cəlalında.

Arı da var, arı da var,
Xatırladır adamları.
Bal arılar, cır arılar
Uçmayaydı birgə barı...

Arı çiçək diyarının
Padişahı – şəhriyarı.
Arı bəşər gülzarının
Zəhmətkeşi, sahibkarı.

Bazar-dükanda tapmadım,
Qaldım axtara-axtara.

Gəzdim heç yanda tapmadım,
Qaldı ümidim dağlara.

Qaymağım var, balım yoxdur,
Neynəyirəm bu balsızı?
Heyim yoxdu, halım yoxdu,
Hala gətir mən halsızı.

Quşu quşdan seçən arif,
Quş südünə su qatırlar.
Haram matah, şirin tərif,
Şərbət kimi bal satırlar.

Arının nə təmənnası,
Qonur güllərə-güllərə.
Təmənnasının mənası
Dönür də şəhdi-şəkərə.

İsmayılı qalın orman,
Gətir ormanlar balını.
Adı baldı, özü loğman,
Gətir loğmanlar balını.

Mən şəhərdə göz açmışam,
Şəhər balı – şəkər balı.
Xalisindən söz açmışam,
At o yana hədər balı.

Kəhrəbanın rəngi balda?
Balın rəngi kəhrəbada?
Bir qətrəsi müşkül halda,
Pəhləvanı verməz bada.

Nüsxəsini yazıb Allah,
Təbiət dərmanxanası.
Kimə ki əlacım agah,
O da gendə dayanası?!

Kəndin dağlar ətəyində,
Ətəkləri meşə-meşə.
Balın arı pətəyində
Pətəkləri guşə-guşə.

Pətək balı gətir, Maarif,
Ürəyim şan-şandı, gətir.
Çiçək balı gətir, Maarif,
Dərdimə dərmandı, gətir!

04.07.2003

SƏNƏ QURBAN

Sən cavansan, mən qocayam,
Qocalığım sənə qurban.
Sən ülvisən, mən ucayam,
Ucalığım sənə qurban.

Sən güllü yaz, mən qarlı qış,
Qışım-qarım sənə qurban.
Çoxum getmiş, azım qalmış,
Qalanlarım sənə qurban.

Sən buz bulaq, gur şələlə,
Dil-dodağım sənə qurban.
Sən al günəş, qızıl lələ,
Qürub çağım sənə qurban.

Sən belə yox... mən beləyəm,
Beləliyim sənə qurban.
Sən şahanə... mən köləyəm...
Köləliyim sənə qurban.

Sən qeyli-qal, mən xoş əhval,
Xoş əhvalım sənə qurban.
Sən mahcəmal... mən xam xəyal,
Xam xəyalım sənə qurban.

Sən ceyransan... mən heyranam,
Ovçu gözüm sənə qurban.
Ay-hay... mən nişan alanam?
Hədər sözüm sənə qurban.

Mən səhrayam... sən vahəsən,
Sərab vahəm sənə qurban.
Əlimçatmaz ilahəsən,
Cümlə aləm sənə qurban.

Gözəllik gözlə ölçülür,
Ölçüm-biçim sənə qurban.
Tük tükdən gözlə seçilir.
Dürr seçim sənə qurban.

Leyli-Məcnun rəvayətdir,
Həqiqətim sənə qurban.
Sevda əzab-əziyyətdir,
Əziyyətim sənə qurban.

Xərclənib getdi hər şey...
Sən quruşum sənə qurban.
Eşqin diyarına ehey...
Sən yürüşüm sənə qurban.

Ahım dağlara-dağlara,
Çən-dumanım sənə qurban.
Taleyimin sən gümanı,
Sən gümanım sənə qurban.

Ay Qabili başdan edən,
İtmiş başım sənə qurban.
Başdan edən, huşdan edən,
Huşum-başım sənə qurban.

03.08.2002.

VİLAYƏTİM

1986-cı ildə noyabrın 4-də Yaltadakı Yaradıcılıq evinə gəldim. 46 nömrəli otaqda qalayıdım. Qapını açıb içəri girəndə yazı stolunun üstündə bir dəstə yasəmən, beş vərəq ağ kağız, bir dənə tərtəmiz yuyulmuş qatıq şüşəsi və balaca şüşə qabda ətirli nanə və bir vərəqdən ibarət məktub gördüm. Məktubu məndən əvvəl həmin otaqda yaşamış və bir gün qabaq Bakıya qayıtmış dostum, şair-tərcüməçi Vilayət Rüstəzadə yazıb qoyub getmişdi. Həmin məktubun şux, xoş, səmimi ruhu mənə cavab şeiri yazdırdı. Şeirdə adları çəkilən Nailə – jurnalist həmkarımız Mailə Muradxanova, Nurəddin isə mərhum dostum, jurnalist, publisist, yazıçı Nurəddin Babayevdir.

Mailənin nanəsindən
 Bir çimdik düşdü hərəyə.
 Yaltada bu təbərrikdi,
 Təravətədi, Vilayətədi!
 Nurəddinlə bu nanədən
 Ovub səpdik düşbərəyə,
 Ətirləndi yeməlxana.
 Qiyamətədi, Vilayətədi!
 Keçmiş ola o barmenin
 Arağı da, urağı da...
 Bircə şüşə horra qatıq
 Kifayətədi, Vilayətədi!
 Verib butulkanın boşun,
 Alınca hər dolusunu
 Deyirdim ki, əşşi, bu nə
 Xəcalətədi, Vilayətədi!

Vazadakı çörəkləri
Lap istəyir yorğana bük,
Əgər səhər batsa dişin
Şücaətdi, Vilayətim!
Burda qoyub da getdiyin
Beş-on bəyaz-bəyaz vərəq,
Beş-altı tazə şe`rimə
Dələlətdi, Vilayətim!
Qayğı dolu məktubunun
Abi-havası Qabilə
Kırım Vilayətində də
Hərərətdi, Vilayətim!

Yalta, 24.11.1986

DAVAM EDİR YEMƏK-İÇMƏK

Unudulmaz şairimiz Xəlil Rza Ulutürk Lefortovo zindanından azad edildikdən sonra və Bakı şəhərinin Məhkəməsi bu azadlıq mücahidinə tam bəraət verdikdən sonra şairin şərafinə onun ata-baba ocağı Salyanda – qardaşı Məhəmmədgildə nağıllarda deyildiyi kimi, üç gün – üç gecə camaat süfrəsi açılır, xalq ziyafəti verilir. 1990-cı il noyabrın 7-də Bakıdan dəvət olunmuş dəstədə mən də vardım. Doğrudan da bu nağıl ziyafətdə, hardansa mənim yadıma Xəlil bəyin (mən Xəlilə hələ 60-cı illərdə “bəy” deyirdim) məşhur, çılğın, mübariz, hər sətiri göz yaşlarıyla süslənmiş “Davam edir 37...” şeiri yadıma düşdü. Və ziyafətin 2-ci gününü şairin Fərhad qardaşının evində yüksək qan təzyiqi altında, səfər zamanı məndən bir addım da bir dəqiqə də aralanmayan şair dostum Zülfüqar Şahsevənlinin tapıb gətirdiyi dərmanları içə-içə ciddiliyi zarafata, könül xoşluğuna, şuxluğa bürünmüş “Davam edir yemək-içmək” şeirini yazdım. Xeyr, əziz oxucu, bu qətiyyəni parodiya (güləcə) deyil. İndiyə kimi işıq üzü görməyən yazımı Xəlil Rza Ulutürkün əziz xatirəsinə ehtiram kimi üzə çıxarıram.

Davam edir yemək-içmək,
Daha ləziz, daha yüksək.

Nə qədər ki, dolma gedir,
Nə qədər ki, qutab gəlir.
Nə qədər ki, qutab gedir,
Nə qədər ki, kabab gəlir...
Nə qədər ki, su şüşəsi,
Durur araq şüşəsilə,
Nə qədər ki, hər yüz atan
Çoşur şeir həvəsilə...

Davam edir yemək-içmək,
Daha ləziz, daha yüksək.

Nə qədər ki, Xəlil Rza
Öpüslərin yağışında
Nə qədər ki, Xəlil Rza
Qonaqların alqışında,
Nə qədər ki, sağlıq deyə
Hamı tərif yarışında,
Nə qədər ki, nemət daşır
Süfrənin hər qarışında,
Davam edir yemək-içmək,
Daha ləziz, daha yüksək.

Nə qədər ki, piyalələr
Ağzınacan ləbələbdir,
Nə qədər ki, Xəlil Rza
Söz deməyə dotələbdir,
Nə qədər ki, Məhəmmədin
Təbi bizdən rəvan təbdir,
Nə qədər ki, bu cür görüş,
Bu cür şənlik çox əcəbdir...
Davam edir yemək-içmək,
Daha ləziz, daha yüksək.

Nə qədər ki, beçələrin
Sümüyü də ötürülür.
Nə qədər ki, cücə-plov
Sini-sini gətirilir,
Nə qədər ki, qıtlıq, azlıq
İlim-ilim itirilir,
Nə qədər ki, qovurmanın
İşi fövrən bitirilir.

Davam edir yemək-içmək,
Daha ləziz, daha yüksək.

Nə qədər ki, Xəlil bəyə
Həsrət qalan gözlər gülür,
Nə qədər ki, şir ürəyə
Həsrət qalan üzlər gülür.
Nə qədər ki, piyalələr
Cingildəyir... sözlər gülür,
Nə qədər ki, bu görüşə
Kür boyundan ellər gəlir,
Davam edir yemək-içmək,
Daha ləziz, daha yüksək.

Nə qədər ki, qollarını
Ana kimi açır Salyan.
Nə qədər ki, "Xoş gəlmisən,
Balam" deyib uçar Salyan,
Nə qədər ki, Tofiq Rza
Mənzilinə köçür Salyan
Nə qədər ki, Xəlil Rza
Şərəfinə içir Salyan,
Davam edir yemək-içmək,
Daha ləziz, daha yüksək.

Salyan, 08.11. 1990

XALAOĞLU

*Bilgəhdə istirahət edən
Əsəd xalaoğluma telefonla bədahətən*

Yarpaqsız ağaclar üryandı, xaloğlu,
Tufandı şəhərdə, tufandı, xaloğlu!

Yox ayrılığın, yox, yoxdur məsafəsi,
Hicran elə, vallah, hicrandı, xaloğlu!

Üç gündü gedibsən, üç ay gəlir mənə,
Canım sənə şəxsən qurbandı, xaloğlu!

Çıx sahilə tezdən aləm qarışsa da,
Nər-nər nərildəyən ümmandı, xaloğlu!

Təklidə darıxma, işdir ki, darıxsan
Bəs çarəsi ancaq canandı, xaloğlu!

Qəlbin ki, sıxıldı, gillət, kişi, yüz-yüz,
Ardınca köpüklü şampandı, xaloğlu!

Qabillə Əsəd heç, heç ayrılı bilməz,
Bir ruh, bir ürəkdir, bir candı, xaloğlu!

08.11.2001.

DOSTLUĞUMUZ

*Müəllim, maarif xadimi, qələm əhli
Teymur Məmmədova.*

Ömrümüzün xəzanına
Gəlib düşdü dostluğumuz...
Payız –
Təbiətin qızıl çağıdır.
Ağarmış saçlar kimi
Gümüşdü dostluğumuz –
Zirvəsi qarlı dağ
Dağlar dağıdır.
Qürub şəfəqlərinə
Boyandı dostluğumuz,
Sonuncu qızartılar –
Qənimətimiz bizim.
Sədaqət sərhəddində
Dayandı dostluğumuz.
Bu sərhəddə keşikçi –
Dəyanətimiz bizim,
Qənaətimiz bizim.
Bizim dostluğumuzun
Təqvimi
Üç-dörd vərəq –
Üç-dörd yaşlı uşağın
Tərcümeyi-halıtək.
Ancaq, bu varaqları
Çətin ki, qopardacaq
Dənizdən əsən külək...

Dənizə əsən külək...
İllər buxarlandırır
Artıq-urtuq nə varsa.
Bu gün, bu saat
Yalnız
Cövhərdir dostluğumuz.
Nə deyim,
Bir azca da ömür
Vəfa qılarsa
Sərraflar tanıyar ki:
Gövhərdir dostluğumuz.
Çiynimizə sapsarı
Yarpaqlar qonur bu an.
Dostluğumuz bahara,
Ömrümüz qısa mail...
– Yaxşı eşidilməyir,
Allo, kimdi danışan?
– Mənəm,
Teymur müəllim!
Salam!
Qabildi, Qabil.

1982

MİRABBASIN BAĞINDA

Salam Qədirzadəydi, Əli Tohidiydi, Teymur Məmmədov idi və məndim. Darıxıb fikirləşdik ki, neynəyək, hara gedək. Dedim ki, gedək Mirabbasın bağına. Mirabbas Aslanov jurnalist, tədqiqatçı-pedaqoq, Üzeyirşünas alimdir, ərkimiz çatan köhnə dostumuz, yoldaşımızdır.

Zəng elədim Gündüzə,
Zəhmət verdim uşağa.
Dedim: – Atan hardadır?
Dedi: – Gedibdir bağa.

Maşında Teymur, Salam
Gözləyirdi cavabı.
Əli Tohidinin sə
Qalmamış idi tabı.

Arxayın yola düşdük,
Babat sər-sovqatımız.
Lap ala ulduzdaydı,
Vallahi, ovqatımız.

Dedilər: – Tanıyırsan
Mirabbasın bağını?
Dedim: – Çox ağartmışam
Bu yolların ağını.

Nə ağrıdım başını...
Sürdük bağa maşını.
Gördük mavi qapıdan
Asılıb qara qıfıl.

Yaxşı ki, vurulmayıb
Taxta hasara qıfıl.

Əncir ağaclarının
Kölgəsinə yanaşdıq,
Bizlər bu yaşımızda
Zorla çəpərdən aşdıq.

Qışqırıb: – Ağa, ağa!
Boylandım sola, sağa.
Salam dedi: – İş var,
Bəlkə girib otağa...

Teymur dedi: – Ağada
Hörmət olur qonağa.
Əli dedi: – Gün batır,
Ağa qalar bu çağa?

Mənsə dedim: – Gətirin,
Əlac qaldı arağa.
Süfrəsiz stoluna
Açıb sərdik qəzeti.
Ləzzətli yeməklərin
Sənsiz yoxdu ləzzəti.

Baxıb o yan-bu yana,
Girdik qonşu bostana.

Səni yada salaraq,
Biz gedincə xəyalə.
Dərdiyimiz qarpızın
İçi oldu zakuska,
Özü oldu piyalə...

Biz sənin şərəfinə
Söylədik ilk sağlığı,
Mirabbas! Halal eylə,
Sənsiz, sənin bağında
Keçən bu qonaqlığı.

Novxanı, 22.09.1984.

DÖVRANA GÖRƏ

Bu il mayın 21-də "Ədəbiyyat qəzeti"ndə M.Ə.Sabirə "Neyləməli, göz görür, aqlım kəsir" adlı açıq məktubum dərc olunmuşdu. Bu münasibətlə mənə çox adam zəng çaldı, həyəcanla xoş sözlər dedi. Həmin şəxslərdən biri də Mirab-bas müəllim idi. Lakin o məni yazmadığım bir sözə, demədiyim bir fikrə görə təqsirləndirdi. Mən də əzizimin bu haqsız, əsassız iradını cavabsız qoya bilmədim.

Yenə sən yaxşı qalıbsan belə dövrana görə,
Belə dövrana uyan bir para insana görə.
Sıdq ilə and içirəm, cəddinə, vallahi, sənin,
Yox günahım, Ağa, telefondakı tüğyana görə.

Sən yox ey... lap gözümün nuru ola dəxli nədir?
Qınama gəl məni nahaq sözə, üsyana görə.
Dostluğun zirvəsiyik, ülfətimiz büllurdur,
Kim verər badə axı, bülluru fincana görə?!

Ey mənim qayğıkeşim, şəst ilə ərk eylədiyim,
İtirək haqq-salamı dəli şeytana görə?!

Sən ki, haqq aşiqisən, haqqa tapınmış hər işin –
Haqqa sadiq də şişirdər gölü ümmana görə?!

Məni yandırdı sənin, vallahi, bu ağ iradın,
Sığmadı aqlıma bu – səndəki vicdana görə...
Oxuyub görmədiyin bir şeyi iqrar eləmək
Yaraşar alimə, arifə şərəf-şana görə?!

Mən Nəsimiyə haçan söyləmişəm Allahsız?
Yaraşır mı qələmim yazdığı dastana görə?!
Harda mən yazmışam "Allahsızdır Sabirimiz",
Mənə Sabir qənim olmaz mı bu hədyana görə?!

Sıx, Mirabbas, gözümə zərrəcə nöqsanımı sən,
Qırpmaram kirpiyimi zərrəcə nöqsana görə.
Qabiləm, inciyərəm, inciməz idinmi özün?
Bizlərə əsla yaraşmaz belə böhtana görə?!

21.06.1991

MİRZƏYƏ KÖVRƏK MƏKTUB

Uzun illər Bakıda yaşayıb-yaratmış, sonradan doğulduğu yerlərə – Ərdəbilə qayıtmış dərin bilikli alim-şərqşünas, nəcib, mədəni şəxs Mirzə Pür Abbasa – Mirzə Abbaslıya.

Doğmadır həm Bakı, həm Ərdəbil, ey Pür Abbas!
Demə ki, tale atıbdır səni bir yad diyara,
Ey küləklər kimi, quşlar kimi, ey hürri Abbas,
Can atıb cümlə bəşər daima azad diyara.

Ey gözüm şövqü, üzüm nuru, həm ey can-ciyərim!
Demə kim gözdən iraqdırsa, könüldən də iraq...
Mirzənin hicrinə hər saət alış, yan, ciyərim!
Yan, Səməndər quşu, şair kimi pərvanəsayaq.

Ey ziya ümmanın gövhəri, ey dürr Abbas,
Bəlkə sərrafını axtarmağa çıxdın, getdin?!
Ey bütün mərtəbədən, rütbədən hündür Abbas,
Savalan zirvəsinə varmağa çıxdın, getdin?!

Mənə Allah qəzəb etsin unudarsamsa səni,
Unudarsamsa, bizi dost eləyən Məsudu həm...
Unudarsamsa, böyük zəhmətini, hövsələni,
Unudarsamsa əgər, onda kiməm, onda nəyəm?!

Surətin rəsm edilib gözlərimin qarasına,
Gülüşün, mərifətin, ismətin ağında qalıb,
Nüsxə yaz, yollagınən ayrılığın çarasına,
Ürəyim daima ümidlə sorağında qalıb.

Elminin şövqünə, ümmanına baş vurdu mənim,
İllərin, zəhmətimin barı "Nəsimi" kitabım.
Əqlinin nuru ilə hər sətirim nurdu mənim,
Qoymadın getsin hədəd ilhamım, fəhmim, əzabım.

Sorağın gəldi Anardan və Yaşardan Bakıya,
Bəs özün gəlməyəcəksən bura bir yol yol azıb?!
Dayanıb gendə və baxsan da kənardan Bakıya,
Adını tale bizim lövhəmizə doğma yazıb.

Eh, əzizim, Bakını qan ilə əlvan görmək,
Yaxşı ki, olmadı qismət sənə min şükr, Abbas!
Belə Aşura, bu cür Şamu qəriban görmək,
Olmasın heç kimə qismət edirəm zikr, Abbas!

İndi-indi duyuram ondakı eyhamlarını,
O pıçıltın, o barışmazlığın almış yerini.
Sən görürdün, bu şüur sahibinin ruzgarını,
Salıram yadıma rişxəndlə gülən gözlərini.

Düşdüyün aləmi də süd gölü-zad saymayıram,
Hər şeyin düzlüyünə yoxdu zəmanət, Mirzə!
Orda da biz qarışıq hamını şad saymayıram,
Şad, ya naşad yaşa bizlərdən əmanət, Mirzə!

04.05.1991

ƏKRƏM

Vaxtilə mənim bu mənzum məktubum istedadlı ədibimiz Əkrəm Əylisli müəllimi nahaq yerə bərk qəzəbləndirmişdi. Qoy indiki gözüylə, indiki sakitliyiylə... bu yazını təzədən oxusun. Mən adamı sancmağa, adama sataşmağa nifrət edirəm. Əks halda bu yazını məhz "Dostlarım-tanışlarım" adlı kitabıma – özü də bu yaşında daxil etməzdim. Bu da bir xatirədir.

Möhtərəm Əkrəm, sənin 1992-ci il 14 aprel tarixli "Bərəkət" qəzetinə verdiyin müsahibəni oxudum. Həm kövrəldim, həm də səmimiyyətimə əgər inanmış olsan... Əlindən bir balaca hirsəndim də. Keçmiş zamanda şairlərin və hətta şair olmayan ziyalılardan müxtəlif münasibətlərlə biri-biriylə şeirlə məktublaşması yadıma düşdü:

Hüseyn Cavid kimi neyçin
Özün sürgün sanar Əkrəm?!

Onu kimlər kənar istər
Diyarından kənar, Əkrəm?!

O, həm qadir qələm əhli,
O, həm aşkar bir insandır.

Düzü düz söyləmək lazım,
Adam haqqı danar, Əkrəm?!

Təkəbbür, qürrədən başqa
İçində yoxdu bir xıltı.

Tapammazsan əlində olsa da
Güntək fanar, Əkrəm.

Fəqət, vardır bir əmması,
Bu əmmanı deyim. Yoxsa –

Mənim, həm də onun könlü
Elər, vallah, qubar, Əkrəm.

Xeyr! Namərd deyilsən sən,
Deyim mərdanə qoy onda:

Gicitkan olma yollarda,
Gicitkan olma kollarda.

Bu xislətdən, bu adətdən,
Bu şakərdən qurtar, Əkrəm!

Nəzər sal, kimdir həmkarın –
Bütün əhli qələm, bəli!

Balıq dəryadan özgə bir
Mühitdə heç, yaşar, Əkrəm?!

Ədəbiyyat Vətəninə –
Vətəndaşdır qələm dostun.

Vətəndaş da Vətəndaşa
Durub selbə atar, Əkrəm?!

Səxavətlə səni nəşr eyləyən
Cabir günahkarmış?

Yığıb da öz palanın bük,
Qəzetdən get apar, Əkrəm!

Söküb köhnə palan için –
Samanın tökmə ətrafə.

İşin yoxdur, gücün yoxdur?
Qalıbsan boş-bekar, Əkrəm?!

Sənin “bülbül” deyib dən səpdiyən,
Cikkildəşən quşlar
Haçan cəh-cəh vurallar bəs?
Ötür fəsli bahar, Əkrəm!

Sənin düşmənlərin kimdir ki,
Qorxmurlar bu gün səndən?!

“Dünən” təkrar olunsa,
Atlını atdan salar Əkrəm?!

Sənin məhsullu bazarın
Haçan kasad olub, söylə?

Sözün hansı qadağana
Olub bir yol düçar, Əkrəm!

Axı sən kimdən artıqsan?
Axı sən kimdən əskiksən?

Olub, lap olsun, olsun da –
Belə şeylər olar, Əkrəm!

Əzabkeş olmayıbsansa,
Əzabkeş söhbətin salma.

Hədər Müşfiqləşirsən sən,
Səni ahı tutar, Əkrəm!

Nə Hadiləşmisən, qafil,
Bu lap ağ oldu, ağ oldu –

Onun itkin məzarı
Od tutub, vallah, yanar, Əkrəm!

Özün get bir özündən sor,
Bu gün ya haqq, ya da nahaq.

Adam öz incik əhvalın
Hüseyn Cavid cəfasına
Bu cür asan qatar, Əkrəm?!

Siyasətçi deyilsən bəs,
Vətən mülkü yanan yerdə?

Vətən mülkü yanan yerdə
Bəs Əylisli susar, Əkrəm?!

Nədir onda bu istehza:
– Siyasətçi, siyasətçi?

Gedib Əylisdə qalsan da,
Yenə səndə bu var, Əkrəm.

Nəsihətdən gedir zəhləm,
Ona haqqım da yoxdur heç,
Məni haqlı qınar Əkrəm.

Yaşa, var ol, səmimiyyət!
Məni yəqin duyar Əkrəm.

Kəsib Əylisdə bir toğlu,
Günahını yuyar Əkrəm.

17.04.1992

ƏFQAN

Bir müddət "Həyat" qəzetinin baş redaktoru olmuş qələm dostum Əfqan Əsgərov mənim "Adsız-ünvansız iradlar" adlı yazımın çapını xeyli yubandırmışdı.

Həyat axıb-gedir öz axarıyla,
Axır son mənzilə bu axar, Əfqan!

Öz adsız-ünvansız iradlarıyla,
Güdür bir-birini adamlar, Əfqan!

Dəyirman daşdır gərdiş, hərlənir,
Üstəlik sən məni hərlətmə, Əfqan!

Etmişik biz buna vərdiş, hərlənir,
Üstəlik sən məni çərlətmə, Əfqan!

Qəzetlər, jurnallar qalaq-qalaqdır,
Hamısı saralıb-solacaq, Əfqan!

Bəs onda tər-təzə nə qalacaqdır?
Yaşıl bir yaxşılıq qalacaq, Əfqan!

17.06.1992

NƏ TEZ

Tofiq Mütəllibovun xatirəsinə

Ehsanın da yeyildi,
 Fətihən də deyildi
 Məclisin də dağıldı
 Hüzürün də yığıldı...
 Çadırın da söküldü,
 Qəbrinə son baharın
 Yarpağı da töküldü,
 Leysanı da ələndi,
 Əllərə, ovuclara
 Gülabın da çiləndi
 Nə tez...

Sənin də nekroloqun
 Köhnə nekroloqların
 Arasına atıldı.
 Ah... bu qara xəbərdən
 Ürəyimiz göynədi,
 Qaşlarımız çatıldı
 Şəklin də mərhumların,
 Ölün də min illərin
 Ölüsünə qatıldı
 Nə tez...

Dilinə güldən ağır
 Bircə söz gətirmədin.
 Nə məğrur, nə də fağır –
 Həddini itirmədin.

Ömrün boyu söz qoşdun,
Sözünü bitirmədin.
Yeniyetmə böyütdün
Arzu-kam götürmədin...
Bağın-bağçan saraldı
Balan atasız qaldı
Nə tez...

Təzə mənzilə köçdün,
– Evin mübarək, – dedik.
– Xeyir-dua verməyə
Yığışib gələk, – dedik.
– Yuvandan nə tez uçdun
Ay çərxi-fələk – dedik.
– Qəbristan qaçırdımı,
– Bu nə tələsmək? – dedik.
Nə tez...

Ay nəslimin yarpağı!
Könlümdə xalın qaldı.
Xəyalımda nəğməli
Bir xoş xəyalın qaldı.
Hamının sualıtək
Sənin də bir cavabsız,
Qorxunc sualın qaldı
Nə tez...

Nəzakət timsalıydın,
Tikansız balıq idin.
Nə gözə kül üfürən,
Nə saxta qılıq idin.
Təbiətin beləydi
Mülayim, ilıq idin.

Hamıya şirin deyil,
 Hamıya yovuq idin.
 Yuxu kimi qaçdın...
 Gəmi kimi uzaqlaşdın
 Nə tez...

Səndən də tez gedən var
 Tanımıram-yanmıram.
 Hər məzarın başında
 Sükutla dayanmıram.
 Tanıdığım gedəndən-
 Gedənə diksinirəm...
 Tanıdığım gedəndən –
 Gedənə inanmıram.
 Yox... nə qara geyirəm,
 Nə işimdən qalırım.
 Ancaq ki, öz-özümdən
 Xofla xəbər alıram
 Nə tez...

13.11.1992

MƏMMƏD

*Köhnə dostum, Vahidşünas, bu günlərin köhnə kişisi,
Maştağa əhli Məmməd Nuru oğluna – zarafatyana.*

Niyə indi gəlməyim bəs
Yeməyə qutabı, Məmməd?!
Niyə bağlanmalı yayda...
Qutabın kitabı, Məmməd?!
Bu nə sözdür, deyirsən ki,
– Sərinləşsin hava...
Məmmədin kov deyil əsla
Belə bir cavabı, Məmməd.
Təki sən qutaba səslə,
Alışıb yansa da yer-göy
Tökərəm puçur-puçur tər,
Çəkərəm əzabı, Məmməd.
Hələ yaxşıdır dəyirman,
Üyüdür nə versən indi.
Düşəcək pəhrizə bir gün,
Çıxacaq xarabı, Məmməd...
İştahın mövsümü var ki?
Nə payız-zad, a kişi!
Qutabı ver indi, çatsın
Sənə qoy səvabı, Məmməd.
Əgər o, uzaqsa meydən
Nədi Qabilin günahı?
Nədi Qabilin günahı

Unudub şərabi Məmməd.
 Nə plov gərək deyildir,
 Nə qovurma-zad filan,
 Nə də manqallara düzsün,
 Nə lülə kababı Məmməd,
 Nə tikə kababı Məmməd.
 Biz qarunqulu deyilik, yox –
 Bu da bir zərif zarafat.
 Gülüşə bəhanədir bu,
 Götürər hesabı Məmməd.
 Amma, qorxuram ki, vallah,
 Unudar qutabı Məmməd.

19.08.1992

APAR QAYTAR

Balaş Azəroğluna

Qocalanda fəxri ad,
Ay ustad!
Tutmayırsa əlindən
Neynəyirsən onu sən?
Cavanlıqda fəxri ad
Başında şöhrət tacı.
Qocalanda fəxri ad
Əlində əl ağacı –
Həm dayağın, həm də ki,
Vüqarın olmalıdır.
Neçə qıfıla düşən
Açarın olmalıdır.
Niyə lal sükunətə
Bürünməlisən axı?
Niyə belə pərişan
Görünməlisən axı?
Yox, sən yazıq deyilsən,
Heç kimin qabağında
Gözü qırıq deyilsən.
Çığır-bağır deyilsən,
Həm də fağır deyilsən.
Sən inqilab odusan,
Təbriz, Sərab odusan.
Bərkiyən bir poladsan.
Axı altmış ildir –
Axı sən məşhur adsan!

Sən ki, lap yaxşı adam,
 Sən ki, lap qızıl adam,
 Sən ki, lap gözəl adam,
 Qabağında qapılar
 Açılmırsa taybatay,
 Qoy bu işdən götürsün
 Hər kişi özünə pay.
 Səni Allah tapşırıb
 Bu xalqa, bu diyara.
 Sən Bizi tapşırmalı!
 Səni tapşırmaq hara?!
 Karına gəlməyirsə
 Bu fəxri adlar, baba,
 Sabaha qoyma qalsın,
 Qovluqlarda saralsın,
 Lap bu gün qaytar, baba!

11.02.1999

XƏLİL

*Məhəllə qonşumuz, yaxşı adam, şəkər xəstəliyi
üzündən ayağını itirmiş, əslən lənkəranlı Xəlil
Axundova*

Ey Salamın, ey Teymurun yadigarı¹,
Qonşuluğun, yaxınlığın etibarı,
Ey mənəvi sağlamlığın aşikarı,
Bu zamanda tək-tək qalan kişi Xəlil,
Ali qalan, yüksək qalan kişi Xəlil.

Görüşərdik biz fevraldan fevrala ki...
Öyrənmişdik bu vərdiş, bu minvala ki...
Heç, ay qardaş, gətirərdim xəyala ki –
Allah versin qartala da cəza, Xəlil,
Tək qanadlı qartal görüb fəza, Xəlil?!

Vay onda ki, dil kəsilə, baş kəsilə...
Küt mişarla yaşıl söyüd yaş kəsilə,
Günahsızca hədər yerə iş kəsilə,
Eh... Allahın yazısına şükür, Xəlil!
Qolla-qıçla ölçülmür ki, ömür, Xəlil!

Sən ki, Rüfət xaloğlumun ustadısan,
Tükü-tükdən seçməkliyin Fərhadısan...
Lənkəranlı qohumların övladısan,
Gəlir səndən Lənkəranın ətri, Xəlil!
Əziz olsun mərhumların xətri, Xəlil!

¹ Mərhum dostlarım Salam Qədirzadəyə və müəllim Teymur Məmmədova işarədir.

Bazar yolu... Törə xanım¹ , bir də ki mən,
Görüşürük, salamlayıb hərdən-hərdən.
Bişirdiyi o sırdaqdan, ləvəngidən
Yeyə-yeyə asta-asta dirçəl, Xəlil!
Yüksəkdəsən – lap bir az da yüksəl, Xəlil!

Oğlanların qoy var olsun! – öz yerində,
Qiyətlidir işlənersə söz yerində...
Əsl oğlun Firəngizdir – qız yerində,
Yadımdamı Sibir yolu uzun, Xəlil!
Zillətinə layiq imiş qızın, Xəlil!

Sağımız boş, solumuz boş... tək qalmışıq...
Bax, bu çirkab ümmanında ucalmışıq,
Bəlkə də lap asta-asta qocalmışıq,
Ürəyimdə dinən sarı simdi, Xəlil!
Bu dünyanı tutub qalan kimdi, Xəlil!

1992

¹ Xəlil Axundovun həyat yoldaşı.

SƏN OXU, HACI

*Nadir xanəndə-müəllim,
xalq artisti Hacıbaba Hüseynov üçün*

Züfülərin,
Seyidlərin,
Xanların –
Dillərdə dastanların
Yadigarısan, Hacı!
Solmaz gülüstanların,
Bəlkə də son yarpağı...
Son baharısan, Hacı!

Bakıya qar yağdı bir az,
Maşınların üstü ağdı,
Ağdı bir az.
Ağ cunaya
Büründükcə dam-daşımız,
Elə bil ki, geri baxdı,
Geri döndü
Yaddaşımız.
Elə bil ki...
Yada düşdü abır-həya,
Elə bu dəm qulağıma
Səsin gəldi, Hacı!

Karvan yorğunluqlu,
Karvan ləngərli,
Pəsin gəldi, Hacı!

... "Gördüm yarın əllərini,
 Gecə yağan qar kimi.
 Sən haralarda, durna?
 Mən buralarda, durna..."
 Başının üstündən
 Ötdükcə durna səfi;
 Narın dolu yağdırır,
 Nabat, noğul yağdırır
 Hacı'nın sədəf dəfi.
 Sifətində kişilik.
 Səsində məlahət.
 Görkəmində siqlət,
 Ləyaqət,
 İfasında, dilində
 Füzulinin kəlamı,
 Seyid Əzim qəzəli
 Bütün dəm-dəsgahıyla,
 Bir təhrifsiz əmanət...
 Hacı!
 Arabir təsnif üstündə
 Təbəssümü qiyamət...
 Hacı!
 "... Mən yarım ilə barışdım,
 – Gözün aydın, – deyən yox..."
 Kərbəlanı görüb gəlmiş,
 Ağzı dualı Hacı!
 İfasının təlqini,
 Zövqdən də ziyadə
 Dərin mənalı Hacı!
 Müəllim – xanəndəməz
 Şair – qəzəlxan Hacı!
 Ay təbi rəvan Hacı!

Gözləri düşüncəli,
Qəlbi sevdalı Hacı!
"Mən bir tərəfdə yannam,
Pərvanə bir tərəfdə..."

Xanəndə var səsi yox,
Adam var həvəsi yox.
Biri oxuya bilmir,
Biri dinləyə bilmir,
Biri də var onsuz da
Bu nalələr içində,
İniltilər içində
Segah dinləyə bilmir,
Vallah, dinləyə bilmir.

Fəqət, sən oxu, Hacı!
Seyidlərin,
Züflələrin,
Xanların –
Solmaz gülüstanların,
Dillərdə dastanların
Yadigar tacı!
Oxu sən, oxu, Hacı!

Bakıya qar yağır yenə, Hacı,
Allah qüdsiyyət göndərir sənə, Hacı!
Bəs eşitməmişik ki,
Deyib atalar:
Dolu dəryaya yağar.
Bakıya qar yağar
Əlçim-əlçim, ay Hacı,
Bu qar ulduzlarla

Bəzənmiş bəxtəvər
 Kimdir, kim, ay Hacı?
 “Bu gələn yar olaydı,
 Saçında qar olaydı,
 Əlində nar olaydı,
 İkimiz bir köynəkdə,
 Yaxası dar olaydı”.
 Oxu!
 Səsin göylərə yazılır, Hacı!
 Asıman bir valdır ki,
 Hərlənir, hərlənir, hərlənir...
 Nə silinir, nə pozulur, Hacı!

03.01.1993

ŞEYTANA LƏNƏT

Qonşum, qələm dostum Əmir Mustafayevə

Ürəyimdə salam-kəlam xiffəti
Bu xiffəti yozan şeytana lənət.
Müqəddəsmiş qonşuluğun ülfəti –
Bu ülfəti pozan şeytana lənət.

Sənnən böyük, sənnən uşağam, Əmir!
Küdurətdən-kinnən uzağam, Əmir!
Sən də yarpaq, mən də yarpağam, Əmir,
Novruz günü qopan tufana lənət!

Kaş qəlbimə toxunanda dinəydim,
Ağzın üstə tərs silləyə dönəydim.
Sən qalxaydın, mən də bir az enəydim
O mərtəbə, o pilləkana lənət!

Yaxınların yaxınisan bizə sən,
İnanmıram bu küsüyə dözəsən.
Rəva qıldın niyə köntöy sözə sən
Həmən cümlə, həmən lisana lənət!

Çıxmasın ki, üzrü xəlvət istərəm...
Olan olub... gəlib minnət istərəm...
Bərpasına möhtac hörmət istərəm
İpək telə mürgə salana lənət!

Saralacaq qəzetlərin varağı...
 Silinəcək həm haqqı, həm nahaqqı.
 Sönməyəcək qonşuluğun çırağı –
 Bu çırağa əli uzana... lənət!

İynə-sancaq bükülməsin əsgiyə...
 Nə ehtiyac adam boğan tüstüyə?
 Gəl, əl verək, keçsin isti istiyə
 Pünhan-pünhan körük basana lənət!

Biz kişiyik, düzələcək aramız,
 Bir sağlıqla sağalacaq yaramız...
 Arvad-uşaq arasında aramız
 Belə qalsa – anda-amana lənət!

Bu pilləkan – son mənzilin yoludur,
 Bəlkə də son ayın-ilin yoludur.
 Həm Əmirin, həm Qabilin yoludur
 Qiyamatə qurdla qalana lənət!

29.03.1993

BAHAR XANIM

Bahar Bərdəliyə

Sayışır saçında
Novruz çələngin.
Çöhrəndə qiyamət
Çəhrayı rəngin
Yoxsa ki – yoxsa ki...
Topun-tüfəngin
Bağrımı yarmışdı,
Ay Bahar xanım.
Xanım da heç olar,
Davakar, xanım?!

Tak-tak taqqıldadıb
Dikdabanını
Tərsinə hərləmə;
Dəyirmanını!..
Qəzəbin bizlərə
Kar edən deyil,
Tələbin bizlərə
Zor edən deyil,
Təbəssüm oduna
Bürü bizləri,
Yıx – nazü-qəmzənlə,
Sürü bizləri,
Ay Bahar xanım,
Xanım da heç olar
Davakar, xanım?!

Elə vəsiqəndir
Sənətin sənin.
Allahdan verilib
Sənədin sənin.
Şəklində baharın
Möhrü var, xanım,
Ay Bahar xanım,
Xanım da heç olar,
Davakar, xanım?!

26.03.1995

LƏNTƏRANİ, YƏNİ ELƏ-BELƏ

Şamaxıdakı əzizlərimə

Əvvəl-əvvəl sən gəl bizə,
 Bizdən gedək Ləngəbizə.
 Nə Ləngəbiz, əşşi, dayan!
 Beş addımda Əngəxəran.
 Gülabbanı tutub dilə,
 Aparağın Şərədilə.
 Söylə Tofiq fərzəndə ki:
 Yol gözləyir Mərzəndəki.
 Papaq elə Vəlicana
 Keyfə gedək Qızmeydana...
 Cəddinə qurban Heydərin
 Sirdaşdır dəlləklərin.
 Vaxt itirməsin çəmxəmə
 Qoşulsun şair həmdəmə.
 Gedək vurmağa Məlhəmə.
 Malikinki Nazimlədir,
 İşarəylə, him-cimlədir.
 Deyir: – Tez ol, duman gəlir.
 Pirquludan yaman gəlir.
 Görməyirsən bəs yağmurunu?
 Sərf eləməz Talış Nuru.
 Əlli tərپən, alova dön,
 Elə burdan Bədova dön.
 Bəs doxtursuz işmi aşar?
 Nadirçik, De-Be-ni axtar!
 Salmayınız zarafata.

“Yüz” də Bəxtiyarın “atıb”,
 Yellənərik lap Zarata.
 Bəs hanı Aydın bala, hə?
 Yaddan çıxdı az qala? Hə?
 O, maşında qabaqdadır,
 Böyük kimi ağıllıdır,
 Uşaq kimi qucaqdadır.
 Osmanbəyli yalda qalıb,
 Adnalıya çatmır əlim.
 Ədalət lap dalda qalıb,
 Mən lap öndə necə gəlim?
 Sən çörəkli gəlinə bax,
 Təndir salır, od qalayır.
 Ballı gəlin süzür şanı...
 Bal tutur, barmaq yalayır.
 Yeganəylə Adnalıya,
 Hər gələndə Altay gəlsin.
 Səliqə-səhmana görə
 Azı-azı hər ay gəlsin!
 Salamət olsun canımız,
 İşlərimiz qolay gəlsin.
 Sözüm burda bitdi daha,
 Bax, yadınnan çıxmasın ha!..
 Əvvəl-əvvəl sən gəl bizə,
 Bizdən gedək Ləngəbizə.
 Sonrası qalsın Allaha,
 Allaha – inşallah...

29.02.1996

BALACA ƏMİNƏYƏ NOVRUZ HƏDİYYƏSİ

Mübarəkdir Əminənin
Novruz bayramı.
Əminəni çox istəyir
Qonşular hamı.
Atası Məmməddir,
Babası Əkbər
Nənəsi Həlimə –
Nurlu, münəvvər.
Anası Gülzardı
Əminəmizin.
Gülüşü bahardı
Əminəmizin.
Saçları qızılı,
Özü qönçədir,
İpəkdən zərifdir,
Tüldən incədir.
Zəngi çalan kimi
İrəli qaçır.
Az qala qarını
Lap özü açır.
Adamı heyvətlə
Süzür Əminə.
Dəhlizdə tap-tupla
Gəzir Əminə.
Özgə uşaqlartək
Heç nəyin üstə
Demə dodağını
Büzür Əminə.

Dindirsen dilinə
 Dil çata bilməz,
 Gülsə gülüşünə
 Gül çata bilməz.
 Görüm xoşbəxt olsun,
 Əminə – xoşbəxt.
 Bu qara günlərdən
 O ağ günlərə
 Bəlkə də əl çatmaz.
 Uzaq günlərə
 Ağ qağayı kimi
 Qoy açsın qanad
 Hələ hər möhnətdən
 Uzaq Əminə,
 Hələ qayğı bilməz
 Uşaq Əminə.
 Bir daha bayramın
 Mübarək, quzu!
 Böyü, bu cür görmə
 Sən yurdumuzu!

1995

RƏQQASƏ

Xalq artisti, rəqqasə Cəmilə Bayramovaya

Rəqqasə qız rəqs eləyir
Süzə-süzə.
Canlar alan hüsnü ilə
Canımızı üzə-üzə.
Rəqqasə qız – Cəmilədir –
Camalına
Məclis heyran.
O, əfsanə
O, xəyaldır,
Xəyalına
Məclis heyran.
Amaliya
Səhnəmizin
Nur ulduzu.
Cəmilə də,
Rəqsin...
Rəqsin
Durna qızı.
O, ovsunçu
Bir mələkdir.
Həm asta meh...
Həm tufandır,
Həm küləkdir
Hər kim
Rəqsə dəvət edir –
Uçub gəlir
Göz üstündə.

Bir od düşür,
Aralığa...
Kabab yanır,
Köz üstündə.
Nə bəzəyi,
Nə növrəği,
Nə saçında
Gül darağı...
Üzüksüzdü.
Barmaqları
Üzüyüdür,
"Gülüstan"ın
Çıraqları...
Göy Xəzərdən
Külək əsir
Narın-narın
Rəqs eləyir
Cəmiləmiş
Üzü gülür,
Gözü baxır,
Adamların.
Gözü baxmır...
Gözü axır,
Adamların...

1995

MƏSLƏHƏT ALLAHIN... İNSAF ƏCƏLİN

Əziz dostum general-mayor Tofiq Rəsulovun xatirəsinə

Şad xəbər eşitdi
Bir qulağımız,
Bəd xəbər eşitdi
Bir qulağımız.
Fərman şahın oldu...
Əcəl Allahın...
Allah dərgahında
Nəydi günahın?
General paltarın
Əyin görmədi...
General paqonun
Çiyin görmədi.
Fotoda general
Surətin qaldı.
Albom yadigarı
Qismətin qaldı.
Niyə daşdan çıxdı
Hər arzu-kamın?
Niyə qəfil gəldi,
Qara bayramın?!
Xalqın adsız-sansız
Adi əsgəri!
Bəs xəta oldu ki,
Sən də Vətənin
Bir gün qalxıb oldun
Ali əsgəri?!
Məsləhət Allahın,

İnsaf əcəlin...
General şəstiylə
Lap zarafatla
Özünü çəkməyə
Oldu macalın?!
Oldu ki, yığışıb,
Danışaq-gülək,
Səni təbriklərlə
Bir hala gələk?!
Adi pillələrlə
Qalxdın aliyə
Alilik şərbətin,
Dadmadın niyə?!
Tabutun bəzənib
Güllə-çiçəklə
General, mübarək
Güllü növrağın!
Əlbəyaxadayam,
Çərxi-fələklə,
Gözünün üstündən,
Neçin sürüşüb
Sinənin üstünə,
Düşüb papağın?!

12.03.1996

XEYİRXAH

Ramiq Muxtara

Xeyirxahlığını bilmir xeyirxah,
Necə arı bilmir dərmandı balı.
Qaradan-quradan dolanır uzaq...
Bəmbəyaz buluddu fikri-xəyalı.

Ağ yağış ürəyin damcı dərmanı,
İşıqdır şövqdən qalan gözlərə.
Qoşular əhvalın ən kövrək anı
Ümidsiz-ümidsiz dolan gözlərə.

Xeyirxahlığını bilmir xeyirxah,
Necə Günəş bilmir nuru həyatdır.
Təcili yardımtək gəlmir xeyirxah
Hər anda, məqamda o, qol-qanaddır.

Xeyirxahlığını bilmir xeyirxah,
Necə çörək bilmir ruzudu ruzu.
Nırx üçün bazara gəlmir xeyirxah
Gəzmir nə bahanı, nə də ucuzu.

Xeyirxahlığını bilmir xeyirxah,
Necə ki, Ay bilmir nədir gecələr.
Gəlir müjdə kimi o sabah-sabah
İtir qara xəbər, itir lov xəbər.

Kölgələr əriyir baxışlarında,
 Yaman da yaxşıya dönür gözündə.
 Qulağı Allahın alqışlarında
 Bir cüt bayram şamı yanır gözündə.

Könül sevindirmək – əziz bayramı
 İlin hər fəslində qaranquşdu o.
 Gəlsin, xeyirxaha müntəzir hamı
 İlk sınıq qəlbə qonan quşdu o.

Xeyirxah sözüylə bir gilə zəhər
 Bir ümman şərbətə dönür – sehrə bax.
 Can bir qəlb imiş ki, qan-qan deyənlər
 Sən bir məhəbbətə, sən bir mehrə bax!

Çaşdırma! Xeyirxah duaçı deyil,
 Fövqündə dayanıb minarələrin.
 Xeyirxah adamlar, ey dili-qafil,
 Suyu-havasıdır cümlə bəşərin.

Xeyirxahlığını bilir xeyirxah,
 Yox, o dayaz deyil, yox, o dərinidir.
 Ağıl verməyibdir bədxaha Allah,
 Xeyirxahlıq işi peyğəmbərindir.

30.11.1996

FƏQƏT!

Fikrət Sadığa

Heç kəsin qəlbini
Sındırmaq olmaz.
Xalxı acı-acı
Dindirmək olmaz.
Sancmaq, zəhərləmək,
Yandırmaq olmaz.
Fəqət qəzəbi də,
Fəqət kini də
Ürəyin içində
Dondurmaq olmaz.
Olmaz qannı-qannı
Məxluqu süzmək.
Boş yerə hikkəylə,
Hiddətlə gəzmək.
Fəqət nə ikrahı,
Nə də zəhləni
Gözün büllurunda
Gizlətmək olmaz,
Şövqündə, nurunda
Gizlətmək olmaz.
Demirəm heç kəsin
Yoxdu qüsuru.
Kimin az, kimin də
Çoxdu qüsuru.
Üzə hər qüsuru
Söyləmək olmaz.
Fəqət bir sırtığın
Yoxsa qüruru,

Bax, onda tərəddüd
 Eyləmək olmaz...
 Həya pərdəsi var
 Üzlərimizdə,
 Həya kölgəsi var
 Gözlərimizdə.
 Həya nöqtəsi var
 Sözlərimizdə.
 Fəqət həyalıdan
 Etməli həya,
 Həyanı nə qanır
 Axı bihəya?!
 Həyasız önündə
 Abıra-həyaya,
 Bürünmək olmaz.
 Utancaq qız kimi
 Görünmək olmaz.
 Sığala, tumara
 Möhtac hamımız,
 Xoş üz, xoş rəftara
 Möhtac hamımız.
 Fəqət, maça kimi
 Sürtük sifətə,
 Ütük xislətə
 Bilmirəm nə deyim,
 Nə söyləyim bəs.
 Vız-vız vızıldayan
 Qara milçəyi
 Açıb otağının
 Pəncərəsini
 Tənbəllik etməyib
 Qovsun da hər kəs.

09.04.1997

QƏFƏSDƏN AZAD ET QUŞU

Azər Abdullaya və dost yolunda bütün cəfakəşlərə

Hər şeyin ibtidası var,
Hər şeyin intəhası var,
Dostluğun ibtidası var,
Dostluğun intəhası yox.

Dənizlərin qabarması,
Dənizlərin çəkilməsi,
Zirvəsi qarlı dağların
Parçalanıb tökülməsi.

Olar da həm, olmaz da həm,
Kövrəlirəm, gözümdə nəm...

Dost nidası, dost sözünün
Sıqlətinə, əzminə bax,
Vəznə gəlməz vəzninə bax!
İki ürək tutsa calağ
Dost gülzarı solmayacaq.
Dünya qopsa qaldı... – qalır.
Qranitdi, saldı, qalır.
Çəkilməyi yoxdu onun,
Qabarmağı yoxdu onun.
Qaş-qabağı, bozarmağı
Yoxdu onun.
Xəcaləti, qızarmağı
Yoxdu onun.

Kilidlərin tilsiminə
 Asan düşən açardı dost.
 Dost ruhunun iqliminə
 Hər məqamda uyardı dost.

Zindanı almaz eyninə
 Dostu düşübsə məhbəsə,
 Kəfən geyib də, əyninə
 Təmənna eylər hər kəsə
 Düşmənə yalvarar da lap.

Dostu xilas üçün bəli.
 Anda-amana sığmayan,
 Lap heç gümana sığmayan
 Bir iltimas üçün bəli!

Kişi dostluğun namına
 Namına, həm inamına
 Tənələrin yağmuruna
 Sinə gərib gəzər də dost.
 Köntöy sözü,
 Turşu üzü,
 Kəc baxışı
 Qüruruna sığışdırıb
 Dözər də dost.

Şərti şumda kəsən deyil
 Yox möhürlü iltizamı.
 Asan bilmə, asan deyil
 İmtahandı dost inamı.

Dost yolunda tənə daşı
 Yarar daşı
 Yarmaz başı.

Dost yolunda cəfakeşin
Aya-günə çatar başı.

Dost gözü düz,
Dost gözü nur,
Çaş olmaq ixtiyarı yox!
Dost ürəyi büllur olur
Daş olmaq ixtiyarı yox!

Qəfəsdən azad et quşu!
Təmənnanı sal qəfəsə!
Yer üzündə dost uçuşu
Qoy qismət olsun hər kəsə.

28.05.1997

ZƏHMƏTKƏŞ

Çingiz Abdullayeva

Zəhmətini suya döndər,
 Dəryasına bax.
 Zəhmətini çaya döndər,
 Məcrasına bax.
 Zəhmətini göz işləməz
 Düzlərə döndər –
 Kitab yüklü,
 Karvan gedən
 Səhrasına bax...
 Zəhmətini
 Qış yuxusu içində çəkib.
 Fil sükutlu,
 Fil dözümlü
 Cəfasına bax!
 Zəhmətini
 Azərbaycan şərinə yazan...
 Xarici say-seçimində
 Sırasına bax!
 Zəhmətini
 Başqa dildə rəvan etsə də
 Sarı simdə doğma
 Abi-havasına bax!
 Zəhmətini
 Ədalarla
 Gözdən salmayan
 Bir sadələvh,
 Sadə uşaq
 Sövdasına bax...
 Zəhmətini
 Kitab-kitab

Torbaya yığıb
Şirincə bir qürrə ilə
Bizə göstərən
Göstərincə halal
Zövqü-səfasına bax!
Zəhmətini
Sərgi-sərgi düzüb
Miz üstə,
Sərgisinin qiymətinin
Bahasına bax!
Zəhmətini
Əsə-əsə
Sıxıb boğmayan
Bir him-cimə dərhal
Əksi sədasına bax!
Zəhmətinin
Çəkisində
İddiası az,
Ancaq, ovçu Pirimlə
Arası da saz...
Zəhmətini
Bir alışqan qığılıcımı et,
Paxılların,
Şəkkakların,
Ağzıboşların
Çırt-pırtla yanıb gedən
Komasına bax!
Zəhmətini
Bu yaşında üst-üstə yığsan,
O yaşında
Bizim kiçik torpağımızın
Çingiz adlı
Bircə parça
Səmasına bax.

06.09.1998

ÖMÜR QAŞ-GÖZ ARASINDA

Köhnə dostum, akademik Bəkir Nəbiyeva

Kim özünü dartır, çəkir
Qoy yadına düşsün Bəkir!
Fikirləşsin yaxşı-yaxşı:
Gərək sadə olsun kişi.

Bəkir "bakir" sözünnəndir.
Bəkirimin bəkirliyi,
Bəkirimin təmizliyi,
Adınnan yox, özünnəndir.

Zəhmət onun cövhəridir,
Elm onun kəsəridir.
Oxu alın yazısını
Ömrün dolğun illəridir.

Çox yaşasın innən belə
Zər qədrini bilə-bilə.
Nə olar, gah gözüyaşlı,
Nə olar, gah gülə-gülə.

Gödək deyil dilin, Bəkir!
Uzun deyil əlin, Bəkir!
Gələ bilmisən bu Yolu...
Haqq yoludur yolun, Bəkir!

Ömür qaş-göz arasında,
Biz də növbə sırasında.
Sükan Allah əlindədir,
Gəmi fələk dəryasında.

06.02.1998

NİZAMİ

Millət vəkili, cavan akademik Nizami Cəfərov üçün

Nizaminin adaşdır Nizami,
Şairlərin sirdaşdır Nizami.
Qəfil oyat, gecənin bir aləmi
Ədəbiyyat yaddaşdır Nizami.

Həm Mahirlə bir pilləkan qonşusu,
Həm Mahirin qardaşdır Nizami.
Misilsizdir elmi, ədəb-ərkanı,
Ariflərlə yanaşdır Nizami...

İmam Cəfər adındandır soyadı,
Nacinsliyin tələşdir Nizami.
Əyri işin, nahaq sözün düşməni,
Haqqın qalib savaşıdır Nizami,
Qalib Qabil qardaşdır Nizami.

P.S. 9 yanvar 1998-ci il, Bakı Dövlət Universitetində Fikrət Qocanın "Ayrılıq ölüm deyil" romanının müzakirəsində.

"Neyləməli, göz görür, aqlım kəsir" kitabına avtoqraf:

Bu müəllif töhfəsi
Nizami Cəfərindir.
O, davranışda adi,
Düşüncədə dərinidir.

27.09.1998

ƏLİ

Dostum, sərhədçi-zabit Əli Cəfərovun 40 yaşına

Qırxıncı otağa keçmişən, Əli!
Qırxıncı otağın şəfəqli olsun.
Qırx şərbət camını içmişən, Əli!
İkinci qırxın da fərəhli olsun.

Əyninə gen gələn palto içində
Lap itib-batmağın dünəndi sanki...
İllər nə tez keçdi bir ho içində
Boya-başa çatıb böyüdün sən ki...

Böyümək asandır – böyüyür hamı,
Kamal pilləsiylə ucalmaq çətin.
Qırxa-qırx sınaqdan çıxan adamı
Yüzdə də haqlayar qocalmaq çətin.

Allahın hökmüylə anan Bünyazdır,
Taleyin hökmüylə Raisə – anan
Bu gün ad günündə keyfimiz sazdır,
– Əli!
– Bəli!
– Hardasan – burdasan?
Yeniyetmə Anar dayoğlun deyil.
Bıç yeri tərləmiş qardaşındır o.
Bir gör, nə tez gəlir il üstündən il,
Bir azdan xudmani sirdaşındır o.

Dayın Abbasəli general-mayor
Dayı – praporşik, gizir-zad olmaz.

Ancaq, sən ha fülə, yanmaz yoxsa qor,
Vedräylə kor quyu dünyada dolmaz.

Dayın fitrətiylə ata əvəzin
Həyat məktəbinin ilk müəllimi.
Ona şükranlıqla çata əvəzin,
Haqqında hər yerdə iftixarla din.

Qayğılar içində öyrəşmədin sən
Nə arxayınlığa, nə veyilliyə.
Gücün çatmayanda güləşmədin sən
– Abbasəli kimi dayım var! – deyə.

Sərhəd məkanında göz açmısan sən,
Yaşıl paqonların qanadın sənin.
Sözə sərhəd qoyub söz açmısan sən,
Çünki sərhədçidir ustadın sənin.

Yaşa çiçək-çiçək balalarınıla,
Atalı-analı böyüsün onlar.
Yaşa göyçək-göyçək balalarınıla,
Sən də xoş gəlmisən, qırxıncı bahar.
Səfa gətirmisən – gəlişin xoşdu,
Səfa gətirmisən – qədəmin əziz,
– Əli!
– Bəli!
Tez ol, əlli tərپən, piyaləm boşdu,
Səni cingiltiylə təbrik edək biz.

16.05.1999

QIZIL SÖHBƏTİ

Azərbaycanın məşhur hərb xadimi və cəfakəş şərqşünas alimi Məmməd Sadıq bəy Ağabəyzadəyə həsr edilmiş "İki ömür yaşayan adam" kitabının müəllifi dostumuz və qələm yoldaşımız Əli Səmədliyə.

(Zarəfatla)

Təzə kitabını, Əli Səmədli,
 Oxuyub qurtardım, bəli, Səmədli!
 Bildim Sadıq bəyin qızılı çoxmuş,
 Onu da bildim ki, insafı yoxmuş...
 İynəylə gor qazdın sən, əlləş-vuruş,
 O isə qıymadı sənə bir quruş.
 Çəkdi həmyerlisi Əli əziyyəət,
 Qızıllar edildi yada vəsiyyəət.
 Az qala Lvovu sirab etdi bəy,
 Göyçayda Əlini kabab etdi bəy.
 Tökdün arxivlərdə puçur-puçur tər,
 Hazırca xeyrini gördü özgələr.
 Birinə yüz qızıl, birinə üç yüz,
 Sən də gendən baxıb, yazıq-yazıq süz.
 Noolar... yüz qızıl da sənə verəydi,
 Əşşi, o dünyadan lap göndərəydi.
 Dirilib gələydi, qorxmazdı heç kəs,
 Təki gəlməyəydi əliboş, əbəs.
 Sadıq bəy dörd ömür yaşasaydı da,
 Lap marşal paqonu daşısaydı da,
 Bu biganəliyə mən heç dözərdim?
 Hələ üstəlik də kitab yazardım?!

Əgər ayırsaydı sənə də bir pay,
 Paslanıb olmazdı qarı-bacan zay.

Borular dönməzdi zənci qoluna...
Bağında düşərdi hər şey yoluna.
Darvazan, su çənin olardı mavi,
Dəniztək, səmatək mavi-səmavi.
Balaca həyətin meydan olardı,
Mərmər hovuzunda fantan olardı.
Bəyin günahını, gəl, bağışlayaq,
O bivaris öldü Vətəndən uzaq.
Canım, yoxdu onun günahı-zadı.
Xalqın tarixində yaşayır adı.
Hər şey düz... amma ki, qızıl söhbəti,
Burda Sadıq bəyin düşür qiyməti.
Hatəm səxavəti istəmirəm, yox,
Kişi əl tutsaydı sənə də az-çox
Qızıla çalardı buğdayı rəngin,
Dəmdəsgah olardı külafirəngin.
Mərdəkan gələrdi tamaşasına,
Ağız büzülməzdi bu his-pasına.
Biz də istilərdə gələrdik bağa,
Külafirəngidə az-az vurmağa.
Yox, yox, bu arzumuz deyildir yuxu,
Qalıb qışın azı, gedibdir çoxu.
Külafirəngidən görünər dəniz,
Ürəyimiz geniş, hissimiz təmiz.
Sən də gillədərsən – çox da Hacısan,
Hər üzünü görmüş... kef möhtacısan.
Nifrət eyləsək də xəsisə, nifrət,
Yenə Sadıq bəyə oxuyaq rəhmət.
Qalmışam od ilə su arasında,
Bəyin bəylik gəzim mən harasında?
Ay Əli Səmədli, zarafatdı bu,
Xoş söz, xoş ixtilat, xoş ovqatdı bu.

06.03.1999

DOKTOR ZEYNİ, DOKTOR ŞAHBAZ

Uzun illərdən bəri Yardımlı camaatının sağlamlığı qeydinə qalan bu həkim dostlarımın bir zamanlar müəllimi olmuşam.

Yaxın gəlin mənə bir az,
Kövrək ötür sinəmdə saz.
Ey ilk və son şagirdlərim,
Həm sevincim, həm kədərim, –
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz!

Mən lap cavan, siz lap uşaq...
Geri dönək, geri uçaq...
Zəng səsləri... tanış avaz...
“Çapayev”i əzbər desin
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz!

Bu dağların balaları,
Sağlamlığın hökmdarı,
Ürəkləri güldən təmiz,
Xalatları qardan bəyaz, –
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz!

Təmənnadan uzaq dostlar,
Neçə ömrə çıraq dostlar
Uşaq kimi dolur gözüüm...
Dərs demişəm sizə bir az, –
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz!

Hippokrat andı uca –
Ucasa bu dağlar necə.
Sədaqətə inanıram,
Ruhunuzda yaşasın yaz, –
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz!

Qalıbsınız o saflıqda,
Büllur bulaq şəffaflıqda.
Siz ey uzaq şagirdlərim,
Dövrən sizə ləkə salmaz, –
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz!

Yığışırıq yaydan-yaya,
Nə etibar bu dünyaya?..
Bəlkə belə məsləhətdir..
Tez-tez görüş yadda qalmaz..
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz!

1984

FƏZAILLƏ MƏN GÖRÜŞƏ GƏLƏNDƏ

*Yardımlının adlı-sanlı ziyalı, qocaman
müəllim, qədim dostum və qudam Fəzail Yusif
oğlu Əkbərovun 75 yaşı mübarəkdir.*

Fəzaillə mən görüşə gələndə,
Gəncliyimlə görüşməyə gəlirəm.
Kövrək-kövrək gözlərimi siləndə
Xatirəmlə öpüşməyə gəlirəm.

Fəzaillə mən görüşə gələndə,
Fikir-xəyal qanadında gəlirəm.
Əlli ilin əvvəlinə dönməyin
Arzusunda – muradında gəlirəm.

Fəzaillə mən görüşə gələndə,
Həmişəbahar çələngiyə gəlirəm.
Sədaqətin, qardaşlığın, dostluğun
Bir sifəti, bir rəngiyə gəlirəm.

Fəzaillə mən görüşə gələndə,
Yardımlının dağlarına gəlirəm.
Elə dağlar arxasında da qalmış,
Müəllimlik çağlarına gəlirəm.

Fəzaillə mən görüşə gələndə,
Müdirimlə görüşməyə gəlirəm.
O zamandan elə təmkinli, ağır
Müdrikimlə görüşməyə gəlirəm.

Fəzailə mən görüşə gələndə,
Öz ilk həyat məktəbimə gəlirəm.
Şükür Allaha... gözlərimdə qalmamış,
Niyyətimə, mətləbimə gəlirəm.

Yedik-içdik neçə bulaq başında,
Qışda tutduq əlimizi oda biz.
Qismətə bax – lap kamillik yaşında
Qardaş idik, həm də olduq quda biz.

Bir-birimizə erk elədik yerində,
Zarafatı döndərmədik qayçıya...
Ərkimizi dərk elədik yerində,
Çevrilmədik çox danışan küyçüyə.

Fəzailə mən görüşə gələndə,
Xoş ovqatın görüşünə gəlirəm.
Neçə-neçə unudulmaz, məzəli
Əhvalatın görüşünə gəlirəm.

Qeyrətimdir Fəzailin qeyrəti,
Qeyrətimin görüşünə gəlirəm.
Qudalıq ki... lap ilahi qisməti,
Qismətimin görüşünə gəlirəm.

Körpüləri sel aparır, aparsın,
Sədaqətin körpüsünü aparmaz.
Lap dünyanı məhvərindən qoparsın,
Dəyanətin körpüsünü aparmaz.

Əsrdən-əsrə biz addım atmışıq,
Ay əlli bir yaşlı ünsiyyət, yaşa!

Biz ki, qış fəslinə çoxdan çatmışıq,
Qış paklıq... təmizlik... büllur tamaşa.

Fəzailə mən görüşə gələndə,
Bir həyalı görüşünə gəlirəm.
Yardımlıda başına and içilən,
Bir ziyalı görüşünə gəlirəm.

26.06.2001

TANIYA-TANIYA TANIMIRIQ BİZ

*“Azərbaycan” jurnalının builki 5-ci nömrəsində
Məmməd Orucun hekayələrini oxudum. Və:*

Kişinin səxavəti
Dilində yox, cibində;
Dənizin var-dövləti
Üzündə yox, dibində.

Bir-birimizi ancaq
Üzdən tanıyırdıq biz;
Yerişdən, sir-sifətdən,
Gözdən tanıyırdıq biz...

Bu da gərəkdir əlbət.
Sənətkarın qüdrəti
Üzdə üzməyir əlbət.
O bəlkə bir sualtı
Qayadır – görünməyir;
O bəlkə bir sualtı
Qayıqdır – görünməyir.

Ədib Məmməd Orucu
Tanıyırdım haçandır;
Ədib Məmməd Orucu
Tanımırdım – yalandır!

Beləcə aylar ötür,
Beləcə illər ötür.
Nə olar...

Məmmədin yazısını
 Bir yol əlinə götür...
 Götür oxu da, zalım,
 Oxu, qadanı alım!

Bu dili topuq çalan,
 Adama yovuşmayan;
 Sakitcə salamlayıb,
 Hündürdən danışmayan,
 Müdriklik sərhəddində –
 Ömrün qızıl həddində
 Nə qoca, nə də cavan.

Əsil qələm sahibi
 Mətləbi dərin ədib;
 Təhkiyəsi axıcı,
 Təsviri şirin ədib.

Divardan asılmayıb,
 Qəzetə yazılmayıb
 Elanı, bildirişi.
 Məmməd Orucuları gəl,
 Əslən tanıyaq, kişi!..

İyun 2001

KÖHNƏ DOSTUM USTA SAHİB

Sahib ləyaqət sahibi,
 Dosta sədaqət sahibi.
 Ürəyi ipək, əlləri qızıl,
 İşində məharət sahibi.
 Üzündə həmişə təbəssüm,
 Çox gözəl xasiyyət sahibi.
 Zəng çalsan zənginə hay verər,
 Minnətsiz ünsiyyət sahibi.
 Professorudur öz sənətinin,
 Xəstə soyuducunu cərrahiyyədə
 Əlləri əsməyən fərasət sahibi.
 Çənəboğaz ilə yoxdur arası,
 Nə versən kifayət sahibi.
 Küçədə, səkinin sağ və solunda
 Paslı soyuducu skeletləri.
 Açıb-bağlayanda emalatxananı,
 Onlara bir rəhmət sahibi.
 Əlindən nə desən gəlir ey... inanın,
 Səriştə, cəsarət sahibi.
 Yarpaq rəngində bir "Jiquli" si var,
 Bir başı işədir, bir başı evə.
 Vəssalam! Qənaət sahibi.
 Ancaq dükanının üç-dörd pilləsi
 Yaman xatalıdır, yaman naqolay.
 Elə hey deyir ki, vaxt ver, düzələr,
 Bir belə də olar möhlət sahibi?
 Nakam balasını itirən gündən,
 Hamıdan xəlvətdə xiffət sahibi.
 Əlləri buz qabı, buz dolabında
 Mənim köhnə dostum usta Sahibin,
 Ürəyi hərarət, rəğbət sahibi.

16.08.2001

İMAMVERDİ

*Bu il noyabrın 13-də qədim və əziz dostum
İmamverdi Əbilovdan yetmiş beş yaşının təbrikinə
görə aldığı məktubun ovqatıyla.*

Sən şirinsən, yox zərrəcə
Acılığın,
İmamverdi!
Sən hacılar hacısısan,
Cövhərində, canındadır
Hacılığın,
İmamverdi!
Axı sən öz məskənin övliyadır,
Müqəddəsdir,
İmamverdi!
Təkcə səni ziyarətə gəlsə millət,
Elə bəsdir...
İmamverdi!
Sən alimlər alimisən –
Nə doktor, nə professor?..
İmamverdi!
Bilmirsənmi professor olmaq
Bu gün deyildir zor,
İmamverdi?!
Sən heç vədə olmamısan
Lilli nohur, dayaz, qardaş!
Ümman kimi dərin qardaş!
Bulud kimi bəyaz qardaş!
İmamverdi!
Nə “Beynəlxalq”, lap olginan,
Vallah, Nobel laureatı.

Təki səni mən tanıyım,
Tanımasın Doğu-Batı.
İmamverdi!
Yox, yox Qabil ağ eylədi,
Fəqət, əstəğfürullah ki,
Zənn eləmə lağ eylədi,
İmamverdi!
İmamverdi!
Müəllimlər müəllimi
İmamverdi!
Stalin bu sözdən ötrü
Kəsdirərdi lap dilimi,
İmamverdi!
Adı Neft çalasıdır məkanının,
Ad şərtidir.
Qəvvasısan al şəfəqlər ümmanının,
İmamverdi.
Sən ey Bülbül yuvasının pasibanı,
İmamverdi.
Yada düşdü İstanbulda
Tofiq Fikrət Asiyanı,
İmamverdi!
Fəxri adlar sarayının fanarısan,
İmamverdi!
Sədaqətin, sadəliyin, müdrikliyin
Xəzan görməz baharısan,
İmamverdi!
Xatirələr sərgisidir yuvan sənin,
İmamverdi!
Kimlər, nələr dərgisidir
Yuvan sənin,
İmamverdi.

Yuva sözü daha nazik...
 Mülk sözündən, ev sözündən
 Saray düşər, yuva düşməz
 El gözündən,
 İmamverdi!
 Təvazökar, haysız-küysüz astagəlim,
 İmamverdi!
 Vurma-çıxma cədvəlində üstəgəlim,
 İmamverdi!
 Sən Qabilin mənəviyyat
 Qardaşın,
 İmamverdi.
 Sən Qabilin soyadının
 Adaşın,
 İmamverdi.
 Sükan Allah əlindədir,
 Ömür Allah ümmanında.
 Şükür ki, sağ-salamatıq
 Hələ Allah amanında,
 İmamverdi!

13.11.2001

ÇOX HÖRMƏTLİ HEYDƏR MÜƏLLİM

*Azərbaycan Respublikasının alicənab
Prezidenti Heydər Əliyevə*

Əyilməz uca başın –
Millətin ucalığı.
Şanlı yetmiş beş yaşın –
Qüdrətin ucalığı.
Sənətə-sənətkara
Haqq-sayın var olsun!
Bənzə ulu dağlara,
Zirvələri qar olsun!
Qoy sabahkı Baharın
Zəfərli bahar olsun!

1998

QONAQ GƏLİR

Vaqif Səmədoğluna

Çırpılır qapı-pəncərə,
 Külək bizə qonaq gəlir.
 Göylərdə ildırım çaxır,
 Şimşək bizə qonaq gəlir.
 Düşür yağış damcıları –
 Tək-tək... bizə qonaq gəlir.
 Qorub yellənən ciyədən,
 Köynək bizə qonaq gəlir.
 O köynəyi aparmağa,
 Mələk bizə qonaq gəlir,
 Yaxasında gözü dolmuş
 Çiçək bizə qonaq gəlir.
 Piyalələr boşaldıqca,
 Xumarsan da ayıl, Qabil,
 Bu kağızın-mürəkkəbin,
 Lələk bizə qonaq gəlir.
 Baxmayıb əhdə-vəfaya,
 Baş qoşmayıb ilə, aya,
 Saydığını saya-saya...
 Fələk bizə qonaq gəlir.

2000

ALLAH SAXLASIN...

(Zarafatla)

Allah saxlasın tәki Şahәddini,
O Milli Mәclisdәki Şahәddini.

Şüvәlanın bağçası var, bağı var,
Tutunun da qarası var, ağı var,
Sinәmdә dә tәzә nübar dağı var.
Qorxusu yox nәfsim aşsa hәddini,
Allah saxlasın tәki Şahәddini,
O Milli Mәclisdәki Şahәddini.

İndiyә qalmaz dәнәsi ağ tutun,
Keçmiş ola tәntәнәsi ağ tutun,
Hәмhәмәsi, dәmdәмәsi ağ tutun,
Çәk-çeviri, çәmxәмәsi ağ tutun.
Nәfsini bas, әymәginән qәddini
Allah saxlasın tәki Şahәddini,
O Milli Mәclisdәki Şahәddini.

Getdi ağ tut, çox da meylim var tuta,
Əl çatmadı bәyaz tuta, qar tuta.
Güman qaldı barmaq boyda xartuta,
Allah saxlasın tәki Şahәddini,
O Milli Mәclisdәki Şahәddini.

Xeyrulları vәkil etdim orada;
– Qalanını – dedim – axtar, ara da...

De ki, kənddə bəlkə bir şey yarada,
 Hər ikisi bilməm itdi harada.
 Allah saxlasın təki Şahəddini,
 O Milli Məclisdəki Şahəddini.

Şüvələnda həm sol, həm də sağ quyu,
 Heyif deyil ki... şorməzə bağ suyu,
 Bir yanda da Abi-zəməzəm – ağ suyu...
 Bala-bala gillət getsin qutabla,
 Çox əlləşdik, əşşi, dəftər-kitabla –
 Bir də gördük ömür aşıb həddini,
 Allah saxlasın təki Şahəddini,
 O Milli Məclisdəki Şahəddini.

Bu söhbətin bəhanədir mayəsi,
 Üstümüzdə səmimiyyət sayəsi,
 Kişi ərki – əsil Qur`an ayəsi.
 Yox! Qarın yox!.. Qədir şair qayəsi!
 Çağırırım Mir Mövsümün cəddini,
 Allah saxlasın təki Şahəddini,
 O Milli Məclisdəki Şahəddini.

1995

MƏRDLƏR İÇİNDƏ

*Cəlilabadda yaşayan şair, müəllim
Abbasəğadan aldığı eyni rədifli məktuba cavab.*

Mərdlər yaşayır daima namərdlər içində
Namərdlərə – xərçəng – deyirəm mərdlər içində.

Hər dərdin əlacı tapılır tez və ya gec,
Xərçəngə, di gəl, yoxdur əlac dərdlər içində.

Bərk-boşda seçilmiş kişilər nakışlərdən,
Barmaqla sayılmış kişilər fərdlər içində.

Düzlük və təmizlik mayası süddə-sümükdə...
Zərddirmi sığırçın, mən ölüm zərdlər içində?!

Öz haqqını təmkinlə tələb eyləyə bilmək –
Rəftar – əsas şərti – bütün şərtlər içində.

Zənn etmə ki, “Çin səddi”nə tək sən dirənirsən,
Yer kürrəsi vurnuxmadadır sədlər içində.

Yaltağa baxanda yenə sərt yaxşıdı, Qabil,
Abbasəğa tək sərt, fəqət, sərtlər içində.

BU QAYA DAŞ DEYİL...

Sürücü Təvəkkül Məmmədova

Yardımlı dünyanın harasındadır?
 Silsilə dağların arasındadır.
 Qayalar köksünü verib irəli,
 Hər qaya zəhmli igid heykəli.
 Döyüb sinəsini külək, yağış, qar,
 Döysün... yel qayadan nə qoparacaq?
 Burda – Yardımlıda bir qaya da var,
 Bu qaya daş deyil, insandır ancaq.
 Yox, elə bu insan qayadır, qaya,
 Adı Təvəkküldür bu qranitin.
 Lay gəlib, sal gəlib kişi dünyaya,
 Ondan qəlpəcik də qoparmaq çətin.
 Katib sürücüsü Təvəkkül qağa,
 Bu katib, bu sədr söhbəti deyil.
 Ağzıbütöv olub söz saxlamağa,
 Söz vermək hər kəsin qüdrəti deyil.
 Katib təzələnir, katib dəyişir,
 Qızılbaş köhnəsi qalır Təvəkkül.
 Hər təhvil-təslimdə təftişə bax bir,
 Etibar kağızı alır Təvəkkül.
 Allah möhürləyir bu vəkaləti,
 Fələk yazdığını pozarmı külək?!
 Katibli, katibsiz bu vilayəti
 Qaya Təvəkkülsüz heç vaxt görməyək!

ŞE`RİM

Çoxdan ayrılmışıq bir-birimizdən,
Yaxın ola-ola uzaq düşmüşük.
Yoxsa xatirəyə çevrilmişən sən?
Xatirə eşqinə nahaq düşmüşük.

Hələ xatirəlik bir şeyimiz yox,
Mənzil də yarıdan keçibdir ancaq;
Qədir-qiymət üçün gileyimiz yox,
Baxırıq əliboş, sakit, utancaq.

Səninlə ilk dəfə söhbət edirəm,
Adını ilk dəfə çəkir qələmim.
Sənsiz məndən ötrü nə lazım aləm?
A şe`rim, ay mənim sevincim, qəmim!

Biz köhnə qardaşlıq, köhnə can-ciyər,
Köhnələ-köhnələ tazələnmişik.
Hər dəfə dan üzü güləndə göylər
Günəşdən nur içib şaxələnmişik.

Bahar səmasitək aydın, lacivərd,
Qaradan-quradan asudə şe`rim!
Özünə etmədin paxıllığı dərd,
Gözəl şe`rlərə aludə şe`rim!

Saysız şe`r içində adi şe`rsən,
Ancaq nə şərikin, nə ortağın var.
Böyük bir axında üzüb gedirsən,
Xırdaca gəmisən, öz bayrağın var...

Mənim ürəyimdən axan bulaqsan,
Hər nəşən – olanım-qalanım busan.
Nə qədər ki, varam, susmayacaqsan,
Kiçik bir həqiqət, böyük arzusan.

Neçin gilə-gilə süzürsən, şe`rim?
Yanğımı yatırmır seyrək damcılar.
Vurnuxa-vurnuxa gəzirsən, şe`rim,
Səndə ətalətmi, yoxsa səbr var?

Mən heç... mən bilirəm xasiyyətini,
Vecinə gəlməyir imza yarışı.
Hamı inanırmı, öz niyyətini –
Sən şüar etdikcə yarışa qarşı?

Mən sənin arxanca sürünməmişəm,
Doğmusan fikrimdə, ruhumda, şe`rim!
Vədəsiz gözünə görünməmişəm,
Axmısan hissimdə, duyğumda, şe`rim!

Sənin çoxluğunu çox istəmişəm,
Bir yerə yığmışam, çox olmamısan.
Eybi yox, mən səndən razıyam, nə qəm,
Qəzetlər küncündə yox olmamısan.

Qələm yoldaşlarım, qədirli dostlar
Özündən bədgüman deməsin mənə.
Nə qədər bihudə sətirlərim var,
Bəlkə bir o qədər olacaq yenə.

Lakin, ölüm-zülüm quraşdırmağa
Məni sövq etməmiş şe`rim bir kərə.
Boğazdan yuxarı yaraşdırmağa
Məni sövq etməmiş şe`rim bir kərə.

Qövsü-quzeh kimi min rəngə çalan
Canlı zərrəsidir şe`rim həyatın.
Əgər canlıdırsa, orda hər zaman
Azacıq əksi var bu kainatın.

Orda Vətən eşqi, dost məhəbbəti,
Tərtəmiz adamlar, yaxşı adamlar.
Əsrin öz nəfəsi, öz şe`riyyəti,
Sobalarda alov, quzeylərdə qar.

Bağrı yanıq lələ, dalğın bənövşə,
Qayalı sahillər ordadır, orda.
Qırılan meşəylə, qorunan meşə...
Sevinc ilə kədər ordadır, orda.

Ordadır Arazın soluyla-sağı,
Mübarək vüsala inam ordadır.
Orda çalın-çarpaz bir Müşfiq dağı –
Xəyala sığmayan nakam ordadır.

Günəşli havada xırda uşaqlar
Sabun köpükləri üfürür göyə.
İçi boş, özü xoş, göz aldadan şar
Şadlığa çevrilir bircə saniyə.

Mənə bəxş etdiyən sevinc, səadət –
Ömürlük əzabım, əziyyətimdir.
Bu xoşbəxt əzaba etsəm xəyanət –
Diriykən ölümüm – nəhayətimdir.

Mənim babat şe`rim, nöqsanlı şe`rim!
Təvazö xətrinə demirəm bunu.
Bütün qüsurilə vicdanlı şe`rim!
Gözlə vicdanını, yaşat ruhunu...

ƏDALƏTİN ÇIRAĞI

Ədalətin çırağı
 Gündən-günə gur yanır.
 Fikirlər, düşüncələr
 Bu çıraqla nurlanır.
 Özünü od-alova
 Vursa da pərvanələr,
 Başqadır bu çırağın
 Pərvanəsi bu səfər.
 Cəsarətdir,
 Dəyanətdir,
 Mətanətdir,
 Qətiyyətdir
 Bu pərvanə!
 Bir kişilik, bir qeyrətdir
 Bu pərvanə!
 Bir insafdır-mürüvvətdir
 Bu pərvanə!
 Açıq göz, saf baxışdır,
 Tükü-tükdən ayıran
 İncə, sərraf baxışdır
 Bu pərvanə bu saat;
 Ədalət çırağının
 Eşqiylə çalır qanad.
 Ədalətin çırağı
 Yanır ürək qanıyla –
 Azərbaycan xalqının
 Vətəndaş vicdanıyla,
 Adamlıq vicdanıyla,
 Kommunist vicdanıyla.
 Ədalətin çırağı
 Təkcə şölə saçmayı,

O çalınır zəng kimi,
 Açılır tufəng kimi...
 Şəklənmiş qulaqlarda
 Künc-kənar otaqlarda,
 Saxta vəkalətlərdə,
 Gizli əmanətlərdə.

İşıqdan qaçar:
 Canavar,
 Bayquş,
 Yarasa.
 İşıqdan qaçar
 İşıqdan qorxub-ürkən nə varsa...
 Ədalətin ɘırağından
 Bu gün vahiməylə
 Baş götürüb qaçan
 Ayrı xilqətdir.
 Bu fitnə-fəsad xilqətin
 Mayeyi-cövhəri
 Rüşvətdir!..
 Rüşvətin qənimisə:
 Halallıq,
 Saflıq,
 Paklıq,
 Qüdsiyyətdir!
 Üz-üzə,
 Göz-gözə
 Açıq söhbətdir!
 Günəş haləsinə çevrilirik
 Ədalətin ɘırağı dövrəsində biz,
 Partiyanın bayrağı dövrəsində biz.
 Aramızda,
 Sıramızda
 Aman yoxdur namərdə

Ədalətin naminə
Lap allahla peyğəmbər
Arasında olsa belə...
Götürülsün
Gözdən asılan pərdə!
Ədalətin çırağı
İşıq salır hər yana:
Kafedraya,
Məktəbə,
Avtobusa,
Dükana.
Cərrah bıçağına,
İmtahan vərəğine.
Əldəki qabara,
Alındakı vüqara,
Hökmə, qərara,
İdraka, ixtiyara.
Xalqın gözünə dönüm:
Xalqın haqq sözü çindir,
Haqdan yanan çırağı
Söndürmək çox çətindir.

1982

VAY ONDA Kİ...

Dünən böyük bir səhnədə
Çiçəklərə büründün sən,
Çəpiklərin şimşəyində,
Alqışların gürşadında
Göründün sən.
Hündür zəlin qübbəsində
Çilçiraqlar yelləndilər
Nəfəslərdən...
Sən də coşdun, qanadlandı
Coşub-daşan həvəslərdən.
Gözlərini ovsunladın
Yaşlının da, cavanın da.
Gülüşümüz, qəzəbimiz, nifrətimiz,
Vahiməmiz, sarsıntımız, heyrətimiz
Qağayılar kimi səsləndi
Sənət ümmanında.
Aktyor!
Sənə baş əyirik səhnədə biz.
Layiqdir sənə:
Fəxri fərmanımız,
Fəxri adımız,
Ordenimiz,
Qızıl ulduzumuz,
Alqışımız və...
Kasıbın olduğundan –
Bir dəstə çiçəyimiz.
Vay onda ki, çaşıb sən,
Teatrın səhnəsindən enib
Həyatın səhnəsində də
Aktyorluq edəsən.

1979

ƏLVIDA

Mavi ekranda bağça uşaqları "Əlvida, bağçamız" adlı nəğmə oxuyurdu...

Əlvida!.. Bir parça qıpqırmızı köz,
Yandırır, göynədir bir yara kimi.
Əlvida üstündə köklənirik biz
Uşaq bağçasından məzara kimi.

Əlvan oyuncaqlar gəlirlər cana,
Kövrəlik kukla da, "dovşan" da, "at" da...
Bağça müdirəsi – qayğıkeş ana
Dolur bulud kimi bəyaz xalatda.
Əlvida deyirik bağçamıza biz,
Çilik-çilik olur büllur qəlbimiz.

İllər gəlib keçir, dolanır zaman,
Məktəb yollarında qanadlarıq.
Yetkinlik eşqiylə, dərs həvəsiylə
Pərvanələr kimi oda yanırıq.

Bir də görürük ki, səslənir "Son zəng".
Gözlər şehlə dolu, dodaqlar titrək.
Qopur sinəmizdən həzin bir nida:
– Əlvida, – deyirik, – məktəb, əlvida!

Səbrsiz-səbrsiz biz hərlənirik,
Dərin biliklərin daşlı-kəsəkli
Çətin yollarıçın yəhərlənirik.
Alimlər ağsaçlı, alimlər cavan.

Seminar, məşğələ, zaçot, imtahan,
 Yuxusuz gecələr, qalın kitablar,
 Təqaüd, məhəbbət, gizli əzablar...
 Diplom, ali təhsil, ixtisas... aləm...
 Könüldə fərəhlə qoşalaşan qəm...
 – Əlvida! Gəncliyin qızıl çağları,
 Müqəddəs, mötəbər elm ocaqları.

Çılğın alovlara atılıriq biz,
 Cilovsuz sellərə gəririk sinə.
 Həyat həm tufanlı, həm sakit dəniz,
 Üzürük arzular sahillərinə.

Müəllim oluruq, alim oluruq,
 General oluruq, hakim oluruq,
 Kapitan oluruq uzaq səfərdə,
 Mühəndis oluruq tikintilərdə...

Xülasə, bir işdən yapışıriq biz,
 Əlləşir, vuruşur, çalışırıq biz.
 Bir də ayılıriq: gün axşam oldu...
 Filan gənc... nurani bir adam oldu.
 Bizi pensiyaya yola salırlar,
 Ömür yolumuzu yada salırlar.
 Əlvida deyirik vaxta... saata...
 Çıxırıq oyundan kənar həyata.

Bir gün də insafli əcəl söyləyir:
 – Bəsdir, növbən çatdı, dur gəl! – söyləyir.
 Dünya boşalmasa dolası deyil,
 Bax, bu dövr eləyən qafilə karvan
 Qurdla qiyamətə qalası deyil.

Gəlir min bir insan, gedir min insan,
– Əlvida, – deyirik, – əlvida, cahan!

Əlvida!.. Bir parça qıpqırmızı köz,
Yandırır, göynədir bir yara kimi.
Əlvida üstündə köklənirik biz
Uşaq bağçasından məzara kimi.

1980

UÇURUM

Başını itirmiş adamlar kimi,
O, yolayrıcında vurnuxub qalır.
Hövlündən ağarır saçı qar kimi,
Hayana dönürsə karıxıb qalır.

Yeriyir irəli – beş, on, yüz qədəm,
Önünə qorxunc bir uçurum çıxır.
– Bəlkə sıçrayışla atılıb keçəm,
Xeyr! – Tərəddüdlə dayanıb baxır...

– Yaxşı, geriyə də yol yoxdu yəni?
Cəbhədən qaçıram? Günahım, xətam?!
Dala üz qoyuram, dalda da məni
Uçurum buraxmır mənzilə çatam.

İndi də səmtini çevirir sağa,
Sanki buz dağına xizəkdə enir.
Ox kimi şığıyır yolçu qabağa,
Yenə... uçuruma gəlib dirənir.

O, qan-tər içində, heyrət içində
Bu dəfə fırranıb götürür solu,
Görcək uçurumu: dəhşət içində
Qırılıb yanına düşür əl-qolu.

– Göyəmi çəkilib bütün körpülər?
Bir qulac kəndir də çıxıb qəhətə.
Yerəmi batıbdı bu gün körpülər,
Hanı? – Qıl körpü də gəlsin lənətə!

Yolçunun gözləri göyləri gəzir,
Ulu sonsuzluqdan qanad istəyir.
Bağlı qapılardan əlini üzür,
Açıq qapılardan imdad istəyir.

Göy də uçuruma çevrilir ancaq,
Buludlar dərədə doğranmış şüşə.
– Nə demək istəyir bu göy, bu torpaq
Bu nə gözbağlıca, bu nə əndişə?!

Çılğın qəhqəhəylə tutub üzünü
Deyir uçurumlar yolçuya sanki:
– Hamı yaxşı-yaxşı açsın gözünü –
... Dil ürək deyəni demir haçan ki...

Dörd bir tərəfində öz əllərinlə
Biz – uçurumları yaratdın özün.
Bax, bizik işinlə, əməllərinlə
Sənin addım başı tərs gələn sözün.

Nə bir körpü axtar, nə bir qanad gəz,
Dilin hayandadır, ürəyin harda?
İnan ki, qartal da qıy vura bilməz,
Ürəyi partlayar bu boşluqlarda.

Yolçu, yer üzünün harasındakı
Yola ayaq bassan önündə varıq,
Qəlbinlə dilinin arasındakı
Uçurum, uçurum, uçurumlarıq.

SAÇLARIN

Qızılı saçların qızıl dan yerim,
Gülür son səhəri son baharımın.
Qızılı saçların odlu qürubum, –
Son odu sonuncu yanğılarımın.

Qızılı saçların qızıl payızım
Bağçalarım əlvən, bağlarım əlvən.
Qızılı saçların laləli düzüm,
Sevdalar içində ruzgarım əlvən...

Qızılı saçların qafil ömrümün
Sonuncu altunu... sonuncu zəri.
Qızılı saçların Qabil ömrünün
Axşama qarışan son şəfəqləri.

1974

SƏNSİZ

Gözlərimin bulaqları
Çağlar pərişan-pərişan.
Xəyalımın buludları
Ağlar pərişan-pərişan.

Ümidlərim bir daş olub
Qalar ömrün yollarında.
Qol-qanadsız bir quş olub,
Ölər ömrün yollarında...

Qəlbin yaxşı ahəngini
Qüssə-kədər pozar gedər.
Ruhun yaşıl çələngini
Qızıl xallar bəzər gedər.

1974

DÖNƏRƏM...

Sənsiz nə alçalar,
Nə ucalaram.
Sənsiz nə gəncləşər,
Nə qocalaram.
Sənsiz –
Qaradınməz
Daşa dönərəm,
Şimal qütbündəki
Qışa dönərəm.

1975

SORUŞSALAR

Soruşsalar: – Bu dünyada
Nə istəmirsən?
Deyərəm ki, bircə onun
Zəhər dilini.
Soruşsalar: – Bu dünyada
Nə istəyirsən?
Deyərdim ki, bircə onun
Şəkər dilini.

1975

QƏLPƏ

Sənə qarşı nifrətim
Nə itir, nə azalır.
İfadəsi dəyişir,
Özü həmişə qalır.

Sənə qarşı nifrətim
Gah dalğa, gah ləpədir.
Bədənimdə ömürlük
Dövr eləyən qəlpədir...

1968

YAY TONQALI

Dəniz dalğın, səma tutqun, hava sərin,
Yox, deyəsən sərindən də lap o yana.
İyul ayı... adam dolu sahillərin,
Göz işləməz boşluğuna kim inana?

Bu nəm qumlar xatırladır yaş örtüyü,
Yaş örtüyü ütüləyir külək burda.
Göylər yaşlı bir ananın baş örtüyü,
Atır yağış damcıları tək-tək burda.

Suya baxıb titrəyirik zarafatsız,
Bizə baxıb uşaqlar da tir-tir əsir.
Hardan gəlir qış nəfəsli uzaq payız,
Kimə görə, nəyə görə o tələsir?

Möcüzələr aləmidir bu təbiət,
Fəsilləri yerdəyişik salar da o.
Qoparar da yer üzündə o qiyamət,
Yer üzünə şirin layla çalar da o.

Təbiətin yanlışı da bir naxışdır,
İyul ayı belə hava pisdi məgər?
Təbiətdən insan razı qalmamışdır,
Həm şükürlü, həm naşükür – cümlə bəşər!

– Ay uşaqlar, gəlin, – dedim, – tonqal çataq,
Göy Xəzərin sahilində yay tonqalı.
Gəlirdik ki, gün altında qumda yataq...
Gəldik, olduq od-alovda qızınmalı.

Yaş qumsalda nə yandıraq? Odunmu var?
 Gözümüzə taxta-tuxta dəyir tək-tək.
 Oda çətin tutuşsunlar yaş taxtalar,
 Sızlamasın, şaqqıldasın tonqal gərək.

Bir az çör-çöp, bir az çırpı, bir az yonqar,
 Quru yeşik qırıqları tapdıq bir az.
 Nəmli hava, soyuq xəzri, yaş taxtalar
 Yüz kibrit çək, quru yanıb, yaş alışmaz.

Quru ağac qırıqları zorla yandı,
 Quru zorla yanan yerdə yanarmı yaş?
 Fəqət tonqal yavaş-yavaş alovlandı,
 Yaşla quru arasında qopdu savaş...

Yandı tonqal – inadımız qalib gəldi,
 Alov – uşaq əyləncəmiz oldu aşkar.
 Yağış altda yay tonqalı nə gözəldi,
 Yandı suyu şoruldayan yaş taxtalar.

Əlimizə hər nə keçdi çatdıq oda,
 Rezin təkər, ayaqqabı, qutu, zənbil.
 Lap şüşə qab, lap daş-dəmir atdıq oda,
 Tonqalımız partapartla çaldı təbil.

Mübarizə, mübarizə, mübarizə...
 Müqavimət, müqavimət, müqavimət...
 Yaş odunlar bir qeyz ilə durur üzə...
 Zorakılıq hər dəhşətdən ağır dəhşət.

Od içində üsyan qopur, odlu üsyan...
 Daş qovrulur, dəmir yanır, qarsıyır qum.
 Niyə zorla alışsın ki... alışmayan,
 Dəniz niyə gənnən baxıb etmir hücum?

Sızıldayır, cızıldayır dəlmə-deşik
 Yana-yana dilə gəlir parəbizən:
 – Oddan uzaq qurduğumuz bu “ev-eşik”
 Yay tonqalı olacaqmış – ora bax sən!

Axı, kimin yuxusuna girərdi ki,
 İyul ayı burda tonqal çatılacaq?
 Gözə dəyən, ələ keçən hər nə gəldi
 Ucdantutma, vurhay oda atılacaq?!

Necə yanır gör, qurunun oduna yaş,
 Neçə tale, neçə qismət düşür yada.
 Necə yanır gör qurunun oduna yaş,
 Əvvəli yox, axırı yox bu dünyada.

Od tutsaydı başdan-başa bütün sahil –
 Bəs elərdi bir dalğanın qətiyyəti.
 Yaş odunlar od alsada, yanan deyil,
 Yanan deyil bir inamın həqiqəti.

Həm, hamar qum xatırladır yaş örtüyü,
 Yaş örtüyü ütüləyir külək burda.
 Göylər yaşlı bir ananın baş örtüyü,
 Atır yağış damcıları tək-tək burda.

Pirşağı, 1978

MƏZAR DAŞINDA YAZI

Mən səni ana bildim,
Ana, ay Xəzər.
Qucağına atıldım
Bir yaz səhəri.
Bilmədim ki, qəsdimə
Dayanacaq ləpələr,
Köksümə sancılacaq
Vaxtsız ölüm xəncəri.
Necə qıydın ömrümün
Qönçə güllərinə sən?!
Çəkdiyin dağ silinməz
Anamın sinəsindən,
Atamın sinəsindən.

1968

YOLDAŞAM

Ümid içində
Günə yoldaşam,
Aya yoldaşam.
Ayrılığınla
Gözümdən axan
Çaya yoldaşam.

1975

QAYIT

Sağlığında ey o kəsdən
Altı ağac gendə gedən,
Tabutunun arxasınca
Ey hamıdan öndə gedən,
Keçməz... uşaq olma,
Qayıt!
Camaatı ələ salma,
Qayıt!

1980

SARALMASIN QOY

Lacivərd göylərim qaralır deyən
Şəfəqlən, cilvələn, qaralmasın qoy.
Yaşıl yarpaqlarım saralır deyən
Gürşad ol, leysan ol, saralmasın qoy.

Bütün göylərimi zülmət sarsa da,
Bir qızıl buludum olsa, bəsimdir.
Bütün yaşıllıqlar saralarsa da,
Bir yaşıl yarpağım qalsa, bəsimdir.

Ey qızıl buludun qızıl şüası!
Nə qırıl, nə də sön, qırılam, sönnəm.
Ey yaşıl yarpağın bahar sövdası!
Başımdan getmə ki, xəzana dönnəm.

1975

BAXMAQ OLMUR

Məzar daşında təsvir

Bu məktəbli nə üçün
Donub qalıb bu daşda?
Uşaq da qəbrə gedər
Heç bu boyda, bu yaşda?
Yox, o, məktəbə gedir,
Qəbrə getməzlər belə.
Baxmaq olmur əlində
Yellənən portfelə.

1981

SAMAN ÇÖPÜ

Çiynimə saman çöpü qondu qəfil,
Cinağım qırıldı elə bil
Ağırılıqdan.
Ağırılıq və saman?!
Ağ oldu, ağ,
Danışma uşaq-uşaq.

Çiynimə saman çöpü qondu,
Qapqara qaraldım.
Üstümə addımlayan
Dağ altında qaldım.
Çiynimdən üsulluca götürdüm onu,
Lap gözümün qabağına gətirdim onu.
Baxdım saymazyana
Samana...
Yumurtadan çıxmış cücənin
Dimdiyi kimi əsirdi saman çöpü.
Bəs axı bir an əvvəl
Çiynimdən basırdı,
Nəfəsimi kəsirdi saman çöpü?!

Ovcumun içinə qoydum
İynəcik boyda sarını...
Sarı saman çöpü –
On pudluq daşa dönüb
Qırdı qolumun damarını.
Hipnoz ediblər yoxsa məni,
Saman çöpü də qol salar?

Necə yəni?!
 Hovxurdum, lap biləsən-bilməyəsen,
 Buna bax ey...
 Sən ölməyəsen
 Ovcumdan qalxıb yaxama qondu
 Saman çöpü.
 Əjdahaya döndü
 Saman çöpü.

Saman çöpü
 Yaxamdan əl çəkib saçlarıma qondu,
 Saçlarım, aman allah,
 Bəmbəyaz qara döndü.
 Büküldü belim,
 Əsa axtardı əlim.
 Əlimə saman çöpü keçdi sapsarı.
 Saman çöpüylə axıb damarıma, calandı,
 Elektrik cərəyanları,
 Şimşəklər bürüdü cismimi.
 Su içəndə hürküdülmüş at kimi
 Silkələdim başımı.
 Saman çöpü
 Saçlarımdan rədd olub
 Nişan aldı kirpiyimi, qaşımı.

Gözlərimin önündə havadan asılı qaldı
 Saman çöpü.
 Gözlərimin qabağından onu
     rədd edə bilməyəcəkdim.
 Buna lap arxayın oldu
 Saman çöpü.
 Dayandı gözlərimin
 Mavi, dərin ümmanında,
 Fikrimin, xəyalımın

Sonsuz asimanında.
Titrək bir saman çöpü
Kövrək bir saman çöpü...

İki ağızlı xəncər tiyəsiydi
Saman çöpü –
Xəncər tiyəsi.
Tiyədən də yapışmaq olar?
Ay ümid təşnəsi, ay əzab yiyəsi!
Haylı-küylü bir ümman...
Halsız-heysiz bir insan,
Bir də... bircə qırıq küləş...
Fikirləş!

Qızıl ilana çevrildi saman çöpü,
Boynumda qıvrıldı saman çöpü.
Onu qoparıb atdım,
Tapdalayıb torpağa qatdım.
Allah eləməsin, samana qalsın gümanım,
Ayrı samandır mənim samanım.
Kırpıqlarımla qoşalandı,
Gözümün giləsində dayandı,
Titrək bir saman çöpü,
Kövrək bir saman çöpü.
Saman çöpü uzandı, dəyişdi,
Yol şəklinə düşdü.
Düzlük, təmizlik, həqiqət yolu,
Zəhmət və qismət yolu.
Gördüm ki, gedirəm bu yol ilə,
İstəyirəm sağ ilə,
İstəyirəm orta ilə,
İstəyirəm sol ilə.
Enişlərdə əsir dizim,

Yoxuşlarda canımda qalmır dözüm.
 Çalasına, çuxuruna düşürəm,
 Daşına, kəsəyinə ilişirəm,
 İstisində yanırım,
 Şaxtasında donuram,
 Cəfası –
 Sifətimə çırpılır qamçılarla.
 Səfası –
 Ürəyimə çilənir damcılarla,
 Seyrək-seyrək, biləsən-bilməyəsən.
 Ancaq, həmən yol ilə gedirəm mən,
 Budur mənim saman çöpüm!
 Gedirəm saman çöpündən yapışa-yapışa,
 Vuruşa-vuruşa, əlləşə-əlləşə, çalışa-çalışa...

Baxdım saman çöpünə diqqətlə
 Gözümə inanmadım,
 Baxdım heyrətlə.
 Saman çöpü gəmi olmuşdu –
 Aləm bir gəmi!
 Mühərriki güclü, gövdəsi nəhəng.
 Sal qayalar kimi
 Möhkəm bir gəmi!
 Ancaq gəmidə bir nəfərdən başqa
 Heç kimi görmür gözüm.
 Gəminin
 Kapitanı da,
 Sükançısı da,
 Sərnişini də...
 Təkcə özüməm, özüm!
 Üzürəm heç bir əhdi-vəfası olmayan
 Bir ümman içində.
 Sualtı, suüstü daş,
 Sualtı, suüstü burulğan içində.

Üzürəm bax, bu gəmidə.
 Yükləmişəm bu gəmiyə
 Sevinci də, qəmi də...
 Üzürəm düzlük, təmizlik,
 Həqiqət gəmisində.
 Sualtı daşlarla,
 Suüstü burulğanlarla gizlənpaç oynayan
 Səadət gəmisində.
 Budur mənim saman çöpüm!
 Üzürəm saman çöpündən yapışa-yapışa,
 Vuruşa-vuruşa, əlləşə-əlləşə, çalışa-çalışa...

Saman çöpü –
 İmza şəklini alır.
 Lap yaxın bir adamın
 Qolunu yada salır.
 Canım, nə yaxın adam?
 Bu ki mənim öz qolumdur, öz imzam!
 Mənim imzam – mənim qətiyyətim!
 Başımla cavabdeh məsuliyyətim!
 Hökmüm – qərarım!
 Qanunla aldıqlarım,
 Qanunla satdıqlarım!
 Əlli cürə sənəddə
 Möhürdü imzam mənim.
 Üstünə qəsdən mürəkkəb ləkəsi salınmış
 Nə şübhəli, nə oxşatma,
 Nə qaranlıqdı, nə sirdi
 İmzam mənim.
 Haqlı-haqsız hakimlərin,
 Kəmfürsət zalimlərin,
 İnkirlərin-Minkirlərin,
 Qırdı-qaçdı nankorların –
 Sualında-sorğusunda,

Üzləşmələr tələsində,
 Dindirmələr qurğusunda
 Üstümə siçovul kimi yerisə
 Əgər
 Böhtan, şər,
 İnanıram ki,
 Bircə şahid mənə sadıq qalacaq,
 O şahid də ki...
 Mənim öz imzamdır ancaq.
 Budur mənim saman çöpüm!
 Üzürəm saman çöpündən yapışa-yapışa,
 Vuruşa-vuruşa, əlləşə-əlləşə, çalışa-çalışa...

Saman çöprü inam şəklində
 Görünür gözümə bu səfər.
 İnamın da şəkli olurmu məgər?
 Saman çöprü vicdan şəklində
 Görünür gözümə bu səfər.
 Vicdanın da şəkli olurmu məgər?
 Saman çöprü ağıl və kamal şəklində
 Görünür gözümə bu səfər.
 Ağılın-kamalın da şəkli olurmu məgər?
 Saman çöprü nəfs və əzab şəklində
 Görünür gözümə bu səfər.
 Nəfsin, əzabın da şəkli olurmu məgər?
 Saman çöprü tamah şəklində
 Görünür gözümə bu səfər.
 Tamahın da şəkli olurmu məgər?
 Saman çöprü –
 Tamahı, nəfsi boğa bilən
 Dəmir iradə,
 Büllur iztirab şəklində
 Görünür gözümə bu səfər.
 İradənin, iztirabın da

Şəkli olurmu mægər?
 Bəli, olur!
 O, saman çöpüdür ki, var.
 Ey saman çöpünə əl atan insanlar!
 Gözlərimin mavi, dərin ümmanında
 Fikrimin, xəyalımın sonsuz asimanında,
 Ömür kitabımın varaqlarında,
 Qızıl payızımın yarpaqlarında
 Sarı, kövrək saman çöpu...
 Titrək saman çöpu...
 Üzürəm saman çöpündən yapışa-yapışa
 Vuruşa-vuruşa, əlləşə-əlləşə, çalışa-çalışa.

1978

HƏLƏ

Yolundadır gözüüm hələ,
Hələ güman içindəyəm.
Canda qalıb dözüüm hələ,
Çox da fəğan içindəyəm.

Qoyma, yarpaq kimi saralım,
Qoyma!
Qoyma, bulud kimi qaralım,
Qoyma!

Sonsuz ümman içindəyəm,
Sahil haçan görünəcək.
Sonsuz hicran içindəyəm,
Vəslə ümid gəzir ürək.

Qoyma, yanım külə dönüm,
Qoyma!
Qoyma, solğun gülə dönüm,
Qoyma!

Hara getsəm, hardan gəlsəm,
Görünürsən mənə aşkar.
Kaman çalar könlümdə qəm,
Səni gəzən gözüüm ağlar.

Qızıl çəmənimdən
Çən keçir,
Qoyma!
Qızıl sahilimdən
Yelkən keçir,
Qoyma!

İSTEDAD

İstedadlar tək-tək olub hər zaman
Barmaq ilə göstərilib, sayılıb.
Qeyri-adi bir ağıldan, kamaldan
Ağıllara qığılımlar yayılıb.

Elə toxum, elə dəndi istedad,
Minnəti yox nə bağbana, nə bağa.
Hara düşdü göyərəndi istedad,
Yum gözünü səp arana, səp dağa.

Xalvar-xalvar qum ələyər ələklər,
Bircə ovuc qızıl tozu tapınca.
Heydən düşər polad-polad biləklər,
Bir təbəqə qraniti çapınca.

Zəfəran da istedaddır elə bil,
Hardan-hara ətir saçır bir teli.
Göz yaşardan soğan kimi çox deyil,
Bir zolaqdır qızıl seli, nur seli.

Bir rəqqasə rəqqasələr içində –
Yeddi rənglə büsat qurur istedad.
Fərəh, həsəd, xoş, bəd nəzər içində
Susmaq bilmir, cəh-cəh vurur istedad.

“Gözümçüxdü” bilən deyil istedad,
Şığala da ehtiyacı yox onun.
Öldürəsən, ölən deyil istedad,
Şirnikdirsən – gözü-könlü tox onun.

Tarixlərdən-tarixlərə yadigar
Nadir-nadir adamlardı istedad.

Qətiyyətli, iradəli, fədakar
Qadir-qadir adamlardı istedad.

Qədr ağacı uman deyil özünə,
Qədirlidir-qiyətlidir istedad.
Təbəssümlə nəzər salsan üzünə,
Dünyalarca şöhrətlidir istedad.

1982

KİMDİ GÖRƏSƏN?

Göydə ulduzum,
Ürəkdə sözüm,
Hicranlı qışım,
Vüsallı yazım
Kimdi görəsən?

Gözlərimdə şəh,
Saçlarımda meh,
Başımın üstə
O qövsü-qüzeh
Kimdi görəsən?

Yanıqlı tarım,
Həzin baharım,
Qızıl xəzanım
Kimdi görəsən?

Lalə bağrıək
Yanıqdı könlüm.
Onu yandıran
Kimdi görəsən?

Qiyamətəcən
Sınıqdı könlüm.
Onu sındıran
Kimdi görəsən?

1975

GÜNAHKAR

(*Xalq iclasçısının gündəliyindən*)

Demə: "Bu dünyada çoxdu günahkar"
 Bu "çoxlar" olmasın təsəlli sənə.
 De ki: "Məndən başqa yoxdu günahkar,
 Aləmi dağıdan mənəm yeganə".

Demə: "Bir qoşundu qanunu pozan,
 Mən dönüb düz olsam dünya düzələr?"
 De: "Mənəm avandı tərsinə yazan
 "Qoşun" mənə baxıb dalımca gələr".

Demə: "Əl atmazdım harama qəti,
 Halala diksəydi hamı gözünü".
 De ki: "Mən törətdim bu cinayəti",
 Bais axtarılsa – göstər özünü.

Demə: "Doğruluğun qiyməti hanı?
 Bu saat çox yerdə əyri aparır".
 De ki: "Çarxa çəksə hər kəs vicdanı
 Vicdan tamah olur, tamah baş yarar..."

Yıxma günahını özgə üstünə,
 Özgə səndən artıq günahkarsa da.
 Özündən savayı sənə qəsdinə
 Heç kim dura bilməz allah varsa da.

Günah işlətdinmi – döz günahına,
 Sıxıl əzabının məngənəsində.
 Hər kəs cavabdehdir öz günahına,
 Min bir günahkarın məhkəməsində.

1981

KABİNET CƏNGAVƏRİ

Gördüm kabinetində
 Kişi kükrəyir, daşır.
 Boynunun damarları
 Şişir düşdükcə gücə.
 Haqsızla, həyasızla,
 İnsafsızla dalaşır.
 Kəsir, doğrayır, tökür,
 Dönür iti ülgücə.
 Baxıram, inanıram
 Atəşinə, oduna.
 Niyə də inanmayım?
 Adı... səlahiyyəti!..
 Bələdəm həm qəlbinə,
 Həm də istedadına.
 Tanışa da, dosta da
 Olub xətir-hörməti.
 Bir mənəm, bir özüdür
 Kabinetində ancaq,
 Ağzının köpüyündə
 Az qalır ki, boğulam.
 Deyir: – Elə bilmə ki,
 İşlər belə qalacaq –
 Döyəcləyir döşünü:
 Görərsən nə oğulam.
 Baxıram, inanıram,
 Görkəm, bazburut, filan...
 Qalxaraq kabinetdə
 Var-gəl eləyir bu an.
 Deyindikə qızıdır,

Qızıqdıqca deyindir,
Kişi alışıb-yanır,
Oddan köynək geyinir.
Günlərin bir günündə
Böyük bir zala dolduq,
Çox vacib bir iclasın
İştirakçısı olduq.
Onun "haqsız" saydığı
Neçə adam söz aldı.
– Bu saat qalxar – deyə
Gözüm kişidə qaldı.
Lal-kar görüncə onu
İnanmadım gözümə.
– Kabinet cəngavəri! –
Söylədim öz-özümə.

1981

QILINCLAŞIR BAXIŞLAR

Baş qoşma!
 Uşaqdır.
 Hirslənib,
 Söylənib,
 Heç nədən özünə
 İş açma! –
 Nahaqdır.
 Vaxt gələr
 Böyüyər,
 Düzələr.

Cavandır,
 Beyni qandır.
 Söz demə!
 Keç, get!
 Döz! Demə!
 Ahıllaşar,
 Ağıllaşar.

Qocadır,
 Kiri sən.
 Saç bəyaz,
 Saqqal ağ.
 Yumaqtək
 Yığılı,
 Dağ kimi
 Ucadır.
 Babadan

Əl götür,
Yeri get,
Yeri sən!
Qocaya
Nə öyüd-nəsihət?!
Bu sinnə
Nəsihət, –
Qəbahət.

Bu kişi
Hallıdır,
Pulludur.
Ölüyə
Hay verən,
Diriyə
Pay verən.
Əllidir,
Qolludur,
Dillidir,
Neynəsə...
Gözünü yum, canım!
Ayıbdır,
Mən ölüm
Mum, canım!

Yoluğun biridir
Bu əfəl.
Kənardan baxırlar...
Bəri gəl!
Əhəngdən
Qayıdıb qənd olar?
Adam da

Heç lütə-üryana,
Əfələ-filana
Bənd olar?!

Vəzifəlidir –
Əynində zireh,
Əlində qalxan.
Ona baş qoşan,
Girişən
Xalis dəlidir.
Vəzifəlidir!
Sözünün üstə
Söz qoymaq hədə.
İndi
Özünüz bilin
Düzlükpərəstlər!

Köpü yatıb,
Səsi batıb.
Möhürü,
Filanı yox.
Hökmü yox,
Fərmanı yox.
Götürüblər,
Atıblar
Hərifi bir qırağa.
Vəzifəsiz adamı
Dəyərmə danlamağa?!
Onu bəbəm də döyər,
Onu nənəm də söyər.

Çiyinlərdə
Bir tabut...

Ürəklərdə
Bir sükut...
Barmaqlar
Dodaqları
Qıfıllayır
Elə bil.
– Ssuuss!
Ölünün qarasına
Danışmaq yaxşı deyil.
Ürəyi sözlülər
Lal-kar
Son mənzilə ötürür
Tabutu.
Kəşisir,
Qılınclaşır baxışlar.
“Bəs haçan?” – sualı
Səssiz fəryadla
Pozur sükutu.
Yox!
Səssiz fəryad deməyin
Cavabsız qalır.
O, şahinə çevrilib
Koramalları boğa-boğa
İşıqlı zirvələrə
Ucalır –
Ədalət zəfər çalır!

1982

BİR QIZIL GÜNƏŞTƏK...

Bir ulu, müqəddəs surətin
 Önündə durmuşam haçaqdır.
 Onu vəsf eyləmək çox çətin,
 Bu həvəs, bu sevda nahaqdır.

Alnında hesabsız qırıqlar,
 Nə çoxdur kədəri, möhnəti?
 Göylərə sığmayan ahı var,
 Yenə də əyilmir qaməti.

Gözündə məhəbbət atəşi,
 Üzündə nurani bir məna.
 Sənətin qaralmaz günəşi –
 Söyləyir Qərb ona, Şərq ona.

O, ana şe`rimin şöhrəti,
 Eşq üçün yaranmış ürəkdir.
 Yanında Məcnunun həsrəti...
 Göz yaşı, de, nəyə gərəkdir?

İlhamı sahilsiz bir ümman,
 İncilər, dürlər məskəni.
 Hər sözü səslənir: "Bir dayan,
 Bir düşün, dərk elə sən məni!"

Hər təzə şe`rinin sorağı
 Yayılır min uzaq diyara.
 Canlanır Kərbəla torpağı,
 Karvanlar düzülür qatara.

Heç yada düşməyir ziyarət,
Deyən yox "Ya Hüseyn, ya Əli".
Taciri çəkməyir ticarət,
Cəzb edir Füzuli qəzəli.

Karvanlar dayanır həsrətlə,
O qəlbin səsinə müntəzir.
Füzuli kəlamı hörmətlə
Min ölkə dolanır, el gəzir.

Daldıqca Füzuli şe`rinə
Nə duyar, nə deyər ürəklər.
Keçsə də dörd yüz il. O yenə
Ömr edər bizimlə bərabər.

Bizimtək min nəsil qocalar,
Əbədi ömr edər Füzuli.
Bir qızıl günəştək ucalar
Üfüqdə hər səhər Füzuli.

1958

BALZAKLA SÖHBƏT

Sənin böyüklüyünü sübut nə böyük işdir?
 Bəşəriyyət bir səslə sənə dahi demişdir.
 Deyir də, deyəcək də... axıb getdikcə zaman,
 Bugünsə məni almış başqa fikir, həyəcan.

Ey sadəlik, dahilik vəhdətinin nişanı,
 Şah əsərlər püskürən bir ürəyin vulkanı!
 Sözün şanlı fəhləsi, sözün mətin Fərhadı,
 Zəhmətin, məşəqqətin, məhəbbətin Fərhadı –
 Onore Balzak!

Bizim bu söhbətimiz bir az qəribə... ancaq,
 Qəribəlik sözündən qorxmamışam heç zaman.
 Qəribəlik deyilmi elə səni yaradan,
 Elə səni yaşadan?!

Yuxusuz gecələrin ey könüllü sürgünü!
 Qabar bağladı getdi
 Gözlərinin giləsi,
 Ömrünün hər bir günü.

Ürəyinin başında sirli “Şaqren dərisi”,
 Arzusuna çatdıqca hey-hey... ömrü azalan,
 Bir əli cəvahirli qızıl əsa hərisi,
 Bir əlilə “Bəşəri komediya” yazılan
 Onore Balzak!
 Ən yetkin çağında da yeniyetmə bir uşaq!

Dühasının gözüylə, zəkasının əzmiylə,
 Fitrətinin fəhmiylə
 Pul – sələm ümmanını dalğa-dalğa devirən,
 Bu ümmanın dibində gizli daşları belə
 Öz sənət güzgüsündə hərləndirən, çevirən
 Qadir adam, zor adam!

Ömrünün sonunadək gənclik sövdalarıyla,
 “Min bir gecə” nağıllı şirin xülyalarıyla,
 Xəzinə həsrətilə macəralar axtaran,
 Borclardan qurtulmağa bir xilaskar axtaran,
 Qızıl düymələrinin bərqi göz qamaşdıran,
 Hey özünə iş açıb, hey özünü çaşdıran,
 Yenə də xilasını öz zəhmətində görən,
 Öz qüdrətində görən
 Canlı, nəhəng qranit!

Qara qəhvə – qara neft...
 Səni o cür yandıran neft olardı, qəhvə yox,
 Yol vermərəm səhvə, yox,
 Ey sənət zirvəsində dayanan Prometey!
 Niyə “dayanan” dedim,
 Ey yanan Prometey!

Bəlkə dahiliyindən heç yox idi xəbərin?
 Borcunu ödəməkçin yaradırdı əllərin.
 Borc! Borc! Sonsuz ehtiyac.
 Gah neçə min franklı,
 Gah bir franka möhtac.
 Onore Balzak!

Xanımlara şövqü də,
 Ehtirası, zövqü də

Məşhur zərbi-məsəltək
 Ağızda-dildə qalan,
 Gözləri illər boyu bir uzaq eldə qalan,
 Bir vüsəl həsrətiylə yarpaq kimi əsən dağ!
 Qeyri-adiliyindən bəlalər çəkən ancaq...
 Onore Balzak!

Ölüm yatağında da eşq atəşi sönməyən,
 Fikrindən əl götürüb, inadından dönməyən,
 Kəbiniylə dəfninin arası qaşla-göztək
 Səhvi də, qüsuru da dühası kimi yüksək,
 Geniş, əngin və dərin –
 Balzak!
 Sən bəşərinsən, bəli bütün bəşərin!
 Sələməcinin, qızılın hörümçək torlarını
 Açmaq nə qədər çətin!
 Açdın toru, göstərdin bütün bəşəriyyətə.
 Üç min insan taleyi – sənin nəhəng sənətin!
 Sən xalqı, xalqın səni
 Məgər yetirmədimi sonsuz şana, şöhrətə!?
 Heykəlinə sataşıb gözlərin, can verəndə,
 Ölüm və əbədiyyət bir ruhda... bir bədəndə.

Per-Laşez qəbiristanı... gün qüruba çəkilir,
 Per-Laşez qəbiristanı... üfüqdə dan sökülür.
 Günəşin yoxluğu da elə onun varlığı,
 Günəşin də, inanın, budur bəxtiyarlığı.

Nə qədər oxşar imiş dahilərin qisməti –
 Ağlasığmaz zəhməti, ərzə sığmaz şöhrəti.
 İnsan təbiətinin heyranam təzadına,
 Özlərini yandırıb dahilər öz oduna.

Dahilərin baxışı, dahilərin nəzəri,
Yarıb keçib çox geniş, hüdudsuz üfüqləri.

Dəyişərdinmi söylə, bütün şan-şöhrətini,
Adına əbədiyyət gətirən sənətini
Adi evə, eşiyə, adicə güzərana?
Adicə bir insana?
Yox, adilər sənintək olmaq istərdi, Balzak!
Dünyada Balzak olmaq çətin hünərdir, Balzak!

1974

SƏN GÜLÜRSƏN

Qoqolun ölümünün 100 illiyinə

Sən gülürsən yaşarınca gözlərin,
 Sən gülürsən çoxaldıqca kədərin,
 Səbrin böyük, qəlbin böyük,
 Rusiyanın dərdi, səri
 Doğulduğun gündən bəri
 Ürəyində ağır bir yük.
 Acıyırsan min zavallı insana,
 Düşündükcə ağrın dönür al qana.
 Onlar yazıq, onlar zəlil,
 Heçə bağlı həyatları,
 Şinelə də olsa barı
 Onlar guya layiq deyil.
 Sən gülürsən, nə böyükdür möhnətin,
 Sən gülürsən, nə odludur nifrətin.
 Həmin nifrət ildırımtək
 Zalımları, rəzilləri,
 Neçə-neçə zülmü, şəri
 Yandırmışdır kül edərək!
 Sən gülürsən, ömrününsə hər anı
 Qamçılایır o eybəcər dövrünü.
 Orda fitnə, orda fəsad,
 Məmurlarda nə ürək var,
 Nə məslək var, nə dilək var,
 Şərəfdənsə qalmamış ad.
 Vətəndaşlıq qürurundan xəbərsiz,
 Ömür sürən səmərəsiz, bəhərsiz –
 Mənsəbiyçün, şöhrətiyçün
 Gecə-gündüz əsənlərə,
 Hiyləylə baş kəsənlərə

Sən gülürsən için-için,
 Rüşvət alan, rüşvət verən,
 Gündə min cür dona girən
 Mərhəmətsiz hakimlərə,
 Ədalətsiz hakimlərə.
 Sən gülürsən bir sarsılmaz inamla,
 Sən yazırsan bir tükənməz ilhamla,
 Məsləkəndən ayrılmırsan bircə an,
 Söz açırsan cəsur Taras Bulbadan,
 Rusiyanı məhəbbətlə sevir sən,
 İftixarla, sədaqətlə sevir sən.
 Dinlədikcə Lermontovu, Puşkini
 Sən gülürsən, sevinc sarır qəlbini.

Rusiyanın aydın, geniş səması,
 Doğma vətən torpağının havası,
 İliq yazı, xoş payızı, sərt qışı,
 Əsən yeli, yağan qarı, yağışı...
 Öz xalqının yenilməyən qüdrəti,
 Kutuzovun, Suvorovun şöhrəti
 Sən gülürsən canlandıqca önündə,
 Qəlbin bahar həsrətiylə çırpınır,
 Yaşadıqca qaranlıq qış günündə.

Yaratdıqca saçlarına düşür dən,
 Zülmətlərdə məş`əl kimi yanırsan.
 Al günəşli bir sabahı indidən
 Bir eşq ilə, bir ümidlə anırsan.

Arzuların bir xəyala dönmədi,
 Qırılmadı mətanətin, vüqarın.
 Ölü canlar Rusiyanı yenmədi,
 Sən gülürsən... Gülür qalib diyarın!

KÖNÜLLƏRİN TƏQVİMİNDƏ

Səməd Vurğun ilk baharda
Gəldi cahana.
Bahar onu töhfə verdi
Azərbaycana.

Şe`rimizin taleyinə
Yazıldı o yaz.
Elə bil ki, yol gəlirdi
Yüz ildi o yaz...

Gəlib çatdı, şair ilə
Dayandı qoşa.
Yaz Vurğuna vurğun-vurğun
Etdi tamaşa.

Göy qurşağı bəxş elədi
Yeddi rəng ona.
Rəvan sular verdi rəvan
Bir ahəng ona.

– Coşğunluğu həmişəlik al! –
Dedi sellər.
– Bizim kimi tərəvətli qal!
Dedi güllər.

İlk baharı sevincindən
Bürüdü qəhər...
Özgə kimə layıqdi ki
Həmən töhfələr.

Qürurunu möhtəşəm dağ
Gətirdi onun.
Saflığını büllur bulaq
Gətirdi onun.

Kövrəkliyi – kol dibində
Mavi bənövşə!
Çal-çağırı – yaz ayları
Nəğməli meşə!

Yaz səması aydın, açıq
Qayəsi oldu.
Torpağın ilk hənirtisi
Mayəsi oldu.

Bahar bütün cəhcəhləri
Yığdı bir yerə,
Musiqidən çələng hördü
Böyük şairə.

Qaranquşlar müjdə verdi
Ona körpətək...
– Eldən-elə, dildən-dilə
Adın gəzəcək!

Lalələrin al rənginə
Boyandı Vurğun.
Al bayrağın keşiyində
Dayandı Vurğun.

Başı qarlı cavan zirvə,
Yaşıl dağdır o.
Zirvələrlə bir cərgədə
Duracaqdır o!

Şe`rimizi bahar kimi
Bəzədi şe`ri.
Könüllərin təqvimində
Təzədi şe`ri...

Səməd Vurğun ilk baharda
Gəldi cahana.
Bahar onu töhfə verdi
Azərbaycana!

1982

BAHAR GƏLİR

Güllərin üşüyən ləçəklərində,
Çöllərin sazaqlı küləklərində,
Dönən durnaların ilk qatarında,
Buzu çiliklənən çay axarında,
Söyüdüən diksinən budaqlarında,
Qönçənin aralı dodaqlarında,
İlk bəyaz buludun əlamətində,
Günəşin ən sifətə səxavətində,
Qırovlı torpağın oğrun buğunda,
Kürkünü soyunan qoca dağların
Mürgülü, ləzzətli yorğunluğunda
Bahar gəlir!

Baharda qan qaynayır,
Qan durulur, saflaşır.
Könlümüzün sarayı
Kərpic-kərpic təzədən
Qurulub abadlaşır...

Güllərə qoşuluruq,
Tərəvətimiz artır.
Sellərə qoşuluruq,
Rəşadətimiz artır.
Yellərə qoşuluruq,
Lətafətimiz artır.

Bahar gəlir!
Kəsafəti,
Ədavəti,
Küdurəti
Yuya-yuya.

Təzə-təzə barişların,
Görüşlərin,
Yarışların
Təməlini qoya-qoya.

Bayraqları
Lələləri qabaqlayan...
Taleyinin baharını
Qaranquştək soraqlayan
Diyarıma bahar gəlir.
Bayram ruhlu, yaz nəfəsli
Ruzgarıma bahar gəlir.

Qəlbimizdə fərəhlərə
Dolur bahar.
Əlimizdə qədəhlərə
Dolur bahar.
Coşğun zəfər nəğməmizin
Nəqəratı – bahar gəlir!
Hissimizin, duyğumuzun
Qol-qanadı – bahar gəlir!
İlk baharın ilk şimşəyi
Atəş açır hərarətlə.
Bahar ana yurdumuzu
Salamlayır məhəbbətlə.
Bu gün minbir gül-çiçəkdən
Çələng hörüb əlvən-əlvən,
Bahar, bahar bayramını
Təbrik edir Azərbaycan!

1980

GÖZ AYDINLIĞI

Araz İmişlidən asudə axır,
Vətən torpağına aludə axır.
Suları çırpınır ürəyimiztək
Hissimiz, duyğumuz, diləyimiztək.

Araz İmişlidə nəğməkar olur,
Tərənnüm eləyir el hünərini.
Nəğməsi Muğana, Milə car olur,
Dastana döndərir el zəfərini.

Araz İmişlidən xoş xəbər yayır
Çağlaya-çağlaya dağa-arana.
Əmək meydanından müjdələr yayır
Üç Lenin ordenli Azərbaycanca.

Araz İmişlidən elə keçir ki,
Sığmır məcrasına, sığmır axarı.
Yer onu şərbəttək elə içir ki,
Aşır, başdan aşır bəhrəsi-barı.

Araz İmişliyə uzaqdan gəlir...
Gəlir ağ qızıllı, ağ üzlü yurda.
Gəlir, neçə qürbət torpaqdan gəlir
Bu doğma, günəşli-gündüzlü yurda.

Araz İmişlidə bir az dayansın.
Yorulub, yol gəlib o, hardan-hara.
Xalqın fərəhiylə qoy havalansın,
Xeyir-dua versin qəhrəmanlara.

Araz İmişliyə göz aydınlığı!
Aydınlıq içində olaq deyirəm.
Məqsəd aydınlığı, söz aydınlığı!
Bax, bu cür qələbə çalaq deyirəm.

Araz İmişlidə əlvandı bu gün
Odlar diyarının son baharıtək.
Axarı bir az da rəvandı bu gün
Elimin-obamın ruzigarıtək.

Araz İmişlidən ilhamla keçir
Elin raportunu ellərə yayır.
O, qızıl əllərə inamla keçir,
Vətən torpağında coşur-çağlayır.

1982

TƏMİZLİK

(ikinci şeir)

Təmizlərin gözü də,
Təmizliyin özü də
Cürbəcür şəkildədir,
Həm Qur`an ayəsində,
Həm... əkil-bəkildədir.

Buludlar əlvan-əlvan,
Göylər nura bələnir.
Füzuli söyləmişkən
Sədəf su içməlidir
Əbri-neysan ələnir.

Bal arı pətəyində,
Şeh qaymaq çiçəyində,
Süd körpə dodağında,
Lələ qız yanağında
Təmizlik sərgisidir
Təmizlik tamaşası.
Təmizlik – bir udumluq
Bir xoş ovqat havası.

Bir süfrə arxasında
Əyləşmişik dörd nəfər.
Dördü də bir-birindən
Təmənnəsiz kişilər...

Hərəsi bir cürə pak,
Hərəsi bir cür təmiz.
Biri dalğalı dəniz,
Biri yosunlu qaya,
Sinə gərib dalğaya.

Biri yetmişi ötüb
Qocalmaq bilməz uşaq.
Biri də "Son şe`r"ini
Hələ hey oxuyacaq.

Şəhid meyidi qüdsi
Qanlı xalça içində.
Bulaq suyu göz yaşı
Büllur dolça içində.

Müstəntiq insafına
Kövrələrəm, ağlaram.
Təmiz vicdan eşqinə
Ağ köpüklə çağlaram.

Öpüşlərə qərq olan
Müqəddəs başdaşları,
İmam Hüseyn qəbrinə
Tökülən göz yaşları.

İlhamla Fərizənin
Şəhidlik ülviyyəti
Gəlinlik paltarında,
Bəylik yaraşığında.
İlahi şe`riyyəti
Gün-Ay təmizliyidir,
Humay təmizliyidir.

Ağappaq bir köynək də,
Təmiz yorğan-döşək də,
Yaqut üzük qaşığı da,
Yaxşı yol yoldaşısı da.

Tərəzinin gözü də,
Lap ocağın közü də.

Dönməz əqidə-iman,
Pozulmaz əhdi-peyman.

Pisliyə çıxmayan ad,
Unudulmaz xatirat,
Mavi-mavi yuxular,
Təmizliyin, saflığın
Gör nə qədər şəkli var.

Yuyunub-daranmaq da
Təmizlikdir, sözüm yox.
Hisli-paslı adamı
Əşşi, görən gözüm yox.

Təmizliyin cövhəri
Ayrı söhbətdir fəqət.
Təmənnəsiz duz-çörək,
Təmənnəsiz ziyafət...

Dörd kişi əyləşmişik
Dövrəsində bir mizin.
Nuruna yığılmışیق
Bu gün bir-birimizin.

Bu qürub çağımızın,
Bu qürub sinnimizin
Əlçim-əlçim, bəmbəyaz
Dumanında üzürük.
Əfsanəvi təmizlik
Ümmanında üzürük,
Hamını təmiz görmək
Gümanında üzürük.

9 oktyabr, 1997

İNSAF

İnsaf olan yerdə cəlladlıq olmaz,
İnsaf iqlimində yumşalar daş da...
Balalı ceyrana səyyadlıq olmaz,
Yatar qan qoxulu dava-dalaş da...

İnsaf olan yerdə hövsələ – ümman
Fövrən möhürlənməz qətlin fərmanı.
Hər necə olsa da üçünər vicdan,
Bir sual səslənir: – Bəs insaf hanı?

İnsaf olan yerdə cərrah bıçağı
Təmənna nəfsiylə korşala bilməz.
Lap zalım balası, düşmən uşağı
Həkim qərəziylə kor qala bilməz.

İnsafılı danışığı, insafılı sevda
Şərti, haqq-hesabı zay edə bilməz.
İnsaf ovqatı da saxlar bir tovda
Dəlisov yellərə tay edə bilməz.

İstər gəda olsun, istər şah olsun,
Birdir mahiyyəti insafsızların.
Nə deyirsiz deyin, lap Allah olsun,
Birdir xasiyyəti insafsızların.

İnsaf olan yerdə büdrəməz qələm,
Hər hökmü təsdiqə varmaz o saat.
İnsaf olan yerdə dağılmaz aləm
Haqqına üstələr ölümü həyat.

Cəza verəndə də həddini aşma!
Yanıb tökülərsən peşman olanda.

Soyuqlaş, sakitləş, kükrəmə, daşma!
Ərşə çəkilsən peşman olanda.

İnsafli heç və`də kəmfürsət olmaz,
Kəmfürsət, insafsız tapışdı – heç nə.
Onları məhv edən bir qüdrət olmaz,
İkisi qaynayıb-qarışdı – heç nə...

Adamın gözünün içinə bax ki,
İnsafli kişinin nur saçar gözü.
İnsafsız ətəyin tezcə burax ki,
Namərd bir qurğuda çoxdan var gözü.

Tərəzi gözündən qaçdımı insaf
Xeyir-bərəkətdən danışma nahaq.
Əmanət dalına keçdimi insaf...
Əsil-nəcabətdən danışma nahaq!

İnsaf olan yerdə nə şiş, nə kabab
Yanmayıb, yanmayır, yana da bilməz.
İnsafli bəd vursa, çəkər min əzab
Haqqı yerli-dibli dana da bilməz.

Ucuz tutulmasın fəqət qoy insaf
Xainə, qəddara gəlməsin rəhmin.
Ey ürəyi yuxa, ey qəlbi şəffaf,
Sarsılmasın əzmin, çaşmasın fəhmin!

Dəryaya atılan balıqdır insaf!
Bir vaxt yaxşılığın gələr sorağı.
Mülayimdir insaf, ılıqdır insaf,
Könlümdə bahardır ilin hər çağı.

DƏRDƏ DƏVA...

Dərman ürək yarasına
 Neynəyəcək?
 Qəlbin para-parasına
 Neynəyəcək?
 Dərman könül şişəsinə
 Neynəyəcək?
 Qəlbin dərin guşəsinə
 Neynəyəcək?
 Dolan gözün toranına
 Neynəyəcək?
 Ruhun rüzgar xəzanına
 Neynəyəcək?
 Ovqatın qar-boranına
 Neynəyəcək?
 Dil xəncəri qana batıb
 Dilçəyəcən...
 Kəsilməyən söz qanına
 Neynəyəcək?
 Ümid qırdın
 Çapalayır ümid quşu
 Dərman mənim
 Qol-qanadsız tərlanıma
 Neynəyəcək?
 Dərman sənin
 Xoş sifətin.
 Xoş üzündür,
 Xoş rəftarın,
 Xoş qılığın
 Xoş sözündür.
 Əlindədir dərdə dəva

Qoyma dönüb namərd olsun
Vaxtında ver
Mərdə dəva!
Nurla dolsun ovucların
Min bir dərdə
Nurdu əlac.
Sonra hədət təəssüfə
Sonra hədət göz yaşına
Qoy qalmasın bir ehtiyac.

19 dekabr 1996

DÖZMƏRƏM

Məni pünhan öldürüb,
Basdırmayın aşikar
Gorda dözmərəm –
Gorum çatdıyar.
Məni tora salmayın
Qızıl balığam...
Torda dözmərəm,
Bağrım çatdıyar.

19 dekabr 1996

GÖR NƏ OLUR...

Ağacın rişələri
Üzdə qala –
Gör nə olur.
Gün-günorta
Lüt adam
Düzdə qala
Gör nə olur.
Bilməyirsən
Nə olur?
Dərdin alım!
Səni də yoxsa başa
Lütmü salım?
Ağacı sel çürüdər,
Yel qoparar.
Adamı qəbrə
Xəcalət aparar.

Yanvar 1997

ARABA KÖLGƏSİ

Günəş yandırır
 Dağı-daşı.
 Qaynayır adamın
 Beyni-başı.
 Səhranın tən ortasınnan
 Keçir yol...
 Daldalanmağa
 Nə ağac,
 Nə kol...
 Yolçu kölgə axtarır
 Kölgə.
 Bir çubuq kölgəsi
 Tapaydı bəlkə.
 Ay Allah, bu an
 Bir araba peyda olur
 Səhrada...
 Qoşqudan açılmış,
 Qumlara atılmış
 Lap sınıq-salxaq...
 Əşşi, nə danışırsan!
 Yolçunu sevindiyindən
 Ağlamaq tutur, ağlamaq.
 Özünü araba kölgəsinə verir,
 Nəfəsini dərir.
 Soyuduqca təri
 Allaha uzanır əlləri...
 Dua pıçıldayır
 Yanıq səsi.
 Səhranı bürüyür
 Araba kölgəsi...

1 dekabr 1996

YOL

Yol dağdan-dərədən keçir,
Yol bənddən-bərədən keçir.
Bir qızılgül yarpağıyla
Keçir kitab arasından,
Keçir gözün kölgəsindən...
Keçir üzün qarasından...
Yol suları yarıb keçir,
Köpük-köpük izi qalır;
Səhralarda şırım açır
Sütun-sütun tozu qalır.
Keçir bərri-biyabandan,
Vahiməsi qalır yolun;
Keçir yaşıl xiyabandan,
Rahiyəsi qalır yolun.
Keçir bərkdən, keçir boşdan,
Bərki-boşu qalır yolun;
Keçir daşdan, keçir boşdan,
Daşı, başı qalır yolun.
Ayaqda qabarı qalır
Haqq yolunun,
Alında vüqarı qalır
Haqq yolu –
Allah yolunun.
Əyrisi əyir adamı,
Daraşib ilan-çayanı
Xırpa-xırp yeyir adamı.
Yol ki, özü yol açmayır, –
Dağı çapıb yaran bizik;
Yaxşı-yaman niyyət ilə
Yollar boyu varan bizik.
Yol həm ömür yolumuzdur,

Həm də bazar, dükan yolu;
 Boy verməz okean yolu,
 Əl çatmaz Monblan yolu.
 Həm endirir, həm qaldırır,
 Həm ağladır, həm güldürür.
 Batinimiz üzə çıxır
 Yolda bizim,
 Batinimiz evlər yıxır
 Yolda bizim.
 Batinimiz evlər tikir
 Yolda bizim.
 Üzə çıxır mahiyyətim,
 Xoş niyyətim,
 Bəd niyyətim;
 Görünməmiş,
 Bilinməmiş
 Xasiyyətim.
 Yol genişdir,
 Nə uzununu, nə eni var;
 Bu genişlik
 Həm də iynə gözündən dar;
 Həm ulduza-aya gedir.
 Yoxdu sonu,
 Bircə hədəd söz içindən
 Keçib o dünyaya gedir.
 Qaşla gözün arasında
 Axtar onu;
 Axtar onu, ara onu,
 Azma, gözüm!
 Yolsuzları
 Heç bir yolda
 Gəzmə, gözüm!..

1996

FÜZULİ

İmam Hüseyin cəlalına
Bir zinətdir Füzuli.
İmam Hüseyin cəlalında
Əmanətdir Füzuli.
İmam Hüseyin dərgahında
İbadətdir Füzuli.
İmam Hüseyin səcdəsində
Ziyarətdir Füzuli.
İmam Hüseyin inamına
Sədaqətdir Füzuli.
İmam Hüseyin paklığında
Qüdsiyyətdir Füzuli.
İmam Hüseyin qılıncında
Şe`riyyətdir Füzuli.
İmam Hüseyin behiştində
Tərəvətdir Füzuli.
İmam Hüseyin zirvəsində
Ülviyyətdir Füzuli.

1998

GÖZLƏRİM

Zəif seçə-seçə yaxşı görənim,
 Dəlilim-sübutum, təsdiqim mənəm.
 Kişini uzaqdan kişi görənim
 Yayınmaz, yanılmaz dəqiqim mənəm.

Kimnənsə su içib... su içməyənim
 Tərəzim, arşınım, meyarım mənəm.
 Yolunu azmayıb, səhv keçməyənim
 Hökmüm, ittihamım, qərarım mənəm.

Süzüb oğrun-oğrun ala gözləri
 Həsrətlə, xiffətlə dolan gözlərim.
 Əli cavanlıqdan çıxannan bəri
 Gözü gözəllərdə qalan gözlərim.

Tərsinə şillədən şimşək çaxmayan
 Toransız, kölgəsiz açıq gözlərim.
 Özgənin malına əyri baxmayan
 Nur, büllur çeşməsi, işıq gözlərim.

Tük də ayırmasa düzü əyridən
 Bu işi sən görər, sən bacararsan.
 Məni göz açandan haqqa öyrədən –
 Mənimlə əbədi haqqa vararsan.

Çevrəndə qırıqlar sıxlaşsın, nə qəm
 Heç vaxt xəcalətdən qırıq deyilsən.
 Səni yerə baxıb gizlətməmişəm
 Nə ölgün, nə də ki, donuq deyilsən.

Xəyala dalanda yoxdu sahilin,
Ay dalğın, dalğalı, ümman gözlərim.
Mənim öz dilim var, sənin öz dilin,
Coşanda-daşanda tufan gözlərim.

Bu günə baxıram, indi bu günə
Tarix də, keçmiş də öz axarında.
Baxıram yaralı Vətən mülkünə
Xalq adi yaşamaq intizarında.

Deyirlər: – Gəliniz birlikdə gülək,
Ürək açılmasa göz gülə bilməz.
Kədərим gözümdə eh... qara sutək
O, dava-dərmanla çəkilə bilməz.

Bir ocaq istilik, bir şüa işıq
Bir ümid axtarır millətin gözü.
Bərələ-bərələ bəsdə qalmışığı
Bu gün bərk olsa da zillətin üzü.

Fikirsiz-zikirsiz olma, gözlərim.
Uğura, inama, qismətə şükür!
Yetim gözləritək dolma, gözlərim,
Yenə bərk ayaqda qeyrətə şükür!

Loğmanım, təbibim sənsən, gözlərim!
İçimi göstərən aynamsan mənim!
Vicdanım, həbibim sənsən, gözlərim!
Cövhərim sən mənim, mənamsan mənim!

10 fevral, 1998

QARA DAİRƏLƏR

*Aparıcısı məşhur jurnalistimiz İsmayıl Öməröv olan
AzTV-nin "Qara Yanvar" silsilə verilişlərinə baxarkən*

Hərlənir dəyirman daşı
 Çərxi-fələk kimi.
 Hərlənir adamın başı
 Çərxi-fələk kimi.
 Hamı görünmək istəyir
 Təmiz Vətən övladı
 Məs`um bir mələk kimi.
 Hərlənir mavi ekran
 Yaddaşları hərrəyə-hərrəyə.
 Hərlənir mavi ekran
 Yoldaşları hərrəyə-hərrəyə.
 Adamlar çaş-baş qalır
 Sorğu-sualdan
 Sorğu-sualdan yayına-yayına.
 Sorğu-sualdan deyinə-deyinə.
 Sorğu-sualdan çərrəyə-çərrəyə...
 Mavi ekranda güllələr açılır
 Taraqqa-taraq...
 Mavi ekranda əməlli-başlı
 İstintaq gedir,
 İstintaq.
 20 Yanvar gecəsi...
 Qan tökülür Azərbaycanda.
 Jurnalist mavi ekranda
 Divara dırmaşdırır

Sabıqlərin pişiyini...
Mavi ekranın
Mavi alovunda
Axtarırlar
Siçan deşiyini...
Əlbəttə ki, vecinə deyil
Alnaçığın,
Üzüağın
Sorğu-sual yağmuru...
O günahkar olandı ki,
Əl-qol atır
Çıxmaq üçün sudan quru.
Bəs necə
Qara dairəyə düşmək
Dəhşətdir.
Belə yerdə satqına dönmək
Köhnə peşə,
Köhnə adətdir.
Günahdan yaxa qurtarmaq
İkiqat cinayətdir.
Baxın, baxın! – deyir
Mavi ekran.
Yaralılar küçələrdə
Can verir, can.
Bəs necə olsun
Bir belə qan,
Qurban?!
Bəs necə olsun
Üstündən tank keçən
Alimlər?!
Bəs necə olsun
Cəzasız zalimlər?!

Bəs haçan, necə deyiləcək
 Sözün düzü?!
 Axı açıq qalıb
 Şəhidlərin gözü...
 Bəs necə olsun
 Cəlladdan betər
 Qorxaqlar,
 Yaltaqlar,
 Maymaqlar?!
 Bəs necə olsun
 Sallaqxana təkəsinə
 İnanan
 Sadələvh uşaqlar?!
 Qan izinə düşdükcə
 Qana boyanır
 Mavi ekran.
 Yanar ürəklər kimi
 Yanır
 Mavi ekran.
 Çoxaldıqca
 Qara dairələrin sayı
 Təzələnir
 20 Yanvar harayı.
 Güllələr açılır
 Taraqqə-taraq.
 Mavi ekranda,
 Azərbaycanda,
 İstintaq gedir
 İstintaq.

4 fevral 1997

MƏRMƏR

Əbədiyyət –
Sonsuz bir dəniz.
Adadan,
Limandan,
Yan almağa
Gümandan
Yox əlamət,
Yox bir iz...

Uzaqlaşdıqca
Gözdən itdi
Ömrün sahili,
Gəlib çatdı
Mərhumun ili...
Gəlib çatdı
Son təsəlli,
Son ehtiram
Məqamı.

Yığışib qəbristana
Gəldi hamı.
Günəşin
Son şəfəqlərində
Bərq vurur mərmər.
Belə də qəbir olar?
Kaşanəyə
Saraya bərabər?!

Bəzəkli qəbrin
 Tamaşasına
 İki göz gərək
 Daşın verdiyi təsəlliyə
 Döz görək!..
 Qəbrin üstündə
 Alışıb yanan
 Qərənfillər
 Aləm...
 Kiminin fikrində
 Bu cah-cəlalın
 Qiyməti, haqq-hesabı...
 Kiminin gözündə
 Qəm.
 Kiminin içində
 Vicdan əzabı...
 Lap həsəd –
 Dəhşət!
 Yer üzündə
 Kaş bir daxma
 Peyda olaydı
 Çiy kərpicdən.
 Ay rəhmətlik!
 Bu məzar saraydan,
 Bu mərmər saraydan
 Dirilib
 O daxmaya
 Köçəydin sən...

1 fevral 1997

ƏŞŞİ...

Dərdlinin gözlərində
 Sezmirik kədərini.
 Bir nadan acıdilin
 Uduruq zəhərini
 Tərləyirik ki, silək
 Alnımızın tərini?!
 Bircə sözdü bəllimiz –
 Bəllimiz – təsəllimiz
 Əşşi...

Od tök qonşu başına,
 Başından uzaq olsun.
 Su qat qonşu aşına,
 Aşından uzaq olsun.
 Pəl vur qonşu şinə
 İşimdən uzaq olsun.
 Yum gözünü hər şeyə
 Haqq olsun, nahaq olsun.
 Bircə sözü vird elə
 Unutma bu vərdişi –
 Əşşi...

Cani cəzasız qalır
 Qalmağındadır, əşşi...
 Başçılar rüşvət alır
 Almağındadır, əşşi...
 Millət acından ölür
 Ölməyindədir, əşşi...
 Əcnəbi keyfə baxıb
 Gülməyindədir, əşşi...
 Çox da qaçqına yardım
 Gəlməyindədir, əşşi...

Kimsə onu hesabdan
Silməyindədir, əşşi...
Silib sonra xəlvəti
Bölməyindədir, əşşi...
Əşşi – ay kişi demək
Əşşi, bəsdı, ay kişi.

Xırda-xırda uşaqlar,
Sırtıq-sırtıq uşaqlar
Hamının üstü-başı
Yırtıq-yırtıq uşaqlar
Söyülüb-döyülməkdən
Qırpıq-qırpıq uşaqlar.
Külək əsir, titrəyir
Yarpaq-yarpaq uşaqlar.
Dişinə dəyir dişi,
Baxıb keçirik
Əşşi...

Bir qarın çörək pulu
Polisin təpiyində.
Qızı, gəlini, dulu
Polisin təpiyində.
Əlac, ehtiyac yolu
Polisin təpiyində
Nalə, qarğış, göz yaşı
Görmürsən? Korsan?
Əşşi...

Bu gün oxumur heç kim
Heç kimin kitabını.
Bu gün oxumur heç kim
Heç kimin əzabını.
Bu gün eşitmir heç kim
Heç kimin xitabını.

Qəbirdə də dindirmir
 İnkir-Minkir adamı,
 Yazmayır günahını,
 Yazmayır savabını.
 Durub ətəklərindən
 Töküb gedirlər daşı.
 İnkir-Minkir deyir ki:
 – Dirisi o olanın
 Ölüsü buymuş,
 Əşşi?!

Bakının göbəyində
 Cavanlar it gəzdirir.
 Dizdən yuxarı qıssa
 Tumanlar it gəzdirir.
 Dədələrindən əziz
 Tutanlar it gəzdirir.
 Burda deyiblər yoxdu
 Toxun acdan xəbəri,
 Biganəlik başına
 Götürübdür şəhəri.
 Hərcayilik aparır
 Aparır ağı-huşu,
 Nə vecimizə
 Əşşi...

Qumarxana yanından
 Keçir hamının yolu.
 Qumarxana şir kimi
 Veyil cavanla dolu.
 “Parta-part” çığırmaqdan
 Yorulmur ağzı-dili.
 Loto kölgədə qoyub
 Həm kartı, həm şeş-beşi.
 Bax, bu da bir fəlakət
 Bürüyür hər gün eli.

– Bəri gəl, gedək,
Əşşi...

Yerindən duran alim,
Yerindən duran şair.
Bir ucdan kitab yazır
Hamı hər şeyə dair.
Qara ağdan seçilmir,
Ağ qaradan seçilmir.
Nə uyduran seçilmir,
Nə yaradan seçilmir.
Ortada pul tilsimi
Bihuşdarı xaşxaşı.
Dinmə-danışma
Əşşi...

Şeytana yükləyirik
Bütün qəbahətləri.
Ləyaqəti öldürən
Bütün rəzalətləri.
Görməməzliyə vurub
Bütün cinayətləri,
Şahidi olduğumuz
Min bir xəyanətləri
Şeytanın ayağına
Yaza-yaza gəzirik.
Dözülməzlik içində
Dözə-dözə gəzirik.
“Şeytana lənət!” deyib
Keçirik uzaqbaşı
Əşşi,
Əşşi,
Əşşi...

30 noyabr, 1997

İNCİMƏ

Bal çəkməyib bal arısı,
Baldan incimə-incimə.
Yanaqda döymə xal görüb,
Xaldan incimə-incimə.

Su tökülüb isti aşa,
Aşdan incimə-incimə.
Kəlləni baş vurub daşa,
Daşdan incimə-incimə.

Yalançının öz günahı,
Huşdan incimə-incimə.
İki görür göz allahı,
Çaşdan incimə-incimə.

Çöldə leşi... kolda başı...
Koldan incimə-incimə.
Yolu əyri çəkib naşı,
Yoldan incimə-incimə.

Ağıl kütdü... bıçaq iti...
Kəssə, incimə-incimə.
Dilləndirmə hər sakiti,
Sussa, incimə-incimə.

Gözün qaldı gözəllərdə,
Yaşdan incimə-incimə.
Bu yaşında itsə başın,
Başdan incimə-incimə.

Utandırıb kağız gülü,
Güldən incimə-incimə.
Başqadır ismətin tülü...
Tüldən incimə-incimə.

Zəqqumdu aşbazın aşu,
Duzdan incimə-incimə.
Sazı atır-tutur naşu,
Sazdan incimə-incimə.

Nalla atın nalbəndini...
Naldan incimə-incimə.
Kal armudu tərüb gözə,
Kaldan incimə-incimə.

Gedibdi ağzının dadı,
Daddan incimə-incimə.
Özündə axtar fəsadı
Yaddan incimə-incimə.

29 noyabr, 1996

SƏN DƏ SƏRHƏDÇİSƏN

Prokurorluq orqanlarında işləyənlərə

Sən də sərhədçisən – mübariz, mətin,
Qanun keşiyində ayıq-sayıqsan.
Yolunu kəsdikcə hər cinayətin
Gül kimi tərtəmiz ada layiqsən.

Sən də sərhədçisən – kim ləkə görüb
Sərhədçi alnında! Görübmü? Yox, yox!
Haqqın qalasını kim əyri hörüb!
Uçub dağılar ki... hörübmü! Yox, yox!

Sən də sərhədçisən – qartal baxışlı...
Yayınmır gözündən şübhəli xal da.
Ömür yaşayırsan baharlı-qışlı,
Düynlər açırsan sorğu-sualda.

Sən də sərhədçisən – sərhədçi gözü
Kölgəli oldusa... neynirik onu.
Başqa cür tanımır el oğlu, qızı,
Şahin balasını, qartal oğlunu.

Sən də sərhədçisən – sərhəd xətləri
Sənin vicdanından başlanır, fəqət...
Yerinə qoyursan xeyiri, şəri,
Buna vəkil edib səni məmləkət.

Sən də sərhədçisən – ana diyarın
O var-dövlətinin havadarısan.
Hüququ müqəddəs vətəndaşların
Arxası, köməyi, etibarısan.

Sən də sərhədçisən – bu xalq, bu torpaq
 Sənə bir ayrı cür ixtiyar verib.
 İnsandır qanuna ən böyük dayaq –
 İnsan qanun yazıb, qanunlar verib.

Sən də sərhədçisən – sərvət və çörək
 Mərdlik və qüdsiyyət keşiyindəsən...
 Bir yarpaq, bir kərpic, bir zərif ürək.
 Xoş arzu, xoş niyyət keşiyindəsən.

Sən də sərhədçisən – o haqq qılıncın
 Gözünün nuruyla ovxarlanıbdır.
 Qında korşalmayan parlaq qılıncın
 Kəsib o kəsi ki haqqı danıbdır.

Sən də sərhədçisən – haqq-ədalətin
 Pozsan sərhəddini onda nə qalar?!
 Kökü kəsilməsə bir cinayətin,
 Həşəratlar kimi artar, çoxalar.

Sən də sərhədçisən – bəşər bilir ki,
 Ana Vətənimiz sarsılmaz qala!
 Yaxınlı-uzaqqlı ellər bilir ki
 Əyri əl uzanmaz bu cah-cəlala.

Sən də sərhədçisən – gözlərində kin
 İlanı, əqrəbi ayaqla hər an!
 İnamla səslənsin ittiham nitqin,
 Qanun kitabını varaqla hər an.

1985

QARDAŞOĞLU İRŞADA

(Əsgərə məktub)

İç borş, ye langet,
Xətadan yan get!
İdmançı-soldat
Mətin addım at!
Sağ, düz, sol!
İntizamlı ol!
Əskəri xidmət
Hünər, cəsarət,
Borcdur Vətənə,
Şərəfdir sənə!
Papirosu at,
Yeginən salat
Çəkmə anaşa,
Yeginən kaşa.
Komandirə çest
Nə desə, de: – Yest!
Yaxşı nişan al!
Yaxşı ad-san al!
Qol-qanadlı ol,
Ehtiyatlı ol!
Dörd olsun gözün
Ağ olsun üzün.
İçki içmə ha..!
Nə deyim daha
Ey Hekliberri¹

---

¹ İrşadı belə çağırırdı

Qaldığın yeri
Görərik yazda.
Dözüm var bizdə,
Ay İrşad balam.
Salam – ehtiram
Qabil əmidən.
Salamat ol sən!

ƏSGƏR MAHIRƏ

Əskərlikdə olarkən oğlum Mahir xalası Raisəyə (general-mayor Abbasəli Novruzovun həyat yoldaşı) məktub yazmışdı – özü də şeirlə. O isə balamın məktubunu cavabsız qoymuşdu. O da bizə xalasından giley dolu məktub yazmışdı. Mən də Pitsundadan qayıdan kimi Mahirin bu şikayət məktubuna şeirlə cavab verdim.

Qayıdıb gəlmişəm
 Şükür Allaha,
 Sənə evimizdən
 Salam, Mahirim!
 Şeirlə məktublar
 Yazırsan daha
 Şair oğlusan də
 Balam, Mahirim!
 Bəli Raisədən
 Gileyin haqdır
 Qoyub gözlərini
 Yolda haçaqdır.
 Bu tənbellikdirmi,
 Yoxsa ki, inad?!
 Vallah, xalalıqdan
 Edərdim azad
 Olsaydı bu sayaq
 Xalam, Mahirim!

Yoxdur bu dünyada
 Abbasəlidən –
 Bizim bu polkovnik
 Bir qoşuna tən.

O da gileylənib
 Deyir ki, hərdən.
 Danlaya-danlaya
 Deyir ki, ay qız,
 Nə çətin şeydi ki,
 Əl boyda kağız –
 Üçcə söz:

1 Necəsən

2 Salam,

3 Mahirim!

Xalanın ürəyi
 Kövrək bənövşə
 İstəmiş, istəyir
 Səni həmişə.
 İstəyi çevrilsin
 Göydə quşlara
 Baxdıqca sabahkı
 Əsgər Anara...
 Desin ki, gileyin –
 Güzərin haqdır...

Az qala buludtək
 Dolam, Mahirim!
 Dönüb o tərəfə
 Əsən yellərə
 Sərhəd tellərində
 Sənə şirincə,
 Kövrəkcə bir layla
 Çalam, Mahirim!

1986

ZƏRGƏR DEYİLSƏN MƏGƏR?

Tanıdırsan düşməni-dostunu,
Canın sağ olsun, vurmuram üstünü.
Tərifləyib Mirfilanı-bəhmanı,
Nahaq göyə qaldırırsan nadanı.
Tanıdırsan yaxınını, yadını,
Kim qoruyur, kim qorumur adını.
Dəyərsizi mindirirsən boynuna,
Dəyərlini almayırsan eyninə.
Bilirsən ki, kim qayıtmaz üzünə,
Onu yaxın buraxmırsan özünə.
Hər kimnən ki, arxayınsan, rahatsan,
Münasibətdə onaca babatsan.
Təmizliyın göz önündə aşikar,
İstedadın, adın-sanın iftixar.
Həyasızdan qorxub həya eyləmə,
Bir məsəl var, söyləmirəm, söyləmə.
Çölü-içi bilinməyən bir kəsin
Tədbirinə qanadlanır həvəsin.
Hələ tək yox, aparırsan dəstəni.
Məclisimə mən çağırısam bəs səni,
Dodaqaltı deyərsən: Vaxt olmadı...
Dostu sevindir, neynəyirsən yadı.
Zər qədrini zərgər bilirsə əgər,
Canım-gözüm, zərgər deyilsən məgər?

16.06.2004

YANIR BEYRUT...

Yanır Beyrut od içində, alov içində,
Müsbətdir Fələstinin müdhiş əzabı.
Yanır yerd-yurd od içində, alov içində,
Bumu dollar dünyasının qəti cavabı?

Şırım-şırım, qan boyalı Livan torpağı
Gözlərinin qabağında yanır cahanın.
Hanı Beyrut, əlvan Şərqin nağıl növrağı?!
Od içində çaşıb qalıb xalqı Livanın.

Qoy Hitleri xatırlasın bu sionistlər,
Xatırlasın Babi Yarlar qiyamətini.
Bağışlamaz sionizmə tarixdə bəşər
Gözügörəsi bu hitlerçi cinayətini.

Ədalətin bayraqdarı şöhrətli Vətən!
Yenə sənə çağırışınla susacaq atəş.
Sən ey sülhün havadarı, qüdrətli Vətən!
Qaranlığın qənimi var – o da ki, Günəş!

1982

BU DÜNYA

Tufan qamçısını çırpsa da üzə,
Toz-torpaq sovrulub dolsa da gözə,
Kol-kos, qaratikan çıxsə da dizə
Yenə də çiçəkdi, güldü bu dünya.

Keçsə də çox yerdən Çin sədditək sədd,
Tikanlı, məftilli, hasarlı sərhəd,
Gözdən asılsa da pərdətək min hədd
Yenə də cunadı, tülkü bu dünya.

Başından aşsa da dərdi bəşərin,
Seli gurlaşsa da təhlükələrin,
Ayıqlar götür-qoy etsə də dərin
Yenə öz keyfində... lüldü bu dünya.

1986

BAYRAQ

Ölkələrin, şəhərlərin bayrağı var,
 Qoşunların-ləşkərlərin bayrağı var.
 Hər gəminin dalğalanır öz bayrağı,
 Hər bayrağın sancıldığı öz torpağı.

Qütblərin bayrağı var: Cənub-Şimal,
 Yer üzündə yox bayraqsız yer, yurd, mahal.
 Maşın-taxıl karvanının bayrağı var,
 Ağ pambıqda al bayrağın növrağı var.
 Bayraq düzür dəzgahına zərbəçilər
 Alnıaçıq, üzü nurlu, bayrağı zər.
 Bayrağı var qarlı-buzlu zirvələrin,
 Bayrağı var mavi göyün, əlvan yerin.

Sülh, danışıq bayrağı var,
 Sülh-barışıq bayrağı var.
 Erişilərin qaldırdığı bayraq – bəyaz
 Toxunulmaz, toxunulmaz, toxunulmaz!

Sudan quru çıxanların,
 Saman altdan su yeridib
 Xəlvəti ev yıxanların
 Bitərəflik bayrağı var.

Təslimçilik bayrağı var,
 Bişərəflik bayrağı var.
 Qara Səlib yürüşünün
 Qara niyyət bayrağı var.

Millətlərin haqq işinin
 Qalibiyyət bayrağı var!
 Təyyarələr asimanı yara-yara
 Üfüqləri bənd eləyir bayraqlara.
 Kombaynlar zəmilərə çəkir daraq,
 Sükanında dalğalanır qızıl bayraq.
 Restoranda bayrağı var xaricinin,
 Elə bil ki torpağında
 Bir süfrəlik torpağı var xaricinin.
 Diplomatlar stolunun öz bayrağı!
 Söz meydanı, söz döyüşü, söz bayrağı!
 Diqqət gərgin, beyin gərgin – damar-damar,
 Şahmatçılar qolayında bayraqcılar.
 Yelləndikcə bəs nə deyir bu bayraqlar?
 Rəngi əlvən, mənası bir bu bayraqlar?!

Bayraq fərkdir!
 Fərq göstərir fərqdən-fərqə.
 Bayraq fərddir!
 Fərq göstərir fərddən-fərdə.
 Təsdiqləmə, tanınmadır – nişandır o.
 Əgər uca tutulursa
 Həm şərəfdir, həm şandır o.
 Ən müqəddəs yasımızda
 Əyilirsə o torpağa,
 Yandırıcı göz yaşımız
 Bəzək vurur o bayrağa.
 Dalğalanır bayrağımız
 Çəkiciylə-orağıyla.
 Neçə zəfər xatirəsi,
 Neçə zəfər sorağıyla.
 Ülvi adın bayrağı var!
 İstedadın bayrağı var!
 Hər istedad bir nüsxədi – yoxdu misli.

Dublyorsuz, surətsizdir
Qalsa qalır, ancaq əsli.
Bayrağı da dəyiş-düyüş salmaq olmaz!
Bayrağı da satmaq olmaz, almaq olmaz!
Daha nəyin, daha kimin bayrağı var?!
Bayraqlıdır:
Pak adamlar,
Fərd adamlar,
Mərd adamlar.

1986

BİR ANLIQ ŞİMŞƏK KİMİ

Sən ümmandan artıqsan?!
Bir fikir ver ümmana!
Sən vulkandan artıqsan?!
Bir fikir ver vulkana!
Ümman həmişə daşmır;
Vulkan həmişə coşmur;
Su altında qalardı
Yoxsa ki, külli-aləm.
Bir ovuc kül olardı
Yoxsa ki, külli-aləm.
Tufanı, tayfunu an!
Xəzrini gətir yada!
Hey-hey!.. Kükrəyən zaman
Yer-göy uçur havada...
Artıqmısan onlardan,
Min bir dəli rüzgardan?!
Zəlzələ bir an çəkir,
Üç an çəksə qurtardı.
Bir anda aləm çökür,
Üç anda lap batardı.
Zəlzələdən, de görək
Artıqmıdır hiddətin?
De görək, biz də bilək
Haracandı şiddətin?!
Sellərin köpü yatır,
Dağıtsa da bəndləri.
Axırda səsi batır,
Yatmağa qoymasa da
Şəhərləri, kəndləri.
Dəlisovluqda sellə
Durarsanmı yanaşı?!

Soyu, özünü yellə,
 Tök ətəyindən daşı!
 Xəyala get, fikrə dal;
 İldırımından ibrət al!
 Nurlayır bircə an o
 Susur zaman-zaman o.
 Kinin, qeyzin-qəzəbin
 Qaş-göz arası kimi
 Gödəkdən-gödək olsun!
 Kinin, qeyzin-qəzəbin
 Zülməti şırımlayan
 Bir anlıq şimşək olsun!
 Kırəcləşib küdurət
 Ürəkdə daş olmasın!
 Uzun sürən ədavət
 Ömrə yoldaş olmasın!
 Özünə dərd eyləmə
 Xırda-xuruş şeyləri
 Bütövləmə, teyləmə
 Ötəri gileyləri.
 Məslək yolunda ancaq
 Barışmaz ol, dönməz ol!
 Şimşək, tufan, yanar dağ,
 Vulkan kimi sönməz ol!
 Kin qəlbin xərçəngidir
 Üzün tutqun rəngidir.
 Lillənmə qala-qala,
 Göllənmə qala-qala!
 Bahar sularına dön,
 Bahar rüzgarına dön!

1986

İSTƏYİR

Nə kənd? Nə mənzərə? Nə dağ, nə dərə?
Ayağı yer tutan cumur şəhərə.
Guya gün ağlayır özünə hərə
Adam cərgəsinə çıxmaq istəyir.

Qurulu, bəzəkli imarət qalır.
Cənnətə bərabər bağ-həyəət qalır.
Bir nişanlı qız da əmanət qalır,
Gözünün qorasın sıxmaq istəyir.

Ya şəhərdə yaşa, ya kənddə yaşa,
Ömrü adam kimi fəqət, vur başa!
Tale gəmisini çırpınlar daşa –
Özü öz evini yıxmaq istəyir.

1986

ÖZÜNDƏ QALSIN

Gəl, vurub yıxmayaq bərəni-bəndi,
 Park öz parklığında, çəmən çəməndi.
 Neynirəm o kəndi – şəhərə təndi,
 Kəndin tərəvəti özündə qalsın.

Şəhərin hay-küyü şəhər üçün bəs,
 Kəndə şəhər ritmi gətirmə əbəs.
 Təki iş görməyə göstərək həvəs,
 Qəlbin hərarəti özündə qalsın.

Duman tüstü ilə qarışmasın qoy,
 Kənd şəhər olmağa çalışmasın qoy,
 Mühit mühit ilə qarışmasın qoy,
 Əsrin rəğabəti özündə qalsın.

1985

GÜN O GÜN OLMAYACAQ, NƏ QƏDƏR Kİ...

Nə qədər ki,
Gic-gic şe`r yazırsan sən,
Qardaşının,
Yoldaşının,
Sirdaşının,
Soydaşının
Ayağının altını
Qazırsan sən,
Gün o gün olmayacaq!

Pəhləvan da bizim övlad,
Nə olar, qoy çıxarsın ad, –
Ancaq bu gün
Nə qədər ki,
Döşək üstdə,
Xalça üstdə
Güləşinlə öyünürsən, –
Nə qədər ki,
Ekrandakı
Guya müdrik
Gülməcənlə,
Əslən təlxək hırıltınla,
Gülüşünlə öyünürsən –
Gün o gün olmayacaq!

Nə qədər ki,
Erməninin qarasınca
Qarı kimi deyinirsən,

Nə qədər ki,
 Lap xırda bir toplantıda coşub-daşır,—
 Sözdə-sovda
 Qəzəbdən don geyinirsən,
 Boğazına güc verirsən,
 Qoluna yox;
 Nə qədər ki,
 Millət çıxılır,
 Cürət çıxılır,
 Qeyrət çıxılır
 Ölüm-dirim yoluna, yox,
 Gün o gün olmayacaq!

Nə qədər ki,
 Dərk eləmək istəmirsən,
 Heç olmasa özünəsə
 Görk eləmək istəmirsən, –
 Bəs darıdan donuz çıxmaz
 Axı zorsuz,
 Kiş-kiş ilə.
 Çolağımız, şilimiz də
 Rəqs edirsə arsız-arsız,
 Elə belə vərmiş ilə
 Gün o gün olmayacaq!

Nə qədər ki,
 Can deyib, can eşitməyir
 Zabit-əsgər;
 Nə qədər ki, oğul demir
 Əsgərinə komandirlər;
 Nə qədər ki,
 Azərbaycan mehmedciyi

Əmr gözlər;
 Əsgərlikdən qaçanlara
 Nə qədər ki,
 Gedir qızlar –
 Gün o gün olmayacaq!

Kimi tutub dindirirsən
 Kimdən sual eyləyirsən:
 – Arzun nədir? – soruşursan,
 – İstəyin nə? – söyləyirsən,
 Hamı deyir eyni sözü:
 – Bir Şuşa... bir Cıdır düzü.
 Ancaq heç kim köhlənini
 Yəhərləmir Cıdır üçün.
 Eh, çoxları darıxmayı,
 Heyfşilənmir Şuşa üçün, –
 Lov qoparı pəncərədə
 Daş qıran bir şüşə üçün...
 Sözdə yanıb-yaxılırlar
 Şuşa üçün, Cıdır üçün.
 Hərdən sovqat aparırlar
 Gözdənpərdə çadır üçün.
 Gözdən pərdə asılırsa,
 Xalq qınına qısılırsa;
 Fil qulağında yatırsa,
 ATƏT özü baş qatırsa –
 Gün o gün olmayacaq!

Gül düzürük şəhidlərin
 Məzarına ara-sıra:
 Ah çəkirik neçə nakam
 Baharına ara-sıra.

Ara-sıra məlhəmlərlə
 Sağalarmı, söylə yara.
 Ara-sıra olan yerdə,
 Qanlı yara olan yerdə,
 Unutqanlıq olan yerdə;
 Çal-çağırılı,
 Çığır-bağırılı
 Canfəşanlıq olan yerdə;
 Duvaq girov olan yerdə,
 Papaq girov olan yerdə,
 Gün o gün olmayacaq!

Gün o gün olmayacaq!
 Nə qədər bu gündəyik;
 Təndirimiz qızmasa,
 Dalbadal küt gündəyik.
 Axı niyə qızdırıq
 Biz günəşli diyarda;
 Kimdən imdad umuruq
 Rəngbərəng xülyalarda.
 Halva-halva deməklə
 Ağız şirin olarsa,
 Dığa-dığa deməklə
 Millət rahat olarsa...
 Gün o gün olmayacaq!

Şikəstənlə millətin
 Qabağında ağlasan,
 Ah-nalənlə Şuşanın
 Sınəsini dağlasan;
 Xəyalında atını
 Çapsan Cıdır düzündə,

Çapsan – Xarı bülbülü
Tapsan Cıdır düzündə;
Həqiqətə yetməsə əlin, ünün, –
Ay gözüm,
Ay sənə qurban özüm,
Gün o gün olmayacaq!

Bulaq çoxdu – yangıma
İsa bulağı gərək.
Özümkü özümdədir,
Özgə əllərdə qalan
Vətən torpağı gərək;
Dünyaya Qarabağdan
Zəfər sorağı gərək,
Verməsən bu sorağı;
Ulduz görməsə yağı,
Ulduz görməsə ilan,
Ulduz görməsə düşman,
Əmr etməsə komandan,
Qalxmasa Azərbaycan, –
Gün o gün olmayacaq!

2005

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

RÜBAİLƏR	7
QOŞAYARPAQLAR	132
DÖRDLÜKLƏR	141

ŞEİRLƏR

Keçmiş ola	156
Səksən	158
Uzaqlaşırım	162
Ürəkdən su içir	164
Utan.....	166
Kürün nə günahı var?.....	168
Haçan istəsən.....	171
Böhtançı.....	174
Məhəbbət şeirim.....	176
Bu yuxu çin olan deyil.....	178
Açıldı, açıldı.....	183
Bəy.....	185
Görüm.....	187
Canın sağ olsun.....	188
Unut	189
Ölüm hicran deyil.....	190
Ruh.....	192
İliğ... Qılığ... Həsərət... ..	194
Bağlama	197
Kim inanar ki... ..	198
Deyil.....	199
Təmizlik aşiqi	200
Balaban	201
Nə yazım ki... ..	203
Aysberq.....	206
Dağların xinasında.....	209
Ölüyuyan... ..	211
Kamilin qaboyu	213
Pis adam	216
Qayıtmaq istəyirsən?!.....	218
Sözün yoxdusa	220
Hüsnünə-hüsnünə	222

Yaşın nə fərqi	225
Boz qranit	227
Sabir Rüstəmxanlı danışır.....	229
Ağa.....	232
Hədər imiş... ..	234
Oğlum Mahirlə otuz ildən sonra söhbət.....	235
Allah adamları xalqa gərəkdir	239
Yazdılar.....	242
Bilə-bilə.....	245
Palçıq vulkanı	248
Sabiranə	252
Gərək deyil.....	255
Varsa da... yoxsa da... ..	259
Qoymayın.....	260
Vərdiş, adət, sənət.....	263
Fil qulağı.....	264
Şikayət	266
Qağayıltək	267
Bu gün.....	268
Saz səsləri	269
Ənənəvi şeir	270
Satqın	271
İnanmaq azdır	273
Şəhid anası	274
Şəhid sayılmayır.....	276
Dənizlər maavidir, meşələr yaşıl	281
Köhnə.....	285
Dua.....	289
Tək-tük.....	293
Aydınlıq.....	296
Şe`rimizin ana bülbülü.....	300
Hayıf səndən... ..	301
“Qaytar ana borcunu...”	303
Üzr istə (Zəlimxan Yaquba).....	306
Şair Zəlimxan Yaqubdan Qabilə	309
Gilas	312
Nökər	315
Qamış ayrı... qəmiş ayrı... ..	317

Yaza bilmirəm.....	319
Sona.....	322
Qorxuram.....	324
Dünya.....	328
Ustadına kəc baxanın... ..	331
Gedək... gedək.....	333
Bal gətir.....	336
Sənə qurban.....	339
Vilayətim.....	341
Davam edir yemək-içmək.....	343
Xalaoğlu.....	346
Dostluğumuz.....	347
Mirabbasın bağında.....	349
Dövrana görə.....	352
Mirzəyə kövrək məktub.....	354
Əkrəm.....	356
Əfqan.....	360
Nə tez.....	361
Məmməd.....	364
Apar qaytar.....	366
Xəlil.....	368
Sən oxu, Hacı.....	370
Şeytana lənət.....	374
Bahar xanım.....	376
Ləntərani, yəni elə-belə.....	378
Balaca Əminəyə Novruz hədiyyəsi.....	380
Rəqqasə.....	382
Məsləhət allahın... İnsaf əcəlin.....	384
Xeyirxah.....	386
Fəqət!.....	388
Qəfəsdən azad et quşu.....	390
Zəhmətkeş.....	393
Ömür qaş-göz arasında.....	395
Nizami.....	396
Əli.....	397
Qızıl söhbəti.....	399
Doktor Zeyni, doktor Şahbaz.....	401
Fəzaillə mən görüşə gələndə.....	403

Taniya-taniya tanımırıq biz.....	406
Köhnə dostum usta Sahib.....	408
İmamverdi.....	409
Çox hörmətli Heydər müəllim.....	412
Qonaq gəlir.....	413
Allah saxlasın... ..	414
Mərdlər içində.....	416
Bu qaya daş deyil... ..	417
Şe'rim.....	418
Ədalətin çırağı.....	421
Vay onda ki... ..	424
Əlvida.....	425
Uçurum.....	428
Saçların.....	430
Sənsiz.....	431
Dönərəm... ..	432
Soruşsalar.....	433
Qəlpə.....	434
Yay tonqalı.....	435
Məzar daşında yazı.....	438
Yoldaşam.....	439
Qayıt.....	440
Saralmasın qoy.....	441
Baxmaq olmur.....	442
Saman çöpü.....	443
Hələ.....	450
İstedad.....	451
Kimdi görəsən?.....	453
Günahkar.....	454
Kabinet cəngavəri.....	455
Qılınclaşır baxışlar.....	457
Bir qızıl günəştək... ..	461
Balzakla söhbət.....	463
Sən gülürsən.....	467
Könüllərin təqvimində.....	469
Bahar gəlir.....	472
Göz aydınlığı.....	474
Təmizlik (2-ci şeir).....	476

İnsaf.....	479
Dərdə dəva... ..	481
Dözmərəm.....	483
Gör nə olur... ..	484
Araba kölgəsi	485
Yol.....	486
Füzuli	488
Gözlərim.....	489
Qara dairələr.....	491
Mərmər	494
Əşşi... ..	496
İncimə	500
Sən də sərhədçisən.....	502
Qardaşoğlu İrşada	504
Əsgər Mahirə	506
Zərgər deyilsən mægər	508
Yanır Beyrut... ..	509
Bu dünya	510
Bayraq.....	511
Bir anlıq şimşək kimi	514
İstəyir	516
Özündə qalsın	517
Gün o gün olmayacaq... ..	518

QABİL

ƏSƏRLƏR

(YEDDİ CİLDDƏ)

IV

CİLD

Çapa imzalanmışdır: 26.04.2017

Formatı 60x90 1/16

Həcmi: 34 ç.v.

Sayı: 500

Sifariş: 130

Qiyməti müqavilə yolu ilə

«Adiloğlu Çap Evi»nin mətbəəsində
çap olunmuşdur.

Ünvan. Bakı şəh., Ə.Salamzadə 9c